

איכורא ברובא דהא משני הש"ס שמה יבואו וכו' ופרש"י זהו הרוב אלנוא דתע"ג דפרשו מ"מ אמרינן איכורא ברובא וכח ע"ד דל"כ ק' הא דקיי"ל בש"ע ומוקדם מכל הפוסקי' דכל מה שלקהו קודם שנודע הק' נותר למה לא גזרינן שמה יקחו הרוב בכ"א וכן בצרי"י דנמלא הלך אחר הרוב נגזר אע"כ דאפילו הרוב נותר והה"ה זה דיש לומר דלא גזרינן ובאמת אם פירש הרוב אקור ומקיים וזו"ל דמקפידא הייתי אומר דל"א כלל איכורא ברובא במקפידא וראיה מצדדים ע"ד דא"ר אובע"י חבית של תרומה שגבלה לק"ן ונפתחו ק' הן מותרין והשאר אקור ל"א איכורא ברובא איתא עכ"ל הגמ' ומשמע אפילו נפתחו בכ"א אך מי יקל ראשו נגד הגהת ש"ד דמרביו נראה דבכח אהת אסור אפילו נפתחו דל"כ לא היה לריך לתירוולו עכ"ל ואין ס' אללי שכוונתו להגהת ש"ד שהביא הט"ז סימן ק"ח ס"ק י"ד דכתב הש"ע בהה"ל שנתערב ונחתכו רובן אין תולין לומר שהאיכור מהרוב שנתחכו אלל כל הנחתכות מותרין והשלימות אקורין וע"ז כי הש"ד וז"ל ואע"ג דבכל דוכחא תולין ברוב יראה דהכח איכא לתימר הרבה כל שנשתנה מקדמותו מן הרוב הוא והוי כמו כל דפרש עכ"ל והבין הגאון שמה שכתב אע"ג דבכל דוכחא תולין ברוב כוונתו דבכל דוכחא אמרינן איכורא ברובא וכ"כ באו"ה של רש"ל בהגהת שלו ד' ווינלילא דף מ"ד ע"ג וז"ל מה שאמר בכל דוכחא תנין ברוב פ"י כמו גבי טענות עבודת כוכבים כו' וכל כה"ג שאמרינן האיכור ברובא ולא במיעוט ומה שאמר כל דפרש מרובא פירש כו' פ"י מאחר שנעשה צו שנוי הוי כאלו פירש דאמרינן מרובא קא פירש כלומר כל אלו שנחתכו אמרינן שהוא מן הרוב עכ"ל ומה של"ע דבריו נכתוב בסימן מ' ולי העני דעת נראה דאין זה כוונת הגהת ש"ד ולכ"ע יש לומר ל"א איכורא ברובא וכדמשמע לשון כל הפוסקים כל מה שלקהו וכדמשמע לשון הרבי"תא דנמלא הלל אחר רוב ומשמע אפילו נמלא רוב ישר של החנויות מ"מ אזלינן בתר רובא ונש"כ ראיה מצדדים דמשני שמה יבואו י"כ ופרש"י והם הרוב אמת שכן הוא גירסת רש"י וכ"כ להדיא ברש"י שהם יהיו רוב ואמנם ל"ע דרוב מאן דכר שמה בנמלא ולמה לא נימא שיקחו הכל ובאמת בתוס' בזה"ש וקנהדרין משמע דל"ג כלל להיחא אלל אחר קו' הש"ס אע"ג מניסא גרסינן א"ר שמה יבואו י"כ ויקחו מן הקבוע גבן מלאהי בת"ש דמשמע דכך גירסת התוס' וכ"כ להוכיח מתוס' יבמות דף פ' גבי הבי"י חלתן שהק' דיניידו ואירלו שמה יבואו י"כ ע"כ ומרש"ל בחכמת שלמה הכיח בל"ע דזה לח נשאר במסקנא ולפ"ז א"ש דזה שכתבו תוספות שמה יבואו י"כ היינו מקמי דרבה ויקחו מן הקבוע וכן מוכח דגם רש"ל לא גרס ליה שהרי מפרש קו' הש"ס וכבשינהו שיכניסם למקום לר וע"ז יהיו נדים עמילא ואם כן ק' כי משני שמה יבואו י"כ ויקחו ר"ל ממקום שגרו שהרי עדיין לא יצא ממנו שמה יקחו דכוונתו שמה יקחו ומקום שגרו ומאי משני דעדיין קשה אע"ג מניסא אקורה דכיון שכבר הוהרה ע"י הכרזתו אע"כ דל"ג ליה אלל כגירסת התוס' שמה יבואו ויקחו מן הקבוע וכן מוכח ונש"י רא"ש דלא גרס ליה שהרי מפרש בנש"י וכבשינהו בפנינו ואם כן עדיין אקורין והדר כל דפרש עמילא ואם כן ק' ממ"כ אי ק"ל למרן דאיכורא ברובא ל"ל לתימר שמה יבואו י"כ לשני דילמא יפרשו רוב למק"א ואי דק"ל דל"א איכורא ברובא אם כן אף אם יקחו בידיים מאי איכור יש כיון שכבר פרשו אע"כ דלא גרס ליה ואפילו לרש"י יש לומר כמו שכתבתי בסימן שקודם לזה דדוקא אם פרשו כולן ומכ"ש בפנינו כמ"ש הדרישה שכן דעת רש"י וכמו שכתב הר"ש ואם כן עדין לא חל עליהם שם ההיתר ואנו לריכין לרון היכן הוא האיכור בודאי יותר ונאמר לומר איכורא ברובא מש"כ אם נשאר מקלם קביעות במקומו דזה אין קפק כלל דאפילו פרשו כולן ולא נשאר הקביעות אלל אחר דזה אקור ואם כן אין אנו לריכין לרון האיכור היכן הוא דאמרינן דנשאר בקביעות ואם כן שפיר אמרינן כל דפירש ועיין בס"י דקודם לזה בסופו:

לג ישוב השגת ראב"ד על רמב"ם ודעת ראב"ד דל"א איסורא ברובא כלל :

ובזה יש ליישב קו' הראב"ד בפ"ז מה"ל עכו"ם שהק' עב הרמב"ם שכתב טענת של ע"ג שכתב למאה ונחלקו מ' למקום אחר וס' למק"א ונפלו המ' לנמ"א כולן מותרות שא"א אותה טענת ברוב היא נפלו ס' למק"א כולן אקודות עכ"ל והשיג הראב"ד ז"ל הא דאמרינן איכורא ברובא ליתא דר"י ושמואל פליגא אדרב עכ"ל ונלח"מ שם כתב דהא ד' אובע"י דלא כוונתיה והיי"מ ההיא דצדדים דר' אובע"י חבית של תרומה כו' דמסיק ל"א איכורא ברובא ולפ"ז א"ש דבבביות פסק הרמב"ם כר אובע"י דכיון דנעשה מעשה בק' חביות ונפתחו הוי כמו כל דפרש בין שיהיו נפתחים בב"א או בצל"ז כיון שנשאר המיעוט במקומו בודאי נשאר האיכור במקום הקביעות מש"כ בטענות דמייירי שנפרשו כלם ואם כן לריכין אנו לרון האיכור היכן הוא שפיר אמרינן שאני אומר איכורא ברובא ועיין לעיב מה שכתבתי בזה ולפ"ז אין ראיה גם כן מהגהת ש"ד שהביא הט"ז בסימן ק"ח שכתב הגאון מה"ה דאין כונת הגמ' אע"ג דבכ"מ תולין ברוב דהיינו דאמרינן איכורא ברובא וכמו שכתב ג"כ רש"ל דיש לומר דאדרבה ל"א כלל איכורא ברובא וכדאיתא להדיא בגמרא בהיחא רר"א ל"א איכורא ברובא וכדמשמע פשטא דלישנא דראב"ד דכוונתו להשיג דל"א כלל איכורא ברובא לא להקל ולא להחמיר רק כוונת הגהת ש"ד שנותן טעם על הא דאמר ר"א ל"א איכורא ברובא ע"ז כתב אע"ג דבכל דוכחא תולין ברוב ר"ל דבכל הסורה אזלינן בתר רוב ואם כן למה לא נימא איכורא ברובא והנשאר יהיה מותר ע"ז כתב כיון דאלו שנפתחו הוי פירש והונקלת נשאר בקביעות לכן לא אמרינן איכורא ברובא אלל אדרבה נשאר בהקביעות:

לד מה יעותרין הפ"ח וכו"ם להשגת ראב"ד הג"ל ופולפול בדבריהם :

הפ"ח סימן ק"ז ס"ק ב' כתב למרן קו' הראב"ד מהיחא דחביות ז"ל בודאי פירשו מיעוטא מרובא אמרינן כל דפרש וא"כ כל מה שפ"י לעולם מותר והאיכור נשאר ברוב מה שלא פירש אבל אם לא פרשו אלל הם עדיין בקביעות ראשון אדרבה אזלינן לחומרא ואף אם נפתחו רובם לעולם תנין להומרא דאיכורא איהא במיעוטא שלא נשתה וכו"ם המהדר סימן ק"ח ובזה נראה דאמת ר"ש שכתב להחיר בדגים שעירו מאלפס לקערה ונמלא דג עמא מטעם איכורא ברובא וא"כ היה ס' כיון שהם קבועים במקומן ובאמת לא הבכתי דבריו שהרי כיון שנפתחו הוי כפירש וכן מה שמערה מאלפס לקערה ודאי זהו פירש וכ"כ הכו"ם שדברי הפ"ח מגומגמין ואפשר שכיון לזה אך מה שהק' עליו

הכו"פ דהא כחב הרשב"א דההיא דנבעות מיירי בפירש לפנינו ילא וקרי פירש כלל קו' זו לא סגינותי דהא כהנתי לעיל קימן כ"ח דאדרבה זה דוונה לנחפזר כמו שכתב הרשב"א במשה"ב והכו"פ נחפז קו' הרשב"ד דזקא להקל ל"א איקורא ברובא כחביא אבל בעבעות אמרינן דעכ"פ הרוב אסור מטעם איקורא ברובא ואמנם גם לדבריו היינו דוקא בלא פרשו שהרי כחב דזה לא נקרא פירש משא"כ בלקח קודם שנודע התערובת דנשאר הקביעות וזה מקרי פירש לכ"ע אמרינן כל דפריש כמו שכתב הכו"פ לדעת ר"ש וזהו דעת רמ"א שם בקימן ק"ז שכתב להחיר הדגים בכל ענין וז"ל כו"פ אך הכל מיותר דלשון מושאל כתב הר"ש איקורא ברובא רק הל"ל כל דפריש וזה שנועיה הדגים מחלפס לקדמה כל הדגים המוערים זל"ז שייך לומר כל דפריש ואף שכתב זל"ז משמע אבל כב"א לא נראה דלחו דוקא שהרי רמ"א כתב דעת הר"ש דיש מחירין בכל ענין משמע אפילו עירה הרוב כב"א לפ"ז ילא לנו דעכ"פ היבא דנשאר מקלת הקביעות ל"א איקורא ברובא אפילו להרמב"ם:

לה לתרין השגת הראב"ד והלה"מ על הרמב"ם וגם י"ל דגם הרמב"ם ס"ל דלא אמרינן איסורא ברובא :

עוד י"ל דגם הרמב"ם לק"ל כלל איקורא ברובא ונחפז בזה כל מה שהק' הראב"ד והלה"מ שם עליו והנה בראב"ד שלפנינו כתב הא דאמרינן איקורא ברובא ליתא דשמואל ור"י פליגי עליה דרב עכ"ל וזה ל"ע דהא ר"י אינו חולק על רב אלא מחקן דבריו ועיין בקימן כ"ז והכונן כמו שכתב בלה"מ וז"ל עוד השיג הראב"ד דהא ר' אבשיא דלא כוותיה (והיינו ונה שהעסקתי מחביות) ולא ס"ל לפקוק כרב במקום ר"א ושמואל ואי משום הא נמי ל"ק דרב עדיפא ליה אבל הקו' היא דנהל' תרומת פסק כר"א עכ"ל ולא זכיתי להבין דמה שכתב דרב עדיף דקו' הראב"ד הוא כיון דרב הוא יחיד נגר רבים וכתב עוד הלה"מ ד"ל דהא דר"א היינו דליכא אלא חד ס' כמו חביות דליכא אלא חדא תערובת אבל היבא דליכא ב' קפיקות אמרינן איקורא ברובא עכ"ל וגם דברים אלו ל"ע דכיון יש כאן ק"פ ל"ל כלל הטעם דאיקורא ברובא וכמו שהק' הלה"מ שם וז"ל מכתב הרמב"ם שאני אומר משמע אבל נחלה על מהלה אסור זה ח"א דהא איכא עעווא דק"מ וכמו שכתב הרשב"א וזל"ז דבגמרא אמרינן מ' וק' חירן הוא משום דאילטריך למנקע באידך ס' נקט נמי מ' עכ"ל ובדברי קדשו של ראב"ד י"ל דק"ל ג"כ איקורא ברובא לחומרא אלא דמשיג על הרמב"ם דמדבריו משמע דלכן מחיר המ' משום איקורא ברובא וע"ז כתב דלימא דמחמת איקורא ברובא לא נחיר המיעוט כמו בחביו' או י"ל דראב"ד ס"ל דל"א כלל איקורא ברובא לא לאיסור ולא להיתר וכן משמע פשט לשונו ולחרץ כל הקו' על הרמב"ם נ"ל דיל"ד דהרמב"ם כתב טעם זה דאיקורא ברובא להחיר המיעוט וכתב"א דף קנ"ד בקופו כתב דרוב אסור דאמרינן איקורא ברובא ועוד דמדבריו רמב"ם משמע בנפל נחליהן דאסור כמו שכתב הלה"מ וברשב"א כתב להחיר נחליהן בעטם ס"מ ונ"ל דכ"א אזיל לשיעורו דהרשב"א כ' יראה לי שאם נחטרב חמ"י זו שלקח מהקבוע ברוב מותר וכ"פ בש"ע והק' הנ"ל הביאו הש"ך לא יהא אלא ס' ערפה שנתערב דקיי"ל בקשיף ע' דאסור דהוי ס' א' בגופו כו' ומירולו דחוק (וכ"ש לפי מה שהבין הש"ך בכונה רשב"א בק"ק י"ד דמסכים לרא"ה דלפ"ל קבוע חידוש הוא ומ"ש דלענין תערובת יהיה חידוש ול"ע) ולכן נ"ל דהרי הרשב"א בזה"א דף קט"ו כתב דמעיקר הדין הוא כר"ת דמחיר ס' א' בגופו כו' רק שיש להחמיר כר"י והרשב"א פס הק' לפי גרסתו ברמוני דגן שנפל א' ממנו לשלש ונשגש לשלש ופריך הש"ס ל"ל לשלש בחרי סג' ימשיג מלי שלש חרי והוא והקשה הרשב"א ל"ל חרי דהא חד נחיר נמי הוי תערובת ומ"ל ר"י א"ש דזה הוי כס' א' בגופו ועוד י"ל דחד נחיר הוי כגופו של איקור ע"ש ור"ל אפילו לר"ת כיחא דחד נחיר גויע מפי' א' בגופו אלא דהוי כודאי איקור ולפ"ז ק' למה החיר בלקח מן הקבוע ונתערב כיון דקבוע כנחלה ע"מ א"כ הוי כחד נחיר אע"כ ל"ל הא דקבוע כנחלה ע"מ אינו ר"ל כחד נחיר אלא באמת מקרי כתערובת רק דהתורה אקרה ס' זה ועשאו כאלו היה חד נחיר וא"כ הרשב"א לשיעורו דס"ל דתערובת ב' מותר וא"כ א"ש דמחיר בלקח מן הקבוע ונתערב דהא הוי כתערובת ב' ולק"מ קו' הנ"ל והש"ך ולפ"ז א"ש נמי מה שהח"י הרשב"א בנפלו נחליהן דהוי נמי ס"מ אך לפ"ז יש לנו להחיר אפילו הרוב ע"י תערובת דהוי נמי ס"מ ולכן הולך הרשב"א ליתן טעם דהרוב אסור דלא השגיח ליה לפי' אלא לודאי דאיקורא ברובא איתא:

אבל הרמב"ם י"ל דק"ל באמת כקו' הנ"ל והש"ך דקבוע הוי כקפק ערפה ואפילו בקבוע דרבנן דכל דתיקון רבנן כו' ולפי מה שכתב הגמ"י בהל' מ"א פ"ז דהרמב"ם ס"ל כר"י דס' א' בגופו כו' לא הוי ס"מ וא"כ אסור מלד הדין ולפי מה שכתב הגמ"י בפ"א מהל' י"ע דהרמב"ם ס"ל כר"ת כנר הוכיח הרשב"א דלר"ת לריך לומר דהוי כגופו של איקור והרמב"ם בפ"ו מהל' מ"א כתב נמי ריון שנפל לג' ולא כתב חד נחיר מוכח כתרילו של רשב"א וא"כ לא מהני מה שנתערב ועיין בכללי ס"מ בש"ך קשיף כ"ד וא"כ א"ל טעם לאסור כשנפל רוב נחיק"א ואפילו הנחלים אסור דלא מהני ס"מ רק דקשה למה המיעוט מותר דהא ס"מ לא מהני וע"ז הולך לתת טעם להחיר המיעוט שא"א איקורא ברובא והיינו כיון דבלא"ה איכא ס"מ רק דלא מהני מורבנן וכיון דמילתא דרבנן הוא סמכינן אשאני אומר הדומה למה שכתב הש"ך בכללי ס"מ ק"מ י"ו והא דכתב הרמב"ם שם כוס של ע"ז שנתערב בק' ופירש א' מהם ונתערב באחרים דמותר וטעם ס"מ י"ל דקמך על דין דטבעת דקמיק ליה דאמרינן שא"א או י"ל דבשלמא בעבעות דמיירי בנחלקה י"ל דס"ל כשיעור רח"ה שכתבתי לעיל קימן כ"ע דלא מקרי פירש כלל וא"כ יש לו עדיין דין קבוע משא"כ בכוס דמיירי בפירש גמור וק"ל לרמב"ם כר"י דפירש ממילא אסור כמו שכתב הגמ"י בהל' המן ועכ"פ אינו אסור רק משום גזרה שמה יקח מן הקבוע אבל אינו קבוע ממש יש להחיר שפיר מטעם ס"מ משא"כ קבוע נמש כעבעות לשיעור הרא"ה הוי כגופו של איקור:

ל' ישוב על קושיית הפוסקי' הביא הש"ך ס"ק נ"ב על הרמב"ם שסותר דבריו :
בוה י"ל מה שהקבו על הרמב"ם דכוס של עבודה כוכבים סג' נב' תערובת לפי גירסתו בגמ' ובירמוני דגן לפי גירסתו מלריך ג' תערובת והש"ך כתב דבאיסורי אכילה החמירו יותר ול"ע דהא אנו מחירין מטעם ס"מ אפי' באיקורא אכילה ועריות ונפ"ז א"ש דלשיעור ר"י דס' א' בגופו כו'

לא מקרי ס"ס וא"כ תערוכה ראשון הוי כפי בגופו ותערוכה ב' לא מהני ואסור עד ג' תערוכה ואמנם כ"ז בפירוש בפנינו או בלקח משא"כ בפירוש מנילח דאינו חלל משום שחל יקח חף לשיעור ר"י ולכן ככוס דאינו חלל לענין הנאה חוקמי ארינא דס"ס מותר משא"כ באיקורי חכילה כיון דפריש בפנינו אסור מדינא בתערוכה ב' ולכן אפילו מנילח אסור וזה אי נישא כדעת הגמ"י דס"ל לרמב"ם כר"י בס' א' בגופו וכן לדעת המ"מ שהבאתי שכתב דרמב"ם ס"ל כר"ת בספק אחר בגופו מ"מ בהא ור"י ס"ל כר"י דפריש ממילא אסור כמו שכתב הגמ"י שהבאתי וא"כ תערוכה ראשון הוי כמחלה על מחלה והוי כהד אחד ותערוכה ב' אסור מדינא ולכן בעינן ג' תערוכה משא"כ בפ"י ממילא דאינו רק משום שחל יקח ולכן באיקורי הנאה חוקמי ארינא:

ל' מהרוקת רמב"ם ורשב"א אזרי לשיטתם כגירסת הש"ס :

יצא לנו מה דלרמב"ם בפירוש בפנינו ומכ"ש בלקח מן הקבוע דינו כק"ט לר"י ולר"ס הוי כהד אחד ובעינן באמה ג' תערוכה כקושיית הכ"ח והש"ך ולרשב"א הוי אפילו בלקח מותר דס"ל דקבוע אינו רק כתערוכה ועדיף מס"ע רק דהתורה אקרה תערוכה בזה. ונראה דכ"ח הוכיח סברתו מנמרח לפי גירסתו דגירסת הרמב"ם בריומוני דהן אחד לרובא ומרובא לשלש ומשלש למק"א וס"ל לרמב"ם דדוקא תערוכה ג' מותר וא"כ קשה אי נישא דקבוע אינה חלל כתערוכה א"כ קשה הא כתערוכה ב' כני מותר דהוי ס"ס ע"י ב' תערוכה אע"כ דקבוע הוי או כס"ע לר"י או כהד אחד לר"ת ולכן בעינן ג' תערוכה ולכן הולך לכחוב בעבשות להחיר הספק משום שא"א איקורא ברובא וכמו שכתבנו בסיומן ל"ו אבל הרשב"א דגרס שנפל לשלש ומשלש למק"א הרי דמותר אף ב' תערוכה ואי איהא דקבוע הוי כס"ע לר"י או כהד אחד לר"ת קשה מאי מהני תערוכה ב' אע"כ דקבוע אינו חלל כתערוכה רק דהתורה אקרה זה התערוכה ולכן כתבו שפיר ראפי' בלקח מקבוע דאורייתא ונתערב דמותר מעטס ס"ס דאי איהא דקבוע הוי כמחלה ע"מ בקבוע דאורייתא בודאי אף בקבוע דרבנן הוא כך דכל דתיקון רבנן כו' אע"כ דאפילו דאורייתא לא הוי רק כתערוכה רק שהתורה אקרה קבוע זה:

ל"ח ישוב דברי הש"ע בסעיה ט' דהש"ך נכנס בדוחקים :

ובזה י"ל דעת המחבר שכתב בסע"ף ע' ס"ע שכתערה כו' אסור כיון שהס' ראשון בגופו וע"ש בש"ך שהקשה עליו ודחק מאד ליישב דבריו ובהא א"ש דהמחבר אחי לאשמעינן ולהלק דלא הקשה לרידיה למה כתב בסע"ף ד' דאם נתערב מה שלקח מהקבוע ברוב דמותר מטעם ס"ס וכאן כתב דספק אחר בגופו לא מקרי ס"ס והא קבוע כני כהד אחד והוי כספק בגופו ולזה כתב דשאני בס"ע דהספק בגופו ור"ל משא"כ אפילו בלקח מקבוע דאורייתא אע"ג דאסור מדאורייתא דמחלה על מחלה רמי מ"מ לא הוי כתערוכה חד אלא שהתורה אקרה תערוכה זה וא"כ הוי שפיר ככ' תערוכה והא דכתב בסע"ף ה' דבעינן ג' תערוכה כשר הירץ הש"ך בס"ק כ"ג:

ל"ט הוי על הט"ו בס"ק י' :

מש"ב הע"ז בס"ק י' שדין זה אי בעינן ב' תערוכה או ג' חליא בפלוגתא דר"י ור"ת אי ה' א' בגופו כו' מקרי ס"ס וכחכ שכן כתבו חוקמות ביבמות פ"א ל"ע גדול דהחוס' ביבמות ופילה ובזחי' וכן הר"ש בערלה לא כתבו רק דר"ת לא גרס אחרות באחרות והיינו מטעם הקושיא שהקשו ר"כ הוי ס"ס ולא מטעם דס"ל ס' א' בגופו עיין היע"ב בכל המקומות וכתבנו בחוס' בילה וחראה שרבריו ל"ע דבודאי אף לר"י י"ל דמסיר ב' תערוכה ושאיני ספק א' בגופו וכן מוכח מרשב"א שהבאתי בסיומן ל"ה והע"ז הביאו גם כן בס"ק י"ב שהקשה ל"ל שנתערב ברוב אפי' וסירץ דתערוכה חד כהד הוי כס' לשיעור ר"י הרי להדיא דדוקא כהד אחד אסור רכל"י משא"כ תערוכה ברוב:

מ' תוכן הדברים מכל הפלפול הזה מה שיצא לנו לדינא :

ודנה מכל מה שכתבתי י"ל לנו דאף דלכאורה הא דאמרינן איקורא ברובא חלי בפלוגתא רמב"ם ור"ח"ד אף הר"ש שהבאתי בסיומן ל"ה איקורא ברובא ומלאתי בעבודה זרה מ"ע ע"א תוס' ד"ה נתערב באחרות שכתבו דר"י בר כרוך גרס שפ"י ומיירי שכתערו כולן או רובן דאמרי' איקורא ברובא כדאמרינן בני טבעות כו' ע"ש מוכח דס"ל דאין חילוק אפילו בנשאר מקלה קביעות במקומן אמרינן איקורא ברובא ותימה על הגאון ר' העשיל שלא זכר מזה כלום ועוד ל"ע דממקום שכתב שנראה לו דלמסקנא ל"א איקורא ברובא והיינו מרי' אושטיא בחביות אדרבה כ"ל דמוכח דאמרי' איקורא ברובא כחומר כגון בפירוש הרוב אמרינן איקורא ברובא דאל"כ קשה למה חני שנפתחו מלה מלה חביות דאז מותרין מנ"כ דהא דאינו בעל היינו דוקא בחביות סהומה דהוי דבר חשוב וליכתי רבוחא דאפילו בלא נפתחו אלא שפרשו מלה חביות אפילו הם סהומים מותרים דאמרינן כל דפריש ולמה חני נפתחו אע"כ דנכתב בלא נפתח אף המלה אקורין משום איקורא ברובא אלא דר"א אחא לאשמעינן דאע"ג דאמרינן איקורא ברובא לחומר ור"א דאף החומים מותרין ולכן קאמר והשאר אקורין ולא אמרינן איקורא ברובא ר"ל להחיר הנשארם בקביעות אע"ג ד"ל דאין כאן עוד דבר חשוב שהרי כבר נפתחו הרוב אפי' אסור אבל בפרשו סהומים ודאי אף הנפרשים אסור מטעם איקורא ברובא אלא כיון דנפתחו לכן מותרים ולדעתו היא ראיה גדולה ואמני' לפי מה שכתב המ"ב בסיומן ל"ו דהי"ב דאיהי' פלוגתא דרבנן מלטרפין דעת רוב המחברים ומכללם המחבר בסיומן ק"א דחתי' גדולה ומכ"ש חתי' ח"י לא נקרא חת"ל וא"כ ה"נ י"ל כיון דנראה דרעת רחב"ד דל"א כלל איקורא ברובא א"כ אפשר בהפ"ו וקטורת ונראה יש להקל אף בפרשו רובן דנימא גם בזה כל דפריש כו' ול"ע כי הראיה שהבאתי היא הוכחה גמורה לדעתו ודברי הגאון ר"ה לא זכיתי להבין כלל מה שכתב דמהגהת ש"ך מוכח דאם נפתחו בנ"א אקורין דאין אפשר שיהיו אקורין דאף אי ייעי איסורא ברובא עכ"פ אלו שנפתחו בעל חשיבותיהו ובעל:

מא דין דלא הוי קבוע אלא בשיש כאן ודאי איסור אבל אם י"ל דאין כאן איסור כלל אפילו אם נאמר איסורא ברובא איתא לא נקרא עכ"פ קבוע.

אף שהראיתי פנים מהוס' דעבור זרה מיט דאמרינן איסורא ברובא וכמו שהחמיר הגאון ר"ה ואם כן אס נפרש הרוב ככ"א עדיין אסורין לי"ע אס הם נקראי קבוע וא"כ אס נפרש כסוגג מיט אסורין דהוי פירש בפנינו או נימא דדין קבוע כבר נחבעל ואינו אסור רק מטעם איסורא ברובא וא"כ אס פירש כסוגג או לטור פירש ממילא מותר מלמדי לרשב"א כהה"ח דף קכ"א כהכ במעשה דההוא עבחה ללישנא כהרא דאמרינן א"ר וכי בשביל שוטה זה דאכוין ללעורי לחכריה נאסור כלל המקולין ואקשינן עמא דאכוין ללעורי הא לא"ה אסור והתניא ר"א מקולין ועבחי ישראל בשר הנמלא ביד נכרי מוהר ופרקינן שא"ה דאחזק איסורא ואיכא למידק וכי אחזק מאי הוי ואמאי אסור מה שלקח כבר קודם שגולר הסי ומ"ש מט' חנויות דאמרינן בנמלא הלך אחר רוב ול"כ דלישנא כהרא מפרשין ליקח מכאן ואילך וא"ה ח"כ מאי הקשה מרבי וכי כבר דרבי מחיר אפילו מן הקבוע י"ל דהאי מקשה כבר דלא אמרינן כל קבוע כמחלה אלא כשיש שם ודאי עריפה דומיא דע' חנויות אבל כשאין שם איסור ברור כי הא דאיכא לומר דלא מבר לנכרי אחר אלא לזה שמכר לו חתיכה זו כי הא לא אמרינן קבוע דכל שאין שם איסור ברור היאך נאמר לו קבוע ואהדר לו שא"ה דאחזק איסורא דלנכרי זה מיהא מבר וכבר אחזק איסור זה בקבוע א"כ ה"ק שא"ה דאחזק איסורא ביד נכרי במקולין דכיון שפשוט ומכר יש להוסיף שכמו שמכר לזה מכר לשאר הנכרים המוכרים בשר במקולין עכ"ל הרי להדיא בין לדעת המקשן ובין לתרין דבר פשוט דלא נקרא קבוע אלא באחזק איסורא אבל היכא דאפשר לומר אין כאן ערפה כלל לא מקרי קבוע ולפ"ז אפילו פרשו כלן כג"ח חוץ מאי מהם שנשאר בבית השחיטה אף שכחבנו בסיומן י"ע שחזרין להיות קבוע דוקא כשבאו כלן לכאן דאחזק כאן איסורא הא אם חסר אפילו אי הא אין אחזק איסורא לא הוי משום קבוע ואף שיש לבטל דין לחלוק ולומר דכוונת רשב"א דהתם אפשר לומר דלא מבר לנכרי כלל אבל כאן כיון שהיה בודאי אחר ערפה או סיט זה מקרי אחזק איסורא מיט נביא ראייה לזה דלימא שהרי בפי החערוכה בעצמות של ע"ז פריך מיט א' מיט דאינו חוסר כו' א' מיט נמי נימא איסורא ברובא ובין לר"י דמיירי אפילו שלא בפנינו ובין לרשב"א דמיירי בפנינו כמו שכחבנו בשמם סיומן ל"ד ק' מיט בשלמא א' מיט מותרין דמקרי פירש לכל הדעות זונה לדעת הר"ה עיין בסיומן כ"ח משא"כ א' מיט דכיון דאמרינן איסורא ברובא ה"ל קבוע וה"ל פירש ממילא לר"י או בפנינו לרשב"א ואסור אע"כ דכיון דכבר נחבעל קביעות ראשון אף דאמרינן איסורא ברובא מיט לא מקרי קבוע וכ"ל דה"ה אס מברו מקלמן קודם שהביאו השאר למקולין בזה ל"א דיהזור הקביעות למקומו ועיין לקמן סיומן כ"ב:

ועוד ראוי לזה ממש"כ הרמב"ם בפ"ג מהל' שבת וז"ל חלר שיש בה ישראל א' ואלף גוים פירש א' מהם לחלר אחרת ונפל עליו גל מפקחים עליו שמה זה שפירש ישראל ה"י נעקרו כלן מהלר זו לילך לחלר אחרת וכעת עקירתם עירש א' מהן וכנס לחלר אחרת ונפל עליו גל אין מפקחין שכיון שנעקרו כלן אין כאן ישראל קבוע וכל השורש מהן כשהן מהלכין ה"ה בהקטא שפירש מן הרוב עכ"ל וכי המ"מ וז"ל כ"ל דעה רבינו לפרש הא דאמרינן ביומא (פ"ד והבאתי לשון הש"ס סיומן מ"ב) דפיוס כולו ובעת פרישתן בעורן מהלכין נכנס א' להלר אחרת ככה"ג אין מפקחין וזו היא דר"ה לפי שבעל הקביעות הא דפרוש מקלתייהו וכשאר האחרים במקומן ואוחו מקלם שפירש נכנס להלר אחרת בין שיה"י המקלם רוב או א' מהם מפקחים עליו עכ"ל ומש"כ המ"מ בעודן מהלכין אינו ר"ל דוקא אם הלכו הנשארים ולאפוקי אס עומדים דלא מלינו שיחבעל הקביעות ע"י הליכה ביחד אלא כנחפזו דוקא וכמו שכתבתי בס"י ה' אלא לאפוקי אס היו ביחד חוץ לחלר ופירש א' דבזה לשיטת רמב"ם מפקחין דכיון דהיו ג"כ קבועים חוץ לחלר מיט חלר זו מחלר אחרת וכמו שכי באו"ה בהדי' ח"ל כי הרמב"ם אס נעקרו כלן ופרשו א' מהנעקרין לחלר אין מפקחין דכל דפירש עכ"ל ומסתמא נעקרו כלן דנקט ר"ל בזה"ל ולא בזה"ל דאל"כ הא נמי קביעי עכ"ל או"ה וכוונתו דאי בנעקרו בזה"ל מן החלר א"כ נשאר הקביעות דמה לי חלר זו או חוץ לחלר וכי המחילות גורם הקביעות וכמו שכחבנו בסיומן ה' ע' ומה לי חלר זו או אחרת כמו שכי חוס' ביומא שם או ברובא אע"כ דרמב"ם מיירי שנעקרו בזה"ל וא"כ כבר נחבעל הקביעות ולכן אין מפקחין ואמנם בספרי רמב"ם שבידינו וכן כי הרא"ש והעור והש"ע בסיומן שכ"ט וכלן דקדקו וכחבו בזה"ל נעקרו כלן ולכן כ"ל דלא ניחא להו לפרש בגמי בדינו של או"ה אף שהדין דין אמת כאו"ה מ"מ הגמי א"ה לאוקמי לר"י בהכי דא"כ ק' מאי אהא ר"י לאשמועינן דהא באוחו חלר ודאי מפקחין שהרי הם קבועים ובפרשו לחלר אחרת בזה"ל ודאי דאין מפקחין דכי ס"ד בשביל שהיו קבועים פ"ה יהיו קבועים לעולם אע"כ דר"י אהא לאשמועינן חידוש דין דהיינו דבשעת עקירתן מן החלר נחלקו לבי חלקים ופרשו רובן ללר א' ומקלם מהם פרשו לחלר אחרת ובזה ה"י ס"ד דאעפ"כ נשאר הקביעות וכדעת הרא"ה בדר"ה דף ק"ג והבאתי לשונו בס"י כ"ח כיון שהוא רק בדרך חלוקה קמ"ל דלימא אלא דזה מקרי פירש ונחבעל הקביעות ולכן דקדקו לכחוב זבעת עקירתן פירש א' דבזה נחבעל הקביעות ולפ"ז מוכח דאפי' אי נימא איסורא ברובא מיט נחבעל שם קבוע מן הרוב דאל"כ עדיין ק' לשיטת רמב"ם כיון דס"ל בנשאר מקלם קביעות דמפקחין אס כן בפירש רוב למק"ה ופירש א' למק"ה למה אין מפקחין וא"ל דבאמת קביעות ראשון נחבעל רק דנעשה קבוע מחדש ז"א דאס מחמת איסורא ברובא יחול עליו מחדש שם קבוע כ"ש דלא נחבעל אע"כ כיון דלא אחזק איסורא בעיל הקביעות ולא מקרי עוד קבוע וכדעת הרשב"א שהבאתי ולפ"ז אין חילוק בין נודע התערוכה קודם הפרישה או לא נודע אפי' פרשו כלן למק"ה קודם שנודע חוץ מן אהד ואפילו אס גם הוא פירש למק"ה מיט לא נקרא שם קבוע על הרוב ואפי' אי נימא איסורא ברובא היינו שאמרינן האיסור הוא אלא אין שם קבוע עליהם וא"כ אס פירש ממילא או כסוגג ואפשר אפי' בפנינו מותר:

יצא לנו שאם לאחר שפירש מבית השחיטה למקולין נמלא עריפות כגון שהביאו למקולין אמת אחוריים וחמכו אותם לחתיכות ונמלא בוקא דאעמא דשף והרי אחזק כאן איסורא וכבר כחבנו בסיומן י"ח דהא היה הורם שנודע לא מהני הפרישה מיט אס לא הביאו למקולין כל חלק הפנים רק

מקלחן בלחץ מים רחוקים כל חלק הפנים הם מן הכשרים וא"כ אם לא נפרש רוב גב"ח אמרי, עכ
 כל אחר ואחר כל דפריש ואלו חלק הפנים שנשאר צבית השחיטה הם נקראים קבועים שהרי שם
 צודאי היה האיסור פעם א' ואם הביאו הרוב גב"ח אף לאסורים למחן דק"ל איסורא ברובא ועיין
 בסימן מ' מה שכתבנו מ"מ לא נקרא קבוע ואם פירש בשוגג אה"ז מותר או פירש ממילא אפילו
 להטור א"כ הביאו כלן לכאן דלזו נעשה כאן קבוע אך אם הביאו לכאן כל האחוריים כ"ל דלז
 אף שלא הביאו לכאן רק מקלח מחלק הפנים כיון דע"כ כל הפנים ג"כ איסורין חל שם
 קבוע עליהם:

והנה לפי מה שהוכחתי דל"ה היה לו גירסא אחרת ברמב"ם דלפי הנוסחא שבידינו זכ"ן בר"ש
 וטור וש"ע א"כ ע"כ מוכח דהרמב"ם מיידי אפילו שנעקרו גב"ח ונשטח עקירתן נחלקו דגם בזה נחטעל
 והקביעות חבל לגירסא א"ה דגרס נעקרו כלן ופירש א' מהנעקרין כו' ע"כ דמיידי בזא"ז וכמו שכתבתי
 דהנ"ל הרכיב שיטת איסור והיחר לשיטת הש"ע לפי הגרסא שבידינו ונחמת הם ב' חלוקי דינים
 אבאמת אם נעקרו כלן גב"ח והיו בקביעות ג"כ יחד כלן חוץ לחלר ופירש א' מחן בזה הם דברי
 ו"ה דמפקחין חבל בנעקרו כלן גב"ח ובעה עקירתן נחלקו אין מפקחין:

מב דין אם היו ש' בהמות בחצר ונתערב טרפה א' ביניהם ופרשו בזא"ז
דרך חצר ב' ונשאר א' בחצר ב' אמרי מרובא פריש :

מסוגיא דיומא פ"ד שהבאחי יש ללמוד דין חדש וז"ל הגמ' אריי א"ש לא הלכו בפ"ג אחר
 הרוב ופריך ה"ד אי דאיכא ע' גוים וישראל א' פשיטא דה"ל קבוע ומשני ל"ל דפריש לחלר אחרת
 מה"ד כל דפריש כו' קמ"ל איני והאר"ח אריי ע' גוים וא' ישראל בלוחו הלר מפקחין בחלר אחרת
 אין מפקחין ל"ק הא דפרוש מקלתייהו פרש"י פרוש כולוהו הואיל ואסתחוק ישראל בהאי חלר שנפל הג"ל
 מפקחין אע"ג דמיידי ל"י לא אזלי בחר רובא הא דפרוש מקלתייהו ולא ידעי' אי הוי ישראל בהאי
 חלר אזלי' בחר רובא הואיל ולא אסתחוק ישראל עכ"ל וע"כ מיידי שלא נתקבלו כלן יחד לחלר ב'
 דל"כ ונה ל' חלר זה או חלר אחרת כוונת חוק' שם אע"כ שהלכו מחלר ראשון כלם דרך חלר ב'
 בזא"ז ודומי' דהכי בשאר איסורין אם היו עומדים בחלר א' ע' בהמות כשרות ונחטערה טרפה א'
 ביניהם ופרשו בזא"ז דרך הלר אחרת ונשאר שם בחלר ב' בהמה א' ולא ידעינן אם הכשרה או הערפה
 אע"ג דסתחוק שה"י בחלר ה"י גם הערפה שהרי כלן היו בחלר מ"מ כיון שלא היו יחד בחלר ב'
 אמרי על כ"א וא' שפירש מחלר ראשון כל דפריש ואמרי על בהמה זו שהיא בחלר ב' שהיא מן
 הרוב וא"א לומר ארבעה מחלר ב' כאמר כל דפריש ז"א דכל דפריש ל"ש רק ממקום קביעות ובחלר
 ב' לא ה"י קביעות:

וה"ל דאף שהרמב"ם מפרש הגמ' בענין אחר דלא כרש"י כמו שהעסקתי לשונו בסי' הקודם מ"מ
 מודה דרינא ורש"י באסתחוק ישראל בלוחו חלר דמפקחין רק דק"ל דע"כ הגמ' לא מיידי בדין זה
 דא"כ ל"ל לחרו ל"ל דפרוש לחלר אחרת והא בחלר א' יכול ג"כ לאשמועי' דין זה אף שלא היו
 קבועים כלל בחלר רק שידעי' שבחלר זה הלכו ע' גוים וישראל א' דכיון דידוע דאסתחוק ישראל שה"י
 בחלר זה מפקחין ודוחק לומר דבאמת לפי המסקנא דמסיק הא דפרוש כולוהו באמת מיידי שמואל
 בחלר א'. ולכן מפרש הרמב"ם בענין אחר חבל לרינא מודה לרש"י דבדואי דבר פשוט דלרש"י אפילו
 לא היו קבועים יחד רק שהלכו דרך החלר ואסתחוק שם ישראל דהא לרש"י לא הליא מלמא
 בקביעות כלל:

מג דין אם היו כאן י' בהמות וא' מהם טריפה ניכרת ופרשו קצתן ונסתפקו אם יש
באלו הטרופה אמרינן כל דפריש :

כתב הגמ' שם וז"ל אהא דכתב דשמואל מיידי צפרוש כולו וא"ה הא נמי פשיטא דהרי זה כע'
 חנויות ולקח מא' וא"י מאיזה דספיקו אסור (ר"ל דזה נמי פירש בפנינו) וי"ל דהחם אירע הק' בקבוע חבל
 כאן בעת פרישהו ספקו אם ה"י ישראל אם עכו"ם לא היה לורך לנו דברר ולא אירע הק' עד שנפלה טליו
 מפולח בחלר אחרת והרי זה דומה לנמלא דהלך אחר הרוב ומן הרין שלא לפקח והודיענו שמואל דאין
 הולכין בפ"ג אחר הרוב עכ"ל. נ"ל דיש להוכיח ודרבנן שאם היו כאן ע' בהמות כשרות וא' טרפה
 ניכרת ופרשו קלחם למקום אחר אפ"י בפנינו ונשטחו שם ונפל לנו ספק אם זו כשרה או טרפה
 הרי זה כלקח קודם שנולר הק' ואמרי כל דפריש ואפילו היה הפרישה בפנינו דכיון דלא היה נ"מ
 שהרי היחה ניכרת העריפה ולא היה לנו שום ספק ועכשיו בשנולר הק' הרי הוא כבר פירש
 משא"כ בע' חנויות בפירש בפנינו שכבר נולר הק' בקבוע וכ"ש אם נתגלה לנו עכשיו לאחר שפרשו
 קלחם לכאן שבמקום שהיו צראשונה היה שם עריפות כיון שנולר הק' ה"ז כבר פירש וכדעת הר"ן:

מד בללי ספק ספיקא:

שאלה שהעו ב' בהמות ונמכר א' מהם ואח"כ נמלא בחד מהם היה ספק עריפה מה דינו:
תשובה החלה לריכין ליישב דעת הש"ך בכללי ק"ס שדבריו קותרין זא"ז במקומות הרבה
 בדין חד בחד דבסימן ד' כתב ב' חרנגולות שהיו אחת כשרה ואחת ס"ע ונמלא בילה בחלר
 הבילה מותרת אפילו בלא תערובת רק שהחרנגולת נחטערה חד בחד מטעם שחל מן הכשרה ואח"כ מן
 הערפה שנוא אינה עריפה ול"ל דהא כבר אקרת מק' והוי ס' ראשון מה"מ ז"א דהא נחטערה חד בחד
 ולא הוי ס' ראשון מה"מ עכ"ל הרי שכתב בהדיא דחד בחד לא הוי כגופו של איסור חבל כשלא נחטערה
 החרנגולת א"כ ל"ל שחל מן הכשרה ואח"כ מערפה שחל אינה ערפה ז"א שהרי כבר אקרת מק' מה"מ
 ואם כן הוי ס' ראשון מה"מ ומנה עליו הפ"ה אדרבה איפכא הוא דחטערה חד בחד גרע אפילו
 מקפיק' דגופא וכ"כ הש"ך גופיה בפ"ק כ"ה ח"ל ספק איסור דאורייתא שנחטערה חד בחד חטוב כגופו
 של איסור ואם נחטערה א' מהן אה"כ ברוב אינו בעל מטעם ס"ס עכ"ל ואם כן כיון שנחטערה
 החרנגולת חד בחד הוי כאלו שניהם יום ק"ע ואם כן ל"ל שחל מן הכשרה נולרה דהא אין כאן כשרה

כלל חבל כשלא נחשבה רק כ"א כיברת בפ"ע א"כ שפיר יס' לומר שאל נכשרה ואל"ל נטרפה שמה
 אינה עריפה ואל"ל הרי כבר אקרת התרגולת מספק ז"ל שהרי הגילה א"ל לבא לפנינו אל"ל דב
 ספיקות ואין לנו מחירין התרגולת רק הגילה והגילה לא נאקרה מעולם עכ"ל הפ"ח ועוד ל"ע שהרי
 ב"ק י' כתב והקשה על האגור מ"ש האו"ה והוא ז"ל שכתב רמ"א בקעיף ה' ד"ק"ע שנחשבו וזר
 ונחשבו ברוב מותר. אל"ל כשנחשבו חד בחד חפילו התערובת ב' אקור וא"כ דבריו קותרים ז"ל ואמנם
 כ"ל ד"ק"ל להש"ך דכאמת חד בחד הוא כגופו של אקור וכמו שכתב בקינות כ"ה אל"ל ל"ק"ל כפ"ח דנימח
 נהפך היחד להיות אקור רק כיון דאחזק אקורא הו"י כ"א בק"י שמה הוא האקור ובודאי אקור בדבר
 שחייבין כרת מניח אשם חלוי וב"י אקור מותר מה"ח שהרי ח"כ כשנחשבו חד בחד היה על כ"א
 ס"ס שמה אינה עריפה ושמה זו כשרה אף דאמרינן הרי כבר אקרת ח"כ היינו שלא נוכל להחיר כל
 חדא מטעם ס"ס מדרבנן לא הו"י ס"ס מעליה כיון דאחזק אקורא וכבר אקרת מספק אל"ל מה"ח ודאי
 מותר מטעם ס"ס ולכן התרגולת אקורה כיון דאחזק אקורא מ"מ אקור מדרבנן אל"ל הגילה שלא
 נאקרה חפילו דגם אחר וחיכך כשנולדה א"ל לבא לפנינו כ"א ב"י ספיקות ולכן מותרת לגמרי ואמנם
 זה ש"ך כשלא ראינו אותה בשעה שפירשה מן התרגולת אל"ל ח"כ ראינו כשפירשה התרגולת אין כאן
 אל"ל ס' ה' שמה התרגולת זו היא הכשרה אל"ל לא נוכל לומר ואל"ל מהערפה שמה אינה ערפה שהרי
 כבר אקרת אותה דכיון דראינו אותה שפירשה התרגולת זו אין חילוק בין הגילה או התרגולת כמו
 ח"י אשר שנתקן מן כהמה ס"ע שנחשבו חד בחד בודאי א"ל לומר ספק שמה ח"י זו מן הכשרה
 ואל"ל מן הערפה שמה אינה עריפה שהרי ידעינן מליה בהמה נהפך ואין כאן אל"ל ספק אחר ח"כ
 בהמה זו כשרה או ערפה והכי נמי בילה שראינו שפירשה התרגולת זו א"ל להחיר מטעם ס"ס ולכן
 דקדק האו"ה לכחוד דוק. ב"י הגילה שנמלח דל"ז מותרת מטעם דא"ל לבא לפנינו כ"א ב"י ספיקות וכן
 דין ז' שכתב הש"ך בח"י מן ב' חנויות שנחשבו מ"י ג"כ שנמלח כוונת שכתב בה"ח בכללי ס"ס
 הקלר סעיף ז' ח"ל ונמלח ח"י בפניהם עכ"ל וס"ל להש"ך דכיון דנמלח וזו ח"כ כשכח לידיו
 היה בו ס"ס כמו בילה שהוא דבר חדש אל"ל בראינו שפירש הוא דומה לבילה שראינו כשנולדה דאקור
 ובל"ה ל"ל דהא דקעיף ז' מ"י ב"ל ראינו שפירש דאל"כ ק' הא גזרינן שמה יקח מהקבוע חפילו
 כשאינה רק קבוע דרבנן כמו שכתב הש"ך ס"ק ל"ה ולפ"ז אין כאן סחירה כלל בדברי הש"ך דמה
 שכתב בקינות י' בשם האו"ה והרמ"א בקעיף ח' מ"י שראינו שפירש וכן מ"י האגור שהביא בקעיף
 י' וכן מ"י בקעיף כ"ה אל"ל בקעיף ז' ובקעיף י"ט ובקעיף ל' שכתב דאף ב"ל חשבו מותר מ"י
 בנמלח שחיכך כשכח לידיו ב"ל ב"י ספיקות וכן האגור ע"כ מ"י בנמלח דאל"כ ח"כ ח"כ ל"ה
 דמותר מטעם פירש ממילא וכמו שכתב הש"ך ס"ק נ"א ולפ"ז אין קו' כלל על הש"ך רק ח"כ ניכרים
 החנויות או לא ב"ל ח"כ בנמלח דהש"ך והפ"ח ולפי מה שכתבנו ח"כ ש"ע הש"ך אף ב"ל ניכר
 זכ"כ הכו"ם וגם בניכר דברי הפ"ח ברורים דהש"ך ח"כ לשיטתו שפירש בקינות י' ס' ראשון מה"ח
 ר"ל ח"כ ל"ך להתחיל שמה אין כאן אקור כגון בילה ס"ע שנחשבו ח"כ כן א"ל להתחיל ולומר שמה
 אין כאן אקור שהרי בודאי יש שם אקור וע"כ ל"ך להתחיל שמה אינה ערפה ח"כ ספק ראשון
 שאקור מן החורה ע"י שם בקינות י' בפירושו על או"ה ע"ש אל"ל לפי מה שפירש הפ"ח ד"ל כשהש"י
 ספיקות ב"ל כחמה ז"ל נקרא ס' ראשון אינו מה"ח וכן נראה שהוא האמת וכן מעין ונראה דברי
 רמ"א שהביא הש"ך ס"י כ' והתימה על הש"ך שכתב שביאור דבריו כמו שכתב הוא וכאמת י"ח מ"י
 כפ"ח ח"כ כן בניכר פשיטא דמותר וגם ב"ל ניכר נראה דברי הש"ך וכמו שנאמר ד"ל דלא נהפך
 היחד לאקור ודלא כפ"ח דוקא בנמלח דנולדו ב' הספיקות כאחת מש"כ בלקו מהנוסח ח"כ אף קודם
 שנודע ס' מ"מ לא ש"ך לדמותו לבילה דמ"ש ח"כ הוא ב"ל הלוקה או ח"כ עדיין מונח בחנות הרי
 כבר אקרת ח"כ וכמו שכתב הר"ה הביאו הש"ך ס"ק י"ד דאין זה אל"ל גילוי מל"ה והכ"ל ל"ש מה
 שכתב שם בשם הר"ן דקבוע חידוש הוא ואין לך בו אל"ל משעת חידושו דהב"ל לא מטעם קבוע אקור
 דהא אין כאן אל"ל חד בחד. וגם בזה ש"ך סברה ה"ט"ז ב"ק ה' דבנוף ח' ל"ש לומר ח"כ מותר וח"כ
 אקור ואף שכל האחרונים חלקו עליו היינו מטעם כל דפריש ונמלח הע"ש דא"ל לבא לפנינו
 כ"א ב"י ספיקות מש"כ בלקו ואף דבקבוע דרבנן מה שלקח מקודם מותר היינו דל"ש למגזר שמה
 יקח מקבוע וח"כ כל דפריש וכן משמע באו"ה שם שכתב וז"ל ח"כ פרשי הגילים קודם שנודע משמע
 דוקא בנמלח מחיר ואף דקאי החס על הערובת ברוב מטעם כל דפריש מ"מ משמע דקאי נמי על
 הערובת חד בחד דהא לנו חופסים לעיקר ח"כ ב' של רש"י דבחד בחד גם ר"ח מורה דאקור וכמש"כ
 הש"ך והפ"ח ח"כ כן לא עדיף בנודע ב' ס' ח"כ אף לרעת ח"כ מ"מ ח"כ בגופו לר"ח וכי היכי דלר"ח
 אקור ח"כ לר"י אף בנודע כ"א :

מה תשובת הגאון בעל בית מאיר :

ע"ן השיב לי הגאון בעל בית מאיר וז"ל מה שכתב מר ד"ק"ל לש"ך דל"א נהפך היחד להיות
 אקור יפה דיבר ואף ח"כ כוונתי לרעתו וז"ל כמש"כ הש"ך ס"ק כ"א ז"ל דהש"ך לא כתב זה אל"ל
 לשיטת הש"ע מש"כ לשיטת האו"ה שכתב הש"ך ס"ק ל"ו אף דין ד"ק"ל כ"ה הנאמר בשמו נמי סתמא
 ח"כ ח"כ ש"ל בפנינו ומש"כ מר לתרץ סחירת הש"ך דב"ק ו' מ"י בנמלח זה לע"ד רחוק שיקהום
 דין אשר ולא יפרש דוקא בנמלח שלא בפנינו ובפרט שהוא רחוק המליחות שלא יהא אקור משום אשר
 שנחשבו כו' והדין דקעיף כ"ה לאו"ה ג"כ אינו מוכרח דא"כ בלפנינו כ"ל ונלמד זה גוף הסדר
 לחלק בענין זה בין לפנינו לשלא בפנינו אף דידעינן שכתב ממקו' רחוק לרעתו כי על הראשונים ח"כ
 נולעטריס גבי פרישה שלא בפנינו מן קבוע דרבנן אף דידעינן דפירש מונקוס שקבוע נכבד ולא ידעינן
 טעם ברור הנכנס ללב מה הכדל אחרי שז"ל ידעינן שכתב ממקו' וא"ך ח"כ וכלמד מקבוע דחידוש
 הוא לכן ב"ל הוכרו החנויות לע"ד אין לטמון על הש"ך כי ב"ל ח"כ ח"כ מותר ח"כ הש"ך
 בכללי ס"ס סעיף ז' כו' וק' הרי בקעיף י' נאמר להיפך וכו' ד"ל דכיון דידוע דזה פירש מן
 התערובת עלמו דגזרינן שמה יקח מן הקבוע ח"כ כן גבי ס"ע שנחשבו ברוב רק דהוי הה"ל ח"כ
 דדין ח"כ שפירשה כגוף התערובת משום הנזרה מ"ש ח"כ ח"כ לא נמלח כלל אל"ל חד בחד כמו
 החנויות פשיטא דהראוי ש"ל ח"כ יהיה כגוף החנויות מגזרה דשמה יקח כדאי בקעיף י"ז ומן האו"ה

דבילה אין רחיה כלל כדאי' ק"ק ל"ח דסם אין לחוש אי שרינן הבילה דיקח מהמרגנולים ולפ"ה שהם ניכרים זה לק"מ ומטחה מכ"ש בלקח קודם שנודע הק' עכ"ל הגאון ב"ת. ואני לא ידעתי השגתו דהא בפ"ה שלא בפנינו מותר בקבוע דרבנן היינו כיון דבקבוע דאורייתא מותר כדין נמלא הלך אחר הרוב לא רלו החכמים להחמיר בקבוע שלהם יותר משל הורה מש"כ הכא נמלא נולד תיכף בני ספיקות מש"כ בלקח חפ"י קודם שנודע:

מז דין תערובת חד בחד לר"ת אם אסור והגאון בית מאיר הסכים עמדי וישוב על קו הש"ך ס"ק ס"א:

ואמנם בעיקר הדין דתערובת חד בחד אחר העיון גראה דק' אי בגופו זאי בתערובת חד בחד לר"ת מותר אפילו מדרבנן וכללל הכי הוא דב' ספיקות מש"כ לבא לפנינו אלל בני ספיקות כמו ק' מן האיס' לכ"ע הוי ק"ס ובק"ס שאפשר שיבא אי קודם לחבירו כמו ק"ע ע"ה מחלוקת ר"ת ור"י ובנודעו שניהם צב"א בזה הוי"ב מתיר אף לר"י וכ"כ הש"ך לסמוך עליו בה"מ וקטורת מלוה וכן משמע בחי' רשב"א דף נ"ג ע"ב ד"ה כי שליבי שכי' וז"ל קשה לי היכא דאיכא שוורים הרבה ועאל ארי כו' הא ק"ס הוא שאל זו לא דרק אה"ל דרק אימר שלא כנגד החלל ול"ע ואם לא היה שם אלל בהמה אי אף בשנתערבה אין כאן ק"ס מש"כ אה"ל שזו היא שנתערבה שאל נמי מותרת שהרי כבר אקרת קודם לכן כדברי ר"י ולא כר"ת עכ"ל וא"כ מוכח דהיכא דבא לפנינו בני ספיקות הוי ק"ס אף לר"י דאל"כ מ"ש א"כ היו מתחלה שוורים הרבה נמי שייך לומר הרי כבר אקרת מס' ואמנם ק"ע שנתערבה חד בחד לר"ת תפסו כל האחרונים דאקור וראייהם ממש"כ רשב"א ביה"א הע"ז בס"ק י"ב וז"ל ועי"ל דכל שנפל כאן איקור גודאי וליכא רוב היתר הרי לנו רואים כ"א מאלו כגופו של איקור שהרי הוא אקור ד"מ והילכך אין יולכ"י בזה אחר ק"ס להקל עכ"ל ומה הוכיח הפ"ה בס"ק מ"ו ובכללי ק"ס ק"ק י' דאפילו לר"ת אקור וז"ל הנה בתי' אי כי דתערובת חד בחד לא מקרי ק' הנה מוכח תערובת להחמיר לדעת ר"י אבל לר"ת אה"כ דאפילו חד בחד קרי כ"ס ובתי' ה"ב הוסיף דע"כ לא קשרי ר"ת אלל לחדא ספ קא דגושא דלא אסתזק איקורא וכגון ק"ע אבל היכא דאסתזק איקורא בודאי דהיינו תערובת חד בחד כל חדא וחדא מקרי ודאי איקור וכשנתערבה אה"כ אין כאן אלל חדא ספיקא וע"ש שכי' שנעל התרומה ק"ל כתי' ראשון של רשב"א דלר"ת מותר וקיים ומ"מ ה"י כי דרשב"א עיקר וכדמוכח שמתחיל דפי' התערובת ול"ע דאין זה דומה לזה דע"כ לא כי הרשב"א בתי' כי דלר"ת חד בחד לא מקרי תערובת היינו דוקא בנתערב איקור ודאי דבדבר שתייבין כרת מביא אשם תלוי וגם בזה ע"כ ז"ל דל"א. כהפך היתר לאיקור דא"כ יביא העלם וכן הוה"ל דפי' התערובת דמייירי באיקור ערלה ודאי שנפל אבל בס' איקור שפיר י"ל דלר"ת מותר וכדעת ק' התרומה ולמה נימא דלתי' ראשון שכי' רשב"א ק"ל דלר"ת חפ"י בודאי איקור שנתערב חד בחד ואה"כ נתערב ברוב מותר דמקרי ק"ס ואיך נאמר דלתי' כי ק"ל לרשב"א דאפילו בס"ע בחד בחד לא מקרי ק' כלל וא"כ י"ל שפיר דגם ק' התרומה ק"ל כתי' כי דרשב"א:

ובזה י"ל לטון הש"ע בסעיף ט' שכי' ק"ע שנתערבה באחרות כולן אקורות עד שיהא בהיתר כדי לבטל אם הוא מדברים המתכעלים ולשיעור הפ"ה כיון דאף לר"ת בס"ע בחד בחד אקור ואם כן פשיטא דלריך שיהיה בהיתר כדי לבטל והכי ה"ל לכחוב ק"ע שנתערב והוא מדברים שאינם מתכעלים אקורים דזה הוא עיקר החידוש להכריע כשיעור ר"י ודלא כר"ת אה"כ דלר"ת מותר דכיון דבאו כי ספיקות ביחד דגם לר"י מותר מה"מ כמש"כ הש"ך בס"י ד' רק מדרבנן אקור ולר"ת מותר אפילו מדרבנן והכריע הש"ע כשיעור ר"י דק"ע שנתערב אינו בטל עד שיהא בו כדי לבטל לאפוקי מדעת ר"ת ובזה מתורן קו' הש"ך בס"ק ק"א שהק' שם וז"ל וגם ל"ל למחבר לכהוב כלל האי דינא דמה"מ כימא דעדיף מבי' תערובת כו' ע"ש ולפ"ז ח"ש דודאי לר"ת עדיף ספק אי בגופו מבי' תערובת והראיה שהרי הוסי' בזבחים ד"ה נתערבו באחרות ושם דף ע"ד ע"ב ד"ה ואב"א הם הכל דברי ר"ה וק"ל דתערובת כי לריך לאכול כי כי דוקא ובס' אי בגופו משמע ודאי לר"ת דמותר חפ"י אי' כי כמו ק"ס דא"א ונדה וע"כ ל"ל דתערובת כי אף דהוי ק"ס מ"מ כיון דאסתזק שם איקורא דהא בודאי נתערב בו איקור רק דאמרי' זה שאוכל עכשיו אינו האיקור ולכן לריך דוקא כי' מש"כ בס' אי בגופו ד"ל אין כאן איקור כלל מותר חפ"י אי' אי' וא"כ לריך המחבר לאשמועי' דאפילו כשספק אי בגופו דלא אסתזק איקור כלל חפ"ה אקור וקטרת גדולה היא דהכמים גזרו בהה"ל אינו בטל חפ"י באלף וא"כ מדרבנן הוי כל האלף כאלו הם רק אי' וכמו דבדאורייתא בהתי' אי' מבי' חתי' הא אסתזק איקור ה"כ אם נתערב אי' מאלו האלף הוי כמו אסתזק איקורא מש"כ ק' אי' בגופו דלא אסתזק איקורא כלל ואמנם באו"ה כלל כ"ו דין י' כי ג"כ דחד בחד לא מקרי ק' לר"י:

והגאון בעל בית מאיר השיב לי וז"ל מה שכתב מר דמסתבר לו לר"ת אף ק"ע שנתערבה חד בחד שרי ואין רחיה מתי' כי דרשב"א יפה כי וזה גם לשיני לענ"ד איני רואה בזה השגה דהא מה שכתב הרשב"א וי"ל עוד דכל שיש כאן איקור ודאי ליכא רוב היכר הרי לנו רואין כ"א כגופו של איקור ר"ל דר"ת נמי מודה בזה דמהמירי' מדרבנן שלא ללרפו לסי' ורואין כ"א מאלו כגופו של איקור מפני ההומר שמביא כ"א ח"ה מש"כ בס' דרוקה אף שספיקו מה"מ להומר מ"מ אינו בא"ס כמו בא על אשה ק' מגורשה שהיא בחזקת איקור לגמרי דאלו לפ"ה למה בא"ס ולמה לא העלם ח"י דמה"מ ק' גמור הוא אף מדרבנן מהמירי' עכ"ל:

מז דין ש"ש שנתערבה והיא תהר"ל בין נודעו ב' ספיקות יחד או לא:

ס"ט שנתערבה ברוב והיא תהר"ל ונודעו כי ספיקות ביחד כ"ל אף שהש"ך בכללי ק"ס לא האן רק בה"מ וקטורת מלוה אבל המ"י מתיר אפילו בלא הפ"מ וכדעת המ"י ואפשר י"ל דאף הש"ך לא מייירי אלל בתערובת בע"ה שאין להחמיר אלל מטעם שנולדו כי הק' ביחד אבל בתערובת תהר"ל כי המ"י כיון דלדעת המחבר בס"י ק"א דחתי' גדולה ומכ"ש ג"כ ח"י לא מקרי תהר"ל ואף דרמ"א כי' דנוהגין כ"ש חולקין י"ל דוקא בודאי ערפה אבל לא בס"ע וכן י"ל דע"כ לא קיי"ל כדעת ר"י דק' אי בגופו כו' לא מקרי ק"ס דוקא כדע"ה וכודאי תהר"ל מש"כ חתי' גדולה דלרוב פוסקים לא הוי

ההרי"ג יש להקל ע"ש וכעין זה כ"ג גם הש"ך בק"י פ"ז ק"ק ל"ג וא"כ צה"י גדולה ונודעו ב"י ספיקות
ביחד יש להחיר אפי' בהפסד קלם וכן בלא נודעו ב"י ס' ביחד יש להחיר עכ"פ צה"י כח"כ דמשמע
שם דמשמע זה לחוד מחיר אפי' בלא נודע כא' ומשמע דמדינא הלכה כר"ח רק לחומרא מהמירי כר"י
וכמש"כ הרשב"א להדיא ואמנם בנע"מ ולא נודע כא' ודאי דקיי"ל כר"י ואקור ונודעו ב"י ספיקות
ביחד יש להחיר גם כן צה"י ואף בלא סעודה מלוה כנ"ל:

מח דין ס"ש וכיוצא בו מדברים החשובים שנתערב באיזה ענין צריך לאכול ב' ב' או לא :

והנה הש"ך בכללי ס"ס ק"י א' כי דלריך לאכול ב' ב' והמנ"י כי שלא ידע מנ"ל לש"ך לפי
מה שכתב בכלל מ"ג ס"ק כ"ג דהכרעה האחרונים דבס"ס נמור ח"ל לאכול ב' ב' ולכאורה היה נ"ל
דהש"ך ס"ל כדעה חוס' ור"א"ש בפי ג"ה דין יב"ש ביב"ש שכי להדיא כשיטת החוס' דמערובי ב' לשיטתם
דמוחר מ"ס לריך לאכול דוקא ב' ב' אף דיש כאן ס"ס וכן משמע בש"ך ס"ק מ"ה בנפ"ל א' לים
דמוחר מטעם ס"ס ואפ"ה א"י להדיא בגמ' דדוקא ב' ב' מותר ואמנם ז"ח שהרי בכללי ס"ס ס"מ"ן ז'
כי הש"ך במערובת חד בחד דמוחר מטעם ס"ס ושם ל"ש ב' ב' ויעוד לדעה מנ"י דלחוס' ור"א"ש היכא
דהוי ס"ס אינו מותר אלא ב' ב' ב' ק' מ"ש מ"ס"ס דגדה וא"ח ועוד מה שכתב המנ"י דמשמע הרשב"א
ועוד דבס"ס לא בעי ב' ב' וכן משמע הש"ע כסע"ף ח' עכ"ל המנ"י ולפ"ז הוא מחלוקת בין
הראשונים שהרי חוס' זבחי ע"ד ע"ב והר"א"ש בפי ג"ה כתבו להדיא דבעי דוקא ב' ב' ול"ע דא"כ
היה לו להב"י לכתוב כ"ז ולהכריע כרשב"א ועוד דא"ך יחלוק הרשב"א על חוס' בלא שום דא"ה
ועוד שהרי המנ"י כי דמשמע כן ברשב"א אבל לא כ"כ בהדיא וא"כ אין נדחה דברי חוס' ור"א"ש
המפורשים מפני משמעות ברשב"א והרי נוכל לומר דגם הרשב"א מודה לחוס' שהרי הב"י וכן הת"ח לא
כי רק דמדברי רשב"א משמע דמערובת ב' ל"ל רוב רק בנחשבת בכמותן וכי הב"י דאפשר לומר לדבריו
דאפילו בפחות מהן נמי עכ"ל וא"כ י"ל דהיינו לפי גרסא רשב"א בגמ' לשלש ומשלש למקום אחר
דהיינו א' בשנים ואם היו ב' שנחשבו לריך שיהיה ג"כ ב' דעכ"פ לריך לאכול ב' ב' ומש"כ הב"י
דאפי' בפחות דהיינו שנחשבו ב' בשנים דאז ב' מותרים אבל עכ"פ לריך שיהיה כ"כ שיאכל ב' של
היתר ומש"כ רש"ל בפי ג"ה ק"י נ"ה על דברי רשב"א וז"ל ולפ"ז יראה לכאורה במערובת ב' לא בעי
רוב אלא אפי' חד בחד הא ס"ס הוא וליהא דהא לכ"ע בעי לאכול ב' ב' זה לא משכחה בשהח
מג' בין הכל ושלשי נשאר באיקורו כמ"ש החוס' עכ"ל רש"ל והבין המנ"י דכונת רש"ל לחלוק על
הרשב"א ועפר אני תחת רגליו דאין זה כונת רש"ל דא"ך יכתוב וליהא דהא לכ"ע בעי ב' ב' וכי אין
כה לרשב"א לחלוק על החוס' כמש"כ באמת המנ"י אלא כונת רש"ל להוכיח דהא דמשמע מרשב"א
דמערובת ב' לא בעי רוב אין ר"ל אפי' חד בחד דזה ליהא דבזה אין מחלוקת כלל דכודאי לכ"ע
לריך ב' ב' וכן שכתוב א"י אלא דכונת רשב"א נמי דבחד בחד חסור אלא דק"ל דאם נחשבו ב'
לא בעי שיתערבו דוקא ב' ב' אלא אפילו אם נחשבו ב' ב' מותרים ואם נחשבו ב' בשנים דהיינו
בפחות ג"כ מותר וכמש"כ הב"י אבל חד בחד גם לרשב"א חסור זה כ"ל ברור כונת רש"ל וא"כ אין
כאן מחלוקת דמערובת ב' לכ"ע לריך לאכול ב' ב' ומש"כ המנ"י מדלא כי בש"ע דלריך ב' ב' ומוכח
דבס"ס לא בעי ב' ב' זה אינו ענין לכאן כמו שכתוב א"י:

אבן לריכין אנו לבאר הא דמלריך בגמ' נבי נפל א' לים לאכול דוקא ב' ב' למה מהני דהא
דכיון דשרי' מטעם דאמרינן דאיסורא נפל וכמו שכי חוס' ורשב"א דכיון דמדאורייתא כבר נחשבו דאמרי'
שאני אומר וכמש"כ בש"ע ג"כ וא"כ ק' למה לא נחיר כלן צב"א ומכ"ש לפי מה שהבין הש"ך בס"ק
מ"ח מדברי הר"א"ש בפי ג"ה דההיתר הוא מטעם ס"ס שמה דאיסורא נפל ואה"ל דההיתר שמה זה
שאוכל הוא ההיתר זה יספיק לפי מה שכי הש"ך למה חסור לאדם א' אבל ק' למה לא יהיה מותר
לאכול א' א' רק שלא יאכל כלם והרי בקע"י ח' במערובת ג' לא כי הש"ע לאכול ב' ב' ועוד לל"ע
דאין זה ס"ס כלל וגרע משם אונס חד דאין כאן שום שינוי בנעשה דהא אין אנו דנין ע"ז שנפל רק
על הנשאר וא"כ א"ך האמר שמה האיסור נפל ור"ל וא"כ כלם כשרים ואח"ל שלא נפל עכ"פ שמה
זה כשר ומ"ש אם כלם כשרים או זה שאוכל כשר ועוד דהא קיי"ל דבדבר שאינו מלוי לא נקרא ס'
כלל במש"כ הש"ך ק"י ל"ג וא"כ א"ך האמר שמה האיסור נפל והא קיי"ל מדאורייתא כל דפריש מרובא
פריש וא"ך נעשה ס' שהאיסור נפל (ועיין מה שכתבתי בק"י נ"ד בכללי ס"ס א"ח ס"ס נ"ד רוב) וכמו
שכתב המנ"י ג"כ ולכן נ"ל דאין כונת הר"א"ש להחיר מכה ס"ס דלמה לו להמליח עטם מלבו והרי
הגמ' מפרש הטעם דתלינן דאיסורא נפל וכמו שכתב חוס' ורשב"א כיון דכבר נחשבו מדאורייתא.
ח"ל הר"א"ש שכי מקודם דיבש במינו מותר לאכול וכי הר"א"ש ז"ל לטענות ע"ז שנפל א' לים
וקיי"ל דמוחר דדוקא ב' ב' ופי' ר"י דגם כלן כא' חסור דהתם ע"י המערובת נאסרו כלן אלא דמקילין
לחלות האיסור בלוחו שפי' וכולי האי לא מקילין להחיר כלן כאלה ולא שרינן להו אלא ע"י ס"ס
כוי אבל יבש ביבש דגז"ה"כ הוא מותר כלן כאלה ומטעם זה לא מלריכין ביבש לאכול ב' ב' דהתם
נאסרו ע"י מערובת ומקילין לחלות להכי בעי ב' ב' דממ"כ איכא בההיא חכילה חר"א דהתירא עכ"ל
הר"א"ש ואם כונתו שההיתר הוא מטעם ס"ס ה"ל לכתוב בקילור דהתם לא שרינן רק מטעם ס"ס כמו
שהעתיק הש"ך אבל באמת אין כאן ס"ס כמו שכתבתי רק ההיתר הוא כמש"כ חוס' ורשב"א דבדרבנן
אמרי' שא"ח וזהו שכתב הר"א"ש אלא דמקילין לחלות ואמנם גם זה שא"ח אינו דומה לשא"ח בקימון
קיי"א דהתם אמרי' שא"ח שקדורה זו לא נאסרה כלל ולא נפל בה איסור אבל הכא בודאי כבר נאסרו
ולמה נאמר שא"ח ולכן כתב הר"א"ש דכולי האי לא מקילין להחיר כלן כאלה כמו בקימון קיי"א ולא
שרי' להו אלא כשיש עוד ס' דהיינו דזה שאני אוכל לאו דאיסורא ומה שכתב אלא ע"י ס"ס ר"ל
בדרך שיהיה עוד ס' א' דס' זה גופו שנאמר דלמא דאיסורא נפל הוא ג"כ רק מטעם שא"ח ולכן לריך
ג"כ לאכול דוקא ב' ב' כדי לחזק ההיתר של שא"ח כדי שנאמר מנו דזה היתר זה נמי היתר כמש"כ
רש"י רק ע"ז ק' דאם כן יהיה מותר כלן כאלה דפשיטא דיש מנו ע"ז כי דלא שרינן אלא מטעם
היכא דאפשר לומר דילמא הנשאר הוא האיסור באופן שיעקר ההיתר הוא מטעם שא"ח רק כיון שאין
זם דומה לשא"ח דבקימון קיי"א דאיסתזק איסורא ולכן לריך לאכול ב' ב' כדי שנוכל לומר מנו ולשיטת

רש"א בק"י ק"ט לק"מ דהא איהו ס"ל דגם ביבש אקור לאכול כאלה אבנ הראש לשיטתו דק"ל
 דביבש מותר כלן כאלה הקשה לנפשיה דא"כ כתיב נמי יהיה מותר כלן כתיב דאז יש פשיע' מנו ולכן
 הזכרה לתוך דאין אנו מחירין רק באופן דנוכל לומר ג"כ שמה האיקור נשאר ובאלה לשיטת הראש
 מותר אפילו לאדם א' או אפשר דק"ל דלאדם א' אקור כמו שכתב רש"י וגם זה מפורץ אפילו אי
 ס"ל כן היינו ג"כ דבעינן עכ"פ שאפשר לומר שהוא אינו אוכל האיקור והש"ך לא דקדק להעתיק
 לשון הראש דבאלה אין ההיתר מטעם ק"ס ולפ"ז מש"כ הש"ך בק"ק נ"ז דלהמחנך דמחיר נפל א'
 לים ברשיל"מ היה דק"ל דק"ס מהני ברשיל"מ לא מוכח מירי דאין זה תלוי בזה כלל ועיין במ"א ס'
 חל"ז ס"ק ר' שחוכך להחמיר בק"ס ברשיל"מ ושם בק"ק י"ד כ' דנפל לים מותר והיינו כמו שכתבתי:
לפ"ז י"ל דבוראי היכא דאיכא ק"ס בענין שנוכל לומר שאין כאן איקור כלל כמו כל ק"ס
 ודאי ומותר אפילו בנ"א וכן בהתי" שנומלח מתערובת חר בחד שבי' הש"ך בקימון ז' וכן מתרובה ג'
 לרעת המחנך דנוכל לומר דמה שנפל כאן היה מן ההיתר שנתערבה ב' או מן ההיתר שנתערבה א'
 א"כ שפיר מותר אפי' בנ"א או א' א' ולכן לא הזכיר הרמב"ם והמחנך בזה דלריך לאכול ב' ב' אבל
 חוסרות ורשכ"א ורש"י דמירי מתערובה ב' ובזה לכ"ע אקור בנ"א דהא אז אין כאן ק"ס דהא בודאי
 יש כאן מתערובה ראשון ולכן היה דאקור לאכול א' א' כדי לחזק ההיתר שנוכל לומר מגו דהאי
 היתירא ולפ"ז בק"ע שנתערבה ברוב אפי' נודעו ב' ספיקות ביחד כיון דאקור לאכלן עכ"פ בבה א'
 שהרי יש כאן איקור ודאי ק"ה דלריך לאכלן ב' ב' וכדברי הש"ך:

בלר"ן של דבר היכא דלא אהזק איקורא דאפשר לומר אין כאן איקור כלל וכמו שנתערבה ג'
 ד"ל שמה שנפל בו היה מתערובה ב' א"ל לאכול ב' ב' ובאלה לפי מה שכתב רמ"א שם דאקור
 לאדם א' והיינו כמש"כ המנ"י דק"ל דכיון דמתערבה ב' אקור ולכן אף מתערובה ג' אקור לאכול כאלה
 א"כ י"ל באלה דלריך לאכול ב' ב' א' אך כבר כתב הש"ך דכל הפוסקים שוים בזה דמותר אפילו כולו
 כתיב ולאדם א' אבל מתערובה ב' אפילו למאן דמחיר ובהכרעת הש"ך דהפ"מ כיון שיש כאן ודאי איקור
 שהרי מתערובה ראשון מדינא אקור ואקור כולו כתיב לכ"ע לריך לאכול ב' ב' ולפ"ז היה לו להש"ך
 לכתוב כן בק"ק נ"ה דבהפ"מ מותר המתערובה השניה ובלבד שיאכלנו ב' ב' דהא חוס' ורש"י כתבו כן
 להדיא ולפי מה שכתבתי גם הרשב"א מודה לזה:

מ"ט מהלוקת רש"י ותוס' בובחים דף ע"ד כר א' אויל לשיטתו :

בזה נ"ל מהלוקת רש"י ותוס' שם בזבחים ע"ד ע"ב ורש"י כתב ד"ה ואנ"א דפירוש ראשון
 עיקר וחוס' שם כתב דמירון הגמרא קאי על ר"ש וכפירוש ב' ברש"י ובמה פליגי ונ"ל דכ"א חז"ל
 לשיטתו דחוס' ק"ל שם דמתערובה ב' הותר וא"כ שפיר לריך לאכול ב' ב' אבל רש"י ק"ל שם ע"א
 דדוקא מתערובה ג' מותר וכן לאחר שנתערב' אז מותר מתערובה ב' דאז הוי נמי ג' ספיקות כמש"כ הפ"מ
 וא"כ באלה מותר אפילו כולו כאלה וא"ל לאכול ב' ב' ולכן כתב רש"י דפי' ראשון עיקר:

ג' ישוב לברי הש"ך מסימן ט' שסותר למש"כ במק"ד :

ורפ"ז א"ש ג"כ דברי הש"ך בכללים קימון ע' שכתב בנ' חתיכות מתערובה חר בחד ונאכדו א'
 דאקור ול"ד לתערוב' חר בחד דכבר נמנעל מה"ה ע"כ ול"ע שהרי הש"ך כתב בק"ק ר' דגם ק"ט
 חר בחד אינו אלא מדרבנן ובזה א"ש דכיון דעכ"פ לריך לאכול ב' ב' כיון דאין כאן ק"ס דנשלמה
 כשנמלח חתי" א' בסיומן ז' דמדמי ליה לבילה שהוא דבר חדש ולא כן הוי שפיר ק"ס מה שאין כן
 כשנמלח ב' חתי" א"כ מ"ש השתא מרמעיקרא שהיו ג"כ מתערובה חר בחד וכמש"כ הש"ך ס"ק ח' ולא
 כן אף א"כ כשנאכדו ל"ל שמה האיקור נפל ואח"ל ההיתר שמה זו כשרה וכמו שהקשה המנ"י בכללים
 ס"ק ע"ז ז"א שהרי כבר כתבנו דאין זה ק"ס כלל רק דהראש כתב זה לחלק למה לא יאכל כלן
 בנ"א וההיתר אינו רק כעצם דמליא וא"כ לריך לאכול ב' ב' והכא א"א ודברי המנ"י שם שכתב שכיון
 דנאכדו הוי השתא כמו שנמלח חתי" א' בקימון ז' ולא קרוב זה אל זה כמו שכתבתי לעיל בקימון מ"ד
 דדוקא בנמלח אחד שנוכל חיבף בני ספיקות ביחד מה שאין כן כשנמלח ב' חתיכות א"ל שמה אין
 כאן איקור כלל ואם כן מאי ונהני מה שנאכדו א"כ ודברי הש"ך ברורין גם מש"כ המנ"י שם ס"ק י"ז
 בק' איקור שנתערב ברוב וחזר א' מהן ונתערב חר בחד שכתב הש"ך דשניהם אקורים וכתב המנ"י
 דלרשכ"א מותר זה הוא לפי הבנתו ברשכ"א אבל כבר כתבנו בקימון מ"ז דבזה כיון לכ"ע לריך לאכול
 ב' ב' לכ"ע אקור וכמש"כ מהרש"ל וכ"כ הפ"מ דק"ע שנתערבה ברוב וחזר ונתערב ברוב דאפי' אקור
 לאכול כלן בבה אחת ע"ש:

נ"א דין איסור דרבנן ואתחזק איסורא אם אזלינן לקולא :

איסור דרבנן דאתחזק איסורא אי אזלינן בספיקא לקולא דעת הש"ך בכללי ק"ס קימון כ"א
 דאזלינן לחומרא ודלא כהגהה ח"י הביאו הש"ך קימון ק"ט ונ"ל שהוא תלוי בנ' פירולים שפרטו חוס'
 בספחים דף ע' ד"ה כדי שיהא בהמתו כו' דלמי' ראשון של חוספות אזלינן לקולא ולמי' ב' לחומרא
 (ע' מה שכתבתי בשער או"ה ה"ל מליחה ס' ו') וכן מוכח ממה שכתב הר"ן בחי' נדה דף ס"א אהא
 דאמרינן מאן דרמי חוטא כו' וכתב הר"ן ונשמע דה"ה לכל איסור דרבנן דאע"פ שהחזק כאן איסור
 כל שסקלו אע"פ שלא נתברר אם סילק כולו מותר ומיהו מקהצרה דוקא דומי' דהוה נמשך ביחד
 עכ"ל הרי להדיא דדוקא בכה"ג דהוי כמו רגלים לדבר הא בלח"ה אזלינן לחומרא עוד נ"ל ראייה
 בעירובין ל"ב דאמרינן בשל קופרים חזקה שלים כו' ול"ע חיפוק ליה דהוי קד"ר אע"כ משום דאתחזק
 איסורו אך שם דף ה' ע"ב ר"א אומר אפי' כו' הוי קד"ר ומאי בכך הרי שם אתחזק איסורא ול"ע
 ועוד ראייה מפי' ז' דתרומוה נשנה הו"ז בנ' קופות א' חולין ואחר תרומה שנפל קאה תרומה לאחד
 מהן דאם אכל או נפל לחולין הדין דבשנים נוהג בו תרומה אע"ג דמירי ע"כ מתרומה דרבנן שהרי
 אמרינן שם ברישא שאני אומר וע"כ משום דאתחזק איסורא והנה הפ"מ הקשה על הש"ך ממשנה זו
 בנ' קופות א' חולין וא' תרומה ואינו יודע איזה חולין נכפל א' לחולין אינו מדמעה ואם כן ע"כ דלא
 חשבינן לגופו של איסור דאל"כ איך אמרינן שא"א ונ"ל דגם הש"ך בודאי מודה לזה דלא נהפך ההיתר

לאיסור כמו שכתבתי לעיל ק"י מיד חך ה"מ ל"א סד"ר לקולא בזה כיון דכבר התחזק איסור רק להחם
בנפל לחולין אמרינן שא"א כיון שגם לחולין זו יש חזקה הימר ולאמרינן העמד על חזקה הימר משא"כ
לענין החתי הנשאר אין כאן חזקה הימר ולכן איסור משא"כ בק"י כ"ב שכנס הש"ך שנתערב איסור
בהימר ברוב ונאמר א' דשפיר יש חזקה הימר:

גב דין ס"ם במקום חזקת איסור:

דש"ך בסיומן כ"ע האריך בזה ולכאורה נ"ל שהוא פלוגמא בין הראשונים דבכריתות ע"ז במתני'
א"י ספק אכל חלב ק' לא אכל ואפילו אכל ק' יש בו כשיעור כו' והרמב"ם בפ"ה מהל' שגגות כתב
ת"ל אינו חייב א"ת עד שיהיה שם איסור קבוע כיצד אכל חלב וספק אם היה בו כזית או פחות
וכזית או שהיתה לפניו חתיכה חלב וחתיכה שומן ואכל א' מהן וא"י איזהו עכ"ל והנה הרמב"ם
מהפך לשון המשנה מסיפא לרישא וידוע דרכו של רמב"ם שהוא מעתיק הלשון ככתבו ולמה מהפך כאן
סדר המשנה ונ"ל דחוק' שם ע"ב ד"ה מדסיפא כתבו דמתני' חדא קסני שהיו כאן ב' חתי' וספק אכל
החלב או השומן ואח"ל שאכל החלב ספק אם אכל ממנו כשיעור ואשמועינן דאפילו בק"ס מיימי א"ת
וע"כ ל"ל דאף על גב דבכל ק"ס מותר הכא משום דאחזקת איקורא חייב אכל רש"י כתב במתני' ד"ה
ואפילו אכל כגון שקבור שהוא שומן ואחר כך נודע לו שהוא אכל חלב אכל ק' יש בו כזית אכל בק"ס
ק"ל לרש"י דאין מביא א"ת ונ"ל שזהו דעת הרמב"ם ולכן מהפך סדר המשנה כדי שלא נעשה לפרש
כמו שכתבו האספות:

ואמנם י"ל דגם לחוק' חף על גב דאחזקת מקרי ק"ס והכא שאני דהא לא מקרי ק"ס כיון
שק"י איסור היה אסור מן החורה כמו ספק א' בגופו כדאיתא בי"ד סימן ק"י סעיף ע' בהגהת רמ"א
ומה שכתב כו"פ דא"ת דק"ס מהני נגד חזקה מס"ד דמתיר ר"ת והס"ס יש חזקה איסור שאינו זכות
דשמה נדרס בסיומנים ככתבתי בשער רוב וחזקה סימן י"ד:

ודע דהחוספות באותו דבור כתבו דבכזית ומחלה למ"ד איקבע איקורא ליכא והרמב"ם סתם
ומשמע דאפילו בכז"ג מקרי איקבע איקורא וכמש"כ לחם משנה שם וכאז שהחוספות חולקים אכל ל"ג
שהוא ע"ס בחוק' שהרי כתבו חוספות דאמרינן לקמן כו' ובאמת זה לא נמלא בגמרא אלא דקאמר למ"ד
מלוח ליכא ועוד שא"כ ה"ל למימר שם דף י"ח כ"מ בכזית ומחלה דלמ"ד איקבע ליכא ולכבר ליכא
אע"כ דזה מקרי איקבע וכל"ל בחוק' דאמרינן לקמן בכזית ומחלה מלות ליכא:

גב דין ס"ם דשם אונס חד הוא:

כתב הש"ך וכל האחרונים דק"ס שאין אחד מהיר יותר מחבירו אינו נקרא ק"ס ואני בער
ולא בינה אדם לי לא זכיתי כלל להבין דבריהם ולא זכיתי להבין בזה שהאריך המנ"י והכו"פ להוכיח
דל"א שם אונס חד הוא והביאו דבריהם ממרחק מדברי רש"י ורשב"א ולמה לא הביאו ראיה מק"ס המוזכר
בגמ' ק' מן האיש ואח"ל מן האשה שז"ל לא ממקור ומ"ש אם מן האיש או ממכה וכמוהו הרבה
כדלקמן ומדברי חוק' שהבאתי ק' לבע ואח"ל כו' שמה מעלמא ובאמת כוונת החוק' בכחובות הוא
בפשוט גמור דבר שהשכל מחייב וכונתם דבשלמא אם היה הדין גדולה מותר באונס דוקא וקטנה מותר
בלא מחמת דרלון קטנה אונס הוא רק דאפילו אם יש לה רלון אעפ"כ מותר הוי שפיר ק"ס הרי לנו
דכין על פחה זה באיזה ענין נפתח ולריבין לנו לומר שמה באונס ואח"ל ברלון אפ"ה מותר תהא לא
מלינו דאע"ג דקטנה ברלון כתי מותר היינו משום שאין לה רלון אכל בענין זה שיהיה ברלון ומותר
לא מלינו ואם כן אין כאן אלא ק' אחד שמה גדולה באונס או קטנה באונס ואין א' מהיר יותר
מחבירו. ולריך אני להאריך קלה למען נעמוד על האמת. ז"ל ד"מ בא"ת סימן של"ט הביאו המ"א שם
ואין להקשות בעכבר נכנס למה אין מחלקין בין הבכר קטן דהוי ב' ספיקות יש לומר דלעיל ל"מ דכל
ב' ספיקות אינן אלא מענין א' שמה אין כאן חמץ דר"ל אכלה שם או חזר והולילה וכה"ג לא מקרי
ק"ס כמו שיכתבתי בי"ד סימן כ"ז אכל הכא שמה אין כאן חמץ כלל דהוי ק' בענין אחר עכ"ל עוד
בי"ד סימן כ"ז וז"ל ול"ע בונה שכתב הרשב"א בק"ס שמה לא נכנס אח"ל נכנס שמה
לפורן זה לא מיד ארי אלא בכוחל כההכך דזו לא הוי ק"ס אלא ק' א' שלפורן זה הוא מן ארי או מן
הכוחל עכ"ל וכונתו דכיון דאנו דנין מאלוה מקום בא הליפורן ואם כן אין לנו לריבין לדון אם על
או לא אלא על הליפורן משא"כ בק"ס שמה לא דרס שפיר אנו דנין שמה לא על אח"ל על שמה לא דרס
וז"ל הפרישה שם שהרי גם ק' על הוא ק' בכוחל כההכך וז"ל שמה לא על ולפורן זה מן חיה
אחרת הוא שהרי כ' ונמלא לפורן של ארי דמשמע שידוע שהוא של ארי עכ"ל והנה משמע ודאי דכוונתם
דכל ק"ס שנעולס לריך שיהיה א' קרוב להמיר יותר מחבירו הדמיון ק' מן האיש ואין כאן מיוחד כלל
ואח"ל שיש כאן מיוחד לאיסור דשמה מן האשה חף א"ת אומר שמה מן המכה ובע"ז דף מ"א שברי
ללמים מותרין אימר לא עבדן ואימר בעלם ושם ע' אימר ישראל כו' ובב"ק דף י"א שמה אין כאן
ולר ואח"ל היה שמה לא ילא רובו ובב"ב קל"ד ע"ב ברשב"ם שמה יש לו בניס ואח"ל אין לו שמה גם
אחין אין לו וכן כריתות י"ג לק"ד דחלב הוי מעיין ואמרינן ק"ס שמה שחוח מכשיעור ואח"ל כשיעור
שמה שיה יוחר מכדי א"ס וכן בפסחים ע' אימר לא הוי ואח"ל הוי שמה אכלתו ועוד שם ע"ב שמה
רוח הפילה ואח"ל נפל כו' וכן ק' ביאה לר"א שם וכן אימר ונלה ואח"ל חמץ שמה אכלו אכל אימר
אכלו ואח"ל לא אכלו שמה הולילה אין א' קרוב להימר יותר מחבירו אלא ק' א' שמה אין כאן חמץ
וכן בדרוסה אם נוכל לומר ק' שמה מח"י אחרי שאין בה דריסה ואח"ל שלפורן זה הוא מן ארי שמה
בכוחל כההכך וכן בחדש ק' שמה משנה העברה ואין כאן מיוחד כלל ואח"ל משנה זו שמה נשרש קודם
לעומר אכל א"ל ק' שמה נודע בשבע ואח"ל כו' שמה באדר דאין א' מהיר יותר מחבירו דוק והשכח
בכל ק"ס שהביא המנ"י וכו"פ לכתור כלל זה הראה שאין קתירה כלל וכלל זהו כוונת חוק' דשם
אונס חד הוא דכיון דאין ק' א' קרוב להמיר יותר מחבירו כמש"כ דאם היה הדין דקטנה אפילו ברלון
מותר שפיר הוי ק"ס שמה קטנה ואין כאן מיוחד כלל ואח"ל גדולה שמה באונס אכל כיון דגם קטנה
אינה אלא מטעם אונס ואם כן אינו אלא ק' א' שמה באונס או ברלון דבכל ק"ס שהבאתי ק' אחר
קרוב להמיר יותר מהשני אכל כאן ק' קטנה אין מהיר יותר מקפק גדולה ואין כוונתי שיהיה ק' אחר

מחיר חמה איסור יומר מחזירו כמו שהבינו האחרונים אלא שכוונתי שיהיה קרוב יומר להחזיר מן פי השני וז"ל המ"מ פ"ג מהל' א"ב דהא עממא דקטנה מותרת משום דלונג הוא הלכך כולה משום פי חמה נא להחזיר ואין זה ק"ס:

ואר"י עוד קלמ' הדמיון עיר שבה לשם תבואה ממדינות רחוקות בענין שאין בו פי כלל שהוא בודאי משנה העברה וגם בלוחו עיר יש מקלמ' תבואה משנה זו ומקלמ' משנה העברה והנה יש לומר ק"ס שמה ממדינה האחרת ואח"כ מעיר זו שמה משנה העברה אין כאן ק"ס שהרי גם ממדינה האחרת אין לה היסור אלא כיון שהיא משנה העברה ואם כן הכל פי א' שמה משנה העברה או משנה זו אבל אם היה הדין שחדש אינו נוהג בשל נכרי בקצרת הב"ח ויש כאן משל נכרי וגם של ישראל יש מקלמ' משנה זו ומקלמ' משנה העברה הוי שפיר ק"ס שמה היא של נכרי ואם כן אין איסור כלל ואח"כ של ישראל שמה משנה העברה בלוחו עמס הספק אין חמה לריך להקור בו שום לוחו אלא יהיה לוחו שיהיה תמיד מותר מחמת שאין נוהג בו שום איסור הוי שפיר ק"ס משא"כ אם גם ספק הראשון יש בו לר' שיהיה איסור רק שאנו ממירין מחמת עמס שלא היה בלוחו האיסור אם כן לריך בספק השני יהיה עמס אחר להחזיר דאם גם בספק השני הוא עלמו העמס שיש בספק הראשון היינו שם א' ואין כאן ק"ס:

ומה שהקשה הכו"מ מקדמה שאב"י לק"מ שהרי מירי' שכבר נחשבל בחוכו היסור ולריכין אנו לרוץ על הקדירה אם היא ב"י או לא שפיר הוי ק"ס הממ"י שמה אב"י ואח"כ כו' וכן ספק לא הניע להלל הגוף ואין כאן מיוחד כלל וכן אם ריעותא מחמת דופן אם אין כאן בית מיוחד כלל לריאה דאין זה ריעותא כלל ואח"כ מחמת ריאה ויש בה ריעותא כו':

ומזה אני תמה על הב"ח בפי' פ"ד שכתב דהרשב"א מחזיר במלוא הולע חוץ הפירי אפי' הורו נקוב ורש"י ור"ת חוקרים וכתב הב"ח בשם הב"י רעממא דרשב"א דל"א שמה פירש כמו משרלים שבבורות והאוקרים ק"ל דשא"ה דהוי ק"ס שמה לא פירש כלל ואח"כ פירש שמה לא פירש לחוץ ע"ש והוא תמוה דמאי ק"ס יש כאן דכיון דאין חילוק בין פירש לרובני הכור או שהוא במים ואם כן אין כאן ק"ס כלל והכל שם א' אלא כוונת הב"י כיון דההורה החירה ש"מ דל"א שמה פירש ומיני' ילפינן דה"ה לפירי:

וכן מוכח מדברי האגור הביאו הש"ך בכללי ק"ס סימן י"ג כו' דק"ס שאינו מחסך כגון שהע ומלא סכין פגום שמה בעלמ' המפרקת ואח"כ שלא במפרקת שמה במיעוט בחרו ע"ש ול"ל משום שאינו מחסך הא אינו מחזיר מחזירו כמש"כ לבקוף אע"כ דה"פ דודאי הוי ק"ס שהראשון קרוב להיחר יומר דשמה במפרקת ואין כאן מיוחד כלל ואח"כ שיש לר' איסור דשמה נפגם בקימנים גם כזה יש לומר דמותר דנפגם במיעוט בחרו אלא דאינו מחסך דבשלמא אם מחסך ומחלה שמה במפרקת אם כן הספק הב' מחזיר יומר שהרי פי' הב' הוא דאפילו אח"כ בקימנים יש להחזיר אבל אם החסך שמה במיעוט בחרו ואח"כ לא במיעוט בחרו שמה במפרקת זה אינו מחזיר יומר ממיעוט בחרו וגם לא הוכח לומר אח"כ במיעוט קמח הוי נבלה:

ואתה המעיין פקה עיניך בדברי מהרי"א שמצינו הש"ך בכללי ק"ס והפ"ח והמלא שכוונתו כמו שכתבתי וכן כוונת הפ"ח בכוונת דבריו ודלא כש"ך וכל מה שהק' המכ"י על כלל זה הנני משעטת לפניהם לבקש מחילתם אבל האמת הוא כמו שכתבתי ועיין בהל' נדה בהשוכה דקרעין:

והנה הט"ז בסימן מ"ע סעיף ד' הק' בדין נמלא נקב בקורקבן ושאר איברים ופי' אם ע"י חולי או קוץ דכשר מטעם ק"ס והק' אם כן בושט נמי בסימן ל"ג בק' ע"י קוץ הוי נמי ק"ס שמה ע"י חולי ואח"כ ע"י קוץ שמה לא ניקב לחוץ ונ"ל דלקי"מ דבשלמא בדינו של אוהל מועד בשאר איברים הפנימיים ואפילו בדיקין והמקס שפיר יש ק"ס שהרי דינו של אוה"מ הוא שנמלא נקב מלד אחד ואנו רואין שלא ניקב מעבר השני א"כ אין אנו לריכין לרוץ על אבר זה כגון שנמלא בלב וקורקבן והמקס ובה"כ נקב מלד החוץ ואנו רואים שאין בו שום חשש שבדאי לא ניקב לפנים אלא דלריכין אנו לרוץ שמה היה נעשה ע"י מחט והיה איסור מטעם מהע שנמלא בחלל הגוף שמה ניקב במקום אחר ע"י כ' אוה"מ דכשר מטעם ק"ס דזה דומה ממש לספק עאל ארי דכשר בסימן כ"ז סעיף י"ב כמש"כ הש"ך שם דהוי ק"ס שמה לא עלא אח"כ עאל שמה לא דרס ואם כן ה"מ הלא אין אנו לריכין לרוץ על נקב זה דבודאי ע"י נקב זש כשר שהרי אנו רואין שאינו אלא מלד א' אלא דהחשש הוא על מקום אחר שאין בו ריעותא כלל והוי ק"ס שמה לא היה כאן מהע כלל ואין כאן ריעותא ואח"כ נכנס שמה לא ניקב אבל בושט דיש בו נקב מלד אחד ומלד החוץ אין לו בדיקה וא"כ אנו דנין על נקב מאי מהני בפי' אם הוא ע"י קוץ או מחמת החולי אין כאן אלא פי' אם ניקב מבחוץ או לא ולא ידעתי למה נחשבו האחרונים בקו' הט"ז הנ"ל על אוה"מ (ועיין בשער או"ה פי' כ"ד ופי' כ"ז):

נד דין ק"ס אם צריך לברר ואפילו אם א"צ לברר מ"מ בהמה בחיי' והיא סי' שמושה וכיוצא בו אפי"ה ההלב אסור *

סי' ש יכול לברר הש"ך בכללי ק"ס פי' ל"ה כי בשם הרשב"א בה"י דלריך לברר אבל המעיין יראה דבה"א דף ל"א כי בהדיא בקרבא חלוי' דכשרה מטעם ק"ס וא"ל לבדוק דהוי ק"ס שמה הפשטת ליחה ואח"כ מחמת קירכא שמה רק מעור העליון והק' שהק' בחי' מחרץ בדיק מ"ה בע"א וכן מלמתי בפ"ח (ואמנם ראה זה מלמתי בעה"ק לרשב"א שער א' דף ה' ע"ב בפרוץ כעומד שכ' ז"ל ועוד שיש לומר כאן ב' דברים להקל שמה עומד מרובה על הפרוץ וא"כ אינו מרובה שמה כמוהו ופרוץ כעומד מותר וכל שיש להחזיר ב' לדדים ואין לאיסור אלא לר' א' קומכין עליהן ואפילו בדבר שאפשר לשער ולדקדק שלא הלריכו לדקדק ולשער בכיולא בהן ולריך עוד להתיישב בדבר זה עכ"ל. הרי להדיא דמספק בזה. ומש"כ הש"ך ראה מקה"מ וקמ"ג ברוחה דס' נ"ח דמותרת בלא בדיקת שפופרת מטעם ק"ס נ"ל דאינו ראה כמש"כ בביאורי מהרש"ל על הקמ"ג לחוין מלוה קי"ח דההם שאני דההם אפילו מבדוק ומלא דס' בראש המכהול אבתי י"ל לא כל הלבעות שוות ואם כן עדיין אינו אלא ספק איסור מה שאין כן כשיבדוק למלוא ודאי איסור י"ל דאפי' בק"ס מהויב לברר וגם מרא"ש הנ"ל אין ראה דר"ל דזה עורה גרול למלוא קפילא וכמש"כ שם מהרש"ל וא"כ הדבר ל"ע) ועוד תמה על הנאונים שלא

הביאו רחמי מדברי הראש בע"ז סיני כי כ"ה דכ"י דקתס כלים חז"י מק"ס שחל לא נשתמש בו היום ואח"כ נשתמש שחל בדבר הסוגם בעין ואע"ג דיכול לברר ע"י קפילח לא העריחו חז"ל עב"ל הרי להדיא דאין לריך לברר ומכ"ס לפי מה שכתבתי בשער חב וחזקה דאע"ג דלא סמכינן לחזקה במקום שיכול לברר אבל ברוב סמכינן ואם כן כ"ס דמ"א דעדיף מרובא ומדבריהם משמע אע"ג דיכול לברר כ"י הקפיקו ח"ה ח"ל לברר ולפ"ז היה נראה בהמה שנובעת וא"י אם נשמע בוקח דאעמח דהוי ק"ס שחל לא נשמע כלל ואח"כ נשמע שחל לא לעכל ניב"י וכן בהמה שחל לפנינו מצעבע דס במקום דיכול לחלות שנעשה ע"י קוף ולא ידעינן אם נכנס לחוך החלל דהוי ק"ס כמש"כ הכו"פ בקינן כ"א ועיין בג"א בשער או"ה סי' כ"ד וכיון דק"ס ח"ל לברר בהפ"ח כמש"כ הש"ך ואם כן היה מקום להמיר החלב מחיים אך רואה חני דזה ליחא דכל מה דשרינן וח"ל לברר היינו במקום שאינו עומד להתברר מנילח כגון נשחט הגף בק"י ק"י בקופו וכן נכאבר הירך וכיולח בו לאחר שחיטה שלא יחבר עוד אבל החלב מהיים ודאי אקור ח"ה ח"ל לבדוק כלל אחר שחיטה אם נשתמח וכן מצעבע דס' וק"י אם נכנס לחלל ח"ה ח"ל לבדוק כמו שאבאר בשער או"ה ח"ה עכ"פ הא אפשר שאפילו בלא בדיקה יראה שנשמת הירך ושיש נקב מצפנים ואם כן בודאי ערפס שאפילו במקום ק"ס אם ימלא ריעותא ערפס כמש"כ הש"ך בק"י ק"י ק"י ל"ה ואם כן נחברר למטרע שאכל חלב ערפס וכעין זה כ"י הש"ך ומה שבי הש"ך שס שהוא דוחק היינו משום בזיון קדשים לא נראה לו לחוש לאיסור הקריבהו נא לפתחך כיון דממ"כ עושה איסור אבל היבא דליכא איסור כגון בחולין בודאי אקור להכניס ח"ע בק"י איסור תורה שחל ימלא שהיא ערפס ואפילו אם נאמר דיותר מן הדין כיון דעכשיו יש בו ק"ס מלינו כיולח בו בשומרת יוס וזכה דטבילתן ביום ובעילתו חלוי דשחל חראה וחסור אע"ג דיותר לבעול ה"ז גרמין וה"ה הכא כן נלע"ד בלא פקפוק דהחלב אקור אפילו במקום ק"ס וכ"ס בק"י דשמועה בלח"ה החלב אקור דבשלמא בק"י נקובה כיון שאין כאן שש שחל הנקב עוד אלא שנחרא היטיב י"ל קנרא זורד"ס ח"ל בשמוע"י או בנקובה ויש שס מכה ער"י שלא נחרא"ל הא יש לחוש בכל יום שחל עכשיו נחעכלו הניבים וכן במכה ער"ה שידיע שאוכלה הכשר בפנים וזה בודאי שכיח יותר מדרוסה ואם כן החלב אקור בלא פקפוק וא"י שהי"ה יב"ח ולדה לא מהני דשחל עכשיו נחעכלו הניבים רעו שכתבתי בח"א בכלל י"ד ק"י ל"א וע"י בשער או"ה סי' כ"א ככתבתי ראיות להמיר החלב:

ואמנם במקום ק"ס מהיים לריך עינן אם מותר למכור דאע"ג דכ"י הש"ך דקק"י כ"ז בכל ק"י עריפות אקור למכור היינו מטעם מש"כ הפ"ח בכל"י ק"ס ק"י י"ח בשם מהרי"ט דאקור לעשות ק"ס בידים ואם ימכור הנכרי לישראל יאכל ישראל השני בספק אחר אבל במקום שיש ק"ס ח"ה מחיים בגוף הבהמה כגון ק"י שחטה או אם ניקב לחלב הבהמה דאין עושין ק"ס בידים וכן אם ישראל השני יאכלנו בק"ס ואם כן ל"ע לפי מש"כ שס הפ"ח דקסק שחל ימכרו לנכרי לא נחשב לקסק וא"כ ל"ע:

נה דין ס"ס אם צריך שיהיו הספיקות שוין :

ב' הש"ך דלא מקרי ק"ס ח"ל כשהאיסור וההיהר שוין ח"ל אם יש לחלות באיסור עפי מלהיתר אין כאן ק"ס וכ"כ הט"ז בקינן ק"ז ק"ס ק"י וכן מוכח באמת בכתובות דף ע"י חוס' ד"ה ואנ"ח שחלנו שהק' נוקמה לחזקה וחרלו דרלון הוא רוב הקשו דח"כ בק"ס כמי האקור וחרלו דאיני רוב גמור ע"ש מוכח ברוב גמור אינו נכנס בתורת ספק וכ"מ עוד שס שבי וח"ל דמוכת עץ ל"ש כו' הרי להדיא כיון דלא שכיח לא נחשב לק"ס והכו"פ כ"י דהרשב"א ק"ל דאף במקום רוב מהני ק"ס וכ"י שגם הראב"ד בפי' ע' ונה"י ע"מ ק"ל ע"כ כן דשס כ"י הרמב"ם צור שמעילין לחוכו כפלים המאחיל עליו עמא ד"ה ח"ה שחולרי וברדלס מלויין שס אין ק"י מוליא וידי ודאי ח"ל אם הפילה שס נפל וח"י אם הפילה דבר המעמאה הואיל וחולדה כו' הלוי שס הרי קפיקו עהור וכ"י שס עעס לדבר וכ"י הראב"ד דזה שינוש ח"ל העעס דהוי ק"ס ק"י רוח וח"ל נפל שחל חולדה אכלהו וכ"י הכ"מ שס דרמב"ם ק"ל דלא הוי ק"ס דרוב מפילו דבר עמא ע"כ מוכח דלהראב"ד ק"ל דק"ס מהני נגד רוב. ואני חמה דלפ"ז למה לו להביא רחמי מראב"ד והלא גמי ערוכה הוא בפקחים דף ע"ו במעשה של מליק דמיק ק"י וק"י הוא אימר רוח הפילה וח"ל נפל כו' וכן סתמו באמת בהשועת מהרי"ט ומל"מ שס על הכ"מ דאין כ"י דהרמב"ם ק"ל דאין זה ק"ס והלא בגמ' ח"י בהדיא לעהר מטעם ק"ס. וק"י זו קשה ג"כ לדעת החוק' בכתובות וכל האחרונים שבי דנגד רוב לא מהני ק"ס והרי בהדיא ח"י דהוי ק"ס ולכן נ"ל דאין מכאן רחמי כלל די"ל דגם הראב"ד ק"ל כחוס' בכתובות ואונס הכא ליכא רוב כלל דלא ככ"מ שהרי בדה דף כ"ע ע"א איחא ה"פלת וח"י מהו חשב לזכר ולנקבה ח"י אם ולא היה קשב לזו"כ ונדה ואמרינן בגמ' הפילה מביאה קרבן ונאכל דרוב נשים ולד מעליא ילדן וממני דחני חשב לזו"כ ונדה מיירי שלא הוחזקה עוברת דלא י"ל שחל רוח הפילה מה שאין כן בהוחזקה עוברת דלא רוב נשים ולד מעליא ילדן ע"ש. נמלא דיש חילוק דאם הוחזקה עוברת והפילה נפל ודאי רק שא"י אם הוא דבר המעמא אינו נכנס בגדר ק"י דאמרינן רוב ולד מעלי"י ילדן ח"ל אם אינה בחזקה מעוברת והפילה וח"י אם רוח או ולא אמרינן שחל רוח ואם כן בפקחים אמרינן בהדיא שחל רוח הפילה שפיר הוי ק"ס דמיירי בלא היחה בחזקה מעוברת וקבר ראב"ד שזה הוא דינו שכתב הרמב"ם ולכן כתב דטעמא משום ק"ס ח"ל הכ"מ הבין דהרמב"ם מיירי שאפילו היחה בחזקה מעוברת ח"ה מטהר הרמב"ם כיון שאין כאן חזקה נפל ושפיר כתב הכ"מ דאין כאן ק"ס דכיון דהיחה בחזקה מעוברת רוב נשים ולד מעליא ילדן וקבר דלכן שינה הרמב"ם לשון הגמרא דנגמרא איחא לא תיחא נפל ח"ל כמין נפל והרמב"ם כתב העילו נפל דמשמע דידוע לה שלא הפילה רוח ח"ל שאינו ידוע אם הוא דבר המעמא (וע"י בגמ' דף ו' ע"ב ד"ה אחר עבור אדם):

אך אף שזכיתי לתרץ במקלה דברי ארזינו רבן של ישראל הכ"מ ח"מ לא זכיתי לגמור דלפ"ז אין כח"י הרמב"ם דדבר ידוע שכל הספיקו' אינן ח"ל מדרבנן כיון דרוב ולד מעליא מפילות אם כן הוי עומאה דאורייתא דמ"ש אם הפילה נפל בודאי וספק גרמיו שכתב שס הרמב"ם דעמא מדין תורה כיון דלחזקה שס נפל אין ספק מוליא מידי ודאי ה"נ כיון דרוב מפילות ולד מעליא ח"כ הוי כמי עומאה דאורייתא ולמה הוא עהור ונ"ל דאי דמהני ק"ס נגד רוב מהני ק"ס ק"י ק"י י"ח דמתייר

אפילו ברוב גבתי העיר נכרים וע"ש בש"ך ס"ק כ"ח שהכיתו בל"ע ולפ"ז לק"מ אך בהגהה פרי"ש כי דהא דכי העור והמחבר שמה לא בלא חלף יול ממון כי דלחו דוקא דמשום ס' חסור חלף דר"ל דמסתמא כך הוא וא"כ לק"מ ק"ו הש"ך דלח משום ס"ס מהיר אך ע' בע"ז דלפרש"י במעשה דנהרדעי כי רפ"י מטעם ס"ס ולא מטעם דמסתמא דדוקא במעשה דפולמקא שס ע"כ אמר"י כיון דמסתמי עובא זע"ש בהג"ח ובר"מ:

והנה כפ"ט סוף סימן קפ"ז הביא רח"ה דס"ס מהני במקום רוב מחו' כדה דף י"ח ד"ה שליח וכחכ שזה ג"כ דעת רוקח הביאו הש"ך ריש סימן שצ"ה דאשה כהן מעוברת מותרת ליכנס לכהן המה דהוי ס"ס שמה נפל ואח"ל צ"ק שמה נקבה ואמנס בהו' שס לא הזכירו מטעם ס"ס חלף דכחכו דאמרינן סמוך מיעוטא שיש שליח בלא ולר למחלה דעכ"פ אין בו רוב ולר והויא ליה פלגא דאין בו רוב ולר רובא ולפ"ז לדעת רשב"א בנשמה"ב דף ז' והבאמיו בשער רוב וחזקה סימן ח' דכל היכא דהמיעוט קוטר החזקה לא אמרינן סמוך מיעוטא ע' מה שכתבתי שם ואם כן ל"ל כמו שכי החו' בכל כיוולא בזה שהמיעוט קוטר להרוב אך החוס' נכ"ק דף ע"א ד"ה שליח כחכו דהוי מטעם ס"ס ועיין בהשוכח מהרי"ק סימן קע"ב דכחכ וז"ל ידוע לכל מנין דאע"ג דסתם ספק ודאי ר"ל פלגא ופלגא מ"מ לא נמנעו הכמים מלקרוא ספק אפילו דבר שאינו שקול ר"ל פלגא ופלגא חלף אפשר דחוק כההיא דפקחים דף ע' חב"א ה"כ ס' וס' הוא כדר"א דאמר מערים אדם על הבואתו כו' והלא דבר פשוט הוא שאי מ"י או מק' אינס מערימים להכניס תבואהס במוץ שלה. וחדש שהרי מחלה בעי למימר דהוי עכ"ל ודאי וכן הוא לשנויא קמא דמשני ה"י ודאי הוא כר"י חכינא כו' ורוחק שלתי' ח' יהיה ודאי עכ"ל ולתי' ב' יהיה פלגא ופלגא ר"ל קרוב למעשה כמו לבטל חלף ודאי פשיטא דגם לתי' ב' קרוב הוא להיות עכ"ל יזמר מלהיות מעושר חלף דלחו ודאי עכ"ל גמור הוא כר"י חושע"י וגם קרוב הוא להיות מתוקן מדר' חכינא חזקה על חבר כו' חלף דחינו ודאי גמור שהוא עכ"ל לפי תי' ב' והרי לך בהדיא שהוא קורא ספק מה שהוא קרוב לודאי שאינו כן כיון שאינו מצורר גמור עכ"ל מהרי"ק. ועוד כתב שם רח"ה לרבר ע"ש במהרי"ק והתימה שאין ח' מהאחרונים שיביאו דבריו. אך ל"ש בנדה דף ה' ע"כ חוספות ד"ה ואם ח"א שכתבו להדיא דר"ל קרוב לודאי ומסקינן דאפילו בר"ה עמא מוכח דלא הוי ס' וכ"כ חוס' שם בר"ש חולין ואם כן מוכח דלא הוי ס' וא"ל דכוונת מהרי"ק שקורין אותו ספק חלף לא דחשבינן ליה לספק כדמשמע שם מדבריו שהרי מהר"א שהביא ממעשר מוכח דחשבינן ליה לכו' להחיר ועוד דה"ל למהרי"ק להביא רח"ה מחוס' דשם דאי' להדיא כדבריו בהוספתא ואפשר דדוקא לענין ס"ס חשבינן ליה לספק שהרי בספק ח' הוא כמחלה על מחלה וכיון שיש עוד ס' ח' אע"ג שאינו חלף מיעוט מ"מ מלטרף עם ס' ראשון והוי רובא להימרח משא"כ לענין ס' ח' אינו חשוב לעשותו ס' כיון דחינו חלף ע"פ מיעוט ול"ע וזוה יש ליישב גם כן דברי הכ"מ שהבאמתי לעיל:

ודע מה שכתבו חוס' שם מההיא דחולין ברי ל' שלח כגעמתי ל"ד ברי דעזרה ר"ה ע"כ אין כונתם ברי קרוב לודאי כמו בנדה דא"כ אפילה היה בעזרה רה"י הוי עהור כיון דלא חשבינן למיעוט הזה לספק כמסקנא בנדה דאפילו בר"ה עמא חלף כונת החוס' להוכיח דאע"פ דאמרינן ברי ל' אין פירושו ברי שהרי בחולין ל"ל לומר ברי ל' חלף אפילו אם באמת הוא מקופק חס נגע או לא נגע כשר שהרי עזרה הוי רה"ר אע"כ דבריו ל"ד ואם כן ה"כ ל"ד חלף דהכא ר"ל קרוב לודאי שנגע דא"כ בר"ה במאי עמא והחם אפילו בפלגא כשר כיון דעזרה רה"ר:

נו אבע"א דלא איפשטא בגמרא יש שכתבו דברבנן אזלינן לקולא וכ"כ הרי"ף והר"ש בהדיא על מחניטין סורפה על האבן דקיי"ל כל תיקו דברבנן לקולא חלף הכ"י בא"ח סימן חל"ז כתב נ"ס הגמ"י דתיקו דאיסורא אפילו דברבנן אזלינן לחומרא ועיין במכ"י כלל ח' ס"ק ו' ובמחודשים ס"י ס' ונ"ל להביא רח"ה מעירובין דף ל"ב ע"א בקושה דמסיק בעיין לקולא משמע לכאורה דאיבעיא דלא איפשטא אפילו דברבנן לחומרא דא"כ ל"ל לש"ס לומי הלכחא. ולענין חס אבע"א דלא נפשטה נכנס בגדר ס' לעשות ממנו ס"ס הבי' סק"י נ"ע כתב דהרמב"ם החשוב ליה לס"ס וכ"כ הכו"פ בסימן מ"א והפ"ח בכללי ס"ס כתב דלא הוי ס':

גו כל מקום שאנו מחירין מטעם ס"ס ויש גם כן לומר ס"ס לחומרא לא הרי ס"ס או שיש לומר ס"ס וקוטר לספק תראשון בעינן שיש חרי קולא דסתרי אהדרי לא אמרינן כה"ג ס"ס כמ"ש החוספות בנדה דף כ"ע ד"ה השב וככ"ק דף י"א ד"ה דקא מעהרת עיין בכללי ס"ס במנ"י במחודשים סימן " וסימן י"א.

נה ספק דרבנן ויש כנגדו ס"ס להחמיר עיין במל"מ פרק די מהל' בכור ובפרק " מהלכות מקואות שכתב להחמיר:

ברור הנותן כה ליעקב ולאין אונים. שזכני לפיים שער הקבוע נח סימנים. יה"ד שיהיה נח לעליונים ונח לתחתונים:

לתועלת התלמידים העתקתי כללי ס"ס ממנחת יעקב:

- א** היכא דפליגי חרי חנאי או חרי חמוראי או חרי גאונים ופוסקים בתראי ולא אימנר הלכחא כחד מינייהו ושניהם שוים בחכמה ובמנין הוי ספק איסור ובאיסור דרבנן אזלינן להקל וכדאורייתא להחמיר בכל שאר ספיקא דאורייתא:
- ב** אע"ג דבדאורייתא אזלינן להחמיר מ"מ חס יש עוד ספק בלא ספק דפלוגתא מחירין מטעם ס"ס ספק חס הלכה כמ"ד חסור ואח"ל כמאן דאסור מ"מ הרי יש כאן עוד ספק:
- ג** ומטעם זה מחירין למכור לנכרי רבר איסור שיש בו פלוגתא דרבננה מטעם ס"ס. ספק ח' הלכה כמאן דחמיר ואח"ל כמאן דאסור שמה לא יחזור וימכור לישראל אע"ג דנהיגין כמאן דחמיר מ"מ לענין מכירה לנכרי הוי ס"ס:

ד' יש מי שאומר דאין להקל לענין מכירה ולעשות ק"ס בימים לכתחלה חלף דוקא שיש עוד לדדים להקל וגם האוקרים לא הזכירו בדבריהם שאסור למוכרם משא"כ היכא דליכא לדדים להקל או שהאוקרים הזכירו בפירוש בדבריהם דאסור למוכרם אין להקל:

ה' דוקא בספיקא דפלוגמא דהוא ספק גדול שיש לנו להלכות באילן גדול כמאן דמתיר לכן מהירין לענין מכירה אף דעושה ק"ס בימים משא"כ בספיקא דגוף המעשה באיסור דאורייתא דאסור לכ"ע אין להתיר לעשות ק"ס בימים למכור לנכרי וכן איסור דרבנן אסור ג"כ למכור לנכרי שאסור לעשות ק"ס בימים לכתחלה:

ו' יש אומרים דאע"ג דמלרמין ספיקא דפלוגמא לספיקא דגוף המעשה והוי ק"ס מ"מ היכא דליכא שני פלוגמא דרבנן וכל פלוגמא הוא בענין אחר אע"ג דליכא שני פלוגמא דרבנן מ"מ לא מקרי רק חדא ספיקא דשם פלוגמא דרבנן חד הוא אי הלכה כמאן דמתיר הכשיל זה או לא ודומיא בכללי ק"ס דש"ך ק"י י"א ורבים חולקים דהוי ק"ס וכנ"ל עיקר:

ז' הא דמקרי ספק פלוגמא דרבנן היינו דוקא היכא שהוא שזה בחכמה וכמנין עם דעת האוקרים וליכא הכרע בדבר אבל היכא דרבו האוקרים וכיולא בזה מקרי ודאי איסור ולא ספק וע' ק"י א':

ח' דוקא ספיקא דפלוגמא אבל אי איקתפק לן מה אמרו ב"י קמאי או שהראשונים עלמין נקתפקו בדבר לא מקרי ספק כלל וכ"ט א"ס המורה עלמין נקתפק בדבר דכל זה מקרי ק"ס חסרון חכמה ואין להקל לא בספק אחר דרבנן (ול"ע דרכות ל"ה דפריך לבייש דתקפתא ליה בללף א"ס אילן או ירק ופריך ה"ל ספק ערלה ונשתי ב"ש במקום ב"ה אינו משנה ולמה לא משני דזה לא מיקרי ספק כיון דבייש תקפתא ליה ול"ע) ולא בק"ס כאשר נחבדו דיני ק"ס של הש"ך דין ל"ד:

ט' י"א דמעטעס זה יש להחמיר במיקו דאיסור דרבנן ויש חולקין כיון שאין שום חכם שידע לפסוע התיקו עד שיבא אליהו ב"כ אמן:

י' הא דאזלינן בק"ס להקל כיון שהוא רחוק לאיסורא היינו דוקא דליכא ק"ס לאיסורא משא"כ א"ס ג"כ ק"ס לאיסורא א"כ כמו שרחוק לאיסור כך רחוק להתיר ואין להקל בספיקייהו:

יא' היכא דליכא שני ק"ס להקל ואי קומר את חבירו הולכין בשניהם להחמיר הדמיון המפלת ואינו ידוע א"ס ולד היה א"ס לא השב לזכר ולנקבה ולכדה ולא אמרינן דלא חשב לנקבה משום ק"ס ק"י שאלא לא היה לה ולד ואח"כ היה שאלא זכר היה משום דא"כ נמי נטהרנה א"ס רחמה בל"ד ומ"א יום מעטעס ק"ס חדא שאלא לא ילדה כלל והוי במ"א שומרת יום כנגד יום ואח"כ איכא ולד מ"מ שאלא נקבה היא ושתי ראיות דם עהור הוא והוי חרי קולי דקמרי אהדרי דמתחלה חמה רולה להקל שאלא זכר הוא ואח"כ חמה רולה להקל מעטעס שאלא נקבה הוא ואזלינן במרווייהו להחמיר:

יב' יש מי שאומר דה"ה בשני גופים נמי אמרינן הכי הדמיון עומטוס שיש לו שתי נשים ונת הנשים חוללות ולא מהייבמות דשאלא ימלא קריס וא"ס נשאלת א"י מה"ס לשוק קודם לרתה ל"א דניזיל הכא לקולא והכא לקולא מעטעס ק"ס דמתחלה א"י אומר שאלא נקבה הוא ואח"כ זכר שאלא קריס הוא ושפיר חשב לשוק והשניה חמיס ג"כ מעטעס ק"ס ק"י נקבה ואח"כ זכר שאלא לא ימלא קריס ואזלינן במרווייהו להחמיר כיון דקותרין אהדרי אפילו בשני גופים:

יג' ספיקא דרבנן היכא דליכא ערמא להומר: יד' כל מקום שאלא במקום ספק עומד (עיין לעיל ק"י נ"ה דל"ע גדול בזה וכ"ט במקום דליכא חלף חדא ספיקא דא"י בחוסי להדיא דלא הוי ק"י):

טו' י"א מה שהוא הללמ"מ דינו כדרבנן וספיקו להקל ויש חולקין ואומרים דינו כדאורייתא וספיקו להחמיר רק בערלה ספיקו מותר:

טז' הא דאמרינן ספיקא דאורייתא להחמיר י"א שהוא רק מרבנן (רמב"ם וראב"ד) דמדאורייתא ספק מותר וי"א דמדאורייתא אסור (רשב"א) וכן עיקר:

יז' א"ס בישל בילה ובחוכה איסור דרבנן ויש ששים נגד האיסור ואח"כ לקה כל אחת ואחת עם הכף אסורים דהיישנין שאלא לקה האיסור דרבנן ההלה ונאסר הכף ושבו חחר ואוקר כל הביצים האחרות ולא סלינן להקל מעטעס ק"י דרבנן ולומר שהאיסור ילא באחרונה דכיון שכבר נודע ודאי איסור פעם א' אין לחלק בין ספיקותי לספק איסור דאורייתא דכל דמיקון רבנן כעין דאורייתא תיקון ויש מי שחלק דבכל ענין אמרינן ק"י דרבנן לקולא וכן נראה עיקר:

שער איסור והיתר

א (א) בש"ע קימון א"י סעיף ה' דקטן ששחט בינו לבין עלמו שהיטתו פקולה וכחב הש"ך בשם הלבוש הטעם מדכתיב וזכחת שפירושו מי שמלווה כו' ע"ש והשיג עליו דקטן הוי מלווה שהרי אסור לו לאכול בלא שהיטה ע"ש והלבוש אינו מדוקדק שכולאי הקטן אינו מלווה חלף דאסור להאכילו בימים ויותר היה לו להביא מחוק' בניטין דף ב"ב ע"ב דכחבו דהש"י הם בני כריהום כיון שיגדלו יהיו בר חיובא וא"כ ה"מ הוי בר זביהה ולפ"ז ל"ל הא דקטן פסול לכהוב תפילין אע"ג דהוי בר כתיבה כשיגדל ול"ל דהשם שאלו דילפינן מוקשרתם וכחבתם מי שהוא קושר עכשיו כשר לכהוב משא"כ קטן דהשתא אינו קושר וכמו שכתב בהדיא בע"ז דף כ"ז ע"א חוקמות ד"ה איכא משא"כ בגע ושחיטה דלא בעינן רק שיהיה בר כתיבה ובר כריהום והמ"א בא"ח קימון ל"ע ס"ק ב' דכ"י דכל שאינו מניח תפילין לחביון כשר לכהוב כמו גבי שחיטה ולפי ה"ל לא דמי כלל דאע"ג דהוי בר זביהה ובר כתיבה מ"מ בתפילין כיון שאינו מניחן להיחבון א"ס בן אינו בכלל וקשרתם וכחבתם ול"ל דס"ל דכיון דאינו מניחן רק לחביון מקרי שקושר:

ב (ב) ובזה ישנתי מה שהק' המופלג מהו יודא ל"ב וק"ק סלאנינוע הא דא"י בניטין דף פ"ד דקטנה מתגרשת בקדושי אביה אע"ג דבעינן וילאה והיתה חלף כיון דבאה לכלל הויה משגדל וק"י

בינת . שער איסור והיתר . אדם

מהא דאיתא ביבמות ריש פ' חרש דהעיר ר"י בן גורגול על חרש שהשיאה חניי שהיא יולאה בנע
 ובהרשח לא שייך דאחי לכלל הויה ול"ל הטעם כמו שאמרו לו חכמים לפי שהאשה מתגרשת בעל
 כרחה ואם כן יש לומר דהוא הדין בקטנה הא דמתגרשת בקדושי חניה נמי עומא משום דמתגרשת
 בע"כ אבל לעולם חניה בכלל הויה ואם כן ענין האיבעיא שם בגיטין כשאמר לה חוץ מקדושי קטן
 י"ל כיון שאינו בכלל הו"י לא הוי שויר. ולפי מה שכתבו חוס' בהדיא דחרש וקטן הם בכלל וכחצתם
 כיון שיבואו לכלל כהיבה ואם כן כודאי אלו לא היה חרש בכלל הויה כודאי לא מהני מה שמתגרשת
 בע"כ כיון שאינה בכלל וילאה והיה הכל השתא דבאמת היא בכלל וילאה והיה חלל דר"י בן גורגול
 הקשה מפני מה חרש אינו מתגרש ומתגרשת ולזה השיבו לו לפי שיולאה בע"כ אבל אלו לא
 היתה בכלל וילאה כו' לא מהני טעם זה לחוד:

ב (ג) הע"ז כתב דאקור להורות לעלמו אי יארע לו הוראה בשחיטה כיון דבחזקת איסור עומדת
 והביא רחיה מבכורות שכל הבכורות אדם רוחה חוץ מבכור עלמו והקשה הר"ש שם שהרי אמרין לורבא
 מרבנן חזי לגביה משמע דשוחט נמי לגביה ועל זה הקשה מ"ש מבכור הא שפיר י"ל דשאני שהיטה כיון דרוב
 הלויין ואין לומר דקוי שאם יהיה לו חיה הוראה בשחיטה ואפ"ה חזי לגביה זה לא מוכח מהתם
 דבאמת כאשר יקרה לו חיה הוראה בענין השחיטה לריך לשאלו חלל אחר דהרי התם לא מיירי רק
 מדין דאקור להורות בה בפני רבו ועל זה קאמר דלורבא מרבנן רוחה הסכין לעלמו וא"ל להורות
 לרבו כמו שכתב דש"י שם בהדיא אע"כ דקוי הר"ש שהרי בדריקת הסכין נחשבת להוראה שהרי לריך
 הגויאל לאשמועינן שא"ל להורות לרבו וע"ז הק' מ"ש מבכור וע"ז מחרן דבכור אמתק איקורי אבל
 הסכין אע"כ דהוי הוראה נ"ל לא אמתק איקורא ומשהיטה בלא"ה לא קשה כלום אע"כ דאמתק
 איקורא כיון דרוב הלויין כו' ואם יקרה לו חיה ספק בענין השחיטה באמת אין להורות לעלמו כמו
 שכתב הע"ז והל"ה השיב עליו וכתב וכיון דקוי הר"ש ע"כ רק מדריקת הסכין אס' כן לפי מה שפסק
 הרא"ש דדבר שיש צידו להקן נאונן אפילו באמתק איקורא אס' כן בלא"ה לק"מ מדריקת הסכין ודברי
 ההב"ש המוה"ס שכתב דהר"ש מיירי באין צידו להקן ואם כן משמע דסבירא ליה דהקוי משחיטה
 הנהיגה וה"ל כמש"כ

והנה מקובל דבכורות מוכח דמוקים לה הא דאין אדם רוחה בכורות עלמו ביחוד מומחה
 ואפילו הכי אין רוחה לעלמו משום חשד כדאיתא התם בגמ' להדיא מוכח מזה על כל פנים דברור
 דאמתק איקורא אפילו ה"ה ביחוד מומחה אקור להורות זה דלא ככו"פ שכתב דב"ח מומר

ג (ד) שאלה שואל שהעיר שהעיר ועשה פגימות בסכין אחר השחיטה קודם שצדק הסכין מה דינו:
תשובה ז"ל הרמב"ם פ"א מהל' שחיטה הל' ב"ה זכ"ן אס' פשע ולא צדק שחיטתו כשרה
 עכ"ל ולריך לומר דאינו דוניה להאבד הריאה שכי הש"ך בסי'. ל"ע ס"ק ו' דלכולי עלמא אקור דהתם
 הוי מיעוט דשכיח וברייתא הריאה ומזכר בירושלמי כמש"כ השו"קיים משא"כ בדריקת הסכין דאף דאנו
 מהניירין לצדוק אחר שחיטה ולריך לצדוקו כמש"כ הרמב"ם שם עכ"פ אינו מדינא דהוי מיעוט דלא
 שכיח שיפגום כמו שכתב הרא"ש שהרי לא מלינו בהדיא בגמרא להלריך בדריקה וכמו שכתב הכ"מ ובה
 אחי שפיר דאמרין בגמרא שיצר בה עלמות דמשמע אפילו צמיד ומ"מ כ"ל שאם רגיל בכך קניסינן
 ליה ונעבדינן ליה:

ד (ה) עיין השו"ת רא"ש כלל ד' סיוון י"ד אך ל"ע דבהדיא איתא בראב"ן קס"י ר"ז ז"ל וה"מ
 דלא צדק מיד לאחר שחיטה אבל צדק מיד אחר שחיטה ולא נולא פגום אפילו נמלא בה סגס אח"כ
 כשרה הואיל וילא הדבר להימר ילא והאי דנמלא עמה פגום אימר שיצר בה עלמות ולאו אדעתיה
 עכ"ל ול"ע:

ה (ו) שאלה ולר בחוץ ה' ימים ללידהו אס' אקור מן התורה או מדרבנן:
תשובה הב"ה בק"ח כתב וכיון דס' דאורייתא הוא כו' ול"ע דהא מה"מ חז"ל בטר רוב ולדות
 שאינן כפ"ל שכתבו חוס' ביבמות ל"ו ע"ב ובגדה מ"ד ע"ב ד"ה דק"ל דאינו חלל מדרבנן דהוי מיעוט
 דשכיח ודבר ההוא ומש"כ הש"ך בשם רשנ"א דנכרי מקל"ת אינו נאונן ל"ל דהרשב"א לשיטתו דאפילו
 מדרבנן לא מהני מקל"ת לפי מה שכתב הב"ה בסי' ק"ע ס"ק מ' אך לש"ך בקימון ל"ה וקל"ז ל"ע
 למה נכרי מקל"ת אינו נאונן והרמב"ם בפ"ד מהל' נ"א שכתב הרי זה כנפל ואין לוקין ע"כ ול"ע
 פשיטא כיון דאינו חלל מדרבנן ומכ"ש לשיטתו דכ"ל ס' אינו חלל מדרבנן והנה התו' שם כתבו הילכך
 בשחט חוץ ה' אקור דהוי מיעוט דשכיח והוי דומיא דניס שאין להם סוף חלל ד"ל דהתם משום
 חומר האיסור ע"ש ועיין ב"י שכתב דהת"ה כתב בשם הגאונים דדוקא בקדשים חלל לאכילה אפילו
 ב"י מותר וכתב הב"י ואין בן דעת השו"קיים והפ"ה כתב שהגאונים כיונו לדבר אחר דכפי הכנה הב"י
 נעו ולענין הב"י הבין היטיב ודעת הגאונים י"ל דק"ל דפלוגתייתו בנן ה' (עיין בשבת דף קל"ו חוס')
 ד"ה מיימה) ואמנם זה דוחק. ולכן כ"ל דק"ל דהא מעיקרא נעיי למיפשט דאין הלכה כרשב"ג מהא
 דעגל שולר ומצרייתא דשוין ודחו דקיס לן אבל למסקנא דבאמת פליגי רבנן ארשב"ג לא לריבין
 לרהוק דמיירי דוקא בקיס לן ואיתא ברייתא בפתס וכד וק"ל להגאונים לבתר האי דאמרי בחוץ ל'
 ועמיה ונתקדשה לרבינא ורבא כיון דחזינן דאפ"י באיקור אישות באשת כהן מותר צדיעבד ה"ה בשוחט
 חוץ ה' ומש"כ אפילו בן יומו היינו צדיעבד שכבר נשחטה או דק"ל דדוקא באשת ישראל דהוי מילי
 אישות מחמירין לכהחלה אבל בבהמה קי"ל לגמרי כרבנן דרבינא משמ"י דרבא פליגי אר"י אחי שפיר
 ורבינא הוי בחרא עפי מר"פ ור"ה בר"י וברייתא דעגל שולר וכן ברייתא דשוין שאם נולד אחי כפשיטא
 ועיין במל"מ הל' איקורי מצבת פ"ג הל' ה' שכתב דטעם התורה הוא משום ספק כפל דהא מינה
 להרמב"ם דכל ס' מותר והכא גזירת הכתוב לאיקור אבל הרשב"א ל"ל הכי ולשיטתו איתא שפיר
 מש"כ הרמב"ם דאינו לוקה אבל איקור דאורייתא איתא:

ה (ז) שאלה מקובלת ששחטו והתכו כל המפרקת ורוב צער עונו ונשעת שחיטה לא מרכסה
 ולאחר שחמד כל המפרקת פרבס כדן פרבוס מה דינו:
תשובה בחולין כ' ע"כ אמר זעירא נשברי מפרקת ורוב צער נכנה ונד' כ"א איס' חנן הת'
 הוחזו ראשיהן אע"פ שמפרקסין עמא כזנב הלעטא ר"ל אומר הוהו ממש פרש"י אשמנה שרליס קאי

וכ"כ הרמב"ם סי' מ"ג מהל' אבה"ט ובאמת באהלות פ"א ח"ן זכר שם מה"ש ומאי דחקו לזה וא"ל דחלי
 בחילופי ג"י שכתב הר"ש ח"י גרסינן כגון זכב הלעטה דלז קאי על ח"ש ואי גרסינן כזכב ח"כ לא זכר כלל
 ח"ש ז"א שהרי רש"י כחב בהדיא הג"י כזכב ואפ"ה פרש"י דקאי על ח"ש. ונ"ל משום דהו' כחבו
 שם ד"ה דהוחזו דזעירא פליג ע"ז דלא בעי רק מפרקת בלבד והיינו לשיעורם שכתבו שם ד"ה
 הוחזו דקאי על צהונה ועוף ולרש"י ורמב"ם לא ניחא להו דפליגי שהרי הש"ס שקיל וערי חליצה
 דזעירא ולכן ס"ל דהוחזו קאי על ח"ש דזעירא קאי על הבהמה ולכן פסק הרמב"ם לדזעירא וגם
 הוחזו ממש ואונס בין לתוס' ולרש"י ח"ס שחט וחסך גם המפרקת לכ"ע זהו הוחזו ממש דודאי ח"ן
 חילוק בין שחט הקיימים מקודם ולא"כ חסך המפרקת או שחט המפרקת ולא"כ הקיימים שהרי
 הוחזו ראשיתן חסך ולא מהלק בזה ועוד דאל"כ לא הולך חוס' לומר דפליגא אדזעירא אע"כ כיון דקתמא
 סקן וא"כ כן הפירוש שלפניו זה הוא כזכב הלעטה ממש ואינו מהני כלום (ספדי במדומים שכינותי
 בזה להרשב"א שנוחתי ח"ו כדברי):

ויעוין בסוף שער או"ה מה שכתב על זה הרב הגדול מוהר"ר חיים בהגהות מהוראדנא:
 ו (ט) משום דלרמב"ם ח"כ כשנמר לשהוע לא יברך עוד ולהג"א מברכין (ע"ן שם בש"ך) ולכן
 באחיליך ריעותא דא"י לברך מקודם דומה קלת לעבילי גר ומברכין משא"כ בלא אחיליך (בכאן היה
 מקום להאריך קלה, ונאמר מומי):

ז (י) שאלה ח"ס רשאי השוחט לעשות שליח ח"י לכבוד לאחר לכקות דם כיון שהמלוה מוטלת
 עליו וכן האב כשהוא מזהל ח"ס יכול לעשות שליח או לכבוד לאחר למוז בנז:

תשובה כבר נכתבו בזה גדולי עולם הכו"ס והב"ש בסי' כ"ה כי הד"מ כ"י צקי' רס"ד בשם
 ח"י דאקור לעשות שליח למוז כשהוא בעלמו ומהל וכי בד"מ דל"ע מ"ש מכל מלות שבהורה דקיי"ל
 שלוחו ש"א כמוהו והש"ך בח"מ סי' שצ"ב נעלם ממנו דברי הד"מ וכי זאת מרמזי' והוכיח מדברי
 רא"ש דאקור בין לענין כיקוי ובין לענין ויילה וכי שהאב מבעל מ"ע ח"ס אינו מל בעלמו ואמנם
 בודאי קו' הד"מ הוא קו' עלוונה וכ"ל דודאי בכל נקו' שלא גילתה החורה שהוא בעלמו מחוייב
 לעשו קיי"ל שלוחו ש"א כמוהו משא"כ במקום שגילתה החורה וכי קרא יתירה שהוא דוקא יעשה ל"א
 שלוחו כמוהו. ואע"פ דלי ב' עדים נאמנים. ח"י צקי' רל"ד קע"ף ל' דאין הבעל יכול לעשות שליח
 להפר נדרי אשתו דכתיב אישה יקימנו ואישה יפירנו משמע דוקא בעל ולא השליח כ"כ כל המפרשים
 שם ומיהו הר"ן שם כ' דהיינו מדכתיב חרי זמני אישה. ובכ"מ דף ל"ו לענין שאלה בבעלים ח"י נמי
 דלרי' יאשיה דוקא בעל אבל לא השליח ונקטתו חוס' ג"כ ח"ס העטעם הוא מדכתיב חרי זמני או משום
 דלפון בעל ואישות משמע דוקא הם בעלמם והרמב"ם בפ"כ עה"ל שאלה כ' האומר לשלוחו לא והשאל
 עם פרתי אינה שאלה בבעלים שנא' ח"ס בעליו כו' הבעלים בעלון לא שליח וכ"כ בפ"ג מהל' נדרים
 משמע ודאי דק"ל דלא כר"ן ח"ל דבעל ואישות משמע הם בעלמם והנה הכ"י ח"ס צב"מ כ' דהוי
 ספיקא דדינא ח"ס ה"ל כרי' יאשיה או כרי' יונתן והנה נ"ל דאיה דלא כר"ן מדכתיב חרי זמני ח"ל
 כמש"כ חוס' בהדי' דהיכא דגלי קרא ל"א שלוחו ש"א כמוהו מהא דמנהוג דף ל"ג ע"ב לענין
 סמיכה ח"י ידו ולא יד עבדו ולא יד שלוחו ולריכא דאי כ' רחמי' חר' ה"א למעוטי עבד דלאו בר מלות
 חבל שליח דבר מלוה ושלוחו ש"א כמוהו אימא לקמוך כו' וכן פ' הרמב"ם בפ"ג מהל' מע"ק עכ"פ חזינן
 דאע"פ דלא שינה הכתוב לכחוד צ"פ מ"מ ממעטינן מהד' ידו שליח וא"כ כן ה"כ באישה יפירנו ובעליו
 הוא נמי ממשמעו דקרא ילפינן דל"א שלוחו ש"א כמוהו ועל ארבעה לא אשיבנו בקושה דף כ"ז
 דכתיב והניח הא"ש את אשתו דבעינן דוקא איש ולא ע"י שליח ע"ש ובערכין ד' ב' ע"א חוס' ד"ה קרבנו דגם
 ביבמה ועגלה ערופה ממעטינן דלא אמרי' שלוחו כמוהו ועכ"פ ולינו בג' ה"י מקומות דאע"פ דשלוחו
 ש"א כמוהו ממעיט שליח מדגלי קרא וא"כ ה"נ בכפוי דם דגלי קרא ושפך זכבהו ולא כ' וכסה ח"ל
 לגלות דמי ששפך יכסה וכן במילה דילפי' מיוול אברהם כו' דמלוה על האב כדאי' בקדושין וא"כ כן
 כיון דגלי קרא ל"א שלוחו של אדם כמוהו ועכ"פ לק"מ קו' ד"מ על ח"י די"ל דא"י ס"ל הכי וא"כ
 כיון דהוא מידי דאורייתא בודאי יש להחמיר כמש"כ הכ"י צב"מ שם דכ' דהוי ספיקא דדינא ח"ס ה"ל
 כרי' יאשיה ולכן בנדרי' יש להחמיר וא"כ ה"נ בזה כיון דהוא נ"ל ח"ל דאורייתא:

(והנה מקוב"ל זו דמנהוג משמע להדיא דקתם ממני' דהתם וקהמא דגמי' היינו כרי' יאשיה דק"ל
 דאע"פ דבכל החורה שלוחו ש"א כמוהו מ"מ היכא דגלי קרא ל"א הכי דאי לרי' יונתן היכי ממעטינן עבד
 ושליח ואשה מקמיכה אע"פ דכתיב ידו הא' החס נמי כתיב אישה יקימנו וכן בעליו ואפ"ה ס"ל דשליח
 בבעלים ובעליו ואין להקשות שהרי צב"מ שם מקשה יומר לרבות עבד משליח אע"פ דכתיב בעליו
 דיד עבד כיד רבו ובקוגיא דמנהוג אמרינן איפכא דיותר מקשה לומע עבד משליחות י"ל דודאי לענין
 דבר מלוה כגון סמיכה והפירה דהתם מטעם שליחות אחאן ענה ולריך שיהיה השליח בר מלוה. והא'
 דאמרינן יד עבד כיד רבו היינו בדבר שבממון אמרי' רשות עבד כרשות רבו מרע דלא אשחמיט לאחד
 מהפוסקי' דיוכל לעשו' עבדו אשוערופו' להפיר נדרי אשתו ולענין שאלה בבעלי' פסקו דשליח ממעטינן
 מבעליו ואפ"ה יד עבד כו' ואין כאן מקום להאריך):

ואחר שסקלנו בע"ה קו' הד"מ נשוב לראות הראיות שהביאו הגאונים הכ"ל להוכיח דאע"פ
 דהמלוה מוטלת עליו יכול לעשות שליח מלבד מה שכתבנו דשאני אלו דגלי בהו קרא שיעשו הבעלים
 דוקא נראה לי עוד דאין ראיהם מברעא כלל:

מה שהביאו ראיה מנ"ק דף ק"ט מנין לכהן שבה ומקריב קרבנוהו שגאמר וזה בכל אוח נפשו
 ושרת כו' ואפ"ה אמרינן התם להדיא שנוחנו לכל כהן שירצה ונכללתי על דבריהם דהתם לא בא
 הכתוב להעיל המלוה על הכהן שהוא יקריב קרבן שלו ח"ל בא להחיר שאע"פ שאין כהן רשאי להקריב
 שלא במשמרו כדכתיב לבד מוכרי' על האבות כגו"כ רמב"ם בנתיב הנלוות להדי' מלוה ל"ו וכ"מ בהיבדורו פ"ד
 מהל' כלי בהונ"ק. ואפ"ל לרמב"ם שם בהשגותיו שבי' שלא כלוה זה מקרא מכל מקום נסיק דהוא הלל"ה
 וע"ש במגילת אסתר. ובה הכתוב להחיר דזה דוקא להקריב קרבנות של אהדים אבל קרבן שלו יותר
 וא"כ ח"ן ח"ס ראיה כלל. ומה שהביאו ראיה מהרמב"ם דל"ל הוא ואפ"ה יכול לעשות שליח יש
 לומר שאני הרמב"ם שאינו חובת הגוף שא"כ אינו רוצה לאכול מההנאות ח"ל להפריש וכן שחיעת הפסקה
 ח"י דא"כ הוא עושה בזה המלוה מוטלת עליו לשהטו ואפ"ה יכול לעשות שליח שאני התם שהרי

יכול למנות איש עם חחר אבל מילם שהיא הובח הנוף וכן השוחט לאחר ששחט חל עליו חובה הנוף לכסות שפיר יש לומר דלא יכול לטעות שליח. עוד הביא החב"ש רחיה מיבמות דקיי"ל מלוח צבדול ליבם ואפי"ה איחא הפס דף מ"ג ע"ב ד' אחין נשואין ד' נשים אם רלה הגדול ליבם הרשות ציון ומדקאמר הרשות צידו ולא אחר מלוח ליבם את כולם. לא הבינומי שהרי כבר חני מלוח צבדול ליבם ומחנימין דחני הרשות צידו היינו כמו דאיחא הפס דפריך בגמרא הרשות צידו ומי שנקיין ליה והחניא וקראו לו זקני עירו משיאין לו עלה הונגת לו ופרש"י כמה יפרנס לכולן ומשני דמיירי דאפשר ליה שהוא עשיר וא"כ צודחי אפילו אם הוא עשיר רק שיש לו טענה אחרת שמתירא מקטנות וכיולא צו ודאי אין מלוח עליו כלל ליבם כלם שהרי כך הוא מלוח החורה וקראו לו זקני עירו וליבן לו עלה הונגת לו. עוד הביא רחיה שם דף ל"ט דקאמר מלוח צבדול ליבם לא רלה מהלכין עב כל האחין לא ידעתי רחיה זו דכיון דלא רלה ולי"ל דקושיתו למה לא פסינן ליה תיכף י"ל דבאמת הי"נ אם לא רלה האב והשוחט לקיים לא כפינן להו כיון דיכול לקיים המלוח על ידי אחר דווקא צאם אינו רולה לקיים גוף המלוח כגון שאומר לולב איני נוטל סוכה איני עושה וכיולא צו דינפסינן מדכתיב בקרבנות נרלוכסם מלמד שבפין אותו והיינו צאינו רולה לקיים גוף המלוח אבל כיומי מילה ויבום דגוף המלוח הוא למול ולכסות וליבם רק שזה הוא ענף מלוח שימול האב ושיכסה השוחט ושייבם הבכור וכן מוכח ממונין המלוח שכח הרמב"ם מלוח רע"ו שזינו למול את הבן שנאמר המול לכם כל זכר. ואם היה כוננו שהמלוח הוא שימול האב דוקא הי"ל לכסות שנאמר וימול אברהם כדאיחא בגמרא ועוד שהיה לו למכוחו למלוח בפני עצמה וכן נחברו כפי ר"ל מילה מ"ע כ"ו שנאמר וערל זכר ומלוח על האב כ"ו ולא נהב כדרכו לכסות הפסוק אפי"כ דאין זה אלא ענף מלוח ועל ענף י"ל שפיר דלא כ"י פסינן ליה אבל הוא עשה שלא כהוגן כיון דהמלוח מדטל עליו הרי ציטל ענף ממלוח עשה. ומה שהביא רחיה דא"ל ר"ג בר"מ קבע לי מנחות' אפי"כ דמנחה חובת הדר י"ל דחתם היה שלא ידע ר"ג הי"ך לקבוע מנחה שהיו הרבה הדמים פהומים זה לחוק זה ולא ידע באיזה צד הוא ימין וכמה דינים הלריכים לזה וע"ש בחוק' ד"ה פלי דשא דלכך א"ל ר"ג פלי דשא כד' שידע איזה סיכר הליר חה לא ידע ר"ג. ומה שחמה על הש"ך שבי דהאב מדטל מ"ע כשאינו מול בעלמו והביא ע"ז רחיה ברורה משכח דף קנ"ג דאמרינן דקרא דימול להורות אפילו אחר האב תקון בהרת בנו הוא מכיון ופריך בגמרא ואי איכא אחר ליעבד אחר יאמר ר"ל כ"מ שחתה מולא עשה ולי"ת אם יכול לקיים שניהם מוטב והק' דלשיעור הש"ך דעל האב מ"ע למול בנו וא"כ מאי פריך ליעבד אחר הא מלוח על האב וא"כ עשה דעל האב ידחה ל"ת דבהרת ע"ש. וכ"כ דודאי אין כונת הש"ך שהוא מ"ע בפ"ע שהרי כתב דכן משמע ברמב"ם פ"א מהל' מילה ושם לא כתב הרמב"ם אלא שאם עבר האב ולא מול ציטל מ"ע וכונתו אם לא מול אותו ומוטב את עלמו מלמולו או שיסתכל שאחרים ימולו אלא ע"כ דכונת הש"ך שציטל ענף מן המלוח :

ובין שכן כ"ל להוכיח דענף מלוח אינו דוחה ל"ת שהרי כתב הרמב"ם בפ"ד מהל' ביאת המקדש הל' י"א היה כל הנושמה עומדי מת מחזירין על משמרה אחרת ובהלכה ע"ו כתב ומפני מה מחזירין על הטהור מפני שהעומאה לא הותרה בלבד כ"ו ואין דוחין כל דבר הנדחה אלא במקום שא"ל. הרי דאף על פי שהחיוב הוא על אותו ב"א ועל אותו המשמר להקריב כמו שכתבנו למעלה בשם רמב"ם ואפי"ה אינו דוחה הטומאה ואם היו כל הכהנים עומדים מקריבין אותו בטומאה והיינו משום דהקרבתו הוא גוף המלוח ומה שיקריבו אותו המשמר אינו אלא ענף מלוח ואין דוחין איסור משום ענף מלוח וכ"ל דבמה שכתב הרמב"ם ואין דוחין כל דבר הנדחה כ"ו בא לרמז לכלול שכל עשה שדוחה לא תעשה הוא דוקא במקום שא"ל לעשות שניהם וכדברי ר"ל וא"כ פשיטא דגם ענף זה שהאב ימול את בנו אינו דוחה לא תעשה דקלילת בהרת ולכך פריך הש"ס שפיר ואי דאיכא אחר ליעבד אחר :

ודנה אפילו אם נודה שמומר לעשות שליח כבר כתב החב"ש דעכ"פ אסור דמחלזל במלוח כמו שאמרו חז"ל מלוח צו יוחר מבשלוחו :

ואמנם מה שכתב החב"ש דברך כבוד ונותר כרי שתעשה המלוח צבדולים דבר זה לא שמענו ואפי"כ דאומרים לאדם הטא בשביל שיזכה חניך ריינו שיעשה עבירה קלה שלא יעבור סבירי על עבירה חמורה או אפילו שיעשה מלוח כוש"ב המ"א קימן משנ"ה אבל שלא יעשה המלוח המועלת עליו כרי שיעשה חנירו הגדול ומנו זה לא שמענו ולא ראינו בשום פוסק ומה שהביא רחיה מקוטה דבני יוסף הכיחו למשה לעסוק בעלמות יוסף אמרו כבודו בגדולים זה דוקא לענין קבורה מת שהקבורה הוא משום כבודו של מת וכמו שהאריך בזה בכלבו הל' אבל. אבל בכל המלות כאפי"כ מישאל ראויין לכל המלות ומה על עלמך אם יהיה לאחר שופר ולולב ואדם חשוב במקום אחר שאין לו וכי נאמר כבודו צבדול ויהן השופר והלולב להחשוב והוא יחטט מן המלוח לרעתי ישחקע הדבר ולענין אין חילוק בין זה לשוחט ולכן לענין מוטב שיניחו לשוחט לקיים מלוח המועלת עליו וה' יראה ללבב שכמו שא"ל לכל אדם לקיים מלות גט ויבום וכיולא צו מ"מ הקב"ה מחשב לו כאלו קיים ומ"ש מלוי ביקוי מהם וכבר אפי"כ כל המחשב לעשות מלוח ונחאכ מעלין עליו כאלו עשה. ויש שמכסה בלא נעילת רשות מהשוחט וזהו צודחי איסור כמו שכתב הרמב"ם ר"ש הל' מילה דאסור למול בלא דעת האב וא"כ צודחי ה"ה בכיווי ומכ"ש דאסור לכסות כששוחט הרבה עופות עד שיגמור לשחוט כולם ואז ביקוי אחר לכולם והמכ"ס צאמלע ומכרך מכרך ברכה לבעלה וכמו דאסור לחלק סעודתו ולכרך ברכה המזון (כמש"כ המ"א בקימן רע"ו) דאסור כנלע"ד (אה"ז הר"ה לי המופלג מוהר"ש זאסקווילר דאיחא בהשונת מהר"ל קימן י"ח בשם תשובת הגאונים דגם האב מכרך על המילה דאין החיוב שימול דוקא הוא בעלמו רק החיוב עליו להכניסו בכריה וכ"ו מ"ש בגמרא אבי הבן מאי איכא למימר הכי נמי ר"ל דגם הוא מכרך על המילה משום דגם הוא לא קני דלאו איהו מל ע"ש והסימה על כל הגאונים הנ"ל שלא הזכירו פשוטה זו) :

שייך לכלל " קימן :

(יא) שאר נכרי שגנב פריחה ולאחר איזה שעות נמלא פריחה נכרי ותיא מנוקבת מה דינה :

תשובה השיך סימן ל"א סי' ק"א כפי שם הכ"ח שהשיגו על ר' ירוחם שכח דגס בלקח הנכרי שולין כמו בזבח דליחא דלמה ינקוב הנכרי והקנים השיך ופי' לרבריו וצאמת מה שר"ל שגס ר' ירוחם אין כוונתו להלות פרושם לחוק ורחוק בר' ירוחם וכי' הפכים לדברי ר' ירוחם וכפי דלח יהא חס לקח נכרי בני מעיים והחזירן והראה לנו שהם נקובים ודאי אין הנכרי נאמן לאיסור ומלינן שעשה כן להכעיס ולהפקיד את ישראל אי"כ הי"כ בריאה אך זה אינו שיך בגנב הנכרי וא"כ דעתו היה להחזיק לעלמו רק שישראלים חפשו בניהו ומלאו וא"כ לא שיך לומר להכעיס עשה. אמנם אני חמה דמ"ש זאב והלא חפילו בנחבדה הריאה ומלאה לאחר זה למה לא נאמר דכיון דנשעה שפיסה חבודה היתס הבחמה מותרת כדין נחבדה הריאה וא"כ כבר ילא הדבר להיתר ודומה ממש לקכין שנחבדה ואח"כ נמלאת פגומה דחולין מה"ט ואמרין חומר שיכר בה ועלמות ולאו אדעתא כדאיתא בש"ע סימן י"ח קע"ף י"ג והראיה חפילו בכחמים הקלין קי"ל בש"י ק"ל קע"ף מ"ג ספק עברה בשוק של עבדים לא חלינן וכ"ש כאן דהוי איסור דאורייתא חלל משום שכבר ילא הדבר להיתר ונחמזק חללנו לה תר גמור לא נוכל להוליא חזקתו חלל צראה ברורה כמ"ש החב"ם שם אי"כ הי"כ בלקחו נכרי וכי נלטרך לידע מה עשה הנכרי בה ושאל הניחו במקום מסומרים ומחטים ועל הכ"ח והפי"ח לא קשה מידי שהם באמת חולקים גם שם בסכין אבל על השיך ל"ע. אך על גופא דיניח דאמרין כיון שילח הדבר בהיתר מותר ק' דברך מ"ט חנונין ארנקב הריאה היכא דמשמשא ילא דבבחה תר חמר חלינן ומר חמר לא חלינן והלכתא חלינן דהא חלינן בזאב וקשה דמה ראה מחלל דהתם כיון דנחבדה הריאה כבר ילא הדבר בהיתר משא"כ כשהריאה לפנינו ימלאה ק"ו זי ככ"פ. ונ"ל דלק"מ דברי ג"כ קשה דהיכי קאמר חלינן דהא בזאב דנשלחא בזאב אמרי' דל"ח שאלו במקום נקב ניקב אבל מנ"ל לומר דנחלה דעל ידי משמוש ילא דנבחה עשה נקבים ובאמת דרף "י בחנו הפוקסות ואח"כ שאלו במקום השינים חלינן שעשה הזאב נקבים והוכיחו כן מדחלינן בנשמוש. ילא דנבחה וכונתם ג"כ כיון דחלינן בנשמוש ילא שעשה נקבים הי"ה בזאב חלל דהא גופא קשיא מנ"ל דחלינן בנשמוש יד כיון דאינו דומה לזאב דאמרין בגמרא דל"ח שאלו במקום נקב ניקב והתו' חלי הניח בנחל הניח ועוד יכ"ד דמה פליגי הכי חנוני' ומאי טעמא דמ"ד לא חלינן ול"ל דפליגי בקבוצה זו דא"כ היכי קאמר הגמרא והלכתא חלינן דהא חלינן בזאב ול"ל דר"ל דחלינן בזאב חפילו שאלו במקום השינים וא"כ עיקר חקר מן הספר חלל ג"ל דפליגי ברוב הונא גופא דאמר נשחטה הותרה ומ"ד לא חלינן ס"ל דאין הלכה כר"ם ועיין בגילה דף כ"ה דפריך אי לימא לאפוקי מור"ה כו' אבל זאב היא קבוצה פשוטה בגמרא דאם הלכה כר"ם הי"ה דחלינן בנשמוש ילא וע"ז קאמר שפיר והלכתא חלינן דהא חלינן בזאב ור"ל והיינו משום דהלכה כר"ם וא"כ הי"ה דחלינן בנשמוש ילא וא"כ עיקר הריאה שאמר דהא חלינן בזאב הוא ר"ל כאלו חמר דהא הלכה כר"ם והא דאמרין כיון שילח הדבר בהיתר היינו כמי מעטמא דנשחטה הותרה וא"כ ל"ק ק"ו סב"ם דעיקר הוכחה הש"ס הוא מדחלינן בזאב שמש מינה דהלכה כר"ם וכיון דהלכה כר"ם אי"כ אין חילוק הי"ה דחלינן בעבחה כנלע"ד:

ח (י"ב) שאלה ריאה שהיא שחורה כזפת וכיוצא בה מה דינה:

תשובה הנה החב"ם הביא שם ראב"ן ורוקח דכ' אהא רבא כדיומא ערפה כדיו יבש ובהה לא היה לריך להביא ממרהק לחמו שהרי גם רש"י במקומו פירש כן כדיומא קורט דיו יבש והנה החב"ם הק' מנ"ל להקל דמשמע דוקא כדיו יבש עריפה אבל כדיו לח דהיינו דיהה ממנו כשר מנ"ל הא דהא חסם בנדה דף כ' במראות אדומים פליגי חנוני' חס דיהה עהור או לא ונ"ל דרש"י קשה ליה קושית חוס' בחולין מ"ו ע"ב ד"ה אוכמי דהא חמר רבא כדיומא ערפה ושם חמר רבא ריאה דקיימי גילדי גילדי אוכמא אוכמא חזומא חזומא כשרה והגם שרש"י ראה רברי כה"ג שפירש אוכמי היינו ככוחלל לא ניחא ליה בזה חמר דלא אשכחן בש"ס אוכמי שיהיה ככוחלל ע"ש בנדה עולא דהוי לבוש בגד אוכמא כו' ועוד דא"כ ל"ל בגמרא לאשמועינן אוכמא שהרי זה נכלל בחזומא והיינו מראות כשרות ולכן ס"ל לרש"י ובאמת שחור ג"כ כשר בריאה וכדיומא דעריפה היינו כדיו שחור. אך קשה שהרי רבא חמר כדרי חנינא דאמר שחור ארום חלל שלקה ואם כן משמע דכל שחור היא לקומא ונהי דבנדה עהור דקיס להו לחז"ל דאם הוא שחור כחרת חזי היה הארום כמראה חקורה ואם אין שחור כ"כ היה גם הארום דיהה אבל בריאה כל שהוא לקומא ערפה אך רש"י חז"ל לשיטתו רהתם בנדה אי' דאמר עולא כולן דיהה מכלן עהור כשחור וחלל מ"ש שחור דנקט ס"ד חמינא חז"ל ואמר ר"ה שחור ארום הוא חלל שלקה הילכך חפילו דיהה מכלן כמי לעמא (פרש"י דהאי ארום הוי וע"י לקומא הושתר) קמ"ל פרש"י דאין דרך דם ארום המשחיר על ידי לקומא להיות דיהה הרי להדיא דרש"י ס"ל דאם אינו שחור כחרת לא הוי לקומא כלל ואם כן שפיר ס"ל לרש"י דבריאה כמי כשר:

דדן הן דברי הרוקח סימן עפ"ל דכתב וז"ל כדיומא עריפה כקורט דיו שחור כר"ם צפרק כל חיד שהוא שחור כחרת אבל דיהה מכן עהור הי"ה בריאה כשר כדבחה ריאה דאסיק גילדי גילדי אוכמי אוכמי חזומא חזומא כשרה ככוחלל כשרה כמוריקא וכשומא עריפה כרוב סמא ככשרה עריפה כדאמר רב הונא והנה פשוט כוונת הרוקח דכדיומא ר"ל כקורט דיו כמו גדי נדה אבל דיהה מכלן עהור הי"ה בריאה כשר וע"ז כתב ריאה לזה כדבחה דאמר ריאה דאסיק כו' אוכמי אוכמי כו' כשרה וא"כ ק' ק"ו החוס' שהרי כדיומא עריפה וכמו שכחבנו לעיל על פירוש רש"י חע"כ דכדיומא ר"ל כדיו יבש אבל דיהה מכלן כשר גם בריאה אבל מדרי"ח לחוד אין להוכיח ודיהה מכלן כשר בריאה שהרי רבא יליף לה מדרי"ח והתם בנדה אינו עמא חלל דוקא כדיו יבש וכדאמרי' התם קמ"ל וכמו שפרש"י שם דזה אינו שהרי י"ל דהכי פירשו קמ"ל דדוקא חס הוא שחור כחרת דאז קיס להו לחכמים כשהיה ארום היה במראה עמאה אבל בדיהה מכן חע"ג שגם הוא ארום שהרי כל שחור ארום הוא חלל שלקה מכל מקום כיון שאינו שחור כ"כ הי"ה כשהיה ארום היה דיהה ממראה עמאה אבל געולם כל שחור הוי לקומא ולכן הולך לרייק מרמכשיר רבא אוכמי מוכח דס"ל לרבא דדוקא שחור בחוס' הוי לקומא אבל דיהה מכלן אין כהן לקומא כלל וא"כ אף בריאה כשר:

דג"ל דלפ"ז הוא מחלוקת בין הראשונים שהרי בה"ג והרי"ף והחוס' כולם דחקו ח"ע לפרש דאוכמי אוכמי ר"ל ככוחלל ולא רלו לפרש כפרש"י שחור והיינו משום דס"ל כיון דאמר רבא כדיומא עריפה היינו ע"כ כדיו לא כמו בכל הש"ס בשעת דף ק"ד ובגיטין דף י"ט ונמגילה דף י"ח דמפרש

בינת שער איסור והיתר אדם

הגמרא דין דיוחא והיינו ע"כ כדיו לת וכן הוא בקוטה דף י"ז הוא דיהה מריו יבש כדאיחא החס בהדיא בנדה ועל זה אמר רבא כדריה וע"כ ק"ל רבא דכל שחור הוא לקוחא ומה דאמר החס קא משמע לן היינו כמו שפירשנו לעיל ולכן הולכנו לרהוק דלוחמי אוכמי רלה לומר ככוחלא שהרי דיהה מכן ערפה בריאה וא"כ מוכח מדברי רבא ורי"ף וחו"מ דק"ל דכל מיני שחור הוי לקוחא בריאה וערפה. ולכאורה יש להביא ראיה לשיטתם דע"כ כל שחור הוי לקוחא ודלא כרש"י שהרי בקוטה דף ל"ג ע"כ אמרינן הוי ענבין אדומות פקולה כדריה האי שחור אדום הוא אלף שלקה ולפירש"י אס כן מאי מייתי מר"ח שהרי דוקא שחור כחרת הוי לקוחא אב שאר שחור אינו לקוחא כלל ואס כן היה לו לומר אס היו אדומים כאחד מן המראות העמאות וכיון שאמר סהם אדומות משמע דכל אדום הוי לקוחא:

והנה יש להביא ראיה דבכל המראות הקורות אף דיהה מכתן ערפה דהסם בחולין אמר רב קמא ככשוחא וכמוריקא וכבילה ערפה ופריך אלף ירוק דכשרה היכי דמי ומשני ירוק ככרמי והנה בין לק"ד ובין למסקנא משמע דכל מיני ירוק געלב ערפה וק' הוי רב קמא לא חשיב רק ככשוחא וכמוריקא כו' וידוע שיש כמה וכמה מיני לעבים געלב שאינו כג' מינים דחשיב ר"ס וא"כ למה משני דאינו כשר אלף דוקא ככרמי ונ"ל דהענין הוא כן שהרי בנדה שם הנין ד' מראות אדומים עמאים באשה דהיינו כדס' הקזה ובקרבן כרכוס וכמימי אדמה וכמוזג וסליגי שם אמוראים אס דיהה מכל מראה ונראה עמא הו עהור ולכאורה אינו מובן שהרי אנו רואים לעינים שכל דס הוא אדום רק שיש דס שהוא חזק באדום ויש שהוא דיהה ולכאורה משמע דד' מראות אלו הם זה למעלה מזה וכענין שאמרו במראות נגעים כבהרם וכקיד כר'. וע"כ הדייה של מראה הראשונה שהו כדס' הקזה הוא יומר אדום מקרבן כרכוס וא"כ איך ק"ד דבקרבן כרכוס יהיה עמא וכיון שהיא דיהה מרס' הקזה היא עהורה הרי נגד קרבן כרכוס מראה זו נקראת עמוק ולכ"ע בכלן עמוק מכן עמא ולכן נ"ל שאין ענין ד' מראות הללו זה למעלה מזה אלף כל אחד ואחד יש לו לבד בשני עלמו הגם שכולס הם אדומים אבל אין אחד אדום מסוג של הדיור והוא כמו שידוע לכוחרים שמראה האדום נחלק לד' מינים וקראים בלשון אשכנז אי פאנס ב' אינקארנאט ב' ראזע ד' קארמזין והם האבות של כל מראה אדומות כי כל שאר מראה אדום הוא רק הולד' מאחד מר' מראות הנ"ל וידוע שבכל מראה ומראה יש ג' מינים אחד נקרא פאנס האמיתי זכן ראזע האמיתי וכן כולם ובכל אי' ואחד יש עמוק מזה והוא נקרא עונקיל פאנס ודייה מתנו ונקרא בלאו' פאנס וכן כולם וכן כולם וכן הלכו חז"ל מראות הדס' לד' חלקים בדרך משל כאמר דס' הקזה הוא בדרך משל כעין אינקארנאט ובקרבן כרכוס בדרך משל דומה לפאנס וכן כלם והקיינן שנחנו חז"ל הוא הלבע האמיתי וכיון שבכל אחד יש עמוק ודייה ע"ז נחלקו האמוראים אס עמא או עהור. והנה כמו שמראה האדום נחלק לכמה מינים כן כל לבד ולבע נחלק לכמה מינים והם החכמה והשאר כולן תולדות כידוע לכל הבקיאים בשחורות לבועים והנה גם מראה געלב נחלק לכמה מינים שאנו קורין גאלד געלב זאשרען געלב שוועבעל געלב ועוד כמה מינים וכל לבד ולבע יש בו ג"כ עמוק ממנו ודייה ממנו וחז"ל חלקו המראה געלב לג' אבות והם ככשוחא וכמוריקא וכביעוחא והם הכוללים כל מיני געלב ואס כן פריך שפיר אלף ירוק דכשרה היכי דמי שהרי ג' אלו הם הכוללים של כל לבד געלב ונסיק דבאננה דהכל אקו' אלף ירוק ככרמי ר"ל בלאה והנה החס בנדה פריך למ"ד דבכולן דיהה עמא למה חשיב בנחמיהן ד' מראות ליחסי סהם אדום עמא ומשני למעוטי דיהה דדייה וא"כ הכא נמי קשה למה נסיק הש"ס רבא מיני ירוק געלב ערפה ולמה לא משני דדוקא כג' מראות הללו האמיתית דהיינו ככשוחא וכמוריקא כו' מסור וירוק דכשר היינו בדייה ממנו אע"כ דק"ל להש"ס דדוקא בנדה דהני בהדיא דדייה טהור אבל היבא דלא אחר בהדיא אף דיהה עמא:

והנה קשה להחיר כמראה הזפת כיון שהוכחתי דדייה אקור וכן נוטין מדברי רבא ורי"ף ורמב"ם וחו"מ ואמנם מה שהוא דיהה ממראה זפת רהוי דיהה דדייה יש להחיר בהפ"מ דבזה י"ל דכ"ע מודים דכשר וא"ל דא"כ למה מסיק דמראה געלב הכל אקור וזה י"ל דירוק געלב כשר היינו בדייה דדייה י"ל דזה לא נחשב כלל עוד למראה ירוק וכדאמרינן ההם בנדה דאפילו למ"ד דכלן דיהה עמא מ"מ דיהה דיהה עהור ואע"כ רבא ור"ל דכל מראה שחור עמא ואפ"י דיהה הרבה כמו שכחב הרמב"ן בהל' סדה שלו פ"ג דין ג' והר"ן בה"י נדה י"ע ע"כ ד"ה ב"ה מעהרין דלדין אפילו כזים ואפ"י דיהה ממנו ודייה דדייה עמא ומה שכחב החכ"ס להלך בין איסור כרה לאיסור לאו אינו מספיק דהרי מסקנא ביבמות קי"ט ע"כ מס' לי איסור כרת ומה לי איסור לאו ועיין במל"מ סי"ג מהלכות שגגות שכחב בשם מהר"ק דדוקא בדבר שהוא מותר מן הדין אלף שחכמים גזרו בו ואקרו משום גזרה בזה יש לחלק ולומר דבאיסור כרה גזרו אבל לא באיסור לאו אבל דבר שאקרו משום ספיקא אין לחלק כלל ועיין עוד במל"מ פ"ח מהלכות י"ע הל' ז' ואס כן הא דמחמירין במראות היינו נוטעם ספיקא ואס כן אין חילוק ואפשר י"ל דדוקא בדבר שמלינו שגזרו חכמי ש"ס שפיר י"ל דאין לחלק במראות לא מלינו זה בגמרה שגזרו שלא לראות דס נדה אלף מדאשכחן לאמוראים שלא רלו לראות וא"כ כ"ס אבחנו ואס כן כיון שאין זה גזירת חכמים י"ל שפיר דלא קבלו עליהם אלף להחמיר באיסור כרה אבל באיסור לאו דבר שנוכל לעמוד עליו להקיף למראה ופת שהיא דיהה ואס זה יהיה דיהה מופת הוי דיהה דדייה יש לסמוך להקל בהש"ס ונאעם הדיקא כדעת רש"י ודוקא זכמו שכחב החכ"ס ולא עוד ד"ל אף דאפילו ריעוחא לא הוי לענין ב' לריעותות שהרי הבאתי לעיל דברי רש"י בנדה דאס אינו שחור כחרת אינו לקוחא כלל כנלע"ד:

(יג) ורענין שאר מראות בריא: שלא נזכרו בש"ס נסתבטו בו בח"ס ואדמו"ר בנוגע ביהודא וכל פלסולס הוא חס' המראות הפקולה הנזכרות הם דוקא משמע אבל מה שאינם נזכרות אינו מן הלויך להזכירם דודאי כשרות או להיפך ומראות הכשרות הם דדוקא ומה שלא הזכיר עריפה ע"ש שהאריכו בזה ול"כ שלא נמלא בעולם רק ד' מראות שנזכר בש"ס והם שחור לבן ירוק אדום וירוק כולל ג' מראות (געלב בלאה גרין) וכן אמרו לי הבקיאים במלאכת הלביעה ומוכרי הלבע"י וכל שארי לבע"י שבעולם נכללים כולם במראות אלו וא"כ אין מן הלויך להש"ס להזכירם שהם היו בקיאים איזה נועה ל' אחד מן הלבעים ואס דיהה מונו כשר ובאמת שא"ל בקיאים לריבין אנו להחמיר כל מה שנוטע

למראה גענצ אגל הש"ס ח"ל להזכירי כלל (ובפרט"א פרק י"א איחא שקיבץ הקב"ה עפרו של אדמ"ר
 מחלו די גוונים ע"ש וכו"ל ולכן החלט בריתו של אדם נקרא שליח שהוא ר"ת הקיבוץ די גוונים):
וְכִי תִּבְנֶה מִכְנָסִים שהביא הכ"י ס"י מ"ד ע"ש אלא דלכע"ה ס"ל דלכך לא נזכר בריאה כיון שהוא
 נוטה ללבוש (והא דאמר איכא דאמרי בהזמא ס"ל כפירוש הרמב"ם דהיינו כהריות של דקל שנוטה
 לנעל) אבל דבר פשוט דאין שום מראה פקולה רק אלו די מראה הנזכרות בש"ס וכעין זה כי החכ"ש
 וא"ל ברין וגרויח שהזכיר אדמו"ר ברין הוא נוטה לשחור כמו שכתב בהלכות גדה בשם ס"ע ולפי
 מה שכתב החכ"ש דדוקא שהור כרין ערפה אגל דיהא ממנו כשר גם זה כשר ואם נאמר שנוטה לאדום
 פשיטא דכשר וכן מראה וויינקקיל שהם קערישין נוטים גם לשהור ומראה גרויח ידוע שהוא נוטה ללבן
 וכיון שא"ל בקיחין בלבן כבקעה פשוט הוא דטריפה:

וְהָיָה אֲדָמֹר כי שמרמות הכשרות אינם ריעווא כלל לענין כי לריעותא דכתב רש"י דהכי
 קים להו להכתיב דהני הוי לקוחא והני לא הוי לקוחא חוץ מן האדום שכתב אדמו"ר דהוי ריעווא
 כיון דבהדיא אמרינן בגמרא דהדרא בריא משמע דהוי ריעווא לדבריו כ"ל דה"ה ירוק שהרי אדום
 דכשר הוא מדר"כ וכו"ל דזה הוי ריעווא כיון שעדיין לא נכלע צו דמו וא"כ ה"ה ירוק דכשר ג"כ
 מדר"כ אך במראה כוחלא בזה ס"ל לאמ"ו דלא הוי ריעווא והתנ"ש כי דכולם הוי ריעווא וכו"ל דזה
 חלוו עונחלות הטור והכ"י בקיון ונ"ד גבי כליות שכתב הטור בשם העיקור וכל שינוי מראה פוסל
 בו וקיים הטור אבל ירוק כשר ובודאי מה שלא הזכיר הטור אדום היינו משום שהדבר פשוט להכשיר
 שהרי כולה נוטה לאדום כדאי"י בש"ע וכו"ל להטור דמ"ש העיקור וכל שינוי מראה פוסל היינו מדאמרו
 לקוחא פוסל ככוליא וא"כ כל מה שנקרא לקוחא פוסל וכו"ל להטור דזה דוקא המראות הפוסלות
 בריאה דמלינו דהוי לקוחא ולכן ח"ע"ג דס"ל להעיקור דבריאה כשר היינו משום שהיא נוטה ללבוש
 אבל ירוק לא נקרא ריעווא כלל בריאה ואינו נכנס בכלל לקוחא כלל וא"כ ה"ה להטור בריאה שאר
 המראות הכשרות לא נקרא ריעווא ולפי"ז כ"ל מש"כ הט"ז ס"י ל"ח ס"ק ג' בשם הטור דגם מראה
 כשר הוי לקוחא ליחא ומה שהביא ראה ממש"כ הטור אבל אם יש הרבה גוונים ה"ה כיון דנתקלקלו
 דטריפה קמ"ל דלא היינו משום שיש בו גוונים הרבה אבל אם מראה אחר לא הוי ריעווא כלל
 להטור אבל לדעת הכ"י שם שכתב דלהעיקור כל שינוי מראה פוסל ככוליא אפילו ירוק מוכח דס"ל
 דכל המראות עכ"פ לקוחא הוי:

שייך לכלל י"ב סק"י ג':

(ד) ישאלה ריאה שיש בה דם נלרר ומכה זה כראה שגם הטור הוא שחור כדיו וא"ל לבדוק
 אם גם הטור לקוי ואיזה פעמים נולא כן גם בעופות שהיה למראה עיני בעופות הרבה:
תשובה החכ"ש בס"י ל"ח כתב דוה שהכשיר הרא"ה וכו"כ בש"ע ס"י ל"ח סעיף ג' אם אין
 הליקוי בעור וחמתו היינו דוקא כשהטור אינו לקוי אבל כשהטור לקוי ערפה וא"ע"ג דכד"מ כי בשם
 מהר"י מולין דכשר כי דלחו מהר"י מולין ההם עליו והנה מכל הפוסקים הכ"י דה"ה וכו"כ וכל
 אחרונים שלא חלקו בכך ש"מ דס"ל דא"י גם הטור נלקה כשר דדוקא כשכשר ריאה הוא בריא והטור
 נלקה חזינן דהלקוחא בעור הוא מחמת מכה אבל כשיש דם או נוגלא ככשר בריאה וזה לא נקרא
 מכה כלל א"כ כי היכי דלא הוי מכה ככשר ה"ה אינו מכה בעורות ועוד דאח"ל דעת כל הפוסקים
 דוקא כשהטור נשאר לבן ק' מה מקפוק יש בזה דמאי איכפת לן מה שיש דם ככשר הריאה ונראה
 ממוך הקרום כיון שהקרום לבן וכמש"כ החכ"ש ג"כ על מה שכתב הכ"י דלא מלא חילוק זה בפוסקים
 דע"כ כוונת הכ"י דס"ל לרא"ה דא"י גם הטור לקוי כשר דא"כ פשיטא דכשר ונזהר אני חונה ולא
 הבנתי דבריו כלל שכי שם דאם הטור נלקה מחמת כשר ריאה וחזרו הקרומים לקדמותן ערפה וכו"כ
 בשם משה"כ והמע"י בהש"כ שם דף נ"ב ע"כ יראה להדיא דאדרבה וככשר בזה (והיינו שהבין מה
 שכתב רא"ה ככשר ריאה כוונתו כשר וצאנח גם כוונת רא"ה קרום) וכדכי החכ"ש גופא בשם יש"ש
 ס"י ע' במעשה שאלא חוט וכראשו בועה מלא מוגלא (ואפשר איזה ס' אחר מביקה אחרונים שנקרא
 משה"כ) ואם היה דעת רש"ל דוקא כשנשתנה הטור ללבן היה לו לפרש ולא לכתוב ומה שכתב דלרוב
 פשיטות לא הולכו להפוסקי' לבחוב דין זה היינו דס"ל דא"י כשנשתנה הטור כיון שאינו מחמת עלמו
 וגם זה פשיטא דכשר ומה שכי הי"ש"ש הביאו הט"ז ס"י ל"ח בקופו שהיה בריאה כחוט של קרבן
 ונראשו בועה זק' הח"ש לונה לא בדיק גם בחוט ומה הוכיח כיון שכשר קרום שאר ערפה כ"ל
 דלק"ע שצאנח היה כוין גיד וכיון שפחה הבעה והוליא הרם ואלו היה גם דם בחוט היה יולא על
 ידי הנקב וכוו. ששמו לפני בודקים ועשו נקב קטן למטה מלריות הרם והוליא הרם דרך הנקב וכיון
 שלא היה בחוט דם וכשאר שחור ולכן העריף ולכן כ"ל דאין להחמיר במקום הפקד כשיש לריות דם
 הכראה לעינים חמת הקרום ואפילו לא הזר הטור למראה לבן וכ"ש במקום שא"ל לבדוק דיש להכשיר
 ואם מהר"י מולין אין חוס עליו הר"מ חוס עליו ומש"כ שהד"מ מפקפק בזה המע"י כד"מ יראה
 לעינים שאין מפקפק כלל דין זה רק על מה שכי שם עוד דין בשם מהרא"ק ע"ש:

ט (טו) בדבר שהיו נוהגין בזה שחטי קהילתינו כשנולאין מקום בריאה שנשתנה הקרום ונראה שהוא
 צב נשאר קרום הריאה ונראה בו כמו גידין וקנוטים ויש לו מראה ריאה ואומרים שכך קבלו שאין
 זה ריעווא כלל והוא הטור העליון של הריאה ואף שהוא עב ויש בו קנוטים אומרים שזה נקרא ללקח
 אצור כע"ז ס"י ל"ע ס"ק כ"ז ובש"ח שם (ופירושו של ללקח כי התו"ע בנגעים פרק ד' משנה ח'
 דה הנוודין שהוא עור שהיה החת שחין ונראש לגמרי וכנהובות ד"ה ללקח פירש"י הנשאר שם רובם
 נשהיטה הייכה) ולדבריהם ל"ל שהיה בו מכה ונחפא ואומרים שכך נהגו זמן רב ערם זכור אוחו
 האיש לעוב שהראה לנו שזע מומחה ונהו' ליב קאוור הנפטר באה"ק שזה הוא קרום אחר וקלף
 אוחו וכן הריאה וכשאר עדיין עור העליון וראינו בריאה אחת כשקלבו הקרום היה חתתי הריאה שלם
 ויפה ועוד קלף בריאה אחרת ונולא החתיה נקטים שמונה ילא הקרום וגם קודם שקלף היה ניכר
 בריאה חתה הטור כמו גומא והשוחטים אחרים אמרו לשיטתם שזה עור העליון וקראו הגומות חפרון
 מפנים ואינם אחר שכתבר שזה אינו קרום העליון א"כ פשוט שזה נקרא קירכא כדאי' להדיא
 ברמ"א קיון ל"ע סעיף ד' דקרום כשאר מקומות אינה אלא קרבא וכן מכואר בשמ"ח וז"ל ולפעמים

יש כוונת קרום רחב הנקלף והריאה נכונה גם זה בכלל סרכא חלוייה ונ"ל דסאוקרים סירכא מינייה
 ונ"י יש להחמיר גם בזה עכ"ל ולפ"י היה נ"ל דאם אין לנו רואים שום ריעומא בריאה תחת הקרום
 לפי מה דקיי"ל דסרכא דמיניה ונ"י ח"ל בריקה ה"ה כאן דהא כחזו כל הראשונים דסרכא שכל מחמת
 נקב נסרך למקום אחר וכיון דלא נסרך מוכרח דאינה חלה הפשטא ליחה ואונס' אין נראה מנחון
 קודם ש"לף שיש כמו גומות והוא ס' שמה מחמת נקב בודאי לריך בריקה וא"ל בקיחין ועריפה ואפילו
 לא חבלבן דסירכא במקום אחר בריאה גרע מכסדרן אפילו לרש"י דמכשיר בכסדרן אע"ג דהוי מחמת
 נקב וס"ל דסרכא הוי סמימה גמורה הוא דוקא בכסדרן וכדאי"י בסמ"ג ונ"ל רש"י דזו מנינה כח
 ואע"פ שקרום מחמת מכה איני קרום זה במקום אחר בריאה או שלא כסדרן מפני שקוף הקרום ראוי
 לפסוק עכ"ל הרי להדיא דאע"ג דאף לרש"י סירכא חלוייה דכשר כדאי"י ברשכ"א ורש"י אחרי שכתבו
 כרש"י הקשו דאי"כ למה חלוייה כשרה וחרלו דאינו חלה הפשטא ליחות מוכח להדיא דאי ידעינן שכל
 מחמת נקב עריפה ודוקא בכסדרן מכשיר רא"ש דרגיל קרום לעלות לפי ששוככות זו חלל זו ואינו
 נפסק ומכ"ש להאב"ד דס"ל דדוקא בכסדרן בא שלא מחמת נקב רק מחמת דוחק רבילה ומכ"ש לשיטת
 חו"פ עכ"פ לכ"ע במקום אחר בריאה מסתמא אמרינן שהוא מחמת ליחות אבל אם יש ס' נקב לכ"ע
 ערפה ולא מהני בריקה לדין אבל אם לא נראה שום ריעומא נ"ל דא"ל להסיר הקרום דזה ממש
 סרכא ממקום למקום ומה שהקשו השוחטים כיון שכחב הע"ז ללקח והוא בא ממכה שנחרפה וא"כ
 כימא שחם היחה הנהמה בחיים היה נחרפה כיון שראוי להתרפאות אין זה ערפה ואם נאמר כיון
 שהיה בה מכה שנערפה בה לא מהני מה שנחרפה א"כ קשה מללקח לק"מ ונעלם נהן דברי הר"ן
 שכחב דאין לנו בקיחין בנקבים וכל שנחרפה ונקחם ידעינן שהיה ראוי להתרפאות מחלה וכל שלא
 נחרפה עדיין לנו חוששין שמה מכה זו אינה ראויה להתרפאות אח"כ אמרו לי שנוהגין לחפור כל סרכא
 אפילו חלויי וא"כ בודאי אף שאינם רואים שום ריעומא לריך להסיר הקרום מחמת המנהג ואונס'
 חני תמה שהרי מנורח בכל הראשונים וכ"כ הש"ך ס"ק מ"ו דא"ל שום בריקה וכדעת הרשכ"א בתה"ח
 דף ל"ה דזה לא מקרי ריעומא כלל ומש"כ הע"ז ס"ק י"ב דכיון שנוהגין לנפח סירכא עוברת ה"ה
 בזה לריך בריקה נ"ל כוונתו בריקה ע"י נפוח ומלחמי כן בסמ"ג ס"ק מ"ה שכחב ג"כ דהו כוונת
 הע"ז וכן העירו הצודקין אחרונים שנהגו שאין צודקין כלל בחלויי ע"ש ולא ידעתי מנין י"ל
 להם להסיר הסירכא ויכולין להפסיד עמון ישראל ומ"מ ממקום למקום כיון דרש"ל וע"ז אוקרים
 ראוי לקלוף:

וא"ל חטפה במש"כ החב"ש ונ"ל אין לומר דניחוש שנוח לא סתמה הסרכא הנקב היטיב ויחגלה
 הריעומא ע"י הבריקה הא לא חיישינן להכי חרע דאנו לא בריקין כסדרן כלל חלמא סחם סרכום
 קוחמין להנקבים עכ"ל ומלשון זה משמע דכ"מ בריאה כשנסתם הנקב ע"י סרכא כשר כמו בכסדרן
 לרש"י דא"ל כמו שכתבתי דלכ"ע דוקא בכסדרן חלה כוונתו דאין לוואר דהבריקה הוא כדי שמה יחגלה
 שהוא ע"י נקב ע"ז כחב דז"א דאפי"י יהיה מחמת נקב ררך הסרכא לסחום כל הנקב וא"כ עדיין לא
 יחגלה ואע"פ כ"י יהיה כשר הטעם דאמרינן מסתמא הוא רק הפשטא ליחות וא"כ למה לי בריקה זו
 כיון דלא מהני הידיעה בוכחו בלחמא אף שהלשון קלח אינו מדוקדק. ונ"ל דאף דלפעמים נמלא תחת
 העור כזה נקלף נ"ל דאע"פ ח"ל בריקה כיון דזה לא מקרי ריעומא מלד עלונו הרי יש כאן ס"ק ס'
 שמה מחמת ליחות וא"ל שמה מחמת איזו ריעומא שמה אינו רק מחמת עור העליון וכיולא בזה כ'
 בכה"ל דף ל"ה בסרכא חלויי דא"ל בריקה דהוי ס"ק ס' מחמת ליחות וא"ל מחמת נקב שמה העור
 העליון לבד ניקב עכ"ל אמנם כיון דמלוי הרבה למלא סחת קרום כזה נקלף נ"ל דלריך להסיר
 הקרומים לראות אם אינו נקלף וגם לריך לראות היטיב על קרום כזה כי כמעט שיש להכין מנחון
 אם יש תחתיו נקבים כאשר הראה לנו ר' ל"ב שוחט הנ"ל:

י (עז) שמעתי שיש מקומות שנוהגין להקל בכסרכא ריאה לרופן כפסק הכ"י בש"ע ודלא כרמ"א
 ואמרו ששמעו שכן פסק הגאון בעל שאגת אריי ואני תמה ע"ז הגם שנייה שהגאון הנ"ל רב גוברא
 וליב"י בשמעתייה וראוי היה לחלוק עם רמ"א מ"מ עכ"פ אומן שלא שמעו מפיו לענין אין רשאים
 לתקלי שהרי כ' אופ"ה כלל מ"ה דין ד' ונ"ל לענין חמלה ש"ג ואין בזה משום חומרי מקום כו' כי
 זה אינו חלוי במנהג כו' וכמה חלוקי מנהגים יש מחולקין המדינות בבריקה עריפת הריאה כו' דהחם
 כל ישיבה וישיבה עיר ועיר חייבים לנהוג כדעת הגדול הרב המנהיג הראשון שהיה בלוחו מקום
 מתחלה מאל השופט אשר יהיה צימים כו' עכ"ל וכבר כתב הרשכ"א בששו"ס ר"ג הביאו בדרכי משה
 ס"י ל"ע דכ"מ שהצודקים רגילין להחמיר אפילו שלא כהלכה לנו אומרים כך הנהיגו חכמי המקום
 ואסור לעבור על דבריהם עד שנדע שטעו בהוראה וכבר כ' הרא"ש והעור דבאשכנז ולרפת נוהגין
 להעריף הכל וכחב רמ"א שאנו מצני בניהם וחייבים לנהוג כמותם ומכ"ש שכל מנהגנו ע"פ הרא"ש
 ומחרי"ו וע"פ הכרעת רמ"א שכל שו"כ קומכין על דבריו והוא מחמיר וע"כ לא עדיף הגאון הנ"ל
 מרבנ"ה דאי בפסקים דף כ"א חני ראיתי את רשב"י שאכל ספיחי כרוב כדאי הוא רשב"י לסמוך עליו
 בפניו ושלא בפניו אמה בפני אכול שלא בפני לא האכל וא"כ אומן ששמעו הדברים מהגאון הנ"ל היו
 רשאים לסמוך עליו ולאכול אבל אומן שלא שמעו מפיו אקורין (וע"ש בחו"י שכתבו דאע"ג דרשב"י
 גופא אכיל מ"מ לא רלה שיקמכו עליו ע"ה וקרא עליו פורץ גדר) ועוד אי"י התם דרבה בב"מ אמר
 לברי' חני שראיתי ר"י שאכל כדאי הוא ר"י כו' אמה שלא ראית לא האכל לא בפני ולא שלא בפני
 וכדאי"י בעריות פ"ד דא"ל עקב"י אמה שונעת מפי יחיד כו'. עכשיו מלחמי בראב"ן דף ע"ג שכחב
 ח"ל ח"ל רבה בב"מ לברי' כו' מלחמי בפירוש ר"ח מכלל דהבא מכה אחר מי שעשה מעשה אע"פ
 שהוא עושה כמותו אין קומכין עליו לא בפניו ולא שלא בפניו עכ"ל ועי' בתב"ש ס"י ל"ע ס"ק ע"ב:

יא (יז) ג"ל דאם נשתנה לורת אבר כגון עהול שדרכה להיות ארוכה והיא מרובעת וכיולא כו' כשר
 וכן כל שאר האיברים שהרי אפי' בלורות האונות בס"י ל"ה שכחב הרמ"א דערפה השיגו כל האחרונים
 והכשירו ע"ש בש"ך ולא מלינו שפוסל בשינוי לורה. ואני תמה על הכו"פ בקי' מ' שכחב בשם הרופא"י
 שאם אין לבע"ה לב ויש לה דוממה איזה דלדול כשר שהכניחו כהכניח לב דהיינו שיש בו ד' חללים
 וגם וורידים שופכים אפשר שחתי' אוחו בע"ה זנון רב אע"ג שאין לורת האבר הזה דומה צהון ללב
 וא"כ למה כ' דאם ניטל הלב ערפה שאפשר שחתי' ע"י אוחו דלדול לב ואינו יודע למה היה ערפה

והיכן מלינו שבשנינו שינוי לורה חטוף ומה שהקשה שם למה כי השיע ניטל הלכ ערפת והלח חות
בכלה כנר כי השיך בסי' ל"ג ס"ק ל"ה שהטור לא דקדק בזה:

ואם לא נמלא האבר במקום שרגילות להיות ל"ע וי"ל ראה ממנה שכתב הכו"ס שאם חסר
יש לחפש אלל העמול של העוף וכן שם בענין הלכ העידו הרופאים שאפי' שימלא אותו דלדול כחזניס
לכ בחזה או במקום אחר יכולה לחיות (ע' בע"ז ס"י ל"ה סק"ד ול"ע):

יב (יח) שאלה בהמה או עוף שגוררת רגליה ונודע שנפלה מה דינה:

תשובה בסיון ל"ב בש"ך ס"ק י"ב כתב לשון הטור דכיון דידענו שנפלה חיישינן לפסיקת
סחוט וכן משמע ברמב"ן ונב"א הכ"י בס"י כ"ח וסיים שם דלדין שאין לנו בקיאי' בדריקה אסור
וכע"ז שם סק"ד כתב בהכה בהמה על השדרה אע"פ רבי הר"ן דלריכ' שהייה ובדיקה כד"ן נפולה
ו: נפולה א"א בקיאי' בדריקה מ"מ כיון שאין כאן חשש אלא מחמת שבירת השדרה בזה גם לנו בקיאי'
ע"ש ובדאי' מש"כ מחמת שבירת השדרה כונתו פסיקה חוט השדרה וא"כ כפי הנראה שהיא מחלוקת
אך י"ל דהש"ך מיידי בגוררת רגליה דלריך דריקה כל אורך חוט השדרה בזה א"א בקיאי' אבל הע"ז
דמיידי בהכה במקל במקום ירוע וע"ז כתב דלנו בקיאי' ואמנם בס"י כ"ח בש"ך ס"ק ד' משמע דאפי'
במקום אחר חיישינן לדירן ומיהו י"ל דדוקא בריאה ק"ל דא"א בקיאי' דקאי על ריאה וביש"ש פא"ס
ס"י ס"ה כתב בהדיא דכשהיא לולעת דאיכא ריעותא בפנינו איכא למיחש לנקיבת איברים ולא פגי
בדריקה חוט השדרה לחוד מאחר שהיא לולעת אחר הנפילה אי"כ עדיין נפולה היא עכ"ל. וכ"מ מר"ן
גבי נפולה שכתב וי"ל דבשלמא מהלכת כדרכה אע"פ שאפשר שנקרע לקין וכרס כיון שבדרכה מהלכת
בחזקת בריאה היא אבל מהלכת שלא כדרכה מאי ראה היא שלא האקר וכ"ו עכ"ל:

יג (יע) שאלה אם יש חילוק בין הושט לחורבן הושט: לענין מלא בו קק:

תשובה כו"ס הקשה על הרא"ש שהביא ראה דק"ל כעולא דלא חיישינן לשמא הכריא
מחמת שנמלא בנה"כ מלד אחר דכשרה וכחב לחלק דבנה"כ כשר מטעם נשחטה הותרה משא"כ בושט
דהוי כ' בשחיטה ומדייק כן מדברי האוס' בפא"ס שהק' דנימא נשחטה הותרה בדרכה ולא הקשו כן
על דברי עולא ולכן כי דבחורבן הושט דלא הוי כ' בשחיטה ולכן לא חיישינן שמא הכריא. ודבריו
דברי סימא שהרי בס"י ק"י בכללי ס"ס כתב הוא בעלמו דגם ספק דרוסה הוי ספק בשחיטה והמוס'
בפא"ס שם ד"ה שאני החס' כתבו על יש קון בושט ח"ל דמעיקרא הייה בחזקת כשרה עכ"ל וביבמות
דף ל"א כתבו חוס' להדיא קו' זו על יש קון וע"כ ל"ל דאף שהוא כ' בשחיטה ועומדת בחזקת אבר
מן החי מ"מ נגר נקיבת הושט יש לה חזקה שלא הייה נקובה כשנכרתה דהיינו חזקה מכה רוב וכמו
שכתב הרשב"א הביאו הש"ך בסיון מ"ח ס"ק ל"ז וע"ז כתבו חוס' דרוסה שכ"ח ר"ל כיון שנכנס ארי
שכ"ח שידרוס וכן בקון בושט שכ"ח דכיון דכבר ניקב הפנימי זהו כונת חוס' ולא כמ"ש הכו"ס ולכן
כ"ל דאין חילוק בין חורבן לושט למאי דק"י"ל דחיישינן לשמא הכריא:

יד (כ) בענין שני וטעין המחוברים למעלה ולמטה ובחמלע הם נפרדים כתב הפ"ח בסיון
ל"ב בשם הגהות מהר"ן שהעיד בשם רמ"א שהעריף וכתב עליו הפ"ח שהוא כשר כמו בשני מעיים
בסיון מ"ז והכו"ס חרה אפו עליו ושר"י ליה מריה שדיבר על גדול כמותו וכל טענותיו שאין מדמין
בברייתו ולא ידעתי למה לא יקשה זאת על פסקי מהר"א בסיון רע"ו הביאו הכ"י בהד"מ בסיון מ"ב
בז' מרוח ראי' שפכי להדיא כשרה וכחב ח"ל ונהי דאין מדמין בעריפות מ"מ נקטינן סברא מהחס' כו'
וכן פסק בש"ע וא"כ מ"ש מרה ומ"ש וטע שהרי גם במרה אמרינן כל יתר כנטול אלא כיון שהם
מחוברים ושפכו להדיא נחשבין לאחד וא"כ ה"ה בושט וכפי הנראה שגם רמ"א חזר בו והרא"י שבש"ע
בז' מרה לא הגיה כלל וראיתי שהחב"ש מהמיר ג"כ ול"ע אך מש"כ הפ"ח דאפי' בפהות מאלכע כשר
לא כ"ל להקל דגם במהר"א שם משנע דוקא אם מחוברין ברוחב אלכע נחשבין כאחד וא"כ דיו להקל
כמו בבני מעיים וכן במרה בסיון מ"ב סעיף ו' כתב הש"ע כרוחב אלכע:

טו (כח) דבר"פ כתב רבזית התלוי בערשש מרודר וכזיה במקום כליות שלם כשר מטעם ס"ס
דכזית דבמקום מרה וחיותא הוא משום דלא ידעינן לאיזה זית כיונו חז"ל במשנה כדאיחא
בגמרא ואם מרודר הוי שור או לא הוי ג"כ איבעי' דלא איפשטא וא"כ הוי כ"ס ע"ש וע' בס"י נ"ע
בז"י דהרמב"ם מכשיר בניטל ראשי איברים דהוו איבעיא דלא איפשטא משום ס"ס וע' בש"ך ס"י
ק"ד סק"ד:

טז (כג) שאלה מיה שניטלה ועומתה במקומה ונמלאת מרה ונה דינה:

תשובה בהג"ש מהמיר בזה וכחב דבעינן דוקא שתחלה יקרע שו"ע כמו שכתב בש"ע
אבל עיינוה ונכהון לא ונה"י וכחב דאע"ג דיש פוסקים שכתבו דאם עומינן ליה בדוכתיה היינו משום
דס"ל דחזרה המרה כשרה אבל לדירן לא ונה"י ע"ש ונלמח כן כחבתי בח"א לחומרא אך עיינתי
בספרים ולא כ"ל בדבריו הגם שבחמת שמרוקח אין ראה שכתב פהם עומינן ליה ד"ל דלשיטתו אי"ל
דס"ל נעלה המרה כשרה אך ונה יענה התב"ש בדברי ר' ירוחם נח"ב ע"ו שכתב להדיא נעלה המרה
טרפה וכחב ואם אין לה מרה עומינן מקומה בכבד אם הוא מר כשרה ולא נזכר בדבריו כלל מקריעה
וכ"כ הרא"ש וב"י וז"ל הטור וכ"כ בהג"ש פ"ז וכחב לעיין בהשו' ובחשו' השייכים להלכות ע"א
סיון ו' העתיק דברי הראב"י שזו לקרוע וע"כ ל"ל דבשעת מעשה לאחר שלא מלאו מריחת לוח
לקרוע אולי ימלא בפנים וכ"כ הכלבו ח"ל ועומינן הכבד ומוללין אותו אם יש בו טעם מר מותר
וכ"כ היש"ש פא"ס סיון א' וכ"כ הר"ן וכ"כ רי"ז וכ"כ בש"ר וכ"כ באו"ה כלל כ"ב וכ"כ בח"מ כלל
ס"ח ולא הזכירו כלל מקריעה שם ואין סברא לומר שכל אלו הפוסקים לא דקדקו בלשונם אע"כ
שגרסאם היה כך בנה"ג או דס"ל דזהו לרבותא דאפי' לא עעמו עד אחר שקרעו מותר ומכ"ש לפי מה
שכתב הכו"ס להכשיר בכבד הכבד קודם העיינוה מטעם ס"ס ס' שז"א היה מר ואח"ל לא היה מר
שז"א הלכה כפוסקים דס"ל ניטל המרה כשר וא"כ פשיטא דכשר ול"ק מה שהק' הח"ש מה יועיל
מרירות זה אדרבה שז"א נעלה רק שכשאר מר ממנה שהיה שם מרה לק"מ דעכ"פ מירי ספיקא לא נפקח
והוי ס"ס וגם בח"ה ס"ס כדאי' הם הוכשירין בנעלה המרה לקמוח עליהם בכה"ג הרי שעיקר הסמיכה
הוא בשביל שרבו המכשירין ולכן כ"ל להקל. והנה התב"ש העתיק לשון בה"ג דכחב נעלה המרה והוי
עובדא וקרעוהו לכבד ואשתכח דבליעה בגוה ואכשרוהו אבל ודאי נעלה המרה ואיחא לחלי' אמרי'

מיחקר חקר וטרפה ליחא להלי' ואיהו אישתקלה לה כשרה וע"ז בהנ"ש וכחכ פי' איחא לתלי' ר"ל שהכיס קיים והמרה נחרוקן טרפה ודחה פי' זה שהרי כחכ פי' בהם אה"מ וכשר ונ"ל דהכי טירוסו שהרי ק' כיון דק"ל לבה"ג דאם עממין מרירות בכבד כשר דאמרינן שנבלעה בכבד ואם כן הטריפות רק משום הליחה ולא בשביל הכיס וא"כ ק' בניקב המרה לעממיה נמי לכבד ואם ימלא בו מר כשר שהרי נבלע בכבד ונ"ל דודאי לריך להיות כל הליחה בשלימות כפי העצם של אותו הנע"ח שהוא מלא רק כשלא נמלא כיס אנו מוקמין לבהמה בהזקת כשרות ואמרינן כיון שיש בה מרירות מקחמא נבלע הכל בכבד שהרי אין כאן ריעוחא אבל כשניקבה המרה הרי חזינן שאין המרירות בכבד מחמת ששאלה בעצם אלא שמחמת הנקב נכנס גם מרירות בכבד אבל ג"כ נשפך לארץ וזהו שכתב איחא לתלי' אלא שניקב אע"ג שנמלא מרירות טרפה דאמרי' מיהקר חקר ר"ל שלא כל הליחה נכנס בכבד אלא שחקר ממנו אבל ליחא לכיס כשר כנעל"ד ובהשנות רדב"ז ח"א ט"י קמ"ה מלאחי דהיאך אפשר דנעלה המרה כשר ונקבה המרה טרפה וכחכ העטם דרוקא בשנמלא עטם מר פגוד אז אמרינן דהטבע דחה המרירות בכבד מה שהיה ראוי לירד לכיס אבל בנקבה המרה ולח מפני חסרות המרה אלא מפני שנשפך מה שבחוכה לשאר איברים ותפקיד אוחס ובהו יובן לשון רוקח פי' שפ"ר ניקב המרה טרפה נעלה המרה כשרה לא נמלאה המרה לוחך נלשונו במוקומה אס יש מר כשרה ע"כ. אך עיקר דברי הכו"ם שכתב להכשיר בנאכד מטעם ס"ק ל"ע דא"כ למה כחכ הש"ע בעוף שאינו מכיר מינו אס יש לו מרה טרפה וכ"כ הטור ות"ח והוי ליה להכשיר מטעם ס"ק כנ"ל שחא מין זה אין לו מרה ואח"ל יש לו שחא הלכה כהפוסקים דק"ל ניעלה המרה כשרה וכודאי לא עדיף זה שידעינן שיש להם מרה ואיתרע חזקתו ממין זה שאין ידעינן שום ריעוחא כלל דשחא מין זה אין להם מרה כלל וע"כ ל"ל כיון דכבד קבלנו עלינו כדעת אוחן הפוסקים דניעל המרה טרפה לא נכנס כלל דעת המכשירין בגדר הספק ואע"ג שגם הה"ח שם סימן ד' שכתב דכדאי הם המכשירים לסמוך עליהם היינו דוקא לענין זה כמו שמקיים שם לסמוך עליהו בכה"ג דהיינו כשעוממין טעם מר דאע"ג דכתב לסמוך אטעמיה כי אס באומן היודע להזהין וא"כ היה לנו לומר שאין אנו בקיאים בבדיקה ע"ז כחכ דכדאי הם המכשירים כיון שראינו שעל כל פנים היה להם מרה וכן מה שכתב הש"ך בס"ק ד' בשחי מרות שאופכות זו לזו כיון דהרבה פוסקים מכשירין כחכ ג"כ ומסתירא להכשיר בכה"ג אבל כשאין אנו יודעין כלל אס יש למין זה מרה לא מלרפין כלל דעת המכשירין לעשות ממנו ספיקא דפלוגתא וא"כ י"ל דכ"ש בנאכדה המרה קודם בדיקה דינו ככל דבר הלרין בדיקה מרינא ואם נאכד טרפה אך לפי מה שכתב הרשב"א הטעם דאזלינן בהרוב עופות שיש להם מרה ולאיטת הש"ך בכללי ס"ק דהיכא דאיכא רובא לא מחשבינן למיעוט אפי"ו לענין ס"ק ואם כן לק"מ אך כל זה לפי העדות שכתב הכו"ם שנועלם לא מלא בחקרן המרה שיהא נרגש טעם מר אך לרעמי אין כל המרירות שוות בזה כי אנו מלאחי במיעוט דשכיח לאחר שקרעמי כל הסמנונות נמלא לפעמים מרירות ומכ"ש לפי מש"כ הכו"ם שעל הרוב ימלא מרה קטנה אלל העחול וא"כ שפיר י"ל בנאכדה דמוקמין לה על חזקת כשרות ואמרינן מקחמא היא מן הרוב בהמות או עופות ויש להם מרה ואלו לא נאכדה היו מרגישין בה טעם מר או שהיו מולאין אותה אלל העחול כדברי הכו"ם וזמק"ס הפסד גדול לענין הערובות יש ללרף זה:

טז (כג) שאלה כשיש דבר בבהמות יש שמנהרין לשחוט שלא תמות ומולאין מרה שהוא נכונה הרבה ומה מהיס מה דינו:

תשובה נ"ל פשוט דאם הכיס נפוח לדין שא"א בקיאים בכשר שהרופא גורדו טרפה דהוי בניקב ואמנם אס הכיס צריח רק שהליחה שבהוכו נהפך למיני עימושים ונרקב נ"ל פשיטא דטריפה דאע"ג דאם נחרוקן הליחה כשר כמו שכתב הפ"ח בשם אה"מ היינו נושום דאמרינן דנבלע בכבד אבל כשהליחה נרקב ועיקר טרפות של מרה תלוי בליחה וא"כ גרע מריחה שנשפכה כקיהון ונחת שנתמקמס דהאם אין הערפות תלוי בהם אלא בקרומים משא"כ במרה שהערפות תלוי בליחה ואם לא נהפך לעיפוש רק שנחקשה כאבן נ"ל דלפי מה דפסק בש"ע סימן מ"א הכבד שקשה כאבן רטרפה וכחכ רוקח שלמד זאת מריחה כמו צריחה שקשה דערפה היא בכבד וא"כ י"ל דה"ה במרה והגם שהפ"ח חולק גם בכבד וכחכ דהיכן מלינו זה כבד כחכ החכ"ש דכמו צריחה דדמי ללופתא דהיינו בגישתא דטרפה דהוי כנעול וא"כ ה"ה בכבד ואפשר דמרה גם ה"ה מודה שהרי יכש הכבד מודה הפ"ח דטרפה דילפינן מריחה כמו צריחה דאמרינן כנעולה דמי כמ"ש הפ"ח שם וא"כ במרה דטבע הליחה להיות נשפך כמים ועתה הוא קשה ה"ז כיבש וטרפה וגם לפי מש"כ הכו"ם דצריחה הטעם דקוף הקרום לפקוק משא"כ בכבד דניקב הקרום כשר וא"כ במרה דניקב הקרום טרפה י"ל דטרפה לכ"ע:

שיך לכלל י"ח ס' סימן ד':

יז (כד) בש"ע כתב דנקב מפולש טרפה בכ"ש ובאינו מפולש בעינן שיעור עובי ד"ז והוא לשון הרמב"ם ודרכו של רמב"ם שלא לכתוב רק מה שמבואר בגמרא ול"ל דמפרש בגמרא דר"ע אומר נקב טרפה וכל נקב משמע מפולש אלא דר"ע לא מחלק בין קולשא לקוונכא וע"ז אגורו ליה הלכתא כר"ע ול"א אלא בקולשא דשם אפילו מפולש כשר אבל בקוונכא צריפה והיינו במפולש ואי אישתחיר כו' ור"ל ואם אינו מפולש אז כשנשחיר כו' והנה רש"י כתב אס נשחיר בעובי דופנו ולא עבר המח וכחכו האחרונים דמשכחם לה שנחשב בפנינו ואמנם קשה דלמה דחק רש"י ולא כתב קחם שאם יש חקרן מנפנים לעחול כריך שישחיר כער"ז אע"כ דק"ל לרש"י דזה כשר דאין זה בכלל נקב כלל אלא חסרון מנפנים ור"י ניקב קאמר ובאמת אס ע"י הולי בא הנקב מלד אחד נמי דינא הכי אלא העיקר מה שכתב רש"י לאחמוענין דרוקא בניקב מלד הוץ בעינן כער"ז משא"כ בחקרן מנפנים:

יז (כה) שאלה עז שבה מן השדה והיא נבעטע דם מהודים ונמלא בו נקב גדול ופקק אס נכנס לפנים להלל ונקטפתק אס היה ע"י דרוסה או ע"י קוץ או שנחתה בה ברזל והבהמה נוחת הלכ הרבה והוא הפ"ח מה דינו:

תשובה מילתא דפשיטא דאם יש נחוש לדרוסה דלסורה אך לפי שאמרו דיותר יש להכות ע"י קוץ או ברזל ל"ע הנה בקימן נ"א כחכ בש"ע קוץ או מהט שניקב לחלל וכחכ הכו"ם ח"ל שניקב דוקא ודאי אבל אי ספק ה"ל ס"ק ומוחר וא"ל דכוונתו בפקק נקב כשר דא"כ ל"ל מטעם ס"ק מה"ח

להחזיק איסור כיון די"ל דאין כאן ריעותא כלל וכמו שכתבתי בשער רוב וחזקה סימן י"ג א"ע"כ דר"ל
בספק אם נכנס לחלב דק"ס הוא שואל לא הגיע לחלב א"ל שהגיע שואל לא ניקב איברים הפנימיים
ולכאורה דבריו נכונים שהרי זה דומה ממש ל"כ עאל ארי דהוי ק"ס שואל לא עאל ואח"ל עאל שואל
לא דרס וכמו שכתב הש"ך בס"י כ"ז ס"ק ל"ב ואינו דומה להגיע ודאי לחלב א"ע"ג דיש לומר ג"כ
שואל לא נגע כלל באיברים פנימיים אם תמלא לומר נגע שלא לא ניקב עד החלב דכיון דנכנס השנין
לודאי נגע שהרי בדרוסה גם כן יש לומר אפילו בעאל שואל לא נגע ואם תמלא לומר נגע שואל לא
יחלחל לפנים דהא אפילו לודאי דרוסה מהכי בדיקה א"ע"כ כיון דעאל הוי כאלו ידעינן דנגע וזה יש
לומר גם כן כונת רשב"א שהביא הש"ע שם אבל כשאל לפנינו מצעב דרס ולא ידענו כמה חולי' במלוי
כוי ור"ל דא"ע"ג דניקב לחלב בס"י נ"ח לא מהני בדיקה אפי' בקוץ ומחט היינו ידעיי' דניקב לחלב אבל
הכא שרק מצעב ולא ידעינן אם ניקב עד החלב דאם חלינן בדרוסה אפי' רק האדים הנשר ערפה וזה
שאין כן אם חלינן בקניא ואם היו רואין שכתבו לחלב ערפה אבל כיון שאין לנו יודעים אם נכנס
לחלב כשר ועל זה כתב רמ"א דאם מצעב בלואר נוהגים לחסרו אפילו לא ידעינן אם ניקב כל העור
וסברא גדולה לחלק דבסמנים הוי ספק בשחיעה מה שאין כן בשאר איברים דהם בחזקת היהר אך לפ"ז
ל"ע דברי הש"ך שם ס"ק ל"ב דמסיק וקלרתי כיון דאנו אוקרים בכל ענין עכ"ל זה לא מלינו בכל מקום
שאנו מחמירים בזה ולדבריו משמע דלא ככ"כ דאל"כ אף לדין יש נ"מ בלא ידעינן אם נכנס לחלב
אך המעיין בב"י יראה שהוא מפרש דברי הרשב"א אלו דקאי על קנה וזשט וכ"כ בהדיא ברו"פ ובב"ה
על שם ב"י וע"ז כתב הרמ"א דאנו נוהגין לחסור הכל בלואר וזה גם כן כונת הש"ך שכתב דכיון דאנו
אוקרין הכל ר"ל בלואר לכן קילר בדבריו ולדבריהם בחלב הגוף אין נ"מ אם חלינן בקניא או לא
כדין קוץ שניקב לחלב ולא מיירי כלל מדין אם הוא ספק אם נכנס לחלב או לא אלא מיירי בלואר
וא"ע"פ שידעינן שניקב כל העור עיין בב"י וברו"פ אבל ה"ד"פ וצ"ח מפרשים באמת דברי הש"ע שהם
דברי העור ורשב"א דמיירי תכל הלל הגוף וכ"ו אם חלינן בקניא א"ע"ג דניקב מחמת קוץ והגיע
לחלב ערפה זהו דוקא אם ידעינן שניקב ע"י קוץ אבל אם לא לפנינו מצעב דרס ולא ידעינן כמה
נעשה חלינן במלוי וחלינן בקנה שנעשה על ידי קנה דדוקא על ידי קוץ או כלב דדינו כקוץ קיי"ל
כיון דנכנס לחלב ערפה אבל אם ליכא לפנינו במקום שאין להוש בדרוסה חלינן שנעשה על ידי קנה
שהוא עב וא"ל לבדוק רק נגד אוחו מקום ולפ"ז שפיר יש לומר דאם אנו מסופקים אם הגיע לחלב
או לא דכשר מטעם ס"ס כמו שכתב הכ"כ וכך כתב הנ"ח בס"י ל"ג ס"ק ט"ז דבספק אם נכנס לחלב
הוי ס"ס ואף דלא כי זאת אלא לריב"א דס"ל בלואר מלובלך א"ל בדיקה משמע אבל לדין אפילו
בזה לא מהני י"ל היינו דוקא בלואר וכמו שכתב רמ"א וע' בס"י ל"א דע"ז סק"ד. ולפ"ז יש לומר
דאם אירע שלא ברקו כשר אפי' א"ל דאפי' במקום ס"ס לריק לברר מ"מ בדיעבד באם נסתפק ע"פ
חומדתא אם נכנס לחלב לכ"ע מותר כמו שכתב בש"ך בכללי ס"ס ס"ק ל"ה:

ומעבשין נכא לענין החלב הנה בשער הקבוע סימן נ"ח ככתבתי לאיסור דשואל ימלא ערפה
דדומה לזבה דאסורה לשמש ביום ז' אך עכשיו נלחתי קלת ראה ליהר שהרי בהולין דף ע' ע"א
דמשני לא מחתך ומשליך ופרש"י ואיסורא ליכא דהא כי שדא קמא חולין הוי ע"ש וזה למד למפרע
קדוש הרי א"ע"ג דכשילא רובא לנזרע קדוש מ"מ ליכא איסורא ואם כן הכא נמי בחלב א"ע"ג דכשימלא
ערפה נודע דלמפרע היה אסור מ"מ בשעת החירו מותר ואין כאן איסור כלל ויש לרואה דהתם אין
דבר שיהול עליו הקדושה עיין צ"ח ס"י ש"ע ונעשה ריש פ"ה בס' עומאה ברה"ר דר"ע מטמא
לבגדא כיון שיש לו הקנה בעבילה ודלמא יתברר וחכמים מטהרין אפי' בגדא א"ע"ג דאפשר שיסכרר
וע"ש בר"ש וא"כ סבירא ליה הא דנזרו רבנן בזבה היינו לפי שהוא רק יום א' וגם איסור כרת לכן
אסרו משא"כ כשאינו עומד להחבר נזדאי כגון בס' עומאה ברה"ר אפילו באיסור כרת לא גזרי ובאיסור
לאו אפילו עומד להחבר כמו בבכור כיון דאיסור להשליך לכלב אינו אלא איסור הנאה קדשים ל"ג
וא"כ דהיה לענין החלב ועי' בא"ח ס"י חל"ז סעיף ה' ז' והדבר לריק חלמה. ולענין מכירה לכברי
כתבאר שם בכללי ס"ס:

שי"ך לכלל כ' סימן ב':

(כו) שאלה עז אחת שדקרוה בין הללעות קמוך לבטן וילא פרש ונראה שהיה ניקב הכרס
שאל השואל בעל העז והורו לו שימיתנו וימכור לכברי כדין ונעשה"ב עבר על דברי המורה בראוהו
שכתבא בה"ך חזקה ימים וגידלה ונתעברה וילדה וכבר עברו עליה יומר מ"ב חודש והיא ח"י וילדה
ובא ושאל מה דינו של העז:

תשובה לכאורה כיון שילא הפרש ואם כן בודאי ניקב הכרס ומבואר בס"י מ"ח דניקב הכרס
ערפה וא"כ הוי ודאי ערפה וא"כ לא מהני אפי' אם כחול ימים ירבה כמו שכתב הרשב"א הביאו הש"ך
בסימן כ"ז וה"ה דלידה לא מהני לודאי ערפה ואמנם לאחר העיון נראה דלא היה מטובס ודאי
ערפה רק ס"ע ואם כן מהני לזה שהוי יב"ה וה"ה לידה דמהני כמבואר שם והנה בריש סימן מ"ח
הביאו העור ד"א דכרס הפנימי היינו דוקא מפרעמא היינו לנזרע הרואה את הקרקע אבל לנזרע
ממנו במקום הללעות לא נטרפה אם ניקב הכרס אלא או ברובו או טפה וזה דעת בעל העיטור אבל
דעת רוב הפוסקים דניקב הכרס בכל מקום שהוא ערפה בנזרע וע"ש בעור מה שכתב המגיה שם
שהחוש והנסיין מעיד על דעת ראשונה שהרי בארלות המערב מוחכין בין הללעות ומוליחין הפרש ולפ"ז
הוי ספק דפלוגתא וכיון שילדה היא כשרה כדאיחא שם בש"ך. ומ"מ נ"ל לקנוס הכ"כ כדין מטעל
איסור לכתחלה:

לכלל הנ"ל סימן כ"ה:

(כז) שאלה קורקבן שנמלא בו מחט בשעת אכילתו ואי אפשר לבדוקו:
תשובה כבר מבואר דין זה בס"י מ"ה דע"ז ס"ק י"ח ודעתו לאסור והנה דין זה בודאי ברע
טפי מדינו של רשב"א שכתב שם בש"ע סעיף י"א בקורקבן שכולה נבלעת דהתם ברקו אוחו ע"ב לדין
ולא נמלא שום נקב מכהון ולאו נמלא עליו ק"ד בזה מכשיר רשב"א דרוב נבלעין דרך הוושט אבל
בכירון דין מה בכך שנבלע דרך הוושט אפשר היה בו נקב דק לחון וזה דומה ממש לנש"כ הש"ך שם
בס"ק כ"ה בנאכר ולא היה ידוע אי ניקב לחון או לא ודעתו נועה להטריף אלא שכ' דרש"ל מכשיר

גם בזה והחמ"ש כי ישחקע היתר זה דאחרונה צרש"ל משמע להיטך ועיינתי צרש"ל וכי ח"ל ולפיכך כשנמלא נחת מלך חי לריך לבדוק אם ניקב מנחון או אם נמלא דם חכן אם שטפו והדיתו קודם שבדקו אחר דם כשר ול"ח שמה היה ק"ד מזה משמע קלה כחמ"ש אך מה ש"ל שם נסיקה כחב רש"ל נשאל כמהט כ"ו וקודם שבדקו אם נקבו מצ' לרדין ניטל המחט כ"ו והשיב דודאי לריכה בדיקה זכיון שכן כ"ו טרפה וע"ז כחב רש"ל זכ"כ כדסרישיה דכשר ופשטא דלישנא נשמע חפ"י בלא ידע כלל חפ"י ע"פ אומדנא אם לא ניקב מנחון חפ"ה כחב דכשר משמע כש"ך. ואמנם חפ"י חי נימא רדעת דש"ל להעריך באם לא ברק מנחון י"ל דרש"ל לשיטתו דנשמע דק"ל דשנא הבריא ר"ל נתרפא וק"ל דבעור עב לא חיישינן לנתיפא חבל מ"מ חיישינן לשמא ניקב וח"כ ודאי דלריך בדיקה מנחון חבל להקורבים דא"ח שנא הבריא ר"ל שנא ניקב כחמ"כ הרא"ש אם הפכה דלשיטתו ח"ל לבדוק כלל דמוקמינן אחזקה כמו שהארכתי בזה בשער רוב וחזקה (ק"י כ"י) וח"כ פשיטא חפ"י חי נימא דלכתחלה לריך לבדוק כחמ"כ הכו"פ חבל אם לא ברק כשרה וח"כ כ"ש בנאבד או במקום שא"ל לבדוק כגון בנ"ר דכשר זכיון ש"ל רנ"א לסמוך בהפ"מ על הרא"ש ל"ל ע"כ חפ"י לא ברק כלל וכ"ש דרוב הסוסקים פירשו הבריא ניקב כחמ"כ הש"ח וכו"פ ולראב"ן ורא"ש קי"ל כעולא וח"כ עכ"פ בנאבד כשר ואפילו ח"ל דגם להרא"ש אינו כשר אלא כשבדק עכ"פ שלא ניהב ינ"י לרדין הרי לשיטת החוס' ש"ל הש"ך צפ"י כי לסמוך עליהם בהפ"מ בכל ס' השקוב דמוקמינן אחזקה וח"ל חפ"ל דמורי חוס' היכא דשכיח י"ל דהיינו בהמקם ואפשר גם בנה"כ חבל בקורקבן שעורו עב ובודאי רוב פעמים דמטרף ע"י מחט בקורקבן הוא שנכנס המחט דרך הוושט ויולא מפנים לחון וח"כ עכ"פ לא שכיח איסורו יותר מהיסור וח"כ לחוס' יש להכשיר וכ"ש דפשטא דלישנא דרא"ש וראב"ן נשמע דא"ל בדיקה כלל דל"ש שיהא ניקב כמו שהארכתי שם לדעה רא"ש ואם כן בהפקד גדול או בשבח שאין לו מה לאכול יש מקום להקל ולסמוך ע"ד הש"ך שהבין דמ"א בר"מ ורש"ל מוכסירים חבל בלא זה ח"ו להקל ונחב השבועות בא לפני מעשה כזה שכליל חי מלאו בקורקבן בשעת חכילתו מחט ובשחרית הוריתי שאותו עוף טרפה והנמלח עמו בקליפה כדלקמן ק"י כ"ז והכלים ישבו מע"ל כמו שכת' הפ"ח בסימן מ"א:

והנה הש"ך שם ס"ק ל"ז כחב בשם הרשב"א דרוב הנבלעין דרך הוושט ועוד העמידנה על חזקתו דעוף זה בחזקת כשרות לגבי נקבים אלו ול"ע שהרי הרשב"א ס"ל דבמקום ריעימא לא מוקמינן אחזקה כחמ"כ הש"ך ק"י כ"י ומה ש"ל החמ"ש דזה היה ק"ד דרשב"א לא נראה לעשות רשב"א הדרכא ומש"כ הט"ז ס"ק י"ה דוחק ול"כ פשוט שהרי כחב הרשב"א הכאהי דצרו בשער רוב וחזקה סימן י"ג דהיכא דאפשר לומר אין כאן ריעימא מוקמינן אחזקה וח"כ ח"ש דכ"ו דהעמוד העוף על חזקתו דכיון די"ל דאין כאן ריעימא כלל מנחון שהרי יש לו חזקה זו חפ"י ל"א רוב הנבלעין אלא מהלה ע"מ מ"ט יומר יש לנו לומר שנכנס דרך הוושט ואמרי' דלד החילון לא אחרע כלל בן נלע"ד:

שיך לכלל כ"א סימן א':

יז (כה) שאלה זרע פשתן שנמלא דבוק צדקין של אוח מנחון וקרום עלה עליו עד שנוראי היי בן מחיים מה דינו:

תשובה חלה לריכין אנו לבאר דין דמחט שנמלא בחלל הגוף הב"י כחב צפ"י מ' חבה דכחב הרשב"א בשם בה"ג דמחט שנמלא בעתהש ה"ז ס"ט וכ' הב"י דל"ל דמחט שנמלא בחלל אינו אלא ס' טרפה שמה ניקב אחר מאיברים הפנימיים ע"ש וכן נוכח שכן דעת אה"ל. מועד שהביא הב"י ובש"ע ס"י מ"ט וק"י כ"א בספק אם ע"י הולי או מחט הוי ס"ס כ"ו וחמ"כ ע"י מחט שמה לא ניקב אחר מהאיברים ע"ש מוכח דק"ל דאינו אלא ס"ט שנא נכנס מנחון וכן נשמע בק' החרוזה ק"י י"ד שכתב בקורקבן ואם מנחון בא יש לחוש שמה ניקב הוושט עכ"ל הרי ש"ל שיש לחוש ולא לודאי. ואמנם כ"ל דדעה דש"י וחוס' ורא"ש וקמ"ג דהוי ודאי טרפה דבפי ח"ט דף מ"ח ע"ב ד"ה דילמא כחב כיון דרוב שבכנסין דרך הוושט נכנס וח"כ ודאי שניקבה הוושט או הדקין וכ"כ החו' ד"ה חי קופא וח"ל דאי בחלל הגוף כ"ו הא ודאי דרך הוושט נקיב ואחא וכ"כ החוס' ד' כ"י ע"ב ד"ה מחט וכ"כ בקובה דף פ"ג וכ"כ הרא"ש פא"ט ספ"י כ"ז וכ"כ הסמ"ג בהי' ערפוח ז"ל הנוחט שנמלאח מנחון לכה"כ בחלל הגוף חפ"י לא ניקב כלל טרפה כי ודאי נקבה הוושט וילתתה שם עכ"ל וכ"כ שם עוד בהתי' דכבוד ע"ש וכ"כ הנוירכי גבי מחט שנמלא בכה"כ ע"ש וכ"כ בהגמ"ר בהדיא ריש פא"ט וכ"כ בש"ך סימן ל"ד וכ"כ בהדיא בהג"א סימן ל"ד המחמלת חפ"י חנן ועוד ל"ע דכיון דכחב הרשב"א ס"ס להעריך שמה מבפנים ואח"ל מנחון שמה ניקב אחר מאיברים הפנימיים וח"כ ל"גה קרא ס' טרפה והלא על ס"ס סמכינן חפ"י להקל באיסור כרת וכ"ש להחמיר ואפשר דבה"ג חז"ל לשיטתו שכתב הב"י בשמו ובק"י כ"א דמהני ליה בדיקה וחפ"י במחט ולכן קרי ליה ספק טרפה עד שיבדוק והא דכ"ו רש"י הביאו הב"י ס"י כ"א בקון עד שחנקב לחלל פרש"י חבל הגיע לחלל יש לחוש שמה ניקבו דקין ובדיקה ח"א כ"ו והיינו בכיכר שנא מנחון דאז בודאי גם לרש"י אינה אלא ס"ט וכן להסוכרים דאין לוושט בדיקה מנחון אף לענין נקב וכ"ש במקום שא"י ודאי אין לו בדיקה מנחון וח"כ הא דמהני בדיקה לנמלא מחט בחלל ע"כ מ"ירי שידעין שנא מנחון. ומעשה נבא לנידון דידן בענין גרעין דע"כ דלא ברע מנמלא מחט בחלל דג"כ יש ס' שמה נכנס דרך הוושט. ואמנם י"ל בזה ע"פ מש"כ הש"ך בסימן כ"י דבהע"מ יש לסמוך על החוס' דהיכא דאין שכיח לאיסור יותר מלהיתר מוקמינן אחזקה כשרוח וכמו שנכתאר לעיל בדין הכללים וח"כ י"ל דדוקא בנחט בחלל הוי לכ"ע ס"ט עכ"פ לא מוקמינן אחזקה דעכ"פ יותר שכיח האיסור ומהיתר דהוי ס"ס להחמיר ספק ניקב הוושט ואח"ל מנחון נכנס שמה ניקב ח' מאיברים הפנימיים חבל בנידון דידן דהרבר שקול אם ניקב הוושט או הזפק שפיר י"ל דמוקמינן אחזקה בהפ"מ לרעה הש"ך ואמרי' דניקב הזפק. ואמנם כ"ל כיון שהוא בענין שהוא דבוק צדקין ועלה עליו קרום ח"כ הא קי"ל דאין מוחזקין מוקום למוקום וכ"כ הט"ז בשם ח"ה צפ"י ל"א סק"ד ובשער חזקה ס"י כ"ח חפ"י לקולא וכ"ש לחונרא וח"כ יותר מקהבר לומר כאן נמלא וכאן היה דמוקמינן נקבה באוחו מקום הדקין ויותר מקהבר דגם זה הוי ודאי עריפה דכאן נמלא וכאן היה והיא סביא דאורייתא דחז"ל כ"ח הקרוב דקורבא דאורייתא באשר הארכתי בזה בשער חזקה ולפי מש"כ הפ"ח בסק"י נ"ג דלכן בניקב הזפק כשר דאפי' אם ניקב אין המאכל יורד לחלל וכן נראה כמעט

לחוס העין וא"כ בלא"ה ערפה דליכא למיחטי כלל בזפק ואפשר י"ל דאין כאן מחלוקת דבוראי חס כמלא מחט צחלב הגוף ה"ז ודאי ערפה כמו שכחתי שיש ס"ס להחמיר אלא דבכה"ג מיירי בענין דאין לחוש שכנס דרך הוושט וכעין זה כתב הר"ם דק"י נ"א וא"כ לא הוי אלא ס"ע או דק"ל דיש בדיקה לוושט לענין נקב ולכן כתב דהוי ס"ע עד שיברוק הוושט וכל האיברים דלשיטתם מהני בדיקת כדאיחא בעור וב"י אבל כ"י שלא בדיק הוי דאי עריפה:
 ש"ך לכלל כ"ג סימן ד':

י"ן (כט) בש"ך ס"ק י"ב ובפ"ח וכתב הפ"ה דדברי רמ"א אינו מדוקדק שהרי ע"כ הניי מיירי שיש לו עוקץ דא"כ בלא"ה כשר וע"ז כתב רמ"א ויש מכשירין דמשמע אפי"ו בעוקץ וז"ל שהרי ביש לו עוקץ ליכא מאן דהכשיר ואני חמה שהרי המעיין בב"י יראה להדיא שאין שום אחד מהטקקים מחלקין בין עוקץ או לא אלא דהרשב"א כתב בן לרא"ש ובשאר דברי רשב"א שהכחיש ה"כ לא נזכר מזה אלא וואשר שרשב"א כ"כ לרא"ש על מה שבי הר"ם שכתב דה"ה הדיאו ה"כ"י שהיה העוקץ נכנס לבין הללעות אבל בקתם עוקץ אפשר דלכ"ע מורים ומש"כ דדינו כשמוע ר"ל לענין לחוש לנקיבת ריאה אבל לא ממש לשמוע דמ"ח שמוע נזכר בגמרא וזה לא נזכר בגמרא ול"ע:

י"ח (ל) שאלה אחר שלקח בהמה והיא לולעת ונסתפקו בה אם בא מחמת שנשמת בוקא דאעמא או אפשר מחמת דבר אחר אם מותר לאכול מחלבה מחיים דהוא הפ"ח:

תשובה לדעתי אין חילוק בין הבהמה לחלב דאם הדין שאם נאמר הירך בלא בדיקה עריפה ה"ה החלב אסור וכן להיפך דלא נסתבר כלל לומר שהחלב מותר ולזהר שיטחוט הבהמה ונאמר הירך חיה הבהמה אסורה כמש"כ רש"י חולין י"א אחרת אכלנו מחלבה. וכן לחלק ולומר דנאבדה כשר מטעם נשחטה הותרה אבל החלב שהיא מחיים ועדיין היא בחזקת חיה אסור לא נהירא לי כלל וכלל. לפי שמבואר בשער החזקה ס"י כ"ה דהטעם דאמרי דריעותא מחיים גרוע לא מטעם דמחזיקין מאיקור חיה לאיקור עריפות אלא ר"ל כיון שילאה מחקסה מחיים הרי נראה שילאה מרוב בהמות כגון ס' אם מים נקייפו והיינו אם הוא נחמה שחמה רע וכגון שנשמת הירך ע"י חולי אבל אם נשמת מחמת מכה וכיולא בו או נחמה שנסתבך רגלה בקוליס וכיולא בו והיא בריאה ככל הבהמות ואין לה מכה ער"י וגם לא נודע אם הכה אותה (דאם הכה אותה והיא לולעת עריפה כמש"כ לעיל ס"י י"ב בשם רש"ל) רק מה שלולעת בזה לא יראה מחקסה מחיים עכ"פ אין חילוק בין הבהמה להחלב דאם אימרת חקת הבהמה ה"ה החלב אסור ואם לא אימרת הבהמה גם החלב מותר וכדמלינו בבילת ספק ערפה שאסורה ולא מחזיקין לומר דדוקא שאין לה חזקת היתר ואין לרדק ממה שכחב הש"ע בסי' פ"ו סעיף ג' דמשמע דוקא בני חרנגולת דליכא דכ"כ אגב בילת נבלה ושם הוא רבנא כמו שכחב הש"ך שם ס"ק י"א וב"מ דא"כ הל"ל ספק בילת ערפה או בילת כשרה ולמה כתב אלא אגב נבלה כ"כ:

ומעתה נדון על הבהמה שהיא לולעת ונשחטה ונאבדה עלם הקולית קודם שנבדק אם נשחטה או אישכול או לא והנה כ"ל דאם לא נודע אם הייתה שמועה כלל אע"פ שהיא לולעת הבהמה כשירה לא מצעיא אם נוכל לומר ולחלות בשגרונא כמו בהמה שגוררת רגליה בסי' ל"ב סעיף ז' ובע"ז שם ס"ק ו' דכשרה ואפי"ו אפי"ו דאינו רומה לשגרונא דנחמא שגרונא גוררת רגלה או שאינה יכולה לעמוד אבל לולע אינו רומה לזה מ"מ כשר דהוי ס"ס שמה לא מחמת שמועה אלא שד"א גורם לה ללוע וכמו שיקרה הרבה בב"א שכאשר יהיה לו כאב בא' מן ג' עלמות שיש לו צרנג הוא לולע אף שלא נשמת כלל הבוקא ואפי"ו שנשמת שמה לא אישכול כיבדה וגם הוא מהפך דאישכול. בלא נשמת כשר כדאיחא ברמ"א הגם שפ"ה מחמיר בזה הוא יחיד ברבר וגם ספק ג' ואפי"ו דאישכול שמה לא אישכול רוב כיבדה רק מיעוטא:

ואמנם אם ידעינן דאי שיהא שמועת ירך כ' הש"ך בסי' כ"ה ס"ק ל"ג דדעת הרב והנ"ח להעריך אפי"ו אי חזינן דלא נפסקו הגידין כלל וכ"כ רמ"א במקום שאין הפ"ח ואמנם בח"ח כלל פ"ה כ"כ בשם א"ו"ה והמע"י בא"ו"ה שם משמע להדיא דליחא וכבר השינו שם המכ"י וכ"מ להדיא בש"ד ס"י פ"ו וז"ל ונוהגין להעריך כשיש לנו ספיקא בבוקא דאעמא דשמה אישכול כיבדה משמע דוקא כשיש ספק אם אישכול כיבדה והיינו בנפסק כמו שכחב הרש"ל וכ"מ להדיא מהגהם א"ו"ה שם וא"כ כשהוא לפנינו ואנו רואין שלא נפסקו יש להחיר במקום הפקר. ואם אינו בקי בנפסק יש להעריך אף במקום הפקר מרובה אע"ג דיש כאן ספק ספיקא שמה לא נפסק ואפי"ו שנפסק שמה לא נחשבו כמו שכתב הפ"ח ס"ק ע' דנפסק אין ש"ך בקיאות ואף אנהנו בקיאות בזה ואם הוא אינו בקי דעת שוטים הוא זה ולא מקרי ספק אבל אם נאבדה הירך ולא ידעינן בה שום ריעותא רק שנשמת הירך ואינו ידעינן בה שלא נפסקו היה כשר וא"כ י"ל מטעם ס"ס שמה לא היה בניבוי שום ריעותא שלא נפסקו ולא נחשבו אלא הם שלמים ובריאים ואפי"ו שהיה בהם שום ריעותא שמה מחמת ריעותא זו עדיין לא נערפה שמה נפסקו ולא נחשבו או שלא נחשבו רובן וכזה אין לרדק להחפך כמש"כ הש"ך בכללי ס"ס בסי' מ"ח בהמסק ובה"כ שנמלא בהם נוח ולא היה ידוע אם ניקב לחון ונאבד דכשר בהפ"ח כמש"כ הש"ך שם בסי' כ"ה והיינו משום דמחזיקין הבהמה על חזקתה שהיא בחזקת חיבה נקובה כמש"כ הש"ך שם בסי' ל"ז בשם הרשב"א וכ"מ לדעת החוס' שהדיא הש"ך בסי' כ' דנפסק השקול מחזיקין הבהמה אהזקתה אך י"ל דוקא בקורקבן דעורו עב וא"כ לא שכיח אבל בשמועה י"ל דשכיח שיעכל וכמ"ש בשער ר"ה סוף ס"י כ"ה ול"ע. וכ"מ כשהבהמה הייתה בריאה אבל בחייה או מכה ער"י א"כ ילחמה נהיים מחקסה וערפה אפי"ו בהפ"ח כמו שהארכתי בשער ר"ח סימן כ"ה ולענין החלב ע"י בכללי ס"ס ס"י כ"ה ולעיל ס"י כ"ה ולענין מכירה לכרי מבואר ג"כ שם עוד כ"ל בענין זה דאפי"ו שהיים יב"ח או לידה אינו ס"י להכשיר החלב וכמו שכחתי בח"א כלל י"ד ס"י ל"א בשם הפ"ה בשבירת גף דחיישינן בכל זמן שמה הייס חנקב וא"כ ה"מ י"ל שמה בכל יום נמר העיכול ולענין למכרו לכרי נהנה שם בכללי ס"ס סימן כ"ה וע' לעיל ס"י כ"ה:

י"ח (לא) שאלה חתול שהכה לחרנגולת על הכנפים מה דינו:
 ד"ן זה ל"ע ולכאורה משמע דאף דק"ל דהר"א נקלי קלי היינו דוקא בלוחו מקום ששם הארס אבל לא אמרי שיחללהל ממקום למקום דהא ק"ל דדבר שאינו לשרוף ולנקוב הוי ערפה מעכשיו

וא"כ למה לא תלריכין בדיקה חלל חכמה עד אעמא כראיהא בש"ס ופוסקים משמע דרגלים וידים ח"ל בדיקה ואפי' האדים שם הכשר כשר דהא חפי' כנגד סימנין בעי' בגמרא ואמאי לא נימא שקופו להחלחל לחלל ולנקוב בני מעיה שהרי חפי' רק האדים הכשר ערפה שקופו לינקב כמש"כ רש"י ד"ה לריכה לבדוק אע"כ שאינו יורד חלל כנגד אוחו מקום ובחמת אס האדים כנגד לומת הגידין ערפה כמו שכתב הש"ך בשם העור משמע חבל אס לא כנגד הגידין אף שהוא ביד וברגל כשר וא"כ ה"נ הרי בגף העוף אין כאן עריפות ולא חיישינן שיחלחל לפנינו מן החלל ול"ע. והתימה שלא דברו האחרונים מזה כלום ובחמת נ"ל דאס ראינו בודאי שלא הבה חלל על הגף דכשרה שהרי כתב הפור דאפי' האדים הנשר שכנגד הסימנים כשר וכ"כ הב"י שם חמש"כ העור שכורקין עד קוף הירכים כתב הב"י אלוות הגידין קאי ראינו שאר כשר שבירכיס לא איכפת לן ב"י מירי דאפילו ניטל כולו ופשוט הוא עכ"ל הרי להדיא דרוקא עד מקום שנתרף בו וא"כ לרעתו אין ק' ובהכה בגף או שראה שהכה על הרגל לטעה, מלוות הגידין דכשר:

יט (לב) שאלה עחול שנקרו אותו מן החוטין והחלב ונקתפק הונקר אס נפסקו החוטין ושמה לא הוליא, כולו וכבר נחתך העחול להתיכות וכחשבל נקלת ממנו בענין שאין ק' נגד החוטין מה דינו: **ג"ל** דלרעת רש"י ורשב"א ונ"מ דכל החוטין אינן חלל מדרבנן וכ"כ הרמב"ם בפ"ז מהל' מ"א שנתראה לו כן וכ"כ דו"ט ולפ"ז אף שמבואר ב"ד סימן: ק"ד שלריך לשרש י"ל היינו לכחילה כשעדיין הוא בשלימות חבל בדיעבד שכבר נחשבל לרעת הפוסקים דבאיסור דרבנן אע"ג דאיחזק איסורא ק' לקולא ה"נ הוי קד"ר ומוחר ומלמאי בהידושי ר"ן על גרה דף פ"א ע"ד דאמרינן התם מאן דרמי חוטא דכיתנא בגלימא דעמרא ונהקי' ולא ידע אי נתיק אי לא נתיק ש"ד מ"ע דאורי"י בעינן שוע כו' ורבנן הוא דגזרו וכיון דלא ידע שרי וכתב הר"ן וז"ל ומשמע דה"ה לכ"א ואע"ג שהחזק כאן איסור כל שקלקו אע"ג שלא נחברר לו אס סלקו כולו מותר ומיהו נקתברא דוקא דומיא דחוט דהוא נמשך ביחד עכ"ל ולפ"ז ה"נ אס יאמרו הונקרים שדרכו למשוך מותר לכ"ע ומיהו ל"ע דמשמע שם ברמב"ם דמספקא ליה בחוטין שהם אסורים מדאורייתא וק דאין חייבין עליו ולפ"ז ל"ע ומכ"ש אס דרכו לפסקו דאסור:

ומזה נשמע דבילת נבלה שצורה שנחערבה בבילה כשרה שצורה ותיכף נזכר חזק החלמון והחלבון ונקתפק אס בשאר ממנו לרעת הר"ן הנ"ל כיון דאין דרכו למשוך כאלה וא"כ לשיטת הש"ך אסור:

שייך לבקף כלל כ"ו:

לב) מ"ד שכתב הש"ך בפיומן ק' סק"ח דמותר לכחילה ליתן לחרנגולים שרלים ולינק עגל מנהמה עמאה עיין בחיבורי שערי לרק בהנהות חדשות הלכות פקה שהנחתי בל"ע:

כ (לד) אמרינן בגמרא חלב העשוי ככובע אינו קוחס היכא אמרי לה היעי דכרכשהא פרש"י חלב שעל החלולת המוליאה ריעי שקורין עבתייא עשוי קרעין בעין היעים ואס נקבה ואוחו החלב קוחמו לא מהני וכ"כ כל הפוסקים וכ"כ בש"ע ק"י מ"ו וכו"פ בפיומן ק"ד הביא קו' אחרונים לפי מה שכתב שם בש"ע דריש ויעיא באמתא לריך גרידא ר"ל הוא המעי שיוכל בו הרעי וא"כ ק' ל"ל דעשוי קרעין מיפוק ליה דחלב עמא אינו קוחס ומתוך דהחלולת הוא ארוך יותר נחמה זו וקמ"ל דאפי' התם אינו קוחס אע"פ שהוא עהור וכחב עוד שם הכו"פ שמעשה קרה בשראג שנמלא מסנור תהוב בריש מעי וחלב הדבוק במעי התם הקרום שמקירין בריש מעי היה קוחס והחירו חכמי הדור ואמר כי דוקא הקרום וחלב שעליו הוא אסור כמו שכתב הו"א שם דא"ל להקיר רק הקרום חלב השומן שהחת הקרום מותר ע"ש וע"כ ל"ל דהשומן שהחת הקרום אינו עשוי קרעין דא"כ למה קוחס אע"פ שהוא עהור ולפ"ז הא דאמרינן רחיעי כרכשהא אינו קוחס ר"ל החלב שעל הקרום ולפ"ז אס ילא המחט למעלה מן הקרום והחלב שעליו קוחס לא הוי קתימה לא מנעי לרעת האומרים שהוא הריש מעי באמתא דבעי גרידא דהוי חלב עמא חלל חפי' להקבירים דריש מעי הוא היולא מן הקיבה חלב זה הוא עהור מ"מ אינו קוחס מעשם דעשוי קרעין כמו חלב הלב ולפ"ז מה שכתב הפ"ח בק"א סימן אוחו מ"מ כיון דלהקבירים דריש מעי הוא החלולת וא"כ שייך לומר אינהו מיכל חללי לרידן מקחם נמי לא קתים וכחב הפ"ח דלפ"ז ה"ה בריש עבחה נמי אמרינן הכי כיון ד"א דזה חלב עהור וז"א שאפילו הוא עהור מ"מ כיון שעשוי ככובע אינו קוחס ודברי הכו"פ שכתב ומכ"ש אס נמלא ללד כרכשהא י"ל דכונתו אס לא ילא הונחע לחון לקרום דאז חלב שהחת הקרום קוחס - זה אינו עשוי ככובע לפי עדותו שהבשירו חכמים חלב דברי הפ"ח איני יכול ליישב בזה דממ"כ אס כונתו על מה שהחת הקרום הא חנן נמי אכלינן כמו שכתב רמ"א ואס שלמעלה מן הקרום זה אינו קוחס דעשוי ככובע ולכן ח"ו לקטוף על דבריהם בילא חון לקרום כרכשהא אס לא מי שיבין לתרן קושיא זו. ח"ה"ז מלמאי ב"מ פ"ג מה' שגגות שהקשה קו' זו על פ"ה וכתב ד"ל דק"ל כפוסקים דכתבו דריש מעיא שבי הגלויים אינו הכרכשהא דכרכשהא לא נקרא מעיא חלל סוף המעיים הנענסיין לכרכשא זהו ריש מעיא וזה אינו עשוי היעי וע"ז כתב כיון דאינהו מיכל חללי:

כא (לה) שאלה קיבה שמלחו בהלבה מה דינה:

תשובה בש"ע ק"י ק"ד לאחר שהשב כל החללים מקיים בענין כ' אין מולחין הכשר קודם שיסירו החוטין והקרומים ואס ונלחו קודם שהסירו י"א בס' וי"א בקליפה ולכאורה נראה דקאי על כל מה שנזכר באוחו ק"י ואין לומר דרוקא בחוטין וקרומין ד"א דאין איסורן חלל מדרבנן כמש"כ הרמב"ם בפ"ז מהל' מ"א זה אינו שהרי הרמב"ם כתב שם כנקתפק דס"ל דכל הקרומין אסורין מה"ח ואפי"ה כתב דכל הקרומין אין אסורין במליחה ועוד שהרי כתב ברמב"ם וש"ע החוטין והקרומים ונ"ה ופירשו דר"ל דאע"פ דג"ה אסור מה"ח חפי"ה אינו אסור וא"כ י"ל דה"ה קרום שעל העחול דאע"ג דאסור ונ"ה אינו אסור במליחה. אף באמת אינו דודאי כוננת הרמב"ם דוקא על החוטין והקרומין כגון החוטין שבתוך העחול והחוטין שבקוף דבאלו מחיר אס ננלחו עמאם ובאנת מה שכתב שקרום שעל העחול הייבם עליו כרח היינו כמש"כ הכו"פ דר"ל אס יש כזית בחלב על הקרום חלב הקרום עלמו דינו כשאר הקרומים ובזה י"ל באמת אינו אסור וכ"כ הכ"מ בהדיא בקוף פרק ע"ו מה' מ"א

דוקא בחוטין וקרומין דיי"א דאינו חקור אלא מדרבנן אינו חוקר בנולחתו חבל חס כמלחה העמוד עם החלב שעל הקרום וכ"ש הקיבה עם הלבה פשיטא דחוקר עד ק' כמו שאר חלב:

כא (לו) שאלה ריש ונשיא שזולת מן הקיבה דק"ל דהחלב חקור מה"ת ואשה ח' שנקרה כל המצייס שקורין גריזל שכהה ונסתפקא חס נקרה אותו הריש מעיה ונחבבל כך עם שאר חבשיל ואס כלערך ס' נגד החלב אין ס' בלחה מהיכה דק וא"כ נ"כ ואין בחבשיל ס' נגד כל הדק מה דינו:

תשובה לכאורה יש לדמות להא דכ' הע"ז בסי' ס"ט ס"ק כ"ד בסקת חס ונלחה דמשמע שס לפי עמס ב' דחוקה שיטעה כמו שרגיל ומשמע אפי' לדעת דרם שנשלו מה"ת אך כבר השיגו הש"ך בסקת"כ ואני השגתי בשער רוב דחוקה ס"י די' ח' י"ל דהבא עדיף טפי שכיון שעכ"פ עסקה בניקור והיא אומנת עסקתה עסקתו וכמו שבהבנו בה' נדה בדין הפיפה ששכהה חס סקתה ראשה במקרק ויש לדמות זה לסקת חס שהה או דרס וע"ש ס"י ב'. ומלאתי בנול"מ פי' י"ג ומה' שגגות שכתב כיון דאין בזה אלא איסור לאו לכ"ע ל"א הנ"כ דדוקא באיסור כרת גזרו ע"ש. ומאד יפלא שהרי בגבלה ג"כ אינו אלא איסור לאו ובג"ה גופא אינו אלא לאו ואש"ה אמרי' הנ"כ. ואמנם לפי נש"כ שס במל"מ שהופס לדעת רמב"ם שהביא הטור בסי' ק"ד וכתב הנ"מ דלרמב"ם לא נזכר כלל שיטור כונה יגדור רק שלריך לגדור מעט מריש ונשיא ואמחא הוא כינוי לרקין לשון אמה המיס מפני שהריעי עוברת שס ונזה עושה ס"ק שונא הל' בגאונים דריש ונשיא ר"ל הכרכשא ואח"ל כרוב הפוסקים דהיינו סמוך לקיבה שונא הלכה כרמב"ם דח"ל אלא ברמב"ם מונס ונשיא ונשיא יש להתיר בפשיטות דנגד הנושע הזה בודאי יש ס' בלחה המעי גופה:

כב (לז) שאלה אשה שברה הרבה בי"י לתורה לעשות קניידיך בפקח ונמל' בל' דס ולקחה החלומן שבו הדיס וזרקה והחלבון נשאר ונעורב:

תשובה הע"ז בסי' ס"ו סק"ק ה' כ' דאש"פ שהוא ונשאל"מ אמרי' סלק חס מינו והש"ך ססק"י כתב לאקור ההערובת וכ"ל דחזלי לשיטתם בסי' ל"ה סעיף ז' דהע"ז שס סק"ה וסקים לדברי הש"ע דאמרי' סלק והש"ך שס חולק ולכן חוקר ונ"ש הש"ך דבעל ל"כ לענין לחבול הביצים כך בלח הערובת ויש לו שאר דברים אך כ"ז כההיא מעשה דע"ז שכבר עשו המולייחא אבל בנ"ד שלא ערבו קמה עדיין כבילה ודאי גם הע"ז מודה דאקור לכחחלה וכ"ל דלדברי דנ"ד קיל עפי ומוחר אף להש"ך בלא עמחא דסקת דדוקא בנעשה דע"ז דנודע האיסור אחר שכבר היה הערובת וא"כ לא נחבטל מעולם קודם ידיעה ל"ש ביעול כמש"כ הש"ך בסי' ק"ט וכשנודע הערובת כבר היה בשל"מ ולזה לריכין לעמס דסקת וחלי' בשלוגתא דע"ז והש"ך אבל בנ"ד שנודע הערובת האיסור קודם שנחערב בשל"מ והל עליו שס היחר כמש"כ הש"ך ומעמס ס"ק ואין בו לא איסור מה"ת ואש"י מדרבנן אין בו וא"כ דומה נמש להערובת יבש ביבש מנ"מ בסי' ק"ט סעיף ב' דכ' רמ"ח דבמקום הפקד סומכ"י ע"ד הרא"ש דחס נודע קודם שנחבטלו ביחד הכל שרי וא"כ ה"כ הכל נותר ואש"י דבש"ע כתב לשון דיעבד דמשמע דוקא שכבר נחבטלו אבל לכחחלה חקור לבטלן וכ"כ בהדיא בת"ח כלל ל"ט סקי' ז' דלכחחלה חקור כבר תמה עליו בנע"מ פי' ג"ה סימן ק"פ דודאי להנהרין מותר אף לכחחלה וכ"כ באו"ה כלל כ"ג סימן ע' בהדיא דלרא"ש מותר לכחחלה. וכ"כ בהדיא במ"ח סימן תמ"ח ס"ק י"א ולכן כיון שהיו הרבה ביצים ויש הפקר בזה מותר לכחחלה ללזס זהם קניידיך:

כג (לח) חס דס שמלחו ונשלו הוא דאורייהא כדעת רש"י ורמב"ם כל האחרונים חסו לעיקר דאינו אלא מדרבנן והוכיחו וקוביא דונחוח כ"א והנ"י כתב דלוחה סוגיא נדהית והפ"ה כתב דאין עמס לדבריו וחי הכותב שכיונתי לכל דברי הכו"פ שהרי רש"י מפרש שס הקוביא צטוב טעם לשיטתו וס"ל דאחר שהילק חביי בין הטאה הילונה לפניוית כייד רבא ומסדרתו שהילק בין בשלו בחונה או באור אלא דלעולם בחולין והטאה הילונה חייב וזעירי מיירי בהטאת פניוית וזה שהכריח לפירוש רש"י נמי לפרש בחולין קכ"א הקפה וגושו דאפי' הקפה באור חייב ונ"ל עוד רא"י לרש"י דלשיטת חוספחה דהקפה רבגי דס היינו דוקא בחונה וא"כ כיונא נמי דהקפה רבגי חלב נמי דוקא בחונה ובאור פטור וחי' לא נשנע כזאה וא"כ ה"ה הקפה דרס נמי אפינו באור ועוד יל"ד להוס' כי היכי דנולינו שס בחולין בברייתא דנבילת עוף עהור דנחלק בין הקפה בחונה או באור וא"כ ה"ל לנחגי נמי לחלק הכי בדם אלא ע"כ דככל גוונא חייב ולפי' אין דהקל אלא כגון ק' ליר ס' מים דהוי כעין ס"ס דפלוגתא שונא אין כאן איסור כלל דשנחא הוי מים ואח"ל ליר שנחא הלכה דרס שמלחו מדרבנן ואף דעדיין חקור מדרבנן הוי ס' דרבנן כמש"כ הש"ך ס"י ק"ו סעיף ע"ז אבל בסקת קרקע דהוי דס ודאי אף דהוי נמי כעין ס"ס מ"מ כיון שיש כאן דס ודאי לא סמכין ע"ז והרדב"ז ח"א ס' קל"ט וסקיים דס שמלחו או בשלו שלוגתא דרבוותא היא ואין כדאי להכריע וכל שונר נפשו ירהק ונמנו עכ"ל וכן הרשב"א במש"כ דף ע"ה ונשנע שמאזק בזה וכן משמע דעת הרא"ש בפרק השוחט כ"י ג' בשם ר"א ע' שס אף שאינו מוכרה ועכ"פ אין להקל חל"כ יש עוד הרבה לדדים להקל כנל"ד:

כד (לט) הש"ך בסי' ס"ט ס"ק ג' כתב בשם המרדכי דחס החך בסקין חגב דוחקא דסכינא פלע דס והפ"ה הק' עליו דהרי דוחקא בלא חמימות אינו מפליט. והלכות עומק לבונו ומחרן זה חיל ואס חתך לחסיכות קטנות לריך להדיחו שהרי חגב דוחקא נקחט דס בין ההוכים שחתך עכ"ל זה דבר הנראה לעינים כשהוכין דבר שיש בו להלכות נקחט ע"י דחיקת הפסין מה שאין כן החס שכל להפליט הבלוע והאי אינו מפליט כ"א עם החימות:

כה (מ) שאלה ומה שנוהגים קלח עוברי דרכים שאינם בני תורה שמוכתין בשר וכורכין הבשר בבגד פשתן ונוניחים אותו בעגלה לכאורה יש להביא ראיה דשפיר עובדין מהא דא"י בל"ח סימן חל"ט סעיף ג' דמותר לנלוה ע"ג העור מליחה קלה וכתב הו"א שם דל"כ שמונח העור בשיפוע דחל"כ ה"ל כלי שאינו מנוקב וכי הא"ר שס ח"ל ול"ע דהא בי"ד ס"י ע"א כ' בהדיא דאין מליחה העור מטבב הדס ללחה שהרי מותר לנלוה הראש והרגלים על השער ע"כ ובאונה בל"ה דברי המג"א אינם מוכרחים דכונת הש"ע שהחזיק הכשר בידו ומולה אוהו באויר ע"ג ומנילא נוסל קלח מלח ע"ג העור אבל באונה אינו מניח הכשר לאחר מליחה ע"ג עור רק בכלי מנוקב ואפשר דלא משמע ל"י לונג"א ליטבא דגו"י וש"ע כך עכ"פ דברי ח"ר נכונים וא"כ כיון דחזינן דאפינו ע"ג עוד מותר שאין לנו רואים בו שום נקב כ"ש נגד פשתן שנראה כמה וכמה נקבים קטנים דמותר לכל מלאתי במנ"י

בינת שער איסור והיתר אדם

צקונטרס קלח למנהה כלל י"א דין ב' וז"ל כתב בתורת אשם (שחיבר התי"ע) ז"ל אמנם מה שראיתי מעובדי דרכים שמולחין בשר וכורכין אותו בגד פשתן נ"ל איסור אפי' בדיעבד דודאי הנקבים סתומים אם לא שיהא הגבד הרוב מרווח נקבים כפי עיני המורה ומשום לא פלוג נ"ל דכשר לבעול המנהג לגמרי טב"ל. וכאנחה גם קו' הא"ר נ"ל דלק"מ דהא דק"ל דאין מליחה העור מעכב הדם ללחה היינו טעמא כדאמרין בהולין ק"י"ע ע"ב דנימא הלחולי מחלחל ובודאי העלמות יש בהם נקבים דקים שמושכין חיה מהנהמה. ואמנם כ"ז כשהעור מחובר לכשר שאין דבר שיפסיק ביניהם אזי טבע המלח להוליא הדם דרך הנקבים הקטנים משא"כ כשנפשט כבר העור אזי ארובה המלח והלחלוחים קומתין הנקבים כמו שאנו רואין לעינים בבד פשתן שקודם שנחלחל היעב יכול לסקן עליה מים וכאשר נחלחל היעב לא יכול לסקן עליה כי כבר נפתחו הנקבים וקבור הייתי לומר שהרוח והאוויר קוחס הנקבים של העור אבל מוכח שם בחולין דלימא דאל"כ לק"מ מפשילין אבל האמת דהלחלוחית קוחס הנקבים ולכן צודאי אפילו בדיעבד חסור ויותר נראה והאוויר קוחס הנקבים ולא קשיא מהא דפריך מחפילין דבודאי לא הוי קחימה ממש רק נגד זה שלא יוכל הדם ללחה משם:

כו (מא) ולפ"ן נ"ל דכבר שכרבו בנייר ולאו אוהו חסור דלא כע"ז ריש סימון ק"ה שכחב להחיר והביא ראיה ממה שכחב הנ"י דאם מלח המוח בקרונו דיותר ול"כ דלא דמי דבודאי כ"ז שהוא מחובר מועיל דמ"ש מן העור כ"ז שהוא מחובר אינו מעכב אבל לאחר שהקירו אם מלח בתוכו חסור כמו שכחב הוי"א כדלעיל וכ"ש בנייר דמעולם לא היה בו שום נקב ואפילו אי נימא דאף אם מלח בעור לאחר שהפשיט יותר היינו שיש בו נקבים מחלחל דרייתו ולכן כ"ז דבנייר חסור אפי' דיעבד כן נ"ל ועוד דידוע דאש נפליע הדם צונהירות יותר ממליחה עד שא"א שילא הדם מן הנייר ומכ"ש בנייר שיוכל לכחוב עליו דידוע דלא ילא מוננו שום עיפה כי נעשה צדקת ואפילו בנייר פשוט דאנו רואין שמקנין עליו יין מ"מ ידוע שמעכב מאד ללחה ומכ"ש דם דקמ"ך:

כז (מב) עיין ש"ך ס"י ס"ט ס"ק א' טעם להדחה ראשונה כתב הר"ן כרי שיחרכך הנשר להוליא דמו ריש בזה קולח וחומרא הקולח דאם מלח בלא הדחה ונהכי שידיה ויחזור וימלח וחומרא דלא מהכי הדחה מועטת אלא הדחה מרובה והקמ"ק כתב הטעם מפני שיש על החתיכה דם בעין וזה אינו יולא ע"י מליחה ואדרבה ע"י המליחה נבלע בשר ושוב אינו יולא ע"י מליחה וגם לטעם זה יש קולח וחומרא להיפך מטעם ר"ן. הקולח דמהכי הדחה מועטת להעביר הדם והחומרא דלא עהכי הדם שניה כיון שכבר נבלע בו דם בעין והנה הש"ע בסעיף ב' פסק בדעה א' כדעה הר"ן ודעה ב' ד"ש חסרין היינו רעה הקמ"ק ופסק רמ"א דהפ"מ בדעה א' עוד כת' שם רמ"א דאם לא הודח רק מעט קודם שמלחו מותר וכ' הש"ך דקמחינן בדיעבד אטע' קמ"ק ורבים משיב"י על הש"ך דזה הוי חרי קולח דקתרי דכיון דהפ"מ סמכינן על טעם ר"ן א"כ ש"מ דעיקר הלכה כך הוא וא"כ איך סמכינן בהדחה מועטת על טעם הקמ"ק ואמנם באמת מה שכחב רמ"א דכהפ"מ ק"י"ל להתיר לא כחב הש"ך הטעם דקמחינן על הר"ן דבאמת לא ק"י"ל בזה כר"ן אלא דק"י"ל לגמרי כקמ"ק דהטעם הוא משום דם בעין ולכן מהכי הדחה מועטת אלא דלכתחלה חיישינן לדעה ר"ן ובעינן הדחה היעבד והא דק"י"ל דהפ"מ דמהכי הדחה ומליחה לא דקמחינן על הר"ן אלא דק"י"ל כר"מ והרא"ש שכחב הב"י ע"ש ובאמת גם הרא"ש מודה דיש דם בעין על הכשר אלא הי"א שכחב הרא"ש מחמרי טפי וקמ"ק דלטעם הקמ"ק מהכי ס' נגד הדם בעין שעל הכשר אבל לטעם הרא"ש שהמלח מפריש הדם ממקום למקום ואותו דם מפריש חזר ונבלע וא"כ לא מהכי ספק שהרי לא ידעינן כמה דם פליע וחזר ונבלע אלא דהרא"ש והר"ם הולקים על זה וק"ל דאף דם זה בין מה שעל הכשר ובין מה שפליע וחזר ונבלע כ"ז נקרא דם פליעה ומהכי הרהר ומליחה שנית דיחזור ויפלוט דדוקא מה שכל לו לגמרי ממקום אחר הוא דאינו פולט אבל מה שבלע ע"י מלח יחזור ויפלוט ושפיר כתב הש"ך דאפילו לא נפגשל עדיין כיון שהדיח צעע מותר בדיעבד דק"י"ל לגמרי משום דם בעין אבל בזה לא ק"י"ל כרא"ש שמפריש ממקום למקום אלא דמהכי ס' רק נגד הדם שעליו. ול"ע מה שכחב בס"ק ט"ו דמקמחא אין ס' נגד הדם בעין לפי מה שכחב הש"ך בס"ק ל"ד שיש עכ"פ לי נגד המלח ואם כן לפי הנראה שהמלח עכ"פ יותר מכפול מהדם שעליו ולפי הסברא היה אישכא דמקמחא יש ס' א"כ ידעינן שהיה הרכה דם בעין ול"ע:

כח (מג) בשר ששהה ג"י כתב הט"ז ס"י ס"ט ס"ק ל"ג דאם מלחהו כשיעור מליחה והדיחוחו וללוהו מותר לכשלו והמנ"י כלל ד' ס"ק ב' השיג עליו וכחב דהר"ר עזר ס"ל כהמתירין לבשל אחר הל"י וא"כ להכרעה ב"י חסור ואכי עיינתי בל"ה ולא מלאתי בדבריו אלא שכחב דלכתחלה נכון למלוח היעב ולללוהו אבל לא מיירי כלל מדין ביטול אלא שכי בדיעבד אפילו לא מלח אם נללה מותר לכשלו וא"כ י"ל שפיר דהר"ר עזר ס"ל דאחר לליה לבד חסור לבשלו אבל ע"י מליחה ול"י זה שחידש הט"ז בשמו דכזה לכ"ע מותר וזה בעין פשרה והב"י לא דיבר מזה כלל אלא בכישול אחר ל"י לבד כמ"ש מדברי העור וכן מש"כ הר"מ ס"י כ"ח משמע דאין תקנה כלל לבשלו ול"ע:

כט (מד) שאר אורחים שבאו לאושפיזא ולא היחה הב"ב בביטה ובקשו שם מן המשרת שהניח הב"ב לשמור הבית אם יש בשר והשיב שיש כאן בשר שנשחט קודם שנקטה ב"ב מביטה אך א"י אם נמלח כבר והוא קמוך לשנה ואין שהוא כ"כ אם נוכל לקמוך על חזקה זו דמקמחא חזקה על כל אשה שמוכחת הנשר:

דג"ה כעין זה כתב הט"ז בס"י ס"ט ס"ק כ"ד רק דהחם כבר נאכשל הכשר ודם שנשלו מדרבנן זכחב להחיר וממח רבילות דמקמחא מלחה ואף שהיה לבשר חזקה איסור מ"מ יש רוב נגד החזקה דרוב פעמים מולחין הכשר ע"ש והש"ך בנקה"כ אסר לשיטתו דק"ל בלחחוק איסורא אפילו בדרבנן להחמיר ע"ש והנה נחפז שיעת אחרונים דק"ל דם שנשלו או שוולחו הוא רק דרבנן ובדרבנן בראשחוק איסורא אי אמרינן ספק דרבנן לקולח או לא זו מחלוקת ישנה בין האחרונים בס"י ק"י. ומאד אני חמה שאין אחר מהם שהביאו חוקשות בפסקים ד"ה כדי שתהא ופריך ואין ספק מוליא כו' והא חניא חזר שחם כו' ומשני ודאי וודאי הוא דחזקה על חבר כו' ואנ"א ספק וס' דמערים ומכניסו במוך כדי שתהא בהמתו אוכלת והקשו חוקשות דמ"מ הוי טבל מדרבנן לאכילה אדם דדוקא בהמתו אוכלת ומשיב בחזקה מאוקמים וא"כ גבי המן נמי כיון דבדיקה מדרבנן ליחא ספק כו' וסידלו דמ"ירי בלא ביטול ולפי

זה בניטל דהוי דרבנן אע"ג דאיהמזק איסורא מ"מ אמרינן ספק דרבנן לקולא ועוד אומר ר"י דהא דקאמר חבר שמא כו' בחזקה ממוקמים מיירי בהנך דלא חזו אלא לבהמה וע"ז משני הש"ס כו"ס שמא הכניסו צמח ולא אחזק איסורא ולפ"ז היכא דאחזק אפי' בדרבנן לחומרא הרי דדבר זה החוסכות מקופק בזה וכן משמע שם מרש"י דס"ל לחומרא שכח בד"ה ואכ"א וגם איקור דרבנן סמכינן אחזקה חבר ולכחורה הוא מיותר אלא שרלונו להרץ בזה קושיה חוספות דלא דמי לחמץ אע"ג דאינו אלא מדרבנן כיון דאחזק איסורא אין ספק מוליא אבל הכא איכא חזקה חבר ודרבנן סמכינן על חזקה זו וע"י עוד לע"ל סי' ל"ב שגם דעת הר"ן כן ומהתימה על מאורן של ישראל הש"ך והט"ז והפ"ה שאין אחד מהם שהזכיר וזה כלום ועיין בשער הקבוע בכללי ספק ספיקא סי' נ"א שהארכתי בזה ומה שכח הט"ז דהוי רוב כנגד החזקה כבר כהנתי בשער חזקה סי' ד' דליסא דהוי רובא דחלי במעשה והש"ך בנקה"כ כתב סהם דלא שייך כאן רוב ולא כתב למה ואמנם שם בס"י ו' כהנתי דחזקה אע"ג דחלי במעשה הוי חזקה וא"כ י"ל כמו דאמרינן חזקה על חבר כו' והכל חברים אלל בדיקת חמץ ולכן קיי"ל דחזקתו בדוק וה"כ יש לומר הכל חברים אלל מליחה וחזקתו מלחה ומעשים בכל יום שאוכלים בשר מצושל ומעולם לא שמענו לשאלו אם מלהו והיינו מעטם הכל חברים אלל מליחה ואמנם באמת דליסא דמזה אין ראיה כמש"כ חוספות פסקים דף ר' ע"ב ד"ה לאו ז"ל אע"ג דגבי עבד סמכינן אחזקה חבר וא"ל מפילו לשאלו היינו משום דכיון ששולח לו לאכול מקמחא תקנה שלא יבא לידי מכשול עכ"ל ובאונה אין כאן חזקה עכ"פ קודם שנכשול דנשלמא חזקה חבר שאינו מוליא מתי" דבר שאינו מחוקן פרש"י שם דף ר' ז"ל דודאי לא ילא מתי" עד שבמר כל מלומו עכ"ל והיינו מקמחא דחייש שמא יבא אחד לאכול ממנו וכן הכל חברים אלל בדיקת חמץ פרש"י ובדבר שהוא מוחזק חבר מחזקינן ל"י שלא עבר זמנו עד שעשאהו עכ"ל אבל הכא מליחה חף אי נימא חזקה שמוצתה קודם שנכשול ונגד זה הכל חברים אבל שנאמר חזקה שתיכף כשהביאה לביחה מלחה זה לנו רואין לעינים דליסא שכמה פעמים שמונה הנשר כמה שעות קודם מליחה וחף אם נאמר שהכל חברים כיון דליכא למיחש שיכשל אי בזה שא"א לאכול עד שיכשול ומקמחא לא יבשל אחר בלא דעת בעלים וא"כ אשה זו ששכחה אם מלחה במעשה דע"ז איזה חזקה יש לה שיאמר שמקמחא מלחה ובשלמא בני חבר לא חיישינן שמא שכח כיון דעודו בידו ואמרי' חזקה שאינו מוליא מתי" וכן בחמץ כיון שהדבר הלוי בזמן אבל במליחה כיון דלא מלינו שיהיה מלוה למלוה חכף כשאמרי' הנשר אלא מותר להניחו כמה שעות ואפי' יומר ועכשיו אומרם שאינה זוכרת אם מלחה ולא שייך לומר חזקה שחלפה דכמו שעכשיו שכחה י"ל ג"כ ששכחה מקודם ועוד שהרי חזקת דהגמי מקופק אם דבר זה שרגילין לעשות אם זה מקרי חזקה שיהיה חבר בדבר זה שהרי אמרי' וקאמר הכל חברים אלל בדיקה ולא קאמר הכל בודקין ועוד דא"כ אין שייך לספק בזה אם הכל בודקין או לא דלא מקאמר שיקספק הגמרי' בזה אע"כ דזה פשיטא דכל א' מ' ישראל בודק ביחו רק דהגמרא מקפיקא ל"י אם זה מקפיק שיהיה נקרא חבר בדבר זה שנאמר כיון דקבוע לו זמן בודאי בדיק או אפשר אע"ג דכולם בודקין מ"מ לא מקרי חבר דנימא דבלתי ספק עשה בזמנו דשמא שכח או היה ערוד דודאי לא ברשיעי עסקינן ויבדוק למחר בי"ד וא"כ מ"ל לומר דמה שרגילין למלוה הנשר שיהיו הכל חברים בזה שמא מ"מ לא נקרא חבר בדבר זה עד שחושב שמא היה איזה קיבה שלא מלח וכבר כחבנו שאין ראיה ממה שמוחר לאכול בלא שאלה דאם לא מלחה היה אומר שלא יכשול ואין אחר מ' ישראל השור שימן דבר לאכול אם לא שידוע בודאי שהוא מחוקן ועוד שהרי אפי' בבדיקה חמץ איבעיא דלא איפשטא אם הכל חברים אע"ג דמקמחא כולן בודקין ובניטול סמכינן ע"ז מוכח דאין כל החזקות שוין ועוד שהרי אפי' בחזקה חבר פרש"י בתי" ב' דנגד עבד דרבנן סמכינן על חזקה זו משמע אבל נגד עבד דאורייתא לא סמכינן על חזקה זו הרי חף דבהדיא אמרי' חזקה על חבר אפי' אמרינן שאינו מקפיק לעבד דאורייתא ובב"מ דף י"א כתבו חוספות ד"ס עישור דהא דחזקה על חבר הוא דוקא במת או בהולך ואינו בדעחו לשוב עד ימים רבים וא"כ לא היצעי' אם נאמר דדס שנשלו דאורייתא פשיטא ד"ל דחזקה זו לא מהני ואפי' אם נאמר דדס שנשלו אינו אלא מדרבנן נוכל ג"כ לומר דחזקה זו גרע מחזקה חבר ואפי' נגד דרבנן לא מהני דמ"ל להמליח חזקה בדבר שא"ו מבוחר בגו' ובשער בית הנשים כתשו' דספק קטן הוכחתי כראיות ברורות מגמרא דכחונות כ"ד דאפי' אם האמוראים היו מקופקים איזה דבר מקרי חזקה להחזיק וא"כ שפיר עשה הט"ז שלא כתב מעט חזקה ועוד ל"ע בדברי הט"ז שכח מעט דרוב פעמים מולחין והא בחולין ע"י גבי לא בדיק בקיוונין כחבו חוספות דאסורה באכילה ולא נבלה ממש משום דרוב פעמי' שוחט שפיר ע"ש וכן בדף י' ספק שהה ספק דרס דאקור וכחבו החוספות ורש"א ור"כ ור"ש דאע"ג דרוב פעמים שוחט שפיר הרי חזקת דעכ"פ אקור מדרבנן והרש"א כתב העט משום רובא דחלי במעשה וכל הפוסקים כחבו קמחא ומשמע דלא חזקינן בחר הך רוב ול"ע ומלמתי בכ"פ סימן ק"ע שהסכים לט"ז מעט חזקה וכבר בררתי עד הנה לעני' בדברים נכונים דל"ש כאן חזקה וכ"ש לפי מה שכחתי לע"ל סי' ל"ח דאין להקל בדם שנשלו דהרבה פוסקים ס"ל דהוי דאורייתא וא"כ בכידון דידן דגרע אפי' ממעשה דע"ז דסם כבר נכשול הנשר והוי לשיטת פוס' ספק דרבנן משא"כ כידון דידן דעדיין הוא חי ואם לא נמלח יש כאן איסור דאורייתא:

רצ"ע אם מותר לבשל לכחלמה כדי שיהיה דם שנשלו ויהיה ספק דרבנן דכה"ג כחבו הראש והפוסקים ר"ש פסקים בושכיר בית להצירו ויבטל והו' ספק דרבנן וחף שעכשיו עדיין לא ביטל והוי ספק דאורייתא מ"מ מותר לגרום וכתב איסור דאורייתא לעשות ספק דרבנן אי נימא דגם באיסורין כן או י"ל דשאני הכא שיגרום לבטל איסור דרבנן או נימא כיון דהספק שמא מלחו וא"כ אין כאן איסור כלל, ול"ע ועיין בב"י בא"ה סימן חל"ה:

ל (מה) שארלה בשר שנמלח כדין בכלי מנוקב ובחוק שיעור מליחה ככל לארץ או לחוק כלי שאינו מנוקב והגביהו מיד מה דינו:

הגדה הש"ך בס"י ק"ע ט"ה ובס"י ע"י סק"מ כתב בשם המ"ז דאקור כולו ועיינתי במ"ב וכ' ז"ל דאין קברא לחלק בין נמלח תהלה בכלי שא"מ לנמלח תהלה בכ"מ. ואח"כ נפל לכלי שאינו מנוקב וכ"ז שהוא בחוק שיעור מליחה הוי ממש כנמלח תהלה בכש"מ עכ"ל ודבריו ל"ע דהנה הפ"ח כתב לפי מה דקיי"ל דסם שפירש ממקום למקום מותר א"כ ליחא לרינו של ר"פ שכח רמ"א לאקור

כולו דר"מ חז"ל לשיעור דק"ל דפירש מוקוס למקוס חסור ע"כ ובאמת דברי הפ"ח לימא שהרי ר"מ לאוקר כל התרנגולת כחש"כ חוק' בשמו צ"ל ואיהו ס"ל צהולין י"ד דפירש מוקוס למקוס מותר ומלחמי קו' זו צכ"פ שהק' זה על ר"ת וכתב לחלק דדוקא כללי ס"ל לר"ת דפירש מוקוס למקוס מותר דהוי דם שללאו דאינו חלל מדרבנן משא"כ במולח בכשא"מ שהדס פירש מיד ועדיין אינו מלוח ע"ש והנה מלבד מה שהוא דחוק לא נראה כן מדברי הרשב"א הביאו הב"י בק"י ס"ט וז"ל וכי ר"ת שנאמר מיד וכי רשב"א ע"ש לרבר שהליר והדס מחזילין ללחא מן הבשר מיד והעופות עלמין אינן נאכלים מהנה מלחן ח"ע"פ שהבשר עדיין נאכל ונהנה מלחו כיון שכן הבשר שהוא מחכש ומחכשל בחוק ליר והדס שהן מלוחים הוא חוזר וכולע מיד הדס שפלט עכ"ל וכ"ה בח"י רשב"א ובה"א (והנה מר"כ שהוא מחכש ומחכשל בחוק ליר משמע דק"ל דהא דאמר ר"ת לא אקר חלל מה שחוק הליר חבל ונה שלמעלה מותר ואף שהחוק' כ' דר"ת אוקר כל התרנגולת הפוסקים מחולקים בזה בדברי ר"ת כחש"כ הדו"פ שהדיח) ועכ"פ נשמע מדבריו שהדס הוא מלוח מיד ונבלע בו ואמנם המנ"י כ' בכלל י"ב ס"ק ט"ז בשם הגהה ש"ל ס' ע' וכן הוא בהדיח שם בהגהת מהר"ם דאפי' לדין שקיי"ל דפירש מוקוס למקוס מותר מ"ו אוקר כולו משום קנס וז"ל הגש"ד דכי היכי דמהמירינן לאוקר חפ"י לא שהה כי חס מעט ואין שיעור לדבר ואע"ג דמחכברא אין מכליע כ"כ מהרה חלל משום דלא חלקו הי"כ יש להחמיר לאוקר חפ"י מה שחוק לליר הואיל ולא עשה כחקנת הז"ל שמלח בכלי שא"מ נדחקה כי מדומה לי שקבלתי לאיקור עכ"ל מהר"א"י וכ"כ מהר"ם שם ורשב"ל דביאורין על ש"ד זכ"ו נעלם חפ"ח ובלתי ספק שגם מ"ב לא עיין בהגש"ד שכתב מהר"א"י בהדיח דלפ"ז בודאי יש לחלק דדוקא במלח חחלה בכשא"מ דעבר ארבעין משא"כ במלח כדין ונפל מעלמו לכלי שא"מ ועוד שהרי מהר"א"י כתב שנדחק בזה הטעם כדי לקיים קבלתו שקיבל לאוקר ח"ף מה שלמעלה מן הליר וזאת יימר דקבלתו היה ג"כ לאוקר כולו חפ"י ונכ"פ כשהגביהו מיד דגם זה אינו חלל הוורא כח"ש הגש"ד ולכן ג"ל כיון שנראה בעליל שהמ"ב והש"ך ופ"ח מוכלס נעלם דברי הגש"ד הנ"ל מדלא הזכירו וא"כ די לן לאוקר נגמל רק מה שמונה בליר וזה כאמר מיד (ואפשר דכוננו בכדי כבישה) חפ"י והגביהו היכף דמרשב"א שהבאחי משמע דמדינא אוקר ובה דקרו דברי המ"ב דאין לחלק בין מלח בחחילה בכשא"מ לנפל מעלמו חבל מה שלמעלה מן הליר לדין דפירש מוקוס למקוס מותר ואינו אוקר רק מעט דלא עשה כחיקון חכמים נראה להחמיר בן כלע"ד ומה שהביא המ"ב ראה מדברי אור"ה שכתב דדוקא בספק חס נפל לכלי שא"מ בחוק שיעור מליחה מותר מה שלמעלה מן הליר משמע חבל חס בודאי נפל חוק שיעור מליחה אוקר כולו י"ל דאור"ה חז"ל לשיעורו שכי' בשער י' בדברי הסמ"ק דהטעם משום דפירש מוקוס למקוס חבל לפי הגהת מהר"א"י בש"ד שפיר יש להחמיר מה שלמעלה מן הליר שהרי אור"ה גופא כתב בשער י' ובשער י" דז"א חלל הוורא לאוקר מה שלמעלה מן הליר וא"כ לפי דברי מהר"א"י בהגש"ד נראה להחמיר מה שלמעלה מן הליר ואפילו לא הגביה מיד ומה שכתב הליר אוקר מיד וכן נשמע באור"ה ס' י' דין כ"א ע"ש בן נראה לענין דעתו:

לא (נו) שאלה הא דאיתא בש"ע בק"י ע' בכ"ד שנאמר וחתמה דכ בליחה חס ר"ל אוקר ככולו: **תשובה** דבר פשוט שר"ל דכולו אוקר כדאי' בהדיח ק"י ע' סעיף ב' בדגים ועופות דכתב הנוסח דהדגים אינם אוקרים חלל כ"ק והרמ"א הגיה דיש אוקרין כל הדגים והכי נהוג וכן כתב שם הש"ך ס"ק ה' דנ"מ לדין באיקור שאין בו שמכונית כלל דאז קליפת הדגים עולים במקוס קליפה משמע להדיח חבל באיקור דם אוקרין כולם אך ל"ע נזכר שהרי הרמ"א כתב בק"י ק"ה דהפ"מ יש לסמוך חפ"י לדין בכחוש דאינו אוקר רק כדי קליפה ודם הוי כחוש כחש"כ הש"ך כמה פעמים וא"כ ל"ע למה נאוקר הכל בהפ"מ ולא נסמוך על דעה זו ונשלמא מה שכתב הליר דהוי כחוש כמבואר דבזה לכ"ע אוקר כולו חס נשתהה כשיעור שיתנו על האש וירתיח דאז מדינא אוקר כולו חפ"י למאן דק"ל דמליחה אינו אוקר רק כ"ק ולדין אוקר כולו מיד מעט מלוח כרוחה ואפילו לאוקר כולו ואמנם לפי הכרעת רוב"א בק"י ק"ה חס לא נשתהה כשיעור בליר ומכ"ש כנגיעת מליחה ל"ע בהפ"מ מה נשתנה דם מכל איקורין ומדלא צאר רמ"א זה בקימון ע' אין ראה דסמוך עלמו על הכלל שכתב בקימון ק"ה ול"ע:

לב (מ) שאלה קורקבן העוף שנמלח עם הפרש שנהונו ונחנשל חס לריך ס' נגד הפרש דכיון דאין בו דבר למנוע ח"כ בלע דם ודינו כבשר שנמלח ונבלע כל דמו ולירו: **תשובה** דבר זה איתא במנ"י כלל י' ס"ק ע' בשם הגאון מהר"ם ומראה שהורה לאיקור והמנ"י כתב דלכאורה היה נ"ל להקל כחש"כ הד"מ ס"י פ"ז לננין קיבה שנמלח עם החלב שנחוכה דאינו אוקר הגבינות דחלב שנקיבה פרשא בעלמ' הוא ח"כ גם הנבלע בחוכו מיקרי פרשא ואינו נוהן טעם כלל מ"מ כבר הורה זקן וגם י"ג לחלק בין נבלע בו רק טעם בשר לנד או שנבלע בו משום של אוקר דם וגם יש קלם להחמיר מיעט נוולח מלד אי' שלא נמלח מלד פנים במקוס המחלל עכ"ל מ"ש ונמלח מלד אי' קי"ל בק"י ס"ט דללוך מותר ומה שמהלך בין נבלע טעם למוחו היא קב"א ישרה: **ואמנם** כלע"ד דיש להחמיר לחש"כ הממחר בק"י ל"ה סעיף ד' באמר בהמין ח"ף שהשומן דבוק בכלים מותר דהוי נטל"פ ע"ש והרי שם יש ממשו ואפ"ה מותר וכדאי דפרש זה גרע יוסר ויוסר מאמר פשיעא דהוי נטל"פ ואף שהט"ז והש"ך שם הניחו בל"ע י"ל דדוקא באמר דאין כל הדברים שוים וק"ל דאמר אינו נטל"פ חבל בדבר שבודאי נטל"פ כ"ע מורי דאטו מי לא מורי בעירוב דברים המורים עם איקורי מאכל דמוחרים כחש"כ הרמב"ם בפ"ה מה' יקב"ח וז"ל בד"א שאין מהרפאין באיקורין בזמן שהן כדרך הנאחן חבל שלא כדה"נ בגון שמשקין אוהו דברים שיש בה מרה מעורבת עם איקורי נאכל מותר לחולה עכ"ל וכל איקורי אכילה שלא כדה"נ מותר חפ"י שלא ללוך רפואה כדאיתא בש"ך קימון ק"ה ס"ק י"ז וע' לקמן קימון פ"א ח"ע"כ דקצרת הט"ז והש"ך דאפשר אפר אינו נטל"פ חבל פרש בקורקבן גרע יוסר ומיהו ולא מיבעי' לקצרת ד"מ דק"ל דאפי' חלב שנקיבה מקרי פרש כ"ש שבקורקבן חלל חפ"י לכו"י דמשמע מדבריו דלא מעטם פרש מותר דלענין כך מקרי פרש דטעם הבשר הנבלע בו אינו חשוב כ"כ שיחול עליו שם בצ"ח כקצרת הר"ן הביאו הש"ך בקימון ל"ד ס"ק כ"ב י"ל דזה דוקא בחלב שנקיבה שאינו פרש נמש חבל שבקורקבן כ"ע מורי דהוי נטל"פ ומקרי שלא כדה"נ זה נ"ל קצרת הממחר באמר דמותר דהוי שלכדה"נ וקלם ראה לזה נכסחים י"ח ע"ח

דק"ל דעומתה משקין דאורייתא ואעפ"כ משני ר"א צמרה ששוחה מי חטאת דהוי כיה' משקה פרום ולא נקרא עוד משקה (ול"ע על הרמזים בפי ע"ו מהל' פרה שבי דטהור מקרא דוכיה למשמרת ולא נקט טעמא דר"א שוב עיינתי בר"ש פ"ט דפרה מ"ג דלריכה טעמא דר"א שלא לטעמא חפ"י טומאה קלה). ואמנם כ"ז שייך בקורקבן אבל בזמק דבס לא נחשכל עדיין לא מקרי טרש:

ל"ג (מה) שאלה הלואה כלילה ודהוק מאד לשחוח ויש לו מים או שבר המוחזק בהולעים אם מחני סינון:

הג"ה מלשון רש"י בגמ' ודאי משמע דמותר דאורייתן סוף ח"ט חר"ה לא לשפי שיכרא כלבייתא באורחא (פרש"י שחם חפול חולעת על הקשים לא ירחנה ומשם הפול לכלי ולמחר כשיראנה יהא קבור שלא ילחא מן השכר לקשים וחולעת המים מזהר עכ"ל) דלמא פריש לעיל מלבייתא והדר נפול לכסא וקעבר משום שרץ המורץ (פרש"י דכיון דרחשה והלכה קלח על הקשין נעשית שרץ הארץ) וכ"כ הר"ן ונרדכי שמה ירחנה למחר ולא כי סתם דאקור לשהות כלילה דחיישינן שומא יש בו חולעת ע"כ דק"ל דכלילה מותר שהרי אין כאן ודאי שירחשו על הקשין וכן אין ודאי שנפלו להוך השכר אלא דחיישינן כדאמרי' דלמא פריש והדר נפול ור"ל דשניהם הם דלמא וא"כ כלילה מדאורייתא מותר דיש כאן ס"ס שמה אין כאן חולעת ואח"ל שנפלו לחיכו שמה לא פירשו אלא שנפלו חיכף עם המאקין דרך הנקבים אלא דהששא בעלמא הוא דגזרינן שמה ימלא למחר ולא גזירה דרבנן דא"כ הל"ל אקרו לשוף שכרא ומדקאמר לא לשפי משמע דרק לכחילה אבל דריענד מותר לשחוחו אלא דלכתחלה אקור לעשות ס"ס בידים והו דעת הטור שכתב המסקנ' המשקה חשוב כפרשו שהרי פרשו מוקוס רביחן כו' לפיכך משקה שדרך לגדל בו חולעים אין לסקן כלילה שמה יחזרו השרלים לתוך הכלי ויבא לשהותן והרי כבר פרשו אבל מקממא אין לחוש שמה פרשו כ"ז שאין הוכחה בדבר עכ"ל וע"כ ל"ל שמה שכתב המסקנ' כו' חשוב כפרשו דר"ל ודאי פרשו דר"א שהרי רש"י כתב דוקא כפרשו וכ"כ כל הפוסק' דלמא פריש אלא ע"כ דהטור לא מיידי באמה מוסקנ' ע"ג קשים או בכלי העשוי כנפה שיש בו נקבים ואפשר שחלל החולע דרך הנקבים דבזה אינו אלא כי שמה פ"י אלא מיידי בכתב מוסקנ' שמוסקנ' במעליה וכיולא בו שאין בו נקבים דמקממא מוסקנ' בדבר שלא יוכלו החולעים לעבור בזה הוי ודאי פרשו ואם כיער אז המעליה וחזרו לשכר אקורין וכמו שכתב הרמב"ם בהדיא המסקנ' חס היין ואכלל ההולעת שקינן לוקה וכ"כ סה"ת ק"י ל"ו חס סינון היין דרך מעליה או סקן ואח"כ פרחו היבחושין שנשאריו למעלה או כיער המעליה בשכר אקורין ולכן כתב הטור לפיכך משקה כו' אין לסקן כלילה שמה יחזרו ר"ל חפ"י הוא באופן שא"ל לחולעים לעבור דרך המוסקנ' מ"מ חיישינן שמה אחר שיגלה הכוס שקינן בו יפרחו ויפלו למטה והרי כבר פרשו וע"ז כתב דאע"ג דגבי סינון חיישינן שלא לסקן כלילה שמה יחזרו ויפלו לחוכן ה"כ ניהוש בחולעים שלא סינון שמה פרשו חוץ לכלי ע"ז כתב דל"ה שמה פרשו דדוקא בסינון במעליה חיישינן שמה לא יזר יפה ויחזרו ויפלו וצודאי אפינו במוסקנ' בקשין וכנפה ג"כ אין לסקן כלילה כיון דאפשר שיפרשו אבל מקממא ל"ח ובזה מהורץ מה שהקי' הב"י על הטור דלמא לא כתב דדוקא במוסקנ' בקשין אבל במעליה מותר שהרי ח"א לעבור החולע י"ל דק"ל להטור דאפי' במעליה יש ליזר שמה יער או יגלה מקל' מן המעליה ויפול לחוכו והוא אינו רואה ואפשר שהטור אינו מפרש כפרש"י בקשין בענין שיכול לעבור דרך הנקבים אלא שהוא מעובה הרבה שא"ל לעבור ואפי"ה יזר לכחילה אבל האו"ה כתב דבטור משמע דבדיעבד אין לחוש שמה פרשו ומשמע מדבריו דקאי על המסקנ' ול"ל דמפרש דכונת הטור שאין לחוש שמה פרשו מן המוסקנ' להזר לתוך המשקה אם לא שיש הוכחה ר"ל שביער המעליה או שגילה המעליה מן הכלי שמוסקנ' בו אבל אם לא גילה הכלי ולא כיער המעליה ל"ה שמה פרשו מן המעליה לחוכו אלא דלכתחלה יזר אבל דריענד מותר לשהותן כלילה ולא מעט ס"ס דכאן אין שייך ס"ס אלא כי אחד חס חזרו ונפלו או לא שהרי פרשו צודאי אלא דהכתב בל"ה מותר דכיון דסינון דרך מעליה שא"ל להם לעבור אחזקי ריעוחא לא מחזיקינן ומה שהקי' הכ"ה דאין זה דריענד דהא שוחה לכחילה נ"ל דלק"ו דכיון דדהוק לשחוח הוי כדריענד כמו שכתב הע"ז בשם הת"ה בקימון ל"א בבית הנכרי דשעה דהתק כדריענד דוני והב"ה כתב דעממא דאז"ה דבדיעבד מותר מטעם ס"ס שמה לא פירש ואח"ל פירש שמה לא חזר וק"ל להב"ה דגם הטור מיידי שמוסקנ' דרך קש או נפה ונ"מ אינו מדוקדק בזה אינו ס"ס כלל שהרי אין לנו דנין אלא על המשקה וא"כ אין כאן אלא כי אי חס חזר לחוכו או לא אלא הל"ל הס"ס כמו שכתבתי שמה אין כאן חולע ואח"ל יש כאן שמה לא פירש ומש"כ הב"ה כיון דקינן איכא רגלים לדבר לא ידעתי מה רגלים לדבר איכא דמה בכך שקינן מה רגלים לדבר איכא שרחשו בהוך הנפה או ע"ג קשים דהא אפשר לומר שנשאריו למעלה בקשין דמקממא אינו שועה שיקנן אח"כ שהניה הקש מעובה ומש"כ הב"ה עוד שם ס"י ג' מדאלעריך קרא לאקור. יבחושין שמוסקנ' ע"כ ל"ל דמיידי שפירשו לגמרי במוסקנ' דא"כ פשיטא דהוי כשאר שרלים אע"כ אלעריך לאחר שהלכה קלח על המוסקנ' וא"כ מוכח דשכיחי הוא שחחזרו מן המוסקנ' לכלי מדאלעריך קרא להכי עכ"ל לא הבנתי כלל כוונתו דמ"ש חס פרשו קלח או הרבה והקרא הוא ליבחושין שמוסקנ' ונשאריו במוסקנ' וכמו שכתבתי לעיל קימון הקורס ע"ש ולכן נ"ל דאם דהוק לשחוח מותר לסקנן אפילו כלילה ע"י מעליה שהחוטם דבוקס יהי שא"ל לחולעת קטן לעבור דרך שם ויזר יפה יפה שלא יגלה הכלי ולא יער המעליה ואם אינו דהוק הרבה יזר גם בזה אבל דרך נפה אקור לכנן דריענד שקינן מותר לשחוח דהוי ס"ס ודוקא כשאינו מרגיש בשיו שום חולע ואינו רואה אבל כשמרגיש או רואה ודאי אקור דהוי כי דאורייתא ואם סינון בדבר שיש בו נקבים גדולים קלח דשכיחי שייענדו בו החולעים וא"כ לא נחשב זה לקסא ואין כאן אלא כי אי שמה לא פירש אקור חפ"י בשעת הדחק (ונ"ל דבענין זה מיידי סה"ת) והכל לפי הענין וגם אם הוא מוחזק בחולעים א"כ לא נחשב כלל לבי' שמה לא היו חולעים:

ל"ד (מע) שאלה דין החומץ שכתב חוקר אי' בקפרו כי הצרים כנחבד שא"ל להיחזר חומץ עד שירוס חולעים והמסחל בזכוכית שקורין (מיקרישקאפיט) יראה כל החומץ מלא חולעים וכי שלכך אקור לאכול חומץ שאפי' סינון לא מהני חפ"י דרך צנר דק מאוד ואין לו תקנה אלא שמתחלה יכשנ החומץ ואח"ז מהני סינון בצנר דק:

תשובה משיכ נחמד חומץ הכל הוא שהרי התורה אמרה בתיב חומץ יין כו' מכלל דלאחריתי שרי וכיכ צרות ועכלת פתך בחומץ וכי התורה תקחום באיסור לאו ולמה לא תפרש חומץ מבושל או לומר בעיני למדעיה הללית שהחומץ לריך ביטול וגם איכ דכוונתו שהחומץ בכה יש בו תולעים דאיכ בינים לא נאכל שהרי כתב גיכ שכזרע אדם נראה ארס ובקשר הבילה נראה מרכנולת אלא דבר הכל הוא ולא חסרה תורה מה שככה אלא מה שילא לפועל:

אך כוונתו דיש חומץ שכשמתחילין נגד השמש נראין בו תולעים תה נראה דיש לו דין חומץ שיש בו תולעים שכי הכי כדריה בשם ר' יוחס חיל חומץ שיש בו תולעים אס פרוו לחזיר נקרא פרוו אכל מן החומץ לחכשיל לא הוי פרוו ומותרים עכ"ל וכמה הפ"ח ס"ק ע' ומסתברא דאף בהכשיל לונן מיירי ואף אס פירש ממקום למקום במאכל עלמו היינו רביחא וס"ד אכל אס פירש מן המאכל לחוץ אף בדופני הכלי מבפנים אסור דלאו היינו רביחא ולפי"ל אין לאכול חכשיל זה אלא ביום דמי ליה אכל בלילה לא עכ"ל והכ"ס העתיק דבריו בזה"ל ס"ק ו' אכל אס אוכל בקדירה יש ליהר בחומץ שיש בו תולעים כי חולי יפרשו האוכל חוץ לאוכל עכ"ל ולענ"ד ז"ל דממיכ מ"ש המאכל עלמו מדופני הקורה אס נאמר דאס פירש על האוכל הוי רביחא ול"ל דאנו הושבין כל מה שבקורה כאלו הוא גוף הכלי והרי בפירש מדופני הכלי אמריי בהר"א היינו רביחא ואף שלא נהגדלו התולעים בתוכו אלא בכלי אחר כבר כתב הנ"י דאף המערה מכני לכלי דין כלי ג' כראשון ואס פרוו על דופני כלי ג' מותר ומ"ש מים או חומץ שהרי בהדיא כתב הרמב"ם בפ"ג מה' מי"א אחר שכח דין שרץ המים שבכדורת וכלים ח"ל פירש לדופני החנית וחזר ונפל להוך המים או לחוץ השכר מותר ואה"כ כתב דין מסקין יין וחומץ כו' אכל אס לא סינן שוחה כמו שפרשנו הרי להדיא דאין חילוק בין מים לחומץ ושכר ואיכ אף אס פרוו על דופן הכלי מותר דהיינו רביחא ועוד לפי מה דק"ל דאסור לשאוב בכלי מן הכור והיינו ע"פ מה שכח הר"ש דבגמ' מוכח דהיכא דאס פירש אסור חיישי' שמה פירש ואיכ גס האוכל אסור שמה פירש על דופני הקורה וכ"ל ע"כ דכוונת הפ"ח דר"ל דבדואי אף אס פירש לדופני הכלי וחר מותר לאכול האוכל אלא דכוונתו דאס פירש לדופן הכלי אסור לאכול בפ"ע חו"ו ע"פ דבריו ודע דהא דאמריי בפירש לדופני הכלי מותר לאו למימרא שמוחר ליקח התולעת בידו ולאכלן ואף ששוחי עליו ואוכלו אסור וכן תולעים שבמים שבכלים ובכורות לחודיהו לא משתרי אף ששוחא לאכלם אלא דוקא כשהם במים וכן מדוקדק לשון הרמב"ם שכי פירש לדופני החנית וחזר ונפל לחוץ המים מותר ע"כ ועממא דחזר הל"ה אסור והא דמרבינן לאיסורא יבחושינן שסינן הייט אף כשחזרו לחוץ השכר דאי לא"ה מאי חיריא סינן חפ"י לא סינן נמי וכמש"כ הרמב"ם וכ"כ בס' הפרומה בהדיא עכ"ל ואיכ כוונתו ה"כ דאס פירש מן האוכל חפילו לדופן הכלי אסור התולעת לאכלו בפ"ע אכל ודאי עס האוכל והנשק' מותר זה כ"ל ברור ועוד שהרי הפ"ח ממיר חפילו בקמח שפירש ע"ג דופני הכלים אף דדבריו דחויס ע"י כו"ס והוא ברור מ"מ מוכח דגס הפ"ח דעמו אף שהתולע אסור חפ"י לא פירש אכל כשחזר מותר המאכל:

ואמנם מילתא דפשיטא ליה לפ"ח שהתולעת בפ"ע אסור ומשמע מדבריו שאסור מדאורייתא מחמת שרץ מספקא לי עובא ולענ"ד לימא לדבריו כלל הנה מה שכח דכן הוא בס' הפרומה בהדיא כוונתו שכ"כ בקה"ת שאס סינן היין ואחר כך חזרו לייין אסורין ואיכ אין מבואר מדבריו יוסר ממה שכח הרמב"ם וכ"כ בס' הפרומה סינן ל"ו דכפרשו וחזרו אסורין ואמנם כ"ל בדואי מותר חפ"י לאכול התולעת בעין ובכזר שלא יעלנו בידו דאז הוי פירש ממש אכל אס שוחה לחוץ הכור אין בו איסור דאורייתא כ"ז שלא פירש לחוץ שהרי אמרינן בחולין בימים ובנחלים הוא דכי אית ל"י אכול דלים ל"י לא תיכול הא בכלים אף על גב דליח ל"י אכול ואס כן אין לו בכלים הס דומין ממש ל"ש לו בימים ואס כן כי היכי דיש לו בימים מותרים חפילו בפני עלמס בלא משקה ה"כ אין לו בכלים ובכורות דלא נקרא שרץ כלל ואס כן מה"מ לאסור אלא דבכורות ח"א לאכלו בפ"ע כ"א בחוץ הכור דכשיליחו אן הכור הרי כבר פירש דהא חפ"י פירש חוץ לכור ה"ה אסור מטעם שרץ הארץ כדאמריי בהדיא סס חנ"י דמסייע לך כל השרץ השורץ על הארץ לרבו' יבחושינן שסינן ועוד סס דילמא פירש לעיל מלבייתא והדר נפיל לכסא ועובר משום שרץ השורץ על הארץ וכפירש"י סס דכיון דרמשה והלכה קלת נעשה שרץ הארץ ע"כ אכל אלו שרלים הגדלים בכורות או בכלי לעולם אין בו משום שרץ המים דכ"ז שהוא כבור חפ"י פירש מן המשקין לגמרי על דופן הכור והכלי מבפנים מותר לגמרי ואחר שפירש מקרי שרץ הארץ ואף שהרמב"ם כתב המסקן היין כו' לוקה משום שרץ המים או משום שרץ הארץ ומשום שרץ המים ע"ש מ"מ לכ"ע כ"ז שהוא בדופן הכור לא נקרא שרץ כלל דומיא שיש לו סנפיר בימים (דברי רמב"ם עיין בס' המלו' שלו בלאוין סימן קע"ט ובחינוך סימן קס"ג) וכן משמע מכלבו סימן ק"א שכי ח"ל פרוו לדופני הכלי או הכור אין נאכעין מהס משמע דחפילו הס עלתן מותרין וכן משמע מלשון הר"ן שכח וז"ל הילכך נקטינן דכורות כו' שוהה ושוחה כו' אכל פרוו ויולא לחוץ אסור משום שרץ הארץ ע"ש משמע אכל כ"ז שלא ילא לחוץ מותר חפילו התולע עלמו ולכן כ"ל באמת מה"מ גס התולע מותר אלא דמי"מ מדרבנן אסור או משום מראית עין כמי"ש הש"ך בשם ה"ח בתולעים של גבינה דודאי לא גרע וודס שעל הככר דגוררו או משום כל תשקלו וכמי"ש החינוך בתולעים שלא פרוו דמן הדין מותרים אלא דאסורים משום כל תשקלו ובזה מפרש החינוך מה שאמרו שוהה ושוחה ואינו נאנע ר"ל דחפילו כל תשקלו אין כאן ובזה ח"ש דהר"ן וכלבו כתבו לדין חורה באמס התולע מותר והרמב"ם וקה"ת והחינוך וכן כל הפוסקים שהזכירו שאס פרוו וחזרו מותר משמע אכל לא חזרו אסור התולע היינו מדרבנן ובזה כ"ע וודי ואין כאן מהלוקת כלל בין הפוסקים ואפשר דגס דעת הפ"ח כן אלא מלשנו משמע דמדאורייתא שהרי כתב והא דמרבינן יבחושינן שסינן:

וְגַלְגַל עוד דאי גמורה לזה שהרי בתיכ פ"ג הל' י' ח"י אס נבלתם תשקלו להביא יבחושים שסינן ע"כ ופקוק זה הוא מה שכי בפי שרץ המים ודגים ובפרק י"ב הל' ג' אל תשקלו כו' בכל שרץ השריץ על הארץ להביא אס שפרשו לארץ וחזרו הרי להדיא דפרשו וחזרו ילפינן מאל תשקלו וכבר כי הרמב"ם בק"ה דלאו זה נאמר בין על שרץ המים ובין בשרץ הארץ וכן בכל הדגלים ואיכ ע"כ סא דינפינן וינבלתם תשקלו ליבחושינן שסינן מיירי בלא חזרו אלא לגופא אלעריך דאס סינן חייב

ולכן כל הזכיר בח"כ שסינן והזרו כדא"ר ההם אע"כ דלפנינו אע"פ שלא הזרו אלטרין ולי"ל דה"א כיון שהתירה ההורה אין לו בצורות וכלים דומיא דיש לו בימים וה"א דאפי' פראו בגמרי מותרין כרגיש עהורים קמ"ל דאם פראו הזרו לאיבור או גשום שרץ המים או שרץ הארץ וממילא ידענו דה"א בהזרו אפי' אקורין והיינו מפסוק אל השקלו בזה כולל כל מיני שרצים ועוד רא"י שהרי איבע"י בגמ' בפירש לאור וקלטו אי מקרי פירש ולדברי הש"ח לעולם החולע אקור בפ"ע ומאי איבע"י ל"י שהרי כבר פירש עכ"פ מ: הפרי וא"כ מאי בכך דלא מקרי פירש אלא, על כרחך אם לא מקרי פירש אפילו החולע מותר וזנה י"ל גירסא שלנו בהולין שם דא"ר חקרא תניא רמקייע לך ככל השורץ כו' לרבות יבחושין שסנן וכחמת בח"כ ילפינן מאת נבלתם האמור כפי דגים וכ"כ רש"י בהווש וכחמת צרי"ף ורא"ש הג"י דתני' ואת נבלתם כו' וזנה שכחתי יש ליישב דר"ח רלה להביא רחיה לכל דברי ר"ה דנפקוק ואת נבלתם לא ילפינן רק דאם סינן ואכלן בעין דחייב אכל אם הזרו לא משמע מיני' ור"ה אור דמאי נפל לכסא ולכן קילר ר"ח בלשוננו ואמר פסוק בכל השרץ דמיניה ילפינן גם אם הזרו ופירש אלא דלא ידעינן אם גם בשרץ המים שייך פירש דמנא אפילו בפירש מותר ולכן אמר לרבות יבחושין, שסינן וזמה לזה כתבו החוס' גבי ונתן הכסף וקם לו שדרך הש"ס לקלר הפסוקים:

וְלִפְיָן שבארנו דה"א כ"ז שלא. פירש לגמרי דהיינו הוץ לכלי מותר אלא מדרבנן אקור לאכלנו בעין משום אל השקלו וגם צרנו שבחומץ ג"כ דין אחד להם ואם עירה מכלי לכלי דין כלי ב' בראשון. ולפ"ז אין חשש כלל בחומץ שיש בו חולעים לבטלו עם גשר ודגים או לערבו במיני ירקוח ולפתן אפי' חי דמאי ניהוש לה שמה יפרוש לאוכל או לדופני הכלי לא מבע"י כ"ז שהנשקה עופת דודאי מותר אלא אפי' אם יתייבש לגמרי המאכל כיון דאין איסורו אלא משום כל השקלו מדרבנן וזה ל"ש אלא כשהוא החולע באוכל אכלו חולעי' שבחומץ שלא נראו כלל ואין כאן משום ב"ח כדאמר ל"י רבינו לאימיה בסוף א"ט בחולעים שבדגים אכלע לי ואנא איכול פרש"י שלא חרזה אותי ואקון גם וכן מעולם לא שוננו פולה פה ואפילו חסידים ואנשי מעשה חוכלים מבחמץ ואין חוששין כלל לבדוק החומץ אך לריך לזהר שלא לסקנו דאם סינן הוי כפירש ואקור וזנהג ישראל סורה היא:

(כ) וְאֵךְ עדיין לריכין אנו לברר אם מותר לשאוב בכלי מן החצית או דוקא ע"י עירוי: **הנהגה** כחכ דנהג שכי' הרא"ש דלשאוב בכלי אקור היינו דוקא משום דמעיקרא ה"י צבור והשחא בכלי והוי כפירש אכל החולעים שבחגדלו בכלים אין חילוק בין כלי ראשון לשני וע"כ כוונת סב"י דכלים מותר אפילו לשאוב דא"ל דכוונתו רק לערוי מכלי לכלי דא"כ אין מקום לקושיחו מן הראש"ש שהרי בצורות ל"ש עירוי אע"כ דק"ל להב"י דאם גדילתן צבור אי"כ אם שואב בכלי אפילו אם פראו רק לדופני הכלי הוי פירש ותיישינן שמה פראו ומזרו וה"ה דביד כמי אקור לשאוב וכמו שכחצ בהדיא הכלבו אכל מה שבחגדל בכלי דין כלי ב' בראשון וכמו שכי' בד"מ רחיה לזה וכן הפ"ה ע"ש וכ"כ רש"ל וז"ל ולבוש והשך וזמ"מ ופ"ה אך הכו"פ שדי' ב' נרגא דכ' דבוראי אין חילוק בין צור לכלי אלא הח לוק הוא בין שאיבה לעירוי ודוקא במערה מותר דכ"ז שהוא עם המשקה אף אם יפרוש לדופני הכלי השני מותר דהיינו רביחא אכל לשאוב אפי' מכלי אקור דכיון דנדבק השרץ באחורי הכלי וכשחוליא הכלי לחוץ הרי השרץ על דופן הכלי מכהן בלא משקה ותיישינן שמה יבחוש מחוץ לפנים שדרכו בכך לקרב אל המשקה וכל היכא דתיישינן אקור וזחמת הוא סגרא ישרה ואמנס כ"ל דחיו לומר על כל הגדולים אשר נשיהם אנו חיים לא העלו סגרא זו על לבם אע"כ דס"ל דאע"ו לד פנימי וחילון גורם איסור והיתר אלא שהתורה המירה כל שהוא דרך גדילת החולעת כדאמר"י היינו רביחא ודרך החולעת להקרב אל המשקה ולא לרחק אך כ"ז שהיא בחוץ חויר המשקה לא נקרא פירש כלל שכן דרכם שלא להיות דוקא סמיד במשקה אלא בחוץ חלל הכלי והצור ששם המשקה אכל אין דרכם ללאת חוץ לחויר והלל הבלי (דונמא לרבר כל היכא דמזדה והדר חזי לקיניה) ולכן כשילא חוץ לחויר החלל על שפה הצור והכלי אקור שכבר פירש ממקום חיותו ואמנס הוא תיכח בכלי שבחגדלו נו מה שאין כן בכלי ששואב בו והכניסו נולו לוקוס המשקה אם כן לד החילון והפנימי כולן שוין שהרי א"א שלא יהי' משקה עופת גם על לד החילון מהכלי ששואב ואם כן כל המשקה שיש בפנים ובחוץ הוא הכל היצור אי' וא"כ אף אי נימא שלאחר שנתייבש המשקה מבחוץ רוחם לפנים הכל הוא דרך גדילתו שהרי מעולם לא פירש ממקום חיותו אדרבה מתקרב למקום חיותו ולא נקרא פירש כלל וזנה מקויימים כל דברי הגדולים הנ"ל וילאנו בהיהר:

וְרִאִיתִי בש"ג שכי' וז"ל אם יכול לקחת בכלי מן המים שבכלים שהשרצים בהם ולשתותם בכלי אחר הרא"ש הביא ב' דעות כו' ע"ש והו' דלא כמו שכי' הב"י לחלק בין צורות לכלים אכל בראש"ש לא נזכר כלל ממים שבכלים אלא דהאי אצורות וכדברי כל הגדולים הנ"ל ורש"ל ביש"ש כ' על דברי ב"י דיפה כ' ואז"י בצורות אינו אלא הוונת דבגמ' לא נזכר אלא פירש ממש או סינן והבו דלא להוסיף וזכאורי רש"ל על הסמ"ג בלאוין קס"י קי"א כתב רש"ל בשם באורי רא"ש ששעם אי' מלאו תלעים בחומץ והוכיח עם הלומדים שאמרו שאינם רולים לבדוק החומץ ע"ש וכפי הנראה שנעלם מהם דברי ר' יוחס שהביא הב"י ואמנס אפי' נעלם מהם לא ידעתי מה עלה על דעתם לאקור חולעים שבחומץ יותר מנמים והרי בהדיא כ' הרמב"ם שדין אי' לכל המשקין עם המים ול"ע אם לא שבאמר שהחולעים לא גדלו בחומץ אלא שנפלו לחוכו:

לד' (כח) ע"י פ"ה שמתיר בהס"מ מילבין בקנח אע"פ שפרשו בדופני הכלי כמו בשרץ המים ועוד גם הרוקח מתיר כמש"כ הע"ז בשמו. והנה מש"כ דדומה לשרץ המים כבר השיגו כו"פ ואני באמי למלאת דבריו דע"כ מה דקאמר הש"ס ודילמא פירש לדופנא דמנא אין ר"ל שהוא ספק דא"כ קשה הא קי"ל אין מחזיקין איסור ונימא כאן נמלא וכאן היה וכ"ש לשיעת רמב"ם דכל ספק מה"מ מותר וא"כ מנ"ל לדייק דמשום היינו רביחא התירה החורה וא"כ אפי' אם ודאי פירש מותר הא י"ל דבוראי פירש אקור ולא התירה החורה רק בספק פירש אע"כ ר"ל דזה הוא ספק הרגיל וקרוב לודאי שפירש ואף דקאמר דילמי' מלינו כיולא בו בחוששין לספק דרוסה כתב הר"ן דחוששין ר"ל ודאי וה"ק הש"ס הא דהתירה החורה מכל אשר במים דמותר לשתות מנורות אף שאין להם סגפיר וקשקשת והא בודאי

בית שער איסור והיתר אדם

פרשו ח"כ מדהחירה החורה ש"מ נשום דבך רביהיהו וא"כ עדיין נקרא כח אשר צמים דכל חלל הנור נקרא אשר צמים וא"כ דוקא צטרף המים דיש ריבוי להחיר מותר נשום היינו רביהא חבל שרץ הארץ דכחב רחוקה השורץ על הארץ וכי זה אינו רביהא שישרץ בארץ ואפי"ה חסרה החירה כיון ששרץ כבר דא"כ מאי מהני רביהא ומה שכחב הפ"ח דרבו המפירים שהרי גם רוקח החיר אמת שכן הוא צרוקח שצידנו הנוסחה כמו שהעסיק הע"ז חבל כ"ל פשוט שיש שם השמטי הדפוס דקשה למה כתב הרוקח דאם שרלו בנפה חקורין הא חפ"י לא שרלו רק שנשארנו בנפה חקורים אלא פשוט של"ל כמו שהעסיק בהנהגה שערי דורא בשם הרוקח ח"ל תולעים שבקנח ומחרין ואם שרלו בקנח חקורים ואם נשרו בנפה חקורים וא"כ אדרבה אימא להדיא צרוקח דאם שרלו רק בקנח חפ"י לא פירו כלל חפ"י על דופני הכלי מצפנים חקורים וכן צדין דלא גרע מתולעים שפרשו מפירי לפירי שחקורים וה"כ כל קורט וקורט של קנח הוא כפירי אחר לאסור ולכן כ"ל דאין להחיר חפ"יננו בהפ"מ ובקנח המונח כמה שנים בחביות לריך לצדוק אחר תולעים וכדיעבד שלא צדקו. אם יש ספק שמא לא החליע כלל הוי ס"ס אך לענ"ד הוא צלח ספק שהחליע בודאי ואם כן אין כאן אלא ספק אחד שמא לא פירש חקור:

ל' (כג) פה בקהילתנו מרגלח בפומא דאינטי שהרב ר"ש מ"ן הזקן הורה הלכה למעשה בקליפת פארא:לין שכמעט שמוחזקים בתולעים מילבין להניחם בחנור חס והנה אין ספק שילא לו מההיא דע"ז ל"ד דורדאי דארמאי לאחר י"ב חודש מותר וכי החוס' בשם ר"ח דשמריס שנתכבשו בחנור מועיל כמו המנחה דיב"ח ואף דר"ח הקפיד ע"ז היינו נשום דס"ל דלא מהני יב"ח ע"ש חבל היכא דמועיל יב"ח ה"ה דמהני לייבש בחנור ולפ"ז כיון דקיי"ל בפי' פ"ד דכל ברי' שאין בה עלם אינה מתקיימת יב"ח ולכן ממרא דכדא לאחר יב"ח מותר דהוי כעפרא בעלמא ה"ה הכא ע"י חמימות החנור נעשה כחפר ואף שלא יהיה כשרף מ"מ נחייבש לבגרי עד שאין בו שום לחלוות וכאש"כ הרשב"א בחשו' סי' פ' דאין מתקיים ר"ל לא חי ולא מת ואף דבסי' קנ"ה כ' הרמ"א דשרץ שרוף מותר לרפואה דעפרא בעלמא הוא משמע חבל לצריח חקור וגם באו"ה כלל ל"ג סי' י"ב ב' ומיהו הצריח יזרזר וכן בחנוץ שפרשו קודם פסקה י"א בא"ח סי' המ"ב שאני בכל אלו שמחכוין לאסור חקור וכעין זה כ' הח"ל בחבובה סי' ע"ה חבל בגידון דידן שאינו מכוין כלל לחבילה האיסור מותר אף לכתחלה ונשום מבעל חקור אין כאן שהרי אינו מבעל אלא שורפו ועוד לפי מה שבי' הש"ך בסי' קנ"ה ס"ק י"ג משמע דאפי' לצריח מותר צטרף שאינו אלא חקור חבילה ואינו דומה לחנוץ בפסק דאיקורי הגאה כיון שהוא שלא צדק חבילה וע' מה שכתוב ח"ה בסי' ע"א:

והרמב"ם בסי' פ"ד על נעשה הע"ז שהחיר מעטם כימות וכחב הפ"ח דאין לו שחר שאינו כימות בחנור ולא ידעתי מה חילוק בין כימות לנקלה ול"ל משום אומן שגילשוו בחוך הפת הם לא נקלו ולא כימותו כידוע ע"פ טבע דדוקא שט"ג הפת נקלה ומה שהשיג עליו דאף אם פיר' ע"י עריכה מוקוס למוקוס היינו רביהא ליהא דחזיל לשיטתו שכ"ט ג"כ בסי' פ"ד בקנח שהחליע חבל ז"א כחש"כ לעיל וכבר השינו בכו"ס והאננת אהו וכחש"כ הע"ז בסי' ע"ו ואף שהע"ז כתב רק ספק כימות היינו משום אלו שגילשוו בלחם צפנים נש"כ באלו שמחכוין וכו' פאמראגלין ודאי שהשרץ נשרף או עכ"פ כלה כל הלחלוות שבו ודוניה לעור הקיבה ושאר בני נעיים שנייבשן בחנור דהוי כעץ בעלמא כדאי' בסי' פ"ד והמוש יעיד ע"ז ומ"מ דוקא בחנור חס מחד כמו שמסיקין לאשום בו חבל מה שמוהגין להניח בהובו לחתק שהוליא הפת מן החנור זה לא מהני דמאן יימר שנשרף:

(כד) שאלה ב' שקנאו קליפת פאמראגלין מחנות א' ובישל א' מהם אוחס בלא בדיקה והבי' צדק אוחס ונלא בחיזה חתי' מילבין כ"ל דאומן שנהבשלו מותרין וע' בע"ז במעשה דפלגרין ונ"ל דהכא לכ"ע מותר שהרי הצדיקה לריך להיות בכל חתי' והתי' בשני עלמה כחש"כ בש"ע וכן ה"כ צדקו כל חתי' והתי' שלא מלאו הוא כשר וא"כ אין א' מהזיק על חבירו וא"כ כיון דרובא דרובא לא נמלא בהם מילבין אלא בחיזה חתי' וא"כ י"ל דמה שנחבשל היה מהרוב שלא היה בו מילבין כלל ועכ"פ מידי סי' לא נפיק וא"כ יש כאן ס"ס דש"א כימות:

ל' (כד) מרקחת חקורין איין גינאכבן שנמלא מילבין בחוך הכלי מה דינו. נראה פשוט דאם לא נמלא רק אחד או ב' בעינין שלא נחזק עדיין אזי מותר כדאימא בי"ד סי' פ"ד מעטם ס"ס כחש"כ הע"ז שמא לא יש יוהר ואח"ל שיש שמא לא פירש ואף שהב"ח בסי' ק' הביאו הע"ז מחמיר בחרי זמנא הוי חזקה הרי כהבו כל הפוסקים והראב"ד דאי אשתכח חלהא וכ"כ צהדיא בהה"א וז"ל ואם נמלאח א' או ב' בקדרה משליכין ואוכל את השאר ולפ"ז הדר. צרור כחש"כ הע"ז שט"ס הוא בחבובה רשב"א שהביא הב"י ונ"ל ג"פ. ומה שהמה הונ"י בכלל מ"ו דאדרבה צרא"ש נשמע בפי' הבא ע"י דרוקח צמחון אמרינן ג' זמנא חבל בחיקור דאורייתא בחרי זמנא. המעיין צרא"ש שם יראה להדיא שכ"כ חליבא דמאן דאמר בחרי זמנא חפ"ה מודה לעינין מנאח חבל חכן קיי"ל בג' זמנא ולכן כהבו דוקא ב שואין ומילה דהוי ספק נפשות אמת בכ"י שם נשמע להדיא דרוקח צוסקוח דרבנן קיי"ל בג' זמנא דוסקוח דהיינו לעמא לנפרע עכ"ל ע"ש וע' בחמורה כ"ז ע"א עכ"פ מכל הפוסקים משמע וגם מהרשב"א בחבובה סי' קי"ב נשמע עכ"פ דבעינן ג' תולעים והמכ"י כתב דאין זה עינין לזה ולא כתב שום טעם ונ"ל דודאי אינו דומה כלל דהתם בנשואין ומילה אין כאן חזקה שנאמר דחזקה זו מוליאח מחזקתה ולכן חמרינן בחרי זמנא כו' חבל הכא אדרבה חירקות יש נהם חזקה שאין כאן תולעים ואינו חלל מיעוט דשכיה וא"כ להוליא מחזקתה לכ"ע בעינן ג' וא"כ יש לכמוך ולהחיר:

ואמנם אם נמלא ג' מילבין וא"כ הרי אשחזק שיש תולעים בכלי זה ואין כאן אלא ספק אחד אם פירשו ואשער גם זה אינו כי י"ל דכמו דאשחזק דאלו פירשו הכי נמי פירשו יוחר ונפלו למטה וכל דבר שמוחזק לן שהוא כך אין להכניסו כלל בשם סי' ואשילו אם היה נחשב ספק אחד מה בכך כמו שכחב הש"ך שם דמשום ספק אחד אין להחיר ושמעתי שיש מורים לבשל אוחס וא"כ יהיה ס"ס שמא לא היה וספק כימות חבל זה פירכא דכיון דמוחזק לן לא נקרא ספק ועוד דהא חקור לעשות ס"ס צידים כמו שכתב הש"ך ס"ס כ"ז והפ"ח בכללי ס"ס כלל י"ח וז"ה הוי כמבעל חקור לכתחלה ואשילו אם הוא ספק חקור שהרי שם גם כן הוי ספק דרוסה וכחב מהרי"ט דהוי כמבעל חקור ולכן לענ"ד אין חקקה ואפי' את כבר בשלו אומן בדיעבד בשוגג כ"ל דאסור דאין כאן אלא ספק אחד שמא

נימוח כיון דמוחזק בחונטים וא"ל דכמו דק"ל צ"ל פ"ד דאין מועיל בדוקה במקלח ה"נ להיפך ז"ל מהא דמלח ג' חולטים מוכח איפכא וכן ממששה הט"ז בפלארן ולכן נ"ל דאין לו תקנה במלח ג' מילצין וגם אקור אפילו לחולי שיש ב"ס דכ"ד שאינו רפואה אקור גם לחולה כדאיחא בש"ע כמה פעמים:

לח (נה) לחתוך להם לסבין של צמר לאכול בו גבינה נ"ל דמותר וכ"כ בהרי"א הפ"ה וכ"מ מכל הפוסקים והש"ך בסיומן פ"ע ס"ק כ"ב כתב בשם יש"ש דאקור ועיינתי ביש"ש ושם מנאר לחתוך בו גבינה ע"ש ואפשר דיוסקא מועעת כדמנה לש"ך ומה שהקשה הש"ך על רש"ל צ"ל צ"ל דלק"מ דכונת רש"ל הוא כמו שכתב המ"א צ"ל חק"ע ולכן אקור להגעיל מחלב לצמר שיבוא לעשות וזהו שכתב רש"ל דאינו נכון:

לט (נו) **שאלה** מידי דבעי הדחה וא"א להדיח מה דינו:

תשובה הט"ז כתב ס"י ל"א משמע דסבירי ליה דמותר כמו בקליפה דמסק רמ"א שם סעיף ד' דאם א"א לקלוק מותר וכר"ס ונ"ל דכ"מ להדיח מש"ע ס"י ל"א ס"ד שכתב ואם נפלו זה לחוך זה וננין מדיח הכשר מוכח דהחלב מותר וכ"כ המנ"י בהדיח צ"ל ס"א ס"ק ל"ז ונ"ל דבאמת אם נחפוס דכל קליפה שהלריכו הכמים אינו אלא מדרבנן וא"כ בודאי ה"נ גרירה והדחה ובאמת כן משמע פשטא דלישנא דא"ה כלל כ"ט דין ב' דאפי" קליפה אינו אלא מדרבנן אבל בחולין ח' ע"כ בפלוגתא דר"ב אמר קולך פ"ש"י כיון דהוא דאורייתא אזלינן להומרא וכן הכריע הרשב"א מטעם זה בריש רולין כיון דהוא דאורייתא אזלינן להומרא וכן מוכח מההלריכו הכמים קליפה בקדשים כדאיחא נטף מרוטבו כו' ול"ל בכונת א"ה כמו שהבין הכו"ש בסיומן ל"א דכונתו כמו שכתב המ"א צ"ל חמ"ז במקום שהקליפה אינו אלא מדרבנן ועכ"פ נ"ל דה"ה הדחה וגרירה הוא דאורייתא במקום שיש לחוש שכדבק בו איסור קלה ולמאן דמתייר בקליפה כר"ס ה"ה בהדחה ומאן דאוקר כריב"א ה"ה בהדחה ורש"ל דמוסק כריב"א הביאו הש"ך ס"י ל"א ס"ק ח' ה"ה בהדחה קיים וה"כ המ"י מלח דל"ש בו הדחה אקור כולו ולא ידעתי מה שבי ע"ז הט"ז דכ"מ כתב שעת הדחק כגון שנתאכסן בבית נכרי כדיעבד דמי ול"ל דהט"ז ס"ל לחלק בין קליפה להדחה שהרי צ"ל מסיק למעשה כריב"א וכן בס"ק א' כתב דבהדחה כדיעבד מותר ולא ידעתי מה ענין ה"ה לדברי יש"ש דכ"י ס"ד בבית נכרי מותר לבשל בקדירות של נכרי דהוי כדיעבד וכן יהיה מותר לבשל בקדירות של צמר שאנ"י חלב וח"ו ונח"ה שם כלל י"ז כתב זה רק לפי מ"ש שם דאם רחץ הכלי יפה מותר כדיעבד אם נשתמשו וע"ז כתב דבבית נכרי כדיעבד דמי וא"כ במקום דבעי הדחה מדינא כגון שהכלי אינו נקי בודאי אין חיובק אם הוא בבית נכרי או בביתו וכמו שכתוב לקמן וזהו ג"כ דעת הראב"ד שהביא המ"א כלל ס"א דין י"א דאם חתך צמר רק דק בסבן של איסור כולו אקור דלא יוכל לבררו או להדיחו ובודאי גם הח"מ מורה לדינא דרש"ל לשט"י ריב"א ור"ל כמנ"י שם כלל י"ז שסובר דרש"ל חולק על ה"ה וע"י מנ"י כלל כ"ב ס"ק ע"ו שכתב דבדבר לח לריק ס"י וי"י לעיל ס"י י"ד:

מ (נז) **שאלה** תרנגולת שמנה טרפה שנוולתה עם צמר ומקלח החיכה נוגעת בתרנגולת ושאר החתיכות נוגעות זו בזו והוא הפ"מ מה דינו:

תשובה לכאורה אין למלוח הימר כגון שכתב רמ"א צ"ל ק"ה סוף סעי' ע' דבהפ"מ יש להסיר במליחה בקליפה בכחוש אבל לא בשמן ומי יבא אחר הכרעה רמ"א:

ואמנם אחר העיון נ"ל דיש הרבה לדידי להקל החתיכות שאינם נוגעים בערפה גזכה. דהנה במליחה אם חוסרת כ"ק כדעת הראב"י ודעמי"י והיא דעת י"א שכתב רמ"א או עד ק' כדעת רשב"א ור"ן כדריע המחבר ורמ"א דבשמן אקור עד ק' ואמנם כ"ז הוא בחתיכה שנגעה בחלב עלמו ואמנם שאינה נוגעת רק בחתיכה שנוגעת בחלב היא פלוגתא ומהר"ם ור"י במרדכי הביאו הכ"י דדעה מהר"ם דחלב אינו מפעפע מהחתיכה לחתיכה ומה שאינו נוגע בחלב מותר אף בלא קליפה ור"י מספקא ליה ומלריך ס"י בין הכל נגר החלב והמחבר הכריע להדיח כמהר"ם ובודאי משמע דדעת המחבר אפי" לקולא אינו מפעפע לשאר חתיכות כמו שכתב הט"ז ס"ק כ"ב ואמנם ונה שחמה הט"ז שהרי בל"י ספק דאם בלע דבר המפעפע אוקר הכרמה וכ"כ ונ"ל דל"י חמור ממליחה דהא מסקינן בגמרא דמליחה כדוחח דל"י עכ"ל אני בעניי לא זכיתי להבין מיהו שהרי הרא"ש וכל הפוסקים כתבו להדיח דאף דק"ד בגמרא דמליחה חמור מל"י אבל לפי האמת ק"ל מל"י וכן פסק המחבר דל"י הכחוש בעי נטיחה ובמליחה די בקליפי והרי גדולי הפוסקים ס"ל דמליחה אפילו בשמן אינו אוקר יותר מכ"ק ומה שכתב הש"ך בנקה"כ דהב"י הכריע כמהר"ם רק לחומרא אבל באמת אפילו חתיכות שאינם נוגעות באמת אקורין דלקולא ל"א דאינו מפעפע המשיין בב"י יראה דליחא שהרי כתב על האי פלוגתא של מהר"ם ור"ן שג"ל להכריע כמהר"ם דלא שנקינן פשיטותא דמהר"ם מחמי ספק דר"י ומהר"ם אפי" לקולא ס"ב דאינו מפעפע כמ"ש בהגה' ש"ד שער ל"ז בהג"ה המחלטה פסק מהר"ם ונ"כ שם בהגהת ש"ד וכן יש לדון וע"ש במ"ש שכן דעת הר"ש מקולי ועוד דאי איחא כדברי נקה"כ לנה לא הזכיר המחבר דין של שאר חתיכות בידוע שלא נגעו באקור והימר א"ו דדעת המחבר לגמרי כמהר"ם דאינו מפעפע אפילו לקולא ואמנם רמ"א כתב דאין לשנות הנהגה לשער בכל מליחה צ"ל ונ"ל הכל אקור דריינין למליחה כבשול ואח"כ כי הרמ"א י"א דבהפ"מ יש להקל בקליפה והיא דעת מהר"ם פדווא נחשו רמ"א והביאו בד"מ ור"ל דאפי" לפי המנהג מוכח שם דדעתו דבהפ"מ יש לקמוך אסכיה ראב"ה ודעמי"י דאפי" בשמן מליחה אינו אוקר רק כ"ק ונ"ל ש"ע"ו כתב רמ"א שיש לקמוך עליו בכחוש אבל לא בשמן דלדינא לריך ק' ור"ל שאוהה החיכה שנגעה באקור שמן אין להסיר אפי" בהפ"מ ע"י קליפה דבזה לריך ס"י מדינא לשיטת הרשב"א ודעמי"י ובהכרעה הב"י אבל משאר החיכות לא מיירי רמ"א כלל שהרי בד"מ כתב והאריך כשיט' הרשב"א לשער הכל בק' אם אין דבוק ואח"כ כתב ונ"ל אבל לא משמע כן מדברי א"ה משמע דאין מלעריפין כל החתיכות ומ"ש נ"ל כי מדינא לא היה לריך במליחה רק כ"ק שהיא דעת רוב הפוסקים אלא שאנו מהמירין לבויה כבשול ודי לנו בחומרא זו ולא להחמיר בו יותר מכשול ומטעם זה השיב לי מהר"ם פדווא דמנהגו להסיר ע"י קליפה במקום הפ"מ עכ"ל ודעת מהר"ם פדווא הוא אפילו בשמן ואף כתב הרמ"א בהג"ה דמדינא לריך ס"י אפי" דר"ל לשיטת המחבר לריך ס"י מדינא והיינו דוקא בלוהה החיכה שנגעו אבל בשאר חתיכות לא הכריע רמ"א כלל וכן כתב בהדיח בהשבו רמ"א

בינת שער איסור והיתר אדם

ק"י קיי"ח דמינח מליהה ב"ק ונ"ל דע"כ גם הש"ך ס"ל כפירוש דברי רמ"ח שהרי בק"י ל"ב ס"ק י"ז כחכ הש"ך בשם הח"ח דאף ל"י מנהגנו לשער כל מליחה ב"ק מ"ח בהפ"ח עכ"פ לא חמרי חכ"כ וכחכ הש"ך והשמע שם חפ"י בשמן ודבריו ל"ע שהרי רמ"ח כחכ-בק"י ק"ה דלר"ך ס' נגד איסור דבוק וידוע דא"ח לומר איסור דבוק אלא בדבר ש"ל חכ"כ ולרעת הש"ך איך אפשר לומר דבוק ואח"כ מלחמי במכ"י ופכריע משום זה ולא כש"ך וכחכ כיון שרמ"ח חזר בו בש"ע ומה שכחכ בת"ח ואחר המחילה לא עיין יפה שהרי המחכ הזה הוא דוקא בלא הפ"ח ולא אמרינן חכ"כ ודבוק אבל בהפ"ח כבר הכריע רמ"ח דאינו חוסר רק ב"ק וא"כ פשיטא דלא חמרי חכ"כ ופשיטא דבוק וא"כ דברי רמ"ח ודברי ח"ח עולין יפה בסגנון אחד ואמנם הא חכ"כ בכושח אבל הש"ך שכחכ דח"ח מיירי אף בשמן ל"א חכ"כ והרי הרמ"ח כחכ דבשמן אף בהפ"ח בעינן ס' ומשמע דלמנהגנו מחמירין אף בדבוק אע"כ ל"ל דס"ל לש"ך דמה שכחכ רמ"ח בשמן היינו דוקא לענין חוהה חסיכה כיון דרעת הרבה פוסקים דבעינן ס' מדינח אבל שאר חסיכות שאינן נוגעות בחלב יש לקמוך דרע' מהר"ם והמחבר דאינו מפעפע מחסיכה לחסיכה והוי כעין ק"ס דפלוגתא דש"ח הלכה כראב"י וא"כ אף חוהה חסיכה שנגעה בחלב מותר ע"י קליפה ואח"כ כרשב"א שח"א עכ"פ אינו מפעפע מחתי לחתיכה וע"י במכ"י בכללי ק"ס ובמחודשים ק"י ו' וכעין זה כחכ הש"ך בק"י פ"ז ס"ק ל"ב בכשרה שינקה מן הערפה ולפ"ז יש מקום להחיר שאר חסיכות שאינן נוגעין בהרכגולת וע"י כפ"ח שכחכ ג"כ כעין זה ומכ"ש שכחכתי דגם דעת ר"ש מקולי כמהר"ם ולא הוי יחידי ויהי שכחכ הפ"ח דהרשב"א בזה"ל דף ל"ה חולק על מהר"ם אמה שמדבריו משמע הכי אף מה שהביא מדברי הרשב"א בת"ח שם אדרבה מוכח מדבריו דס"ל דדוקא בחוהה חסיכה מפעפע בכונה אבל לא מפעפע מחתיכה לחתיכה וכ"מ עוד מדבריו שכחכ שם אס נמלח חלב מפעפע בו ולא נדע צאיזה מהן נגע מוכח דאם ודאי לא נגע בהלב גופה אלא בחסיכה שנגע בחלב אינו מפעפע אח"כ ראייתו בהשו' חמ"ו נודע ביהודה סימן ל"ב דמלרף ג"כ קברא זו דאפשר דרמ"ח לא כחכ דנוהגין לאסור במליחה בשמן רק בחוהה חסיכה אבל לא בחלו שנגעה בה ומלרף ג"כ דעת ראב"י לזה אלא דשם היה מב"מ וכשהלעתי הדברים להגאון בית מאיר הורה לדברי לפסוק כן בהפ"ח וקעורת מלוה ואמר לי דהוי ספיקא דדינח ודוקא שלא נגע ודאי בעריפה אבל אם יש לפק שח"א נגע הנס שיש ג"כ ק"ס שח"א לא נגע ואח"כ תע שח"א הלכה כראב"י ז"ל דיש ג"כ ק"ס להחמיר שח"א נגע ואח"כ לא נגע שח"א הלכה דמפעפע מחתי לחתיכה:

אח"כ בא לירי ספר כו"ס וראיתי שכ"כ בק"י ס"ט בספק אם נמלח חלב עם צמר והחיר ע"י קליפה מטעם זה ע"ש ודע דאין ללמוד מזה להחיר ההתי שנגעה בק"ט מטעם ק"ס שח"א ה"י כראב"י ושח"א אינה ערפה דלא יהא אלא איסור דרבנן דקיי"ל דלר"ך ס' וכבר דחה זה בהשוכה חמ"ו בנ"ב ואי משום הא נראה לי דלק"מ דכיון דאין קיי"ל מליחה בק"י ולכן אף באיסור ורבנן נהיגין כן דכל מה דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון ומ"מ יש להחשיב דעת ראב"י לקפיקח דדינח וכן איח"א בחשוכה שבוט יעקב בהעשה דמין עגל שנמלח קוץ תחוב עד החלב ומלחו עמו עוד צמר ופסק להחיר מטעם ק"ס שח"א לא היה עריפה ואח"כ דעריפה שח"א הלכה כראב"י בק"י ק"ה דמליחה אינו חוסר רק ב"ק ואפילו בשמן וא"כ אם אינו ידוע איזו חתי נגעה בעל חד בתרי והגם שחמ"ו בכ"כ חולק ע"ז היינו דס"ל דבהניע לחלב עריפה ודאי ולא הוי ספק ובחמת לא זכיתי להכין כונחו שהרי מ"ח אינה עריפה רק מספק שח"א ניקב אי מאיבנים הפנימים וגם לענין התערובת אפשר ללמד ולהחשיב דעת ראב"י לקפיקח דדינח ככ"ל:

ואמנם כ"ז כשהתרכגולת מוכח על דף שמולחין עליו ללד מטה והבשר מוכח למע"ל או שמולחין בכלי העשוי מקנים באופן שאין ליר הערפה זכ החח שאר חסיכות אבל כשנמלח על דף והתרכגולת מוכחת ללד מעלה וא"כ בודאי שהליר זכ תחת כולם וליר גבלה דאורייתא ואמנם מלחתי בש"ר שם שכחכ דהליר נעשה כגרי כחוש וע"ש בהגה' רמירי מליר מהלב שמן ואפ"ה חשיב ליה כחוש ומלחתי בחו"ה כלל ר' דין ז' שכי בשם סמ"ק כשיש בשחיהן לבעל החלב אבל לא באי מהן חוהה שנגעה בו אסורה דשח"א לא מפעפע והשני מותר ומ"מ (וזו קברת ר"כ שבמרדכי) ואין לאסור הסני חפ"י חת"ל שאינו מפעפע מחמת הליר הראשונה הסמוך ש"כ דליר מחתי שנאסרה מחמת צלועת איסור אינו דאורייתא ואמרי' ב"י שפיר משרק שריק אע"פ שנאסרה מהחלב ולא גרע מהחלב עלמנו שאין מפעפע לשם עכ"ל חו"ה ודבריו ל"ע דהא ל"י גבלה דאורייתא וגם משרק שריק ל"ש אלא צדס אבל ליר אדרבה משרק ונ"ל דכונחו דכיון דחכ"כ בשאר איסורין אינו אלא מדרבנן וא"כ אין הליר יכול לאסור יותר מן החלב וכשם שהחלב אינו מפעפע לחתיכה שאינו נוגע בו כך הליר שלו הנבלע בחתי ראשונה אינו נבלע בחתי ומה שכחכ משרק שריק ר"ל אינו נבלע ועוד ל"ע בדבריו שכחכ דהשני יאסור מליר הראשונה הסמוך ול"ל דקאמר שיאסור מליר החלב גופה ול"ל דס"ל כיון דמיירי שאינו נוגע בחלב וא"כ מקתמח כשמניע הליר מן החלב לחתכה ראשונה נבלע בו ואינו מניע לחתיכה שחתי' או דמיירי שמוכחיס החתי לרוחב כולל דאין הליר של חלב מניע לחתיכה ב' והלע"ד כחכתי:

ד"ע דשם צשי"ד כתב דר"י הלבן הביא ראייה דמליחה בק"י מהא דאיח' בחולין ל"ז ע"כ הנהו אעמחח דאמלחו בגידח דנשיח ולא פירש כי לר הוא הראיה וע"ש בחכ"ש מה שפירש רראיתו כיון דקיי"ל כרב הונח דף ל"ו בגרי שללחו בחלבו אסור וא"כ ק' היאך החיר ר' אחא וע"כ דהוי ק' ודבריו המוהיס דא"כ הא"ך ס"ר דר' אחא לאסור ונ"ל דכך הוא הראיה שהרי קשי' דפריך המס לר' אחא מדשמואל דאמר פריך שנללה בג"ה קולף בו' וקשי' אדרפריך משמואל לייחי ראייה מדרב הונח דאמר אסור לאכול חפ"י מראש חזנו ול"ל דשאני דר' הונח דהוי שמן כדמשי' הש"ס שם שאני חלב דונעפעט ופריך מר' יוהנן ומשי' כחוש הוי וא"כ פריך שפיר מדשמואל שהרי בג"ה דהוי כחוש קיי"ל כשמואל וכבר כחכו חוספות שם אדרשמואל דאמר קולף בו' היינו דקליפה עכ"פ אסור וא"כ ר' אחא דאסור משמע ודאי דאסור כולו והיינו דס"ל דאין חילוק בין כחוש לשמן ולכן פריך מדשמואל עכ"פ מוכח דבשמן מליחה ול"י שזה עד ס':

ב"א (נח) עפח מרק של צהר שנפל על כלי שהבשלים בו קאווע ואין מנשלין בו חלב לטולס ואין ק' נגד העפה מה דינו. כ"ל דאף דקיי"ל דהקדירה לעולם אסור היינו דוקא לבשל בו צמר אבן אלו כלים שלעילם מנשלים בו רק האווע כ"ל דמותר לבשל בו קאווע נשבות עם חלב דאף דקיי"ל דני"ע צר

ג"ס ע"י כישול אסור נכחלה עם בשר מי"מ זהו רק מחמת ספק שמה מפעפע וא"כ הוי ק"ס שמה
 אינו ימנעפס ואח"ל דמפעפע שמה העיקר כדעת הפוסקים וכהכרעת הש"ע דאפילו לכהחלה
 מותר אך ז"ל שהרי לכ"ע א"חור לנצל לכהחלה כדי לאכול עם בשר אך יש ללרף לפי מש"כ
 הפ"ח דבכלים דא"ח לנצל ליד: והי"ח ע"ס שמהמשין בהן נשפע מותר וכדפסק בש"ע סימן קכ"ב
 וה"א דעת רש"י ואף שהש"ך כתב דלא קי"ל הכי מי"מ יש ללרף להיתר עור שימחין מע"ל יש להקל
 (וכ"כ במנ"י כלל ג"ו ס"ה ה' וכו"ס) לענין ע"ס חלב שנפל על קדרת של בשר דמותר מה"ע:

מב (נע) שאלה קדירה לוננת העומדת על הכירה וזו חחמיה חלב רוחה מה דינו:

תשובה דין זה מבו"י - להדיא בס"י ל"ב בש"ך ס"ק ל"ב ובי"ש ונפ"ה שם וכו"ס ובמנ"י דאף

הסכסיל אסור דקיי"ל מחמה גבר אך הגאון בעל ח"ד דבר דבר גדול דלו יהא דמפעפע לפניו מי"מ
 חין הנלוש יולא מחמיכה לחתי"י למעלה ממנה בלא רועב דהמים שנחוכה ודאי דאין לו דין רועב
 כ"ז שהוא לונן ודבריו נראין מאד דבדאי א"ח שמה שנכנס לפניו הוא מנצל הוי"ס שהרי אפי"י בשנת
 מותר ליתן לונן להמין א"ס א"ח לנצל במוכו כדאיתא בל"ה ס"י שי"ח א"ח דל"ל דמפעפע לפניו
 ונבלע בחוך המים או החכסיל וגם בחתי"י שנוגע בשולי הקדרה אבל מחמיכה לתמיכה א"ח שחלף בלא
 רועב ומי"מ חין להיתר כ"ח בהש"מ דכיון דאמרינן דמפעפע לפניו ה"ז דומה לבשר שנפל לחוך חלב
 לונן דלדעת מקלת פוסקים א"ס יש בו בקעים אסוי"י אפי"י הוא חי כמש"כ בש"ך ס"י ל"א ס"ק כ"י אך
 מה שר"ה הגאון שם לחלק דוקא כשהיה ההלב מכסה כל עובי שולי הקדרה דבס"י ל"ב בש"ך ס"ק
 ל"ב כתב לאסור החכסיל ובס"י קכ"א כ"י דקיי"ל דאינו מוליך הנליעה בכולו ולזה מחלק בין הפוסקים
 וחולק על כל הגאונים הנ"ל והנה באמת לפי שי"ט הש"ך שם תמיהתו חתי"י קיימת. ואמנם לפי
 דעת המ"א בס"י חתי"י שהחליט דמוליך הנליעה בכולו חלף שאין מפליע מכולו דין הנ"ל הוא דין חמת
 שהרי מוליך נליעתו בכולו חלף שראיתי שהגאון הנ"ל בס"י ל"ב דחה בשתי ידים דברי מ"א וכתב
 שנעלם ממנו דברי חוקי נזכרים שנחזו דכשהכלי מקלחו קר בזה צודאי לא מפעפע בכולו ועוד כתב
 שהוא נגד הקוגי"ל דע"ז דקיי"ל כבכ"ס כבר הארכתי בזה בס"י ס"ב דהעיקר כדעת המ"א וק"ל הא
 דאמרינן כבכ"ס היינו דאינו טוה שהרי גם במליחה מלינו בן שמנליע בכלי ואינו מפליע מן הכלי וגם
 לענין עירוי דעת א"ז בשם מהר"ח דמנליע ואינו מפליע כדאיתא ע"ז"ה כלל ג"ח ס"י מ"א ובשי"ת
 " בחוס בית השחיטה דמנליע בסכין ואינו מפליע כדאיתא שם בש"ך ס"ק י"ז ומש"כ שנעלם ממנו
 דברי החוקי כבר כתבתי שם דלפי מה שסיימו החות' וכתבו ואי מקפקא ליה היה לו למיבעיא בשאר
 איסורים קאי על מש"כ לעיל דהיינו א"ס מקפקא ליה בין שהכלי מקלחו קר בין שכולו חס בכולחו
 מקפקא ליה אי מפעפע וע"כ ל"ל שכן דעת כל הפוסקים שהרי לא מלינו באחד מן הראשונים
 והאחרונים שכולם כתבו דדין מניפת חלב שנפל על הקדירה ולא הזכירו שום רמז ורמזא לחלק א"ס
 כל הכלי חס או מקלחו קר ועוד לפי הכלל שאסור בדינו שכל דברי חוקי שאינם נזכרים בפסקי
 חוקי לא קיי"ל הכי ודין זה לא נזכר כלל בפסקי חוקי לחלק בין מקלחו חס לקר אע"כ דהפירוש
 בחוקי כמש"כ או דלא קיי"ל הכי וא"כ א"ס באנו לרחות דין מפני דין יותר ע"ז לרחות דינו דשי"ך
 שכתב בס"י קכ"א כיון שהוכחתי בהש"ב שם דדעת רוב הפוסקים כמ"א וכ"ש שהש"ך גופא אף שכתב
 בס"י קכ"א דאינו מוליך הנליעה בכולו אפי"י כתב כאן דהכל אסור דמחמה גבר וכבר פשטה הוראה
 זו של הש"ך שלא שמענו מעולם מי שחולק ע"ז ומכ"ש לפי מקנה הפ"ח בס"י קכ"א דבכלי קלר
 ודאי מוליך הנליעה בכולו וא"כ כ"ש ה"ה הכא כיון דמחמה גבר. ועוד נ"ל דגם הש"ך ורעמ"י דס"ל
 דאינו מוליך הנליעה בכולו היינו למעלה ממקום חמישו אבל לכ"ע עכ"ס מפעפע כנגדו וז"ה מיושב
 מניפת חלב דהלכה רוחת לאסור משום ספק שמה מפעפע לפניו וכן משמע בפשיטות מלשון הפור
 שבי ומפעפע לפניו וכ"כ הבי"י בפירוש דברי הסמ"ג הביאו הש"ך ס"ק י"ח וא"כ ה"ה הכא:

ועוד נ"ל דמה שכתב הש"ך דאינו מוליך הנליעה היינו דוקא בשאר כלים אבל בכלי חרס מותר

דבכ"ס מפעפע וז"ה מיושב מה שהנחתי בל"ע בחשו' הנ"ל ס"י ס"ב דהסמ"ג קותר א"ע שכתב דאינו
 מוליך הנליעה בכולו וא"כ כתב בשם ר"י דמרחמרינן ביטול מפעפע ולכן א"ס נפל ע"ס חלב על כלי
 חרס מפעפע בכל החרס ולפ"ז לק"מ דשאני כ"ה ולכן דקדק לכתוב כלי חרס דוקא אבל בשאר כלים
 באמת אינו מפעפע וא"כ חין כאן סתירה כלל מש"ך דבס"י קכ"א ויירי משאר כלים ובס"י ל"ד כ"י
 ג"כ הש"ך דמוליך פליעתו בכולו והיינו בחכור שהוא כלי חרס:

מג (ס) שאלה מי שנשלו דגים בחלב ביורה ועירו כך רוחח לקערה של בשר צ"י מה דינו:

תשובה לכאורה לפי מה שכתב הש"ך בס"י ס"ע דמסתמא ליכא ס' בקערה נגד הקליפה וא"כ

הכל אסור אך זה מלחתי בש"ג סקביג המרדכי בשנת דף ע"ח ע"א בשם הרב משאנן ח"ל הנ"ל הוא
 דפשיטי שיש במקפה ס' מרדי קליפה ע"ש ובאמת החוש יעיד ע"ז ודבר פשוט בעיני שאו"ה ואפ"ד
 שכתבו דאין ס' היינו בקדרה שהיו בימיהם ועדיין נראה בגליל פוזנא מן הקערות הישנות של צר"ל
 שכמעט חין להם חוך א"ח דבר מועט וע"ז כתבו דאין ס' אבל בקערה שלנו חין ספק שיש ס' נגד
 הקליפה וע"י במנ"י כלל ג"ח ס"ק כ"ה:

מד (קא) שאלה הא דכתבו הפוסקים רוחח כף איסור צהיתר שלריך ס' נגד מה שכתב בקדירה

א"ס ר"ל מה שנכנס ברועב דוקא או ר"ל מה שכתב בקדירה אף שלא היה רק מקלת ברועב כמו חתי"י
 שחליה ברועב לשיעת ר"י נסימן ל"ב דאמרינן הנ"ל הקדירה מסייע להפליע (ג) הא דקיי"ל כר"י
 דחסיכה שמקלחה ברועב שהרועב מנבלל הכל א"ס חת"י בשר בחלב ולא נכנס בחלב ובקדרי רק
 חלק קטן דא"ס נשער רק מה שנכנס בחלב יהיה בחלב ס' נגדו ואמנם א"ס אמרינן שמפליע גם מה
 שהון לקדירה חין כאן ס' מה דינו:

דין זה מלחתי להדיא באו"ה כלל כ"ח דין ג' בקופו חתי"י איסור חס שנפל מקלת לקדירה

בר"ך ס"י אף נגד מה שהון דליר האיסור פוזנא ממנה כנ"ל ול"ד לכף מחכת דא"ל לנצל כולו ריש
 חילוק בין דבר מאכל לכלי והייט מטיעמא דלעיל דע"י הרועב פולט מחמיכה לחתי"י ואפילו איסור
 הבלוע ומחמה גבר ומרתיחו וה"ה כשהתיכת האיסור לונן מק"ו חתי"י יבישות דאמרינן מחמה גבר
 ולאסרת כולו וכ"ש הכא שמבלעט ומפליע יותר ע"י הרועב הרופח ודוקא דבר מאכל אבל כלי שנחקה
 מפליעם איסור ונפל מקלחה לתוך היורה א"ל לנצל כ"א אהו המק"ל לנצל עכ"ל הרי להדיא דבשר

מחלל אמרינן שפולט ביר וא"כ צורחי אף מה שחזן לקדירה אסור אבל בכלי אינו לריק לשער רק מה שנכנס ברוטב ואף דאינו מוכרח בכלי מאו"ה די"ל דכוונתו למעט מה שחזן לקדירה אבל ז"א ד"ל חו"ה כלל ל"ז דין ב' אפילו אם ספק אם נחשב כולו או מקלחו לריק ק"י נגר כולו רעכ"ע צאורייתא כו' ודוקא מה שנתפסק שחזן מן הכף לטוך המצטיל כו' הרי להדיא דוקא מה שנכנס במצטיל וכן הוא לשון קמ"ק שהבאתי בק"י שחז"ל נגר כל מה שנחשב בקדירה כו' אבל מה שלא נכנס ברוטב אין אסור עכ"ל הרי להדיא חז"ל דפסח וכתב מה שנחשב בקדירה בכוונתו ברוטב וא"כ כוונה כל הפוסקים כן הוא חז"ל שכתבו ומה שנחשב בקדירה כוונתו ברוטב גם מצואר צאורייתא דנחתי אין חילוק אם הה"מ הוא אם או לונן אחר שכתבתי ב"ז קניתי ס' כו"פ וראיתי שכתב ריש קיומן ל"ד דלכן דקדק המוצר לכחוב כל מה שנחשב בקדירה וכוונתו אף שלא נחשב ברוטב דהכל הקדירה מסייע כמו חז"ל מקלחה ברוטב לר"י דמה שחזן לקדירה אינו מלערך דאין הכל הקדירה מסייע ובלתי ספק שנעלם ממנו דברי חו"ה שכתבתי שכתב להדיא להיפך דמחלל מפליט מכולו אבל כלי אינו מפליט רק מה שבהון הרוטב ומה שהנציא רחיה מקיומן ק"ה דכלי נוח יותר לפלוט בקל יש להלק בין הכלל להחם:

עוד מצואר מאו"ה שהבאתי שכתב אבל הכלי הנאסר מצליעם איסור ונפל מקלחה צורה א"ל לבעל כ"א אהו מקלח מזה מוכח להדיא כדעת המ"א בק"י הנ"ל ור"ל כש"ך בק"י קכ"א והבאתי דבריהם בק"י הקמוץ שהרי נ"ירי כאן מכלי שנאסר כולו ע"י בליעה ואפ"ה נפיל מקלחה א"ל לבעל כ"א אהו מקלח ולדעת הש"ך משום דטעמא דאין מצליע בכולו הא ל"ש הכא חז"ל דאינו מפליט מכולו: **מ"ד (כז) שאר** המוחזק ל"ד השני של כף חלב בקדירה של בשר מה דינו די"ל לחיוב דאין דרך להשתמש אלא בראש הכף וא"כ מעולם לא הלך הנליעי בלד השני (ב) אם החב פרור שדרכו להשתמש בכולו והוא של בשר ועכשיו תחב ממנו מקלח בחלב אם צעינן ס' נגר כל הכף דאמרינן מפליט בכולו או לא (ג) כלי שנאסר והגעיל מקלח ונישל באהו מקלח:

ד"ה דעת הש"ך צעימן ס"ע ס"ק ס"ג דאף דלא נשתמש רק במקל' כלי מפליט מכל הכלי ובק"י קכ"ב כתב רכלי שנאסר במקלח לא נאסר כולו דאינו מוליך הנליעה בכולו וכן כתב הפ"ח שם ואונס לנדר הדברים דעת הרא"ה בד"ה דף קכ"ח בכלי מחכות מוליך הנליעה בכולו דחם מקלחו ח"ה ואם צ"של במקלח נאסר כולו ואם הגעיל במקלח חזר להכשירו דככ"פ ונראה שזה גם כן דעת ה"א בק"י ל"ד סעיף א' בהומב כף חולבת בבשר בכלי מחכה דלריק ס' נגר כולו דחז"ל דאין דרך להשתמש בכל הכף מ"מ מוליך ומפליט הבלוע בכולו והרשב"א במשה"ב מספקא ל"י ואונס בהה"ק ל' בפשיטות' כלי מחכה שנאסר מקלחו נאסר כולו לפי שהוא מחמה ציור כו' עכ"ל וכי ה"ז צ"ד ס"י קכ"א שגט דעת הרא"ה כרשב"א ודעת הסמ"ק בק"י די"ג דאפי' בכלי עץ דינו הכי וז"ל כשתחביבין כף חולבת בקדירה של בשר משערינן בכל מה שנחשב אבל מה שלא נכנס ברוטב אין אסור ואפילו בכלי מחכה אבל לענין הגעלה לריק להגעיל כולו כדאמרי' בפי' דם הטאה צ"של במקלח הכלי לריק הגעלה בכל הכלי עכ"ל ומדכתב ואפי' בכלי מחכה ש"מ דמ"ירי צ"של עץ ואפ"ה מפליט בכולו ולא מטעם דם מקלחו ח"כ ונראה דילול לקמ"ק לשיטתו הביאו הש"ך קיומן ל"ד ס"ק י"ח וז"ל כתב הסמ"ק טפה שנפלה על הכלי מספקא לן בפי' דם הטאה אי מפעפע בכל הכלי או לא ולא כי כלי מחכה ש"מ דס"ל חז"ל דהאיצט"י שם בכלי מחכה מדאמר מריקה ושטיפה מ"מ מדאמר הש"ס שם דם אינו מפעפע צ"שול מפעפע ומדחלי טעמא צ"שול דמפעפע משמע דאין חילוק בין מחכה לשאר כלים ונראה שגם דעת המחבר בסמ"ק שהרי בקיומן ל"ב בדין טפה חלב שנפל על הקדירה פסק בסמ"ק ומדפסק בט"ש או שעת הדחק להכשיר אף שלא כנגד הרוטב ש"מ דס"ל דאפי' בכל הכלים אמרינן דמפעפע בכולו ע"ש כש"ך ס"ק י"ח מה שפירש ב"י בדברי הסמ"ק וא"כ ל"ל דהא דכתב הש"ע בקיומן קכ"א הדין בכלי מחכות הוא לרבוהא דאפי' בכ"מ לא אמרינן דמפליט מכולו (אונס לפי מה שפירש הע"ז ס"ק י"ט שיותר היהר אם נאמר דאינו מפעפע וא"כ י"ל דאנן קי"ל בע"ש דוראי אינו מפעפע וכן משמע באו"ה שכי בק"י ל"ח מספקא לן אי מפעפע בכולו או לחוד הכלי או לא עכ"ל ור"ל או לא שאינו מפעפע כלל) הרי צ"הרנו דע' הרשב"א והרא"ה דעכ"פ בכלי מחכה כיון דחם מקלחו הם כולו מפליט בכולו והסמ"ג במל"ח ס"י קל"ח סוף דף ל"ג כתב גרסי' בזבחים צ"שול מפעפע כלומר מחפשט בכל הכלי כתב מורי מחאן נוהג רבי שאם נפלה טפה חלב ע"ג קדרה ונתחב באור' שמפעפע בכלי הרק כו' ולפ"ז ל"ל מש"כ שם בדרך ל"ד ע"ג סמוך לקוף הס"י וז"ל וכן הדין אם הכניסו כף חולבת בחוץ קדרה בשר שנכל מה שנכנס מן הכף בקדרה כו' אבל מה שלא נכנס בקדרה א"ל לבעל אפי' היא של מחכה כו' מ"מ אין מוליך בליעתו בכולה ונ"ל דר"ל דאינו מפליט מכולו וגם ל"ל מש"כ שם בהל' חמץ סוף דף י"ד וז"ל אומר ר' אליעזר דבכל איסורין כשנבלע האיסור במקלח הכלי א"ל הגעלה כ"א במקום בליעתו בכולה ונ"ל דר"ל דאינו מפליט מכולו ענין מריקה בכל הכלי וכתרומה א"ל כו' ע"כ והרי לעיל כתב מזבחים דצ"שול מפעפע וע"כ דהו צבחה ר' אליעזר דס"ל דלמסקני דגמי' כל איסורין דומה לתרומה אבל הסמ"ג לא ס"ל הכי ונמלא דלסמ"ג וסמ"ק וכן מוכח דעת המחבר וכן כ' האו"ה ס"י כ"ח דין מ' וז"ל וכתב בסמ"ק ואפילו לא נאסר כ"א במקלח מ"מ לריק הגעלה בכולו והיינו אפי' בכלי עץ עכ"ל ודעת הר"ן בפי' כ"ש בקנינה דפסקא אינו מוכרע די"ל דס"ל ג"כ דמפליט בכולו רק דס"ל כככ"פ ואפי' על ידי ליבון כרשב"א ע' ש"ך ס"י קכ"א וע"ז שם ומה שאכתוב במקוץ:

ומעתה נבא לדין ב' אם מפליט מכולו דעת הש"ך בק"י קכ"א דאינו מפליט בכולו וראייתו מק"י ל"ד בהומב כף חולבת שא"ל לשער רק נגר מה שנחשב והיינו משום דגם מחלה לא מוליך הנליעה לשם וכתב דהש"ך והסמ"ג והמרדכי וא"ה וקה"ת כתבו הטעם דחז"ל דחם מקלחו ח"כ מ"מ ל"א דמוליך הנליעה בכולו ור"ל דמעיקרא כשנשתמש בכף לא בלע ל"ד השני כלום וכן כתב הפ"ח בהדיא. ול"ל דהטעם בהומב כף חולבת משום דאינו מפליט מכולו אבל לעולם מפליט מכולו דז"ל לפי שיטתו שכתב הש"ך בק"י ס"ע ס"ק ס"ע דאדרבה מפליט מכולו וע"כ הטעם משום דאינו מוליך הנליעה בכולו ולרידי' אם חתב כף פרור שדרכו להשתמש בכולו או שחתב חלי מראש הכף שדרך להשתמש הכל ראש הכף כמש"כ הש"ך בשם רש"ל צעימן ל"ד חז"ל לריק ס' נגר כל כף הפרור ונגד כל ראש הכף

ולפיכך אם תחב לר השני של כף שאין דרך להשתמש בו א"ל כי כלל אפי' נגד מה שתחב זה ל"ע שהרי כל הפוסקים כי סמאל דלריך לשער נגד מה שתחב ולא חלקו בין אם תחב מקלח מרחש הכף או כולו וכן לא חלקו בין סתם כף דאין דרך להשתמש רק בראש הכף ובין כף הפרור דדרך להכניסו כולו דלעולם משערינן נגד מה שתחב וכן פ' הש"ע בסי' ל"ד בסנין אף דרך להשתמש בכולו והיאך קתמו כולם ולא פראו וכי יש גבול והרי בהדיא מצואר באו"ה שהעסקי לשונו ק"י ס"א דלריך לשער נגד מה שנתפק שתחב דעכ"ע דאורייתא וא"כ ניחוש שמא פ"א תחב יותר ואם כן בלע הכף ועכשיו אף שלא תחב כ"כ מ"מ מפליט אע"כ כמשי"כ המ"א בסי' תנ"א דמפליט בכולו אבל אינו מפליט מכולו וזהו אפי' שפיר כל פסקי המחבר בסי' ל"ב בעטפה שנבל על קדירה חשב לדעת סמ"ק שמא תחפשת בכולו אפי' בכ"ח וכלי עץ ובסימון ל"ד בכף חולבת דלעולם לריך לשער נגד מה שתחב בין בסי' כף בין בפרור וכן אין חילוק אם תחב כל ראש הכף או מקלחה דלעולם אינו מפליט יותר רק מה שתחב ובסי' קכ"א תחב דאפי' בכלי מנחה ד"ל כיון דחס מקלחו ח"כ וה"א דג"כ מפליט מכולו ולהכי תחב דאפי' אינו מפליט מכולו ומכ"ש שאר כלים ומה מאד אני תמה על מאורן של ישראל הפ"ה שכתב שנעלם מנ"י כשכתב ק"י קכ"א מה שבי בסי' ל"ד כהוא כף חולבת דא"ל לשער רק נגד מה שתחב וע"כ העטם משום דאינו מוליך בכולו ובסי' קכ"א כי לריך להגיעל כולו וע"ז קונו להקל דא"ל להגיעל כל הכלי ואם תחב לר השני אינו חוסר והם דברים קשים לשמוע על מאור עינינו הב"י שיכתב דבריו ולדעתם שכתב ג"כ מה שפסק בסי' ל"ב דמפעט בכולו ומה יעשה בדברי הסמ"ק סיוון רי"ג שכתב ד"ל כשהוא בין כף חולבת בקערה בשר משערינן בכל מה שתחב אבל מה שלא נכנס ברוטב אין חוסר ואפי' בכלי מנחה אבל לענין הגעלה לריך להגיעל לולו כדאמרי' ביטל במקלח הכלי לריך הגעלה בכל הכלי עכ"ל הרי להדיא דאע"ג שכתב דא"ל לשער נגד כולו מ"מ תחב תיכף דלריך להגיעל כולו וא"ל דלחומרך בעלמא כ' ז"א שהרי כי כדאמרינן ביטל במקלח הכלי כו' אע"כ דכוונתו דאע"ג דא"ל לשער אלא מה שתחב והיינו מפליט בכולו וה"א דה"ה דאינו מפליט בכולו ע"ז כתב דלענין הגעלה אינו כן אלא כלי שנאסר במקלח חסור כולו משום דמפליט בכולו ולכך לריך להגיעל כולו ומביא ראיה מביטל במקלח כו' והיינו דמפליט בכולו ואינו מפליט מכולו והש"ך שם בקכ"א כתב ועי' לעיל סיוון ל"ב ס"ק ע"ו (ע"ס ול"ל י"ח) ומרח לדין עפת חלב דמפעט ולא זכיתי להבין כוונתו צמה מרחץ זה ומה שכתב הש"ך דכל הפוסקי' כתבו דאין מוליך הבליטה בכולו עפר אני תחת דגליו וארובה נ"ל דמוכת להיפך אלא רכולם ק"ל כשיעט המ"א ומה שלחב הפה"ה עיינתי בו ולא נזכר שום טעם רק כתב שאין לריך לשער רק נגד מה שתחב וא"כ י"ל דק"ל כרשב"א דאינו מפליט בכולו וכמשי"כ המ"א וסמ"ג וסמ"ק ארובה מוכח דק"ל הכי כמשי"כ וז"ל א"ה בסיוון ל"ז ואפי' בכף ש"מ דאע"פ דח"מ ח"כ מאחר שחיומו רק על ידי חמין ולא על ידי אור עלמו אינו מוליך ומפליט בליטתו בכולו עכ"ל ומה למד הש"ך דלאו"ה אינו מוליך בליטתו בכולו וא"כ קשה למה הזכיר א"ה כלל ומפליט ודוחק לומר לריך דעל ידי אור מפליט כמי ועוד דא"כ ה"ל לכחוד דידוע שלא הכניס כל הכף ומדקתם משוע אע"פ שהכניס כולו מ"מ א"ל כי אלא נגד מה שתחב ועוד קי' דא"כ יהיו דברי א"ה סותרים זל"ז דבסי' נ"ח ד' מ' כתב בשם סמ"ק דאפי' לא נאסר רק במקלח לריך להגיעל כולו כדמוכח מדם הטאה דביטל במקלח הכלי לריך הגעלה בכל הכלי וע"כ ל"ל דמפליט בכולו אע"כ דודאי מפליט בכולו ובסימון ל"ז ה"פ כיון שאין חיומו על ידי אור ל"א ב"י חס מקלחו ה"כ לענין זה שיפליט מכולו דדוקא כוון שפיר של פסח שכללה הפסח על ידי אור אמרינן דמוליך הבליטה בכולו ומפליט מכולו וק"ל כרשב"א או כוון שכתב הש"ך בסי' קכ"א אבל על ידי חמין אינו מפליט מכולו אבל בודאי דמוליך בכולו דהא אפי' בכלי עץ לאו"ה מוליך בכולו אע"ג דל"ש חס מקלחו ח"כ ומשי"כ מוליך ומפליט י"ל אינו ר"ל להוליך האיסור ולהבליט שהרי מיירי מן הבליטה ואם כוונתו כש"ך ה"י לו לכחוד שהרי מתחלה לא בלע לר השני אלא דלא מיירי כלל מן הבליטה אלא מן הפליטה ור"ל שאינו מוליך מה שבלוע מלך השני להפליט ועיין באו"ה ותרחה שדברי כנים וכן מוכח להדיא מדברי א"ה כלל כ"ח דין ג' העתקתי לשונו בסי' ק"א וע"ש מה שכתבתי ומה שהביא הש"ך מאו"ה כלל נ"ח דין מ"ג וז"ל כתב המדרכי ולריך להגיעל אף הבית יד של מנחה ול"א שיספיק בהגעלה המחבת דכב"ס ומיהו נראה דבדיעבד מותר עכ"ל וק"ל להש"ך דכוונתו דבדיעבד אם נשתמש ביד המנחה בלא הגעלה מותר וא"כ ע"כ מטעם דאינו מוליך הבלוע בכולו ודבריו לא משמע הכי שהרי לא נזכר כלל בדבריו חשמיש ועוד דאין דרך להשתמש ביד המנחה אלא כוונת האו"ה כפשוטו דלריך להגיעל גם היר שהרי גם היר אסור שמוליך הבליטה בכולו הך בדיעבד שהשתמש במנחה ולא הגיעל היר מותר משום דאינו מפליט מכולו וכן מוכח להדיא בהגהת או"ה דכוונת או"ה שהשתמש במנחה (אך דשם בהגה"ה מוכח דעמא משום דכב"ס ע"ש) ושם מוכח מאו"ה דין מ"ד להדיא דק"ל דמוליך בליטתו בכולו חמת מדברי מה"ר שהביא הש"ך נשמע שמפרש בסמ"ג דבריו וראיה ברורה לזה מהא דאמרי' בפ' דם הטאה דם אינו מפעט בישול מפעטע ומה בכך דמפעטע הא כב"ס ודי במריקי' במקלח הכלי אע"כ כיון דמפעטע ומוליך בכולו אינו מפליט מכולו ולפ"ז במוכניס כף פרור א"ל כי רק מה שתחב וכשהיונו לשון כל הפוסקים דאינו מפליט בכולו ואם הגיעל רק במקלח ותחב לר שלא הגיעל לריך ס' דמוליך הבליטה בכולו ולפ"ז נסחר ג"כ מה שכתב הש"ך בסי' ק"ט דאם עירה הקערה במקלח אע"כ לריך ס' נגד כל קליפת הקערה ליחא דהא לדעת כל הפוסקים אינו מפליט מכולו כשיעט רשב"א ומ"א ואפשר כיון דהקערה חמה מפליט אף קי' רא"כ ה"ל להפוסקים לכחוד דין בכף חולבת לחלק בין חס ללונד:

ועדיין לריכין אנו לבאר דברי העור ורמ"א בסי' קכ"א משמע איפלא שהרי כי אהא דכתב המחבר דכלי שנאסר במקלח לריך הגעלה בכולו וז"ל ודוקא שנשתמש בכל הכלי אבל אם ידוע שלא נשתמש אלא במקלחו כב"ס כנר כתב המ"א שם לתרץ זה אף דבריו לריכין ביאור שכתב וזהכי מתיישב קושיית הב"י על העור ר"ל שהב"י כתב ב"י דדעת הר"ש כרשב"א מוכי הר"ש שיספיק אם ילבן חודו של סכין לפי שרגלינן הנכרים להשתמש בו באור אע"ג דח"מ ח"כ מ"מ כיון שהישראל אין משתמש בסכין ע"י אור סגי בהכי משמע אבל להשתמש ע"י אור אסור דח"מ ח"כ אמרינן לאיסור אבל לא לענין הכשר עכ"ל הב"י (ודברי רא"ש אנו כתב ג"כ רשב"א בנושה"ב) ר"ל דאין יחלוק העור

על אביו וכח המ"ח דלפ"ז לק"מ דהטור מיירי שרולה להשתמש רק באו"ח מקלם שהגביל ולכן ר"מ כשמש"י המקלם והר"מ מיירי להשתמש בכולו וא"כ גם דברי רמ"ח מתפרש הכי דר"ל דוקא להשתמש באו"ח מקלם כן כונת מ"ח אך עדיין לריבין ביאור דא"כ מ"ש חס נשתמש בכולו כיון שעכשיו אינו דולה להשתמש רק במקלם שהגביל ור"ל דכונתו לפרש דברי הטור ורמ"ח דקאי על מה שהביא הטור והמחבר דברי רש"ח שכתב דלא עלה לו הכשר עד שיכשיר כולו ומשמע דאפי' באו"ח מקלם שהכשיר לא עלה לו ההכשר ואקור להשתמש בו ע"ז כ' הטור ורמ"ח ודוקא חס נשתמש בכולו אז אקור לכחלה להשתמש אפי' במקלם שהכשיר דחיישינן שמה ישמש במקלם האחר ולא אקור אפי' בדיעבד כיון דאינו מסליט מכולו והכלי נאקר כולו והא נשתמש בכולו אבל חס לא נאקר רק במקלם ואו"ח המקלם הכשיר וא"כ אף חס ישמש במה שלא הגביל אינו אקור בודאי דהא מקפקא לן אי מפעפע בכולו וא"כ שפיר נוכל לומר ככ"ס ומותר עכ"ס להשתמש באו"ח מקלם שהכשיר כנ"ל כונת המ"ח וא"ל דהא כתב שם המ"ח דדוקא דיעבד מותר במחבת י"ל דמחבת וכיולא בו בידות הכלים וכן כף דקרוז הדבר שקבלו טעם ע"י שמיש והוי כאלו נשתמש בכל הכלי כמש"כ הט"ז שם בא"ח ובזה מתורץ קו' הג"ח שהביא הט"ז והש"ך [שהק'] דברי הטור אחרדי ובזה מדויק דברי רמ"ח שכי' אבל חס ידוע שלא נשתמש רק במקלמו מותר לכחלה ור"ל באו"ח לר' שהגביל לאפוקי היכא דאינו ידוע בודאי כגון ידות הכלים וכפות דזה דוקא דיעבד מותר ואף שהרשב"ח כ' בהד"ח שאפי' לא נשתמש רק במקלם לריך להכשיר כולו כבר כ' הדרישה שהטור לא ראה שהה"ח ולכן תפרש הטור שדעוהו בנשתמש כולו באיסקור אז לא עלה הכשר אפי' להשתמש במקלי שהכשיר ועי' ברו"ס שדחה עלמו מאד לתרן דברי הטור. ועוד היה נ"ל לפרש דברי רמ"ח דה"ק דמה שכתב רש"ח והס דברי המחבר דלא עלה לו הכשר דמשמע דחס נשתמש אקור אפי' בדיעבד ע"ז כתב המ"ח ודוקא כשנשתמש בכולו ר"ל כשנשתמש עכשיו בהיאר בכל הכלי אזי אקור המאכל אבל חס לא נשתמש עכשיו עם ההיתור רק במקלמו שהגביל מותר המאכל וכן י"ל לשון הטור אף שבלשון הטור כול קלם דחוק ילא לנו מכ"ז דמבליע בכולו ואינו מסליט מכולו כשיע' הרשב"ח והש"ע:

(סג) ועדיין חוב עלינו לתרן סוגיא דזכחים ל"ו דאימח החס בעי מיניה בישל במקלם הכלי לריך מריקה ושטיפה בכל הכלי או לא ח"ל מקחברא דא"ל דתנן א"ל ככוס חלל מקום הדם ח"ל דס אינו מפעפע בשול מפעפע ועוד חני' בישל במקלם לריך מו"ש בכל הכלי ואמר"י החס דוקא בקדשים אבל בסרומה בישל במקלם ח"ל מו"ש בכל הכלי ומה הוכיח הר"ן פי' ב"ש והר"מ ר' קכ"ח דכלי שנאקר במקלם ח"ל להגביל רק או"ח מקלם דילפינן כל איקורים מתרומה דאמרינן ככ"ס ולא כשיע' רש"ח ומה שח"י רש"ח ומחלק בין החירה בלע בתרומה לשאר איקורין כבר דחה הס"ח ומקבי"ח דפיסקחא נמי אין רח"ה כמש"ה הר"ן בפ' כ"ש ונ"ל בהקדים לתרן מה שכתב הסמ"ק הביאו הש"ך ס"י ל"ב ס"ק י"ח ח"ל מקפקא לן בפ' דס חטאת חס ביסול מפעפע בכל הכלי עכ"ל ול"ש שהרי להדי' ח"י החס דר"י דאכע"י ליה ידע דברייתא דתניא בישל במקלם לריך מו"ש בכל הכלי רק ששאל זאת האיבעיא לרמי בר חמא לנקותו חס יוכל לפשוט מקברא ע"ש ואדרבה בהדיא משמע בגמ' דקאמר בפשיטות ביסול מפעפע ובחמת הסמ"ג כתב אמר"י בפ' דס חטאת בשול מפעפע משמע דפשיטת ליה ואמנס חוס' שם הקשו סימה מאי קא מיבעיא ליה ומאי ס"ד דר"י אי כשמקלם הכלי על האש שמבשל בו ושאר הכלי לונן אי"כ מאי קאמר ביסול מפעפע הא לא מפעפע ואי בשכל הכלי חס פשיטת דמשעפע ואי קא מיבע"י ליה אי מפעפע בכולו או לא אי"כ סיבעי ליה בשאר איקורין (ולכחורה מחוס' ז"ה מוכח דהא דאמרינן מבליע בכולו הוא דוקא שכבר נחמתם כל הכלי אבל כ"ז שהלך הב' לונן אינו מבליע בכולו וכ"כ כו"פ אך מדברי הפוסקים שאין אי מחלק בכך משמע דאין חילוק וכן מוכח מדברי סמ"ג שהבאתי לעיל שכתב דמחב' כף חולבת ח"ל לשער רק נגר מה שמהב אבל לענין הגעלה אינו כן ולדברי חוס' אין חילוק בין הגעלה לתוחב דחס גם מחלה בשעת תשמיש היה מקלמו קר ח"ל להגבילו אפי"כ דאין חילוק ואס"ר דכונת החוס' ממ"כ חס מקלם הכלי קר הרי אנו רואין שלא מפעפע ואי כולו חס הרי אנו רואין שפעפע ואי מקס"א ליה ר"ל בין בחס ובין בקר) ונ"ל דזה היה קי' גם לסמ"ק חס דומק שנאמר דלא כיון ר"י באיבעיא זו רק לנקות לרבו ולכן ס"ל לסמ"ק דבאמת מקפקא ליה אי מפעפע ובאמת היה בכל האיקורין מקפקא ליה אי מפעפע בכולו וא"כ כלי שנאקר במקלמו לריך הגעלה בכולו או לא והא דמיבע"י ליה בקדשים דוקא היינו משום דגלי קרא גבי קדשים דטעון מו"ש בכל הכלי ואו"ח למעט תרומה כדאימח דברייתא ור"י ידע דברייתא ע"כ והנה לאכ"י החס דס"ל דאו"ח למעוטי תרומה דחס בישל במקלם הכלי אין טעון מו"ש בכל הכלי ומו"ש דקרא היינו הגעלה וע"כ ל"ל דאינו מפעפע דא"כ מ"ש תרומה אפי"כ דאינו מפעפע וחידוש שחדש"ן תורה בקדשים דאפי"כ דאינו מפעפע גזיה"כ דטעון מו"ש בכל הכלי אבל לרבא ההם דס"ל דאו"ח למעוטי תרומה דאפי"כ דאין וקדשים דוקא במ"ש וא"כ י"ל דמפעפע ואף בתרומה לריך הגעלה בכל הכלי רק דגזיה"כ בקדשים שיהיה דוקא במ"ש ור"י איבעיא ליה בקדשים חס בישל במקלם הכלי ואינו רולה להשתמש עכשיו רק בלד שמגביל חס טעון הגעלה בכולו או אינו לריך רק או"ח מקלם שהגביל מותר דא"ל דמפעפע בכולו עכ"ס אינו מסליט מכולו וא"כ פשיטת דמותר להשתמש באו"ח מקלם שהגביל אבל בקדשי' מצעיא ליה ד"ל דברייתא דתניא בה דטעון מו"ש בכל הכלי מיירי כשרולה להשתמש בכל הכלי וס"ל דברייתא דמפעפע וקדשים דומה לשאר איקורין ומריקה ושטיפה דקרא במ"ש ומעוטי תרומה דאפי"כ חס כשאינו רולה להשתמש רק במקלם שמגביל אין חילוק בין קדשים לש"א ובין דגלי קרא בקדשים דטעון מו"ש בכל הכלי משום דמפעפע בכולו ומיכלל ידעינן דה"ה לשאר איקורין דמ"ש או אפטר דברייתא ס"ל דאינו מפעפע וע"כ חידוש שחדש"ן תורה גבי קדשי' דאפי"כ דאינו מפעפע אפי"כ טעון מו"ש בכל הכלי ומה נחמעט תרומה כאכ"י וא"כ אפי"כ אינו רולה להשתמש רק באו"ח מקלם שהגביל אפי"כ בקדשים אקור רכיון דחיינן דלא משום בלוע קפדה סורה שהרי אינו מפעפע ואעפ"כ הל"כה תורה מו"ש בכל הכלי וא"כ ה"ס כשאינו רולה להשתמש רק במקלם אפי"כ טעון מו"ש בכולו ולכן מיבעיא ליה דוקא בקדשי' נשא"כ בשאר איקורין חס אינו רולה להשתמש רק באו"ח מקלם ודאי אין לריך הגעלה בכולו אמ"כ ופ"ש ליה דומיא דחס וה"ה הכא דא"ל מו"ש רק באו"ח מקלם ואפילו רולם להשתמש בכולו וע"ז ח"ל ביסול מפעפע ר"ל דודאי לא דמי ל"ס דחס ל"ש פעמוע ואין שם חידוש דין כלל אבל ביסול אפטר

דמפעטע ועוד הא חניא כהדיא דלריך מו"ם בכל הכלי ועכ"פ ל"ל דכרייתא מיירי כשרולה להשתמש בכלו ועכ"פ נדהה קצרת הנ"מ דרולה לרמות ביטול לרם דא"י כשירלה להשתמש בכלו אין טעון מו"ם אלא באותו מקלם שבשל בו דה צודאי מוכח מצרייתא דליחא וא"כ נשאר האיבעיא ברולה להשתמש רק באותו מקלם שהגעיל אי מפעטע בכלו או לא וספיר כתב הסמ"ק דמקפחא ל"י אי ביטול מפעטע ולפ"י מתוך קו' החוסמות דודאי מקפחא ליה אי מפעטע או לא ודוקא בקדשים קא מציעא ליה באיט רולה להשתמש רק במקלם שהגעיל ומדאמר ביטול מפעטע משמע ליה לסמ"ק והדבר חלוי בביטול ולא משום שהוא כלי מחכת דשייך בו חמ"כ ולכן כתב בכל הכלים דמקפחא לן אי מפעטע ולפ"י ספיר י"ל כשיטת רשב"א דכלי שנאסר במקלם לריך הגעלה בכלו ומה שהקשה הרא"ם שהרי כהדיא אמרינן אזהרה ולא בתרומה ז"א דיי"ל למעט בין ובמזג אבל לעולם דמפעטע בכלו ואינו מפליע מכולו כיון דהוא חב"ע"י דלא איבטיחא:

ולכאורה לפי מה שכתבתי דחליא בפלוגתא דאב"י ורבא וא"כ קשה דכודאי קי"ל כרבא וקשיא להנך דס"ל דאינו מפעטע אך ברין פ' כ"ה בסופו כתב הגירסא להיפך וא"כ הר"ן לשיטתו כתב ספיר בפי' כ"ט דאין טעון הכשר בכל הכלי והקמ"ג כתב דלא פליגי אב"י ורבא דהלכה כשניהם. י"ל לט' מכ"ז (א') אם תחב לר' שני מן הכף לריך ס' נגד מה שתחב דמתחלה בלע בכלו ואין להחיר אלא בהפ"מ (ב') דלעול' אין לריך לשער רק נגד מה שתחב דאינו מפליע מכולו (ג') בלי שנאסר בין כולו או מקלחו לריך להגעיל כולו ולא מהני מה שהגעיל המקלח דאינו מפליע מכולו ונדיעבד אם נשתמש באותו מקלח שהגעיל מותר אבל אם נשתמש במקלח שלא הגעיל אפילו לא נאסר רק איתו מקלח שהגעיל מ"מ אפילו בדיעבד אסור שהרי מהחלה הלכה הכליעה בכלו וע"י הגעלה לא פלטה אם לא בהפ"מ. וא"ל דהא קי"ל לענין הגעלה ככ"ט ז"א דדוקא במקום שהשתמש אמרינן כשם שע"י חימום זה נבלע כך ע"י חימום זה יפלוט אבל שתלית מקלה האחר י"ל ספיר דאף שהיה בו כח להבליע מ"מ אין לו כח להפליע והנמח לזה במליחא דאע"ג דמבליע קי"ל דאין בו כח להפליע ובספר כל הכשר אמרינן מבלע בלע מפלט לא פליע ובסיומן " זהו"ם ביה השחיטה בש"ך ס"ק " דיש בו כח להבליע במקו"ן ולא להפליע ואף שדעת הרא"ם בביק הבית דף קכ"ח דבאמת דקי"ל גם לענין זה ככ"ט הא כבר הוכחנו מר"כ כל הפוסקים בכ"ף דא"ל לשער רק נגד מה שתחב מוכח כשיטת המ"א בסיומן חנ"א והוא המחזור. אחר כמה שנים שהיו בחובי' חללי דברים הללו קניתי ספר כו"פ וראיתי בק"י ל"ד שהעלה ג"כ כמ"א אך נעלם מ"נו שהוא תבואר במ"א והעלה קצתו זו מדעסו:

מו (סד) שאלה כף בשר ב"י שתחצו בקדירה של חלב ב"י שבשלו בו עכשיו מים או ירקוח מה דינו:

תשובה דין זה איחא להדיא בק"י ל"ד סעיף ה' שכתב רמ"א או שיש במחל ס' הכל שרי ור"ל אפילו שניהם בני יומן וכ"כ הד"מ כהדיא ח"ל וא"י הכ"ף שרי וכ"כ האו"ם כלל ל"ה דין ז' ח"ל ואם יש ס' נגד הכ"ף מותר הכל אע"פ ששניהם בני יומן כו' ואף הכ"ף מותר בכלן מותר שהתבטל אינו של בשר עלמו וגם לא נאסר מעולם להיות חתר ואסור הכ"ף שהרי יש בו ס' ומהקדירה לא קבל כי אם כ"ט כנ"ט דהתירא עכ"ל וכ"כ עוד בכלל כ"ז דין ט' ח"ל ואם יש ס' בתבטיל נגד הכ"ף מותר גם כן הכל אפ"י הכ"ף לכחחילה כת עכ"ל וע"כ ל"ל מה שכתב או"ם בכלל ל"ד דין ט"ו ח"ל כ"ף חולבת שהדוח בין כלים הרבה של בשר ב"י אם היה ס' במים נגד כל הכ"ף ודאי שאר הכלים מותר"י אבל הכ"ף אסור לשניהם דעטם הכשר שבמים לא נהבטל נמלא שבלע עמה מכשר בן יומן עכ"ל וע"כ ל"ל דהחם שאני דמיירי שהיה שומן בעין על הכלים של בשר וא"כ המים הם של בשר ודומה לתחב כ"ף חולבת בן יומן בקדירה שנבטל בו בשר ויש ס' נגד הכ"ף דהכ"ף אסור משא"כ כשנבטל מים או ירקוח אע"ג דיש טעם בשר במים מן הקדירה מ"מ חשבינן לנ"ט בנ"ט ולפ"י ל"ע על הש"ך בק"י ל"ד ס"ק ח' דכתב לרמ"א אסור הכ"ף והרי בדי"מ ובאו"ם ב' פעמים כתב להדיא דהכ"ף מותר והש"ך לא הביא דבריהם ול"ע ואפשר שכוונתו לפי מה שכתב הש"ך ס"י ל"ה סק"ח בשם הר"ן גבי הדחה בשניהם ב"י דמאן לימא לן שלא יתערבו פליעת הכשר ופליעת החלב בעלמה שלא באמלעות המים וא"כ לא הוי כ"ט בר' כ"ט א"כ ה"ה הכ"ף וא"כ מרינא אסור ולפ"י י"ל דמה דנוהגין לאסור הכלי שאב"י כמש"כ רמ"א בסיומן כ"ד סעיף ה' היינו נמי דחוששין לעטם זה של הר"ן וא"כ ה"מ יש לנהוג כן ביש ס' וכמ"ש הש"ך:

מו (סה) שאלה בחג השבועות לאחר חלות היום שזמן קטורה לכל הוא והתחילה הקדירה עם בשר להרתיח הרבה ללחח לחוץ ולקח כ"ף של חלב ב"י ושאל בו מן הקדירה והחזיר לחוכו כדרך שעושין כשמטפחין ע"ם קדירה מרוחחת וכן עשה כמה פעמים וכנגד הכ"ף יש בו ס' אך אם נלערך ס' על כל החיצה אין בו. מה דינו:

תשובה לכאורה ה"י נראה לאסור דה גרע מדין מחיבת הכ"ף ב"ס בק"י ל"ד דא"ל אלא פ"א ס' לדעת רמ"א היינו כמש"כ הש"ך בשם הה"ר דבבולע ל"א כ"ט משא"כ הכ"ף דהתבטיל הוא בעין וכ"כ וגרע ג"כ מהא דכ"י רמ"א בק"י ל"ה קע"ף ד' באיסור שנפל לאותו קדירה כמה פעמים דא"ל אלא פ"א ס' דהחם הכל איסור א' משא"כ בזה דמהחלה ה"י לריך ס' נגד החלב ועכשיו הכשר כ"כ בחוץ הכ"ף וא"כ הוא איסור אחר כמש"כ הש"ך שם לדעת הש"ע אך כיון שה"י שעת הדחק וביטול שמחם י"ע סמכתי ל"ע על מה שבי' הכו"ם בדין הכ"ף ב"ס דכיון דהחלב שבכ"ף כבר נהבטל אך הכשר כ"כ וא"כ הוי מצי"מ ומה"ם בעיל צרוב וכיון דאינו אלא ספק שמא נשאר בו חלב בקו' הרשב"א דלהוי כהגעלה וכמש"כ הט"ז שם סק"ב ולכן הכריע הכו"ם לענין מחיבת הכ"ף ב"ס לקולא ומלאתי בעין זה בחול"ן ל"ז ע"ג בחוק' ד"ה אלא מעשה שבי' בכחל כיון דספיקא הוא אם ילא כולו הוי קדירה לקולא ולפ"י אין חילוק אם הוליא הכ"ף ריקן או עם הכשיל והחזיר התבטיל לקדירה דא"ס אינו אלא ספק ורובן ואם נאמר דהוי ס"ס לחומרא שמא לא פלט הכ"ף כלום בפעם ראשון ואח"ל הפלט שוא עכ"פ עדיין נשאר בו עד שלא ה"י בהבטיל שבכ"ף ס' ה"כ יש ס"ס להקל שמא פלט בפ"א הכל ואח"ל שלא פלט הכל מ"מ שמא לא נשאר רק מעט עד שה"י בתבטיל ס' וא"כ הספיקות שקולים ואדרבה י"ל דהס"ס להקל הראשון מתיר יותר דהם פלט הכל אף הכ"ף ה"י מותר אבל בס"ס להחמיר הכל שם א' וסיחתי עה"מ הוי קדירה לקולא. ועוד מר"א הזכירו הפוסקים לחלק אם הוליא הכ"ף ריקן או וולה ואין ל' מן

הראשונים ואחרונים שיחזקו בכך מוכח דאין חילוק וע"ז סמכתי להחיר כדן בדרבנן עבדינן עובדא והדר מוחזינן חיובתא:

אר"ן ר"י ב"מ כלל פ"ה ס"ק ה' שכי' וז"ל ואם לקח עם הכף מהתבשיל לחוץ וחזר ושמהו לתוכו לריך ס' ג"כ נגד אותו התבשיל שניי' חוץ הכף ויש ללמוד דין זה מדין זבוב כלל נ"א וכ"כ בתמים דעים ס"י ק"מ עכ"ל הנה לשון זה סובל ב' פירושים א' דו"ל דאם מה שבכף הוא יותר מהכף כגון שרפנות הכף הם דקים והחלל גדול אי"כ לא קני' ס' נגד הכף לבד עד שיהי' ג"כ נגד התבשיל אבל א"ל ב"פ ס' אלא בר"מ שהכף יוחזיק כבילה והתבשיל יוחזיק כבילה וחומש אזי לריך שיהי' בקדירה ל' ביצים לבטל וכענין זה כי האו"ה כלל כ"ד סימן ע' הביאו במנ"י כלל נ"א ס"ק כ"י. או"ל מדלא כי שהתבשיל יותר מהכף אלא כי קתם לריך ס' ג"כ נגד התבשיל אפשר דכוונתו דלריך ב"פ ס' וכמו שראיתי בהיבורי אחרונים שכי' להדי' דאם החזיר התבשיל לקדירה לריך על כל פעם ס': **ואמנם** להיות מיראי הוראה חני' אס' לא אדע מקור הדין מפוסקים ראשונים לזאת חקראי על מקור הדין. והנה דין זה דשמי כפות נובע מסמ"ק והביאו ר"י ממס' טרומות פ"ה מ"י ז' קאה טרומה שנפלה לחוץ ק' של חולין ולא הספיק להגביה עד שנפלה אחרת ה"ז אקורה ור"ש מסיר ואמרין בירושלמי ידיעה מקדשה דלר"ש אס' לא נודע בראשון עד שנפלה ב' הכל אקור אבל השתא נודע מותר ופסק הרמב"ם כר"ש וכחכ' בהג"ה ש"ד ס"י ל"ט ולא נחזיר לי הרא"י (וכוונתו כמס"כ שם הרנ"ש במ"ש ור"ל דיש לחלק דהתם יש ב' קאין של איקור והכא אין כאן אלא כף א' של איקור והיכא דאיכא ב' כפות או ג' דומיא דמתניתין) וי"ל דהר קעמא הוא כיון שאס' התב' זה הכף לקדירה אחרת לריך ס' משום דהוי כחתיכה דאיקור ה"ה נמי לזאתה קדירה וחזר וניעור עם הראשון כיון שלא הייתה ידיעה בנתיים וכ"כ במרדכי פרק הגזל קמא דכן הדין אס' נפל חתי' איקור כגון חזיר בתוך הקדירה דדינא הוא ככף ומשערינן בסי' ואס' נפל ב' פעמים או יותר זה הדבר פלוגי באס' נודע לו בנתיים כדפרשתי לעיל:

ול"פ"ן בדין דתחב הכף ב' פעמים דהכריע הרמ"א ור"ל אלא פעם א' ס' ל"ל כמס"כ הש"ך שם סק"ו בשם מה"ד כיון ואין שם אלא בלוע. ומס"כ הש"ך שם דלפי' באיקור שנפל לפ"ז אין ענין לכף ולדרכה באמה ל"ע למה כי הרמ"א באיקור א' שנפל לקדירה ב"פ דאינו לריך אלא פעם א' ס' כיון דכ' בסי' ל"ט דחזר וניעור ובאמת דין זה תלוי בחזר וניעור וכ"כ הכו"פ והכתי' דברי הרמ"א שם בל"ע. והתימה על הכו"פ שלא הביא דברי המרדכי שהביא בהגהת ש"ד שהבאתי שכי' להדיא דאס' נפל ב"פ תלוי באס' נודע לו בנתיים ולפ"ז כיון דדינא דכ' כפות תלוי בדין חזר וניעור וא"כ ע"כ מוכח דכוונת הרמב"ד בתמים דעים כמס"כ דאס' יש מה שבכף יותר מן הכף גושא אז לריך ס' נגד התבשיל ולא נגד הכף דא"ל שכוונתו של ריך ב"פ ס' הרי לראב"ד אפי' בשני זיתי איקור שנפלו בזאת וזאת בלא נודע בנתיים אינו חזר וניעור דקמא קמא בטל ואפי' בדבר שנותן טעם כמס"כ הש"ך בסי' ל"ט ס"ק כ"ח אע"כ דכוונתו דלעולם אזלינן לחומרא דאס' הכף יותר מן הרועב שבתוכו לריך ס' נגד הכף ואס' הרועב יותר מן הכף לריך ס' נגד הרועב. וליתר שאם העסקתי לשון הרמב"ד מספר תמים דעים. וז"ל וכן עין פרור של בשר ואס' הוא בת יומא שנחתו בקדירה חולבת אס' אין בה בני' ואית קפילא ארמאה דיכול למעעמי' סמכין עלי' ואי ליכא קפילא בששים וע"מ עין הפרור אקור משום הבלוע מן התבשיל אבל שמעתי מחכמי דורינו ששמעו מפי הרב ר' יעקב ז"ל דהיכא דהגביה עין הפרור מלא מתבשיל הקדירה יש לנו לומר שמה מה שילא מפליעת הכף אינו יכול להתבטל בהתבשיל שהגביה באותו הכף משום דלית ב"י ששים באותו התבשיל שהגביה ואחר ההגבה החזיר הכל לקדירה מה שהגביה עם עין הפרור עלמו נעשה הכל נכלה ואוקרת כל הקדירה אס' אין בה שיעור ס' כשיעור מה שהגביה עם עין הפרור עכ"ל. הרי דבראב"ד לא נזכר תיבת ג"כ. וא"כ אין כאן רא"י מראב"ד. ונ"ל דע"כ גם דעת המנ"י הכי שהרי כי ויש ללמוד מדין זבוב בכלל נ"א ואס' לא נזכר רק דהרועב נעשה נכלה לא נזכר שם כלל שילעדך ב"פ ס' אע"כ כמו שכתבתי:

ול"פ"ן י"ל לנו דאפי' לפי הכרעת רמ"א בסי' ל"ט בנפול איקור בין נודע בין לא נודע חזר וניעור מ"מ בדבר שבא ע"י בלוע אין חילוק רבין בנודע בין בלא נודע בין בגזר איקורים אס' לקח התבשיל בכף והחזיר התבשיל לקדירה א"ל אלא פעם א' ס' אלא דתלוי אס' הכף גדול או התבשיל מרובה ואפי' בכו"מ דיש כאן ב' איקורים א' של חלב והשני' משום בשר בנ"ל מ"מ כיון דאינו אלא ספק הוי סד"ר ולקולא:

מה (סו) **שאלה** מעשה שחזרו בסכין של בשר מולייתא של גבינה חס' שהי"ב לאחר שהניחו אותו בכ"ש ונחערב הסכין בשאר סכינים ודין דבר גוש:

הנה דין זה דסכין והמולייתא מבואר בסי' ל"ד ס"ז ודין הסכינים הנערבים מבואר בסי' ק"ב פ"עף ג' אך כל האחרונים ובראשם מהרי"ל חולקים על הרש"א בזה וס"ל דכלי לא בעיל ואנן כמאן נעביד והנה הפ"ח הק' דכשישתמש בזה הסכין בשר יעווס עעס חלב והוי מבשיל"מ דטכ"ע דאורייתא ע"ש ואונס נ"ל דזה תליא דאי אמרי' דכ"ש מבשיל בשר גוש וא"כ כאסר הסכין מדאורייתא אבל אי אמרי' דאינו אלא מבליע ומפליע וא"כ אינו אקור אלא מדרבנן דכ"ש דוקא דרך בישול אקרה חורה והנה ממש כל האחרונים הסכימו לאו"ה ורש"ל דברב"ר גוש אפי' בכ"ש כיון דליכא דפנות המקדירות מבשיל לעולם ע"י ס"י ל"ד וש"ך ס"י ק"ה וכן מוכח דעת המ"א בא"ה ס"י שי"ח ס"ק מ"ה דאקור לעוה שום על הללי אס' הוא רומח שהי"ב דברב"ר גוש אפי' בכ"ש מבשיל ללי ע"ש והרי בשנה מותר ליתן בכ"ש (כדאי' בש"ס ופוסקים) ואף על גב דמבליע ומפליע דאינו אקור אלא מבשיל וע"כ ס"ל דמבשיל וה"כ מוכח מאו"ה שם כלל ל"ז שכתב דאס' חתך בשר בסכין חולבת ב"י הסגר אקרה בהנאה והרי קיי"ל בסימן פ"ז וכ"כ האו"ה כלל ל' דין ה' דבוי"ח שאינו אלא מדרבנן מותר בהנא' אע"כ דק"ל דברב"ר גוש מבשיל ממש והוי דרך בישול ולפ"ז יש בסכין הנ"ל איקור דאורייתא כקושי' הפ"ח:

אך המנ"י כלל ס"ח בקופו הקשה ע"ז מגמרא חולין פ' כ"ה דמקשה הש"ס פוף פוף כ"ש הוא והא חס' מירי' מדרב"ר גוש ומאי פריך ומזה הוכיח דע"כ אינו רק מבליע ומפליע ויש לדחות כמס"כ התי"ע ר"פ כ"ה דלא גרסינן להאי קושי' כלל ע"ש עוד נ"ל ראי' גדולה מהא דא"י מעשרות פ"א

ה"ו וכוון לחמיטה ולתמחוי כו"ו ופי' הר"ש ורע"ב חמיטה היא עוגה וכשמוליאין מן החמור רבילין להחליק פניה בשמן וקמ"ל רל"א חשיב ביסול דהאש קובעת למעשר חבל האי לא חשיב ביסול ע"כ הרי בהדיא דאינו ממשל ח"ע"ג דהוי גוש ואמנם ל"ע הרבה וכי גרע דבר גוש שכתבשל ע"ג האש מהפקעת בילה ע"ג קודרין שהומס ע"י האש דקיי"ל דאם גלגל בשבת דחייב דהוי סולדות חור והע"ז והמ"א שם ס"י ש"ח כהבו בחמה דאקור לעוה שום על הל"י ח"י' אינו חלל המורה וכ"כ רש"י בשבת ק"ע ד"ה שוריקא שממנו הוליא הב"י דין זה דאפי' אינו כנגד המורה אקור ובחמה הרמב"ם כפי' כי חמיטה ותמחוי הם שמות לכלים ורל"א כפי' ר"ש ח"ע"ב דבדאי דבר גוש כ"ז שהוא רוחא מצשל ומה שהקשה המכ"י ומגמרא דהולין דפריך סוף סוף כ"ש הוא ל"ל החילוק כמ"ש רמ"א בק"י ק"ה סעיף ג' דבחמה כ"ז שלא הניח הגוש בכ"ש יש לו דין כ"ר וממשל חבל כשהניחו כבר לכ"ש הכלי גורס הקירור ואינו מצשל עוד רק מצליע ומפליע לקלה פוסקים ופריך שפיר הגמרא סוף סוף כ"ש הוא כיון שכבר מוכח בחלפס ולפ"ז ע"כ מוכח דלא מיעביא הלך שמונה בכ"ש דאינו מצשל דהכלי גורס הקירור חלל ח"י' מה שלמעלה ובלדדים ח"ע"ג שאינו נובע בכלי גם כן אינו מצשל דאל"כ עדיין קשה מ"ש הש"ס כ"ש הוא זהא יש לבזור שיגעו הנשר והגבינה למעלה ובלדדין ולמה דחק הש"ס למרן שמה יעלה בחלפס כ"ר שאין דרך להעלות על השלחן בכ"ר ח"ע"ב שמקלח הכשר שנוגע בחמשי' גורס הקירור ח"ק למעלה ובלדדים ופי' הר"ש והרע"ב ל"ע שהרי הוכחתי דע"כ כ"ז שאינו מוכח בכלי הוא מצשל ולפ"ז ח"ק דברי המ"א שהבאתי אינו מדוקדק ח"ק שהדין שכי' הוא ח"י' דאף שלא כנגד המורה אקור כ"ז שהוא רוחא ובראייתא בהדיא ברש"י חבל מה ששייך שכי' הפוסקים דדבר גוש ח"י' בכ"ש מצשל וע"כ ז"א דכיון דמונה כבר בכ"ש ח"י' חלל מצליע ומפליע חבל לא מצשל וזה אינו ענין לשבת. ולפ"ז ל"ע ג"כ על האו"ה שהבאתי שכתב דהבשר אקור בהנחה דכיון דכתבנו דאינו מצשל וח"כ בדו"ה אינו חלל מדרבנן וכל בונה שאינו מדאורייתא מותר בהנחה וח"ל דק"ל או"ה דכיון דאיכא נמי דוחקא וגוש מצשל נמי כדמילינו דמוחן וליר גורס ביסול ח"י' בכ"ש ומגמרא דהולין לק"מ דהתם מיירי בלא דוחקא ליתא מהא ראייתא בח"ה ס"י ש"ח סעיף י"ח ובק"י שכ"א סעיף י"ט דמותר לגמור שחיקה הריפות בעין פירו ח"י' בכ"ר לאחר שהעבירו מן האש והא' הוי גוש ודוחקא ומעשים בכ"י לחסוך בשבת דבר גוש שהיק"ב בסכין וח"י' כשמונה בכ"ר ול"א דיבשל הבנוע בסכין ח"ע"ב דאינו מצשל הבנוע ולפ"ז ל"ל דק"ל לאו"ה דדוקא עוף בחלב או כבש דאין בו שום לך דאורייתא בזה מותר בהנחה חבל כשהוא דרך ביסול רק מחמה שנתקיר אינו מצשל כיון דעכ"פ מצליע ומפליע ס"ל דאקור בהנחה ג"כ ולפ"ז כיון שהוכחנו דבנוע זו שבסכין אינו חלל מדרבנן וח"כ יש בלאן הרבה לרדים להקל מר"א שהרי הש"ע ורמ"א לא מחלקים בין גוש לכלול לעולם אינו חלל מצליע ומפליע בכ"ש וגם הש"ע ורמ"א והרבה אחרונים הכריעו כרשב"א דכלי בעל ברוב ומכ"ש לאחר שהשהא מע"ל כוון שכתב הש"ך ולכן יש להחיר ואמנם בסכין של איסור לרעה המותרים דגוש עכ"פ מצליע ומפליע וח"כ יש בלאן איסור דאורייתא בקושיה הפ"ה ל"ע ואמנם בלאו"ה כלל ל"ד סוף דין ע"ו מוכח דס"ל דדבר גוש ח"ק בלא דוחקא וח"י' כשכבר מוכח בכ"ש מצשל שכתב דעע"ר שהורה לרין ס' נגד כונו דלפעמים נותנין ע"ז בשר רוחא עכ"ל:

ואמנם מה שכתבתי והבאתי ראייה מהא דהותכין בשבת גוש ומכ"ש שכ"א זה חלוי בחקירה ח"י הא דקיי"ל אין ביסול אחר ביסול לענין שבת חס הכונה דבדבר מצושל ל"ש כלל ביסול וח"כ אין לחלק בין שבת לבונה כיון דל"ש בו ביסול וח"כ שפיר יש ראייה דכמו דמותר בשבת לחסוך גוש ול"א דיבשל הבנוע מחמת דוחקא ה"כ בונה ואמנם י"ל דבדאי שייך ביסול אחר ביסול דבשבת דבנין מלאכה מחשבת וח"כ כיון שכבר כתבשל וח"כ אין הביסול השני עושה פעולה משא"כ בונה יש לומר שפיר דיש ביסול אחר ביסול (והגאון בעל בית מאיר השיב לי על זה באריכות). ולכאורה יש ראייה דבונה יש ביסול אחר ביסול מחולין דף ק"ה ע"ב דמוקי להא דרב דאמר חלב מותר מצשל לזורה רוחתה דמצלע בלע ומ"ש והא כיון דהחלב כבר נמצא ל"ש בה ביסול ולכן מותר משא"כ הבשר שנמצא חלב ויש לדחות דהא עכ"פ אקור מדרבנן ורב אמר חלב מותר ולכן הולך לשנות מצלע בלע:

והג"ה לכאורה מוכח דלעולם ל"ש ביסול בגוש ח"ק קודם שהניחו בכ"ש מהא דאייתא בפסחים פ' כ"ש חבל סכין ומטבילין בהם פרש"י סכין בשעת ללייתו והרע"ב כתב לאחר ללייתו וכ"מ מפ"י דמכ"ס ובהל' ק"פ פ"ה משמע דמפרש כרש"י ול"ע דברך ע"ו אייתא סבו בשמן חרומה יקלוף ופריך לנ"ד חתמה גבר אחאי סגי בקליפה ומשני שאני סיכה דמשהו עבדו ל"י וע"ש בהוספות שכ' דלרעה המקשן ע"כ מיירי שסכו אחר ללייתו ולא נשההא בחמור אחר סיכה כלל דח"כ על ידי רתיחת חור היה נכלע ח"י' למחן דאמר עילאה גבר ע"ש ולפ"ז אי נימא דדבר גוש מצשל ח"ק אי נימא כיון דמשהו הוא אינו מצשל יותר מקליפה ק' מאי חיריא סבו בשמן חרומה הא ח"י' בשמן חולין אקור משום מצושל בפקה דאפי' בוני פירות אקור ח"ע"ב דאינו מצשל ואמנם ע"כ ז"א דהא כתבנו דע"כ כשלח הניחו בכ"ש לכ"ע מצשל וראיתי דהרמב"ם שם הל' ז' כתב דמותר לסקוך במי פירות חוץ מן הניס והכ"מ לא כתב מחין הוליא וראיתי שגם הוספות סוף כ"ש כתבו כן ולפ"ז לא ק"מ ושפיר י"ל דמצשל:

במש (סו) (סח) שאלה עלין המולין שקורין בל"א (שלאווי) שחמכו אהם דק דק בכלי שקורין בל"א (האק מעקער) של בשר דהיינו שהותכים בו בשר וכללים ציהד בעריכה של בשר ואחר כך בשל השלאווי בחלב מה דינו:

תשובה הנה לריכין אנו לבאר דין דברים חריטים דעם הרי"ף והרמב"ם כפי' מש"כ הניי בקוף סימן ל"ו וכ"מ דעת הרשב"א בהה"א ובחידושי ור"ן בפכ"ה דעם לטון שחמכו בסכין של בשר אקור לחלבו בחלב הוא מעם ששמונית קרוס עליו ועל ידי החריפות הלכון בולע לדעת הרשב"ד בכרי נטייה ולהרשב"א בכולו ולפ"ז חס היה סכין מקונח יפה ח"ע"פ שהוא ב"י מותר לחלבו בכוחה מעם דהוי נותן טעם בר נוחן טעם והוכיחו כן מדגים שעלו בקערה דר"ל כהבשלו או נללו וירוע דע"י ביסול או ללי תפליע ומצליע יותר מע"י חריפות וח"י' הכי מותר לחלכן בחלב מכ"ש ע"י חריפות דמותר מעם דהוי נותן טעם בר נוחן טעם. חבל דעה ספר החרומה והרא"ש דדוקא כתבשלו מותר דהוי ג' נותן טעם חבל דגים שנללו בקערה של בשר דאינו חלל כי נותן טעם אקור לחלבו

בינת שער איסור והיתר אדם

בכוח דב' נוחן פעם אקור אף בנו"ה. ודברי הש"ע ל"ע שפסק בקימון ל"ה דאמ"י בגללו מותר וכן פסק הרמ"א דעכ"פ בדיעבד מותר אפי' לדין וא"כ פשיטא דעל ידי חריפות לכוון מותר ובקימון ל"ו פסק דלכוון שחטכו בסקין של בשר ב"י אפי' היה מקונה אקור לאכלו בכוחו ומעט קושיא זו פסק הפ"ח באמת שאם היה מקינה אף שהיה ב"י מותר לאכלו בכוחו ונס הכו"פ כנס דבמקום שיש עוד לך להקל יש לקמ"ך על הפ"ח:

אבל אם חטכו בסקין של איסור ב"י אע"פ שהוא מקונה כיון דלא פיק בו נוחן פעם בר ב"ע דעל כל פנים דחקא דסקינא והחריפות מעליע ומגליע ואף דהרמ"א בד"ה דף ל"ה כתב דאינו מפליע כלל ומחיר לחתך בסקין של איסור אם הוא מקונה יפה בטלה דעתו נגר כל הנך פוסקים:

עוד החמיר הרמ"א בדברים החריפים דאמ"י אם חטכו אוחס בסקין שאינו ב"י מקונה אקור מעט דחורפיה מחליא ליה לשבח כדמלינו גבי הלכות בסי' קי"ד סעי' י'. ואפי' לענין נוחן פעם בנ"ע כגון סקין של בשר שחתך בו לכוון וכן הבלין שדכו אוחס במדוכה של בשר ס"ל ב' הומרות דמשוי ליה לשבח ונולע גוף הבשר אבל דעת המחבר נ"ל דקבירא ליה דאף על גב דלענין איסור מחמירים בכל דבר חריף כמו גבי הלכות דאמרי' משויה ליה לשבח כמו שכתב בהדיא בסי' ק"ג סעיף ו' ובקימון קי"ד סעיף א' מ"מ לענין בנ"ח דעמו להקל דב' הומרות לא מחמירינן ולכן כתב בסי' ל"ו סעיף ג' דהבלין שדוכו במדוך ב"י דוקא ובזה מקולק המיחה האחרונים מקימון ק"ג דבשלמא באיסור דל"ש נוחן פעם בר נוחן פעם מחמירין לומר דהכל הוא חריף אבל בנו"ה דהוי נוחן פעם בר נוחן פעם לא מחמירינן כולי האי לומר גם כן מחליא ליה לשבח דאפי' אם הוא לשבח אינו אלא נוחן פעם בר נוחן פעם ונלעדיך לומר גם כן דעדיף מנוחן פעם בר נוחן פעם כולי האי לא מחמירינן. עוד כתב בש"ע שם סעיף ב' דפירות חמולים דינס שיה להחך בו לכוון. אבל ה"מ שם כתב דשם הח"ח שכתב בשם איסור והיתר דתפוחים חמולים לא מקרי דבר חריף וכתב הע"ז דבמקום הפסד יש לקמוך על זה עוד כתב הע"ז שם בסי' י"ח וכעין זה כתב הש"ך שם בדין מי לימוניש כיון שאינס חריפים כמו לכוון לא מחליא ליה לשבח אלא מה שבלוע בדופני הסקין:

דל"פ"ן כיון שעיינינו רוחות דשלאווי עכ"פ לא חריפי יומר מתפוחים חמולים יש לומר אפי' לדעת רמ"א דאפי' לענין נוחן פעם בר נוחן פעם ואינו ב"י מחמירי' בדברים החריפים היינו דוקא דברים החריפים המתכרים בש"ע אבל פירות החמולים כיון שאינס חריפים כ"כ עכ"פ יש לקמוך על דעת המחבר דדוקא בן יומו או סקין של איסור אבל סקין של בשר ואינו ב"י יש להחיר בפשיטות ומכ"ש לדעת רוב הפוסקים ראשונים דאפי' ב"י ומקונה מותר בנו"ה דהוי ב"ע בר ב"ע וכתב הפ"ח וכו"פ וא"כ יש לקמוך עליהם באינו ב"י בדברים חריפים כהפוחים חמולים וע' בהכורי נ"ח על ח"ח בהל' פסח ס"י ע' שבה ישבתי דברי הרמ"א בסי' המ"ז ס"ק כ"ח ואפשר דבמקום הפסד וקטורת מלוח גם כן יש להחיר אפי' בנ"י בסקין של בשר ובסקין של איסור שאינו ב"י:

ועוד אני אומר דלפענ"ד כלי (האק מעכער) שחטכו בו בשר עם כללים אינו בלוע מבשר כלל שהרי לא חטכו בו מעולם בשר רוחח ואינו בלוע מבשר אלא מה שבלע מבשר וכללים שחטכו בו וכבר כתב הרשב"א בהשונה הביאו הב"י בסי' ל"ו וז"ל מכחשת חולבת שאפי' וכחשו בה כללים עם מרק בשר המותר לפי שהמכחשת אינה ב"י ולא אקרו משום הבלין שמשמינן בכלים דהבלין שנתערב עם הכלים דבר מועט הוא ואין כ"כ חריפות בהם להחזיר לשבח פליעת המכחשת עכ"ל. וה"מ אין כח בכללים המעטים שנתערבו עם הבשר להבליע בכלי (האק מעכער) פעם הבשר אך י"ל כיון שחטכו הכללים בסקין של בשר א"כ בלעו מבשר שבלע בסקין ועכ"פ נבלע פעם זה בהאק מעכר והארכתי בכידון זה בהכורי נ"ח בהל' פסח ע"ש:

ב (קט) בכו"פ ק"י ל"ז מניח רחיה דלא מהני טעימה לפת שלש בחלב דא"כ למה אקרה רבה ה"ל למטעמי' וא"ל דבאמת פעם והוי ליה פעם חלב דא"כ מאי פריך מחנור שעמו כו' ומשיק מותר ומאי קושיא כיון שיש בו פעם היאך יועיל לו הקקה ונ"ל דודאי הא דאקרה רבה ר"ל עד שיטעום אלא משום דאמר אקרה לעולם פרש"י אף לאחר שהוקק החנור וס"ל דלעולם לריך לטעום אם יש פעם וע"ז פריך מבנייתא ומשיק מותר ר"ל דא"ל טעימה וא"כ אין חילוק בין טעימה ובין מש"כ מהרי"ט דאם יש בו ס' מותר ולפ"ז י"ל דמותר לאכול אפי' עם בשר דמ"ש מחלב שנבל למים בסי' ל"ט סעי' ו' אך הואיל וילא מפה כו"פ נ"ל כעין פשר ועיין באו"ה כלל ל"ט ס"י י"ח שכי' להדיא וז"ל והא דאם טעם כל הפה אקור היינו כשאין שם ס' כו' דלא גרע מאינו נחשבל מ"ד י"ל דכודאי אם טעם החנור או לש העיסה לכחלה אפי' בדבר מועט וכונחו לבטל החלב כדי לאכול עם בשר ודאי אקור לעילם כדין מדעל איסור לכחלה אבל אם בדיעבד שזב שומן החת הפה או באומר מותר ודאי אם יש בו ס' בכל ככר כמש"כ באו"ה שם מותר:

ג (ע) כתב כו"פ בשם אבי אמו שמומר לחלק לבנים הרבה וק' דא"כ למה אקרה רבה ה"ל לומר שיהלק לבתי' ונהירנא שהרב ר' שמעון זקן מ"ץ דק"ק ווילנא הורה בשומן שזב חתה הפס בחנור שישימו בכל ככר עלם כדי שיהיה להיכר שהיא של בשר ונחלקו עליו חכמי העיר ואני א' מהם מחמת קושיא הנ"ל ועכ"פ מלחמי בהנהגת ש"ד ק"י ל"ה וז"ל אמר לנו הרמ"ש כשאופין קושעיל או קוללע עם מולייהא דלכחלה יש לעשות ה"י כפי מה שהם המולייתא אם הם של בשר ישמו עליו קלח עלמות ואם הוא של חלב ישמו עליו קלח גבינה דהוי כעין חורף לפי פירוש א' דפירש כעין חורף ק"י עכ"ל וע' בד"מ ק"י ל"ו בשם או"ה ולפ"ז ע"כ הא דכתב הרמב"ם שיטנה לורת הכת לאו דוקא אלא ה"ה כל ק"י ולפ"ז י"ל שפיר דאף לאחר אפי' מהני ק"י ונ"ל דה"ה לפ"ל דמהני אם יכתוב עליו בשר או חלב שהרי צימח דף נ"ה א"י שנה שהיו כוהנין על השופרות חדשין ועמיקין היה לסי' ואפשר אם נלרף יחד שימכור לכל בע"ה ככר א' ויעשה בככר ק"י בעלם או בגבינה וא"כ אף שהכו"פ כתב דלריך עוד לך להקל נ"ל דעל כל פנים בשניהן יחד מותר בהפ"מ. וא"ל דא"כ למה אקרה רבה בגמרא יש לומר דבאמת ה"ק אקרה עד שיעשה סיקון ודוגמתו מלינו בחולין קי"ח ע"ב רש"י ד"ה האי דכתב ומותר דקאמר כגון שטעמו כו' ושם בגמרא קערה שחלח כו' אקור כו' והיינו עד שיטעום קפילא כדאיחא שם בגמרא וכמנחות דף י"ו ע"ב אמר רב זר שקמץ יחזור ופריך והחנן פסול מאי פסול עד שיחאר הגם די"ל דהם ברייתא והכא מימרא ויפסר נ"ל לסרן דכודאי אם יעשה כן לכחלה דעם החנור בחל"ם

או שלם עיסה בחלב כדי לאכול עם גזר או חלב אפי' נתן רק דבר מועט דהוי מנעל איסור לכתחלי צוראי לא מהני שום חיקון להחיר דכיון דכבר נאסר ממחלה דומה למה שכתבתי לעיל ק"י מ"ה בשם הגהה ש"ד במלח בכלי שאינם דאסור מיד כולו אבל אם בדיעבד זכ החם הפה אפי' דלכתחלה אסור לסעמיד במנור אחד דבר שיש לחוש שמה יזוב כדאיחא בש"ע ק"י ל"ז היינו לכתחלה אכל בדיעבד מותר כמש"כ הש"ך ק"י ל"ז קק"ב דבלא רחא. שזכ מותר מטעם ק"ק שמה לא זכ ואח"כ דזכ שמה לא זכ חסם הפה ולכאורה י"ל דגם זה אסור מדינא וא"כ ק' דאפי' לא זכ כיון שעבר על הקנה חז"ל יהיה אסור אפילו בדיעבד שהרי בחולין קי"ב ע"י מהו לאנחוי כדא דמלחא גבי כדא דכמכא ח"ל אסור דחלא מאי מותר ומוכח שם ברש"י אפילו אם יש לחוש שיפול לתוכו רק מעט וזה דומה למלחא שלא יהיה האיסור ניכר כ"ל דהתם לא קאמר ואם הכיח אסור וכן העתיקו כל הפוסקים צק"י ל"ה אין נוחנין משמע לכתחלה אבל על דיעבד היכא דלא חזינן ריעווא ל"ג חז"ל משא"כ באין לשין עיסה גזר דאם לש כל הפה אסור כדא"י בגמרא להדיא וא"כ ה"נ לא מלינו שחקנו חז"ל דאם הכיח חלב עם פה שיהי' אסור בדיעבד וא"כ לא קנסו חז"ל וא"כ מלך הקנה חז"ל אין לקנסו אלא שיש לחוש שמה יאכל עם חלב י"ל שפיר דמהני ק"י וכ"ז בזב אכל אם לש עיסה בחלב לא מהני שום חיקון ולכן אסר רבה כ"ל הפה אפי' במלחא ולא מהני שום חיקון ושאיני ההוא דש"ד שהנחמי שעשה הקימן קודם האפי' וא"כ עשה כחיקון חז"ל:

גב (עא) שאלה אם מותר לבריא לאכול איקורי אכילה שלא כדרך הנחתן:

תשובה הנה הש"ך צק"י קנ"ו ק"ק י"ג כתב דמותר ולא זכיתי להבין כונתו דח"ל רבונתו דמותר שלא כדא"י ז"ח שהרי אפי' כדרך הנחתו מותר וע"כ ל"ל דכונתו שלא כדרך אכילתן ול"ע שהרי הרא"ש מדקדק מדקאמר ר"י אין לוקין משמע דאיסורא איכא וא"כ הרי בלישנא קמא קאמר ר"י ג"כ אין לוקין משמע דאיסורא איכא הן אמת דבה"ל יסודי תורה פ"ה כ' המל"ע בשם החוס' דס"ל דלא כרא"ש דשלא כדרך הנחתן אין בו איסור כלל ואמנם ודאי דאין לחלק בין איקורי אכילה להנחה או דשניהם אסור או דשניהם מותר ול"ע ובמדרכי ריש פ' כ"ט כתב להדיא דמותר לכתחלה בין באיקורי אכילה ובין באיקורי הנחה וכ' דאדם בריא יזהר שלא לאכול חלב חי משמע דרק זהירות ול"ע:

גג (עב) בריה כגון נמלה שנחסר אחד מרגליה בעלה ונתורה בריה כ"כ צהדיא באו"ה כלל כ"ח דין ב' ומדמה דין ביעול בריה למלקות וכיון שכתב הרמב"ם בפ"ב מהל' מ"א דאם חסר הרגל מהנמלס אין לוקין עליו ה"ה לענין ביעול וכ"כ הר"ן בפ"ב ג"ה והכיח ראייה מדבטיא בניזיר דף נ"ח לענין מלקות ולא חיפשוט וכיון דדין בריה לא בעיל אינו חלל מדרבנן נקטינן הא חיבטיא לקולא וכ"כ הרשב"א כהה"א דף ק"ד ע"ב כדברי הר"ן בשם רמב"ן ומדלא כתב אבל הרמב"ן כתב מוכח שאינו חולק עמו וא"כ ע"כ מש"כ הרשב"א מחילה ח"ל וכשהיא מרוסקת עד שנפקד לורחא ע"כ ל"ל דר"ל שהיא מרוסקת בענין שאינו נחסר ממנה כלום אלא שהיא בשלימות אלא שנתמעכה ולכן כתב עד שנפקד לורחא אבל בחסר ממנה אפי' רגל אחד אפי' שלא נאצדה לורחא בעלה וכדעת כל הפוסקים הנ"ל וכ"כ מלשון הרא"ש והטור כמש"כ האו"ה בשם שם וכן מוכח מדברי הש"ך צק"י ק' שכתב וכן לריך שיהי' שלם וכונתו שלא יהסר ממנו שום אבר ולפ"ז מה שכתב בש"ע ק"י ק"א ס"ו אבל אם נחסכו או שנתרסקו עד שנאצדה לורחא בעל כונתו ג"כ שלא נחסר ממנו כלום אלא שנתמעכו לפיכך בעינן עד שחאבד לורחא וזוה שיה בריה וחתיכה הר"ל דכיון שנאצדה לורחא אינה ר"ל אבל בנחתכו אין שוין דבריה אפי' נחתך ממנו כל שהוא הו' לא מיקרי בריה אבל צההר"ל אפי' דנחתך ממנו חתיכה גדולה כ"ז שנשאר חתיכה שהיא ר"ל אינה בטילה ואפי' דבבית יוסף ק"י ק"א שהביא הגהת מהרא"י דאפילו בכריה אם נפל ממנו מה שדרך ליפול בבישול אפי' הכי מקרי בריה לא שבקינן דברי כל הכי פוסקים שהנחמי מפני דברי הג"ה ז"ח ונפרע במלחא דרבנן וגם מהרא"י גופא לא החליט ז"ח אלא שכתב בשם יש מפרשים. ומש"כ שיש קלה ראייה לזה מהרא"ש פ' כ"ט לא הבנתי דלכאורה אדרבה ראייה להיפך שהרי כתב שם הרא"ש שכיון שאוכל מה שראוי לאכול וא"כ דומה לזה שאם נחסר כנף מן הזכוב שאינו ראוי לאכול שפיר מקרי בריה וגם בזה לריך שיכיא לפניו שלימה כמו שכתב הרא"ש דבעינן שיביאו לפניו שלם וכן הק' במכ"י אבל רגל הנמלה זה ראוי לאכילה וכיון שנחסר בעל שם בריה ועיין בא"ת ק"י ר"י במ"א שם:

גד (עג) שאלה אם נחערב מעט י"ש של הנחמה חרשה ב"ש של ישן לנזר יחד.

תשובה לכאורה דינו כדשיל"מ שהרי חרש הוי דשיל"מ ולא בעיל אפי' בחלף אך י"ל דחרש לא נקרא דשיל"מ לרעה רמב"ם ח"א"כ כשנחערב חטין שנתחמלו בחטים קחם שאינם מחומלים דכיון דמותרים לאחר פסה כמש"כ בא"ה סק"י המ"ז ובפ"י ע"ז מהל' מ"א הל' ט"ו שכתב חמץ כו' לפי שאין התערובת אסור לעולם שהרי לאחר הפסה תהיה כל התערובת מותר לפיכך אוקר בכ"ש וא"כ שפיר גם לענין חרש הוי דשיל"מ משא"כ כשנחערב י"ש ב"ש או סכר בשכר וא"כ אין לו מתירים שהרי לריך לבטל קידם פסה ואם יעבור ולא יעבר גם לאחר פסה אסור וא"ל דימכרנה לנכרי מ"מ זה לא נקרא דשיל"מ כיון שלריך ערחה והולאה כדאיחא בקימן ק"ב ועוד דדוקא אם חמץ זה ישאר לאחר פסה הוי דשיל"מ אבל מה דשם חמץ מותר בשביל זה לא מקרי דשיל"מ דחל"כ ל"ל לרמב"ם ליתן טעם דאם יתערב ל"ב כיון שמוחר לאח"כ ה"ל סחם כיון דשם חמץ מותר לאח"כ וכבר האריך בזה הפ"ה צק"י ק"ב וא"כ י"ש ב"ש וכן שכר לא הוי דשיל"מ כלל ובעיל שפיר צק"י ח"ך מש"ך צק"י ק"ב ס"ק ט' מוכח דליחא שהרי כתב בשם חשו' רא"ש דשכר של חדש בעל צק"י במ"ס ואפי' דהוי דשיל"מ ה"ע במכ"מ משמע אבל במכ"מ הוי דשיל"מ ואמנם עיינתי שם דהשו' רא"ש שכו' לפי סדרם המהיר שכר מטעם דבעיל במ"ס ע"ז כתב הרא"ש ומאן י"מר דאיכא ס' במ"ס ועוד שעיקר השכר הוא השעורים וא"כ הוי דשיל"מ ולפ"ז לק"מ דבאמת אי גימא דבעיל במ"ס איכא הוי כשאר תערובת חמץ ואם עבר עליו הפסה מותר ולכן לריך לבעט דהוי מבשיל"מ אבל להרא"ש שהוא גוף החמץ ולא בעיל במ"ס וא"כ בלא מטעם דשיל"מ אסור וכמש"כ שם עוד דמאן י"מר שיש במ"ס ק"י ולפ"ז כיון שלא נקרא תערובת אלא חמץ ממש וא"כ לא הוי דשיל"מ ושפיר בעל צק"י:

בינת שער איסור והיתר אדם

גדה נו (עד) עיין פ"ח והמ"ח בפ"ב מהל' מ"ח הלכה כ"ח כ' דאם נסרחה שנפסל מאכילה אדם כפר
ב"ח רבינו צפ"י י"ד דפטור דהל' כר"ש דאמר נבלה שאינה ראויה לגר כו' עכ"ל והמעין צפ"י י"ד
הל' י"ח שלא כתב הטעם באוכל שבקדח ונכילה אלא מטעם שאין לוקחין אלא בדרך הנאמן ע"ש ולפ"ז
נראה כדברי הפ"ח הדוקא כשהיה ראוי מחללה וא"כ הוי שלא כדמ"כ ושפיטא מוסרחה מעיקרא דהוי
עפרא בעלמא משא"כ באלו שמחללה פגומין ואפ"ה אסרה תורה א"כ יש לומר דה"מ אס נקרחו ול"ע
על הרמב"ם דלריד"י משמע שכל נטל"פ הטעם דמוחר דהוי שלא כדמ"כ:

בן (ע"ה) דין השמיט בכלי איסור שהאחרונים האריכו בזה. ונליע מקור הדין מש"ס גרסינן בשקחים
כל הכלים שנשתמש בהם חוץ בלונן מותר להשתמש בהם מלה חוץ מביה שאור כו' כן הוא גירסת
הרא"ש והטור אבל הרי"ף והרמב"ם גורסין כל כלי חרס שנשתמש חוץ לונן מותר להשתמש מלה בלונן
חוץ מביה שאור שאע"פ שלא נשתמש חוץ אלא בלונן אסור להשתמש מלה אפי' בלונן דכיון דבלעו על
ידי חריפות הוי כהשמיטין על ידי חמין וכח"כ הר"ן דאע"פ שעכשיו אינו משתמש אלא בלונן ואין כח
בלונן להפליע מ"מ כיון שהוא כ"ח וככלע בו על ידי חמין או חריפות הוי חרס כגופו של איסור
ולפ"ז בודאי אין הילוק דאסור להשתמש בו אפי' באקראי בעלמא או שהוא בבית הנכרי ומ"מ בדיעבד
בודאי סגי בהדחה דלא גרע מבשר וגבינס שנוגעין זה בזה עוד כ' הר"ן טעם אחר וכ"כ המ"מ
דאע"ג דאינו כגופו של איסור מ"מ כיון שהוא כ"ח ואין לו תקנה על ידי הגעלה חיישינן שמא יבא
להשתמש בו חמין משא"כ בכלי עץ דל"ג ונ"ל דאף לפי טעם זה אין הילוק בין עראי לקביעות דמאי
סברא לגזור בכ"ח יוסר מכלי מחכת ומה צדק דמהני בהו הגעלה דאע"ג דנגזר כיון דאין לו תקנה
בהגעלה ישתמש בו בחמין ואי בשוגג א"כ ה"ה בכלי מחכת ונ"ל דה"פ דבכלי מחכת כיון
דיש לו תקנה בהגעלה שפיר יש לו היכר דבלונן מותר שאינו מפליע בלונן אבל בחמין שפולט אסור
ולכן יגעילנה משא"כ בכ"ח דלא מהני הגעלה ואין לו תקנה להשתמש בו חמין יטעה לומר דלא בעי
הגעלה ומותר להשתמש בו חמין ג"כ כגור שמוחר בלונן ולכן אסור אף בלונן ולפ"ז אין הילוק דאף
בבית נכרי אסור דכל דבר דאסור מדינא דגמרא אין הילוק כמו שלא נהיר קדירה שאב"י לכהחלה
בשל נכרי והיינו טעמא דקדירות שפסק ישברו וההוא פינכא דמלח בו דהכריה ר' אחי ולפי שיטה זו
שהיא שיטת רי"ף ורמב"ם ורמב"ן אסור להשתמש בכ"ח שנשתמש בו בחמין אפי' בלונן ואפילו ע"י
הדחה ושטיפה ובכלי עץ ומחכת מותר על ידי הדחה ושטיפה ואפשר שגם הרשב"א מודה לזה כמש"כ
הש"ך ס"י ל"ח אבל שיטת הרא"ש והטור בפי' הנ"ל לפי גרסתם דאין הילוק בין חרס למחכת דאפי'
נשתמש בהם בחמין מותר להשתמש בלונן רלונן אינו מפליע ומותר על ידי קנוח היינו שלא יהיה
שום איסור דבוק בקערה וי"ח דבעי הדחה ג"כ אחר הקנוח וע"כ לשיטה זו ל"ל דא"כ למה חזרו ר'
אחי לפינכא שמלח בה וכן קדירות שפסק ישברו וכ"כ הרא"ש גופא צפ"י כ"ה בשם השאלמות דאם
מלח בכלי שא"מ לריף שבירה וע"כ ל"ל דאסור לשהותו דגזרינן שמא יבא לידי תקלה וישתמש בו
חמין כמש"כ הרשב"א לשיטה זו הביאו הב"י בס"י ס"ט ולפ"ז דוקא לשהותה בביתו אסור אבל אם
הוא בביתו ומשתמש בו באקראי או בבית נכרי מותר לכהחלה להשתמש בו לונן אחר הדחה וקנוח
ומידי דאורחא בהדחה מותר להניח אף קודם הדחה רק שיקנח יפה עיין ברשב"א בתה"א דף ע"ב
בבב"ה ובתה"ב ועיין בפ"ח ס"י ל"ח שדחק ונאר לפרש דברי רשב"א ולא ידעתי למה דחק עלמו כ"כ
דפשוט דדעת רשב"א דאסור לשהותה אבל באקראי מותר להשתמש לונן ובסימון הנ"ל כתב הב"י דמש"כ
בטור בבית שאור של חרס אפי' לא נשתמש בה אלא בלונן אסור להשתמש בה אפי' בלונן אף דברא"ש
מבואר דמותר בלונן מ"מ הטור חושב לדעת רי"ף ע"ש ועיין בבב"ה ופ"ח שהגיהו בטור וכסבו דברי
צ"י אלו לא כתב הב"י אלא חיזה חלעיד טועה ובחמת הלשון של הטור מוכח כגירסת הב"י
ומ' בביאורי הגר"א:

דגדה זהו שיטת הש"ע בל"ח ס"י הנ"ל כשיטת הרא"ש וב"י ס"י ק"ט ובס"י ל"ח ובס"י קכ"א
 שכי' להניח בשר היחר לונן בקערה כו' ול"ל דמיירי מקערה שאינו מקונח יפה דנזה לכ"ע בעי הדחה
 אבל אם מקונח יפה מותר לכהחלה אפי' בלא הדחה ואפי' דבר חריף והוא יבא לכל לרברים לחים
 חריפים כהומץ כ' בס"י קכ"א דאסור וע"ש בש"ך:

נמצא ילא לנו דלפי פסק הש"ע והרמ"א כשיטת הרא"ש בקערה של איסור שנלעו ע"י חמין
 או ככוס אם אינו מקונח יפה אסור להשתמש בו היחר בין לח ובין יבש כל מידי דאין דרכו בהדחה
 כיון דמרינא בעי הדחה ובדיעבד נ"ל דבודאי ע"כ יש ס' נגד מה שהיה בעין ואם הכלי מקונח יפה
 בין שהוא של חרס או עץ ומחכת מותר להשתמש בו אפילו דברים לחים אבל דברים חריפים לחים
 אסורים כמש"כ הש"ך בשם א"ח בס"י ל"ח קס"ק ב' ובס"י קנ"א ואף דקערה שמלח בה אע"פ שאינו
 מנוקב ונותר לחזור ולמלוח בה וע"ש בש"ך בשם א"ח ונ"ל לח וחריף יהיה מותר ול"ל דס"כ
 דמ"מ מפליעין קלח כיון שהוא חריף ולח ועיין במשה"ב דף ע"ג שכי' ונ"ל אל תחמה שהמים הלוננים
 מפליעין קלח שהרי מכשירין כלי היין ע"ש וא"כ פשיטא דדברים המוליס יפליעו קלח בלח ואינו זומה
 למלח דהכי קים להו לחז"ל דמלח אינו מפליע כלל מכלי זהו ג"כ שיטת רש"ל הביאו הע"ז סימן
 ל"ח דשלא כדין עושין עונרי רוכים שמשתמשים בכלי נכרים וכיון דלשיטת רי"ף ורמב"ם ורמב"ן
 ורשב"א וכ"כ רש"ל וכן הסכים הש"ך ופ"ח וכ"פ ועיין בסימון ס"ט בש"ך ס"ק ס"ו דכ"ח ודאי
 לכהחלה אסור וכחצתי דלשיטת רי"ף אין הילוק בין ארעי לבית נכרי לקביעות בביתו דמרינא אסור
 משום גזירה וכל שהוא מרינא אף בבית נכרי אסור כמו קדירה של נכרי ודע דהא דמותר להשתמש
 בהם חוץ דוקא בחומץ שאינו הזק אבל בחומץ חזק דאם שהה בחוכו כדי שיסננו על האור וירתיח וכן
 במלח בו בשר או דגים וא"כ יש ליר דלכ"ע אם שהה כדי שיסננו על האור וירתיח מפליע מן הכלי
 ואפי' בדיעבד אסור אם היה השמישו בחמין:

גח (עו) שאילה אם הניחו כלי שנתגנן בו סיינקוכן חיכף כשהעבירו מאש והיה מלונן הרבה
 וכפו אותה על חמ"י בשר לונן:

תשובה לפי מה דק"ל תחלה גבר א"כ לא נאסר מהבשר רק כ"ק וודאי אין הילוק לענין
 תחלה גבר בין שהכלי מלונן מאש או מחמין שהרי צפ"י כ"ל בשמעתין דתחלה גבר פריך ממחני' דנטף
 מדוענו על החרס ע"ש והחרס הוא מלונן מאש וכיולא בו הק' הש"ך בס"י ק"ה סק"י ושמעתי בשם

גדול אי' הקי' בגמרא דשבת דהמגלגל בילה בחולרה אור חייב אלמא דיכול לבשל לרב עילאה ולשמואל
 חתאה וקו' זו איני מנין שאם כוננו על מחני' במחני' אי' אין נוחנין בילה בלד המיחס בשביל
 שהמגלגל ושם אינו לא עילאה ולא החאה אלמא זה בלד זה ואם בונתו על צריי' דאין מגלגלין על
 סיד רוחה הא החס לא קחני חייב ולכחלה ודאי לכ"ע אסור ועוד שהרי באמת אין קיי"ל כשמואל
 דחתאה גבר ואם קושימו דלפריך מינה לרב גם זה לק"מ שהרי הכיח שם צי' צריי' דחני' ולא כרב
 ולא פריך מיני' לרב משום דידע רב חנא כו' וא"כ גם מצריי' זו לא הקי' ולקיי"ע לשמואל כמי' ל"ק
 דאטו יביא כל הדיעות דמקיי"ע לו:

ועוד כ"ל דלק"מ משם דהחם בשבת ל"ע איבעי' להו גלגל מאי אריי' חייב וכן צדק קמ"ס
 אחר ר"י הדיח חייב והכא וההם אחר חף אכן כמי' חנינא ולריך להבין רי"ל דה"פ דהאבעי' הוא חס
 חולדה אור מה"ס וחייב או מדרבנן ופטור או י"ל דהאיבעי' הוא משום דגלגול בילה באמת אין הכילה
 נחשב כלום ועדיין היא חיה כבדאשונה אלמא שעל ידי המימוס היא ראויה לאכילה וכן יליד מרש"י
 שהרי רש"י כ' דף ל"ז ד"ה ורב ששם דקיי"ל כחניני' דכל שהוא כנואכל צ"ר אין בו השום בשול ונדק
 ק"ע ד"ה שריקא עווי' כו' כתב לשדוק שמן ובילים מגלגלין כו' ובלבד שלא יהא רוחה כרי לבשל ואם
 כן ק' ה"ל לכתוב קחם קילים כיון שאינו רוחה אע"כ דאע"ג דאינו רוחה כ"כ לבשל הכילה ח"מ
 עכ"ס חס הוא כ"כ כרי שהכילה תהיה מגלגלת והמגלגל בילה חייב אע"פ שאינו מבושל אפי' כמאכל
 צ"ר ולכן כתב שכבר הם מגלגלין ואע"כ לריך שלא יהיה רוחה לבשל והנה ע"כ ל"ל דהאיבעי' חס
 נכשל בחולדה אור חייב דחיפוק ליה ממחני' דפי' בירה ולא יפקיענה בסודרין משום דגזרי' חולדה חונה
 אטו חולדה אור ש"מ דחולדה אור חייב ועוד דלמה לא אחר ר"י כמי' מחני' דהאילפס כו' שהענינו מרוחחין
 לא יתן לחוכו חבלין הל"ל כמי' דאם נתן חייב אע"כ דזה פשיטא דחולדה אור כחור אלמא דגלגול בילה
 וכן הדחה קוליס האספנין שלא נחשב כלל אלמא מחמת המימוס הוא גמר מלאכתו שראוי לאכילה
 ולכן איבעי' בגמרא גלגול מאי ופצע ר"י דחייב וקאמר חף אכן כ"ה ר"ל דכל דבר שנחקן על ידי
 חולדה אור אע"פ שאינו מבושל כלל חייב כמו כהדחה קוליס וזה מדוקדק כמי' שם ברש"י שכי' ש"מ
 זהו בשולן והל"ל ש"מ דהוי בשול חס האיבעי' היה חס בשול בחולדה אור הוי בשול אע"כ דהאיבעי'
 הוא רק כיון שאינו מבושל כלל חס אע"כ חייב ולפי' אין שייך לזה כלל דין דעילאה וחתאה גבר:
נ"ט (עו) שאלה בנהלוקה שבין הש"ך וה"א בכבוס בליר בכלי איסור דעת הש"ך בסי' ק"ע ס"ק
 ס"ח וכ"כ הע"ז שם ס"ק מ"א וכ"כ הע"ז דאינו מפליע בפחות ממע"ל והמ"א בסי' חמ"ז ס"ק ע"ז
 כ' דיש להחמיר בכדי שיחזיל להרחיח ואכן כמאן נעבדי:

תשובה כ"ל בנזקם שאין הפ"מ יש להחמיר כדעת מ"א אבל בהפ"מ יש לקמוץ על הש"ך
 פי כן כי האו"ה בהדיח דאין חילוק בין הומוץ וליר לשאר דברים דלעולם ל"א כבוס בפחות ממע"ל
 כמש"כ בכלל כ"ד סי' ע"ז ומיהו חס היה הבשר והליר שזהה בקט"ה מע"ל אז היה שולע ג"כ האיסור
 בזולו מטעם כבוס עכ"ל וכ"כ המחני' כלל ו' ס"ק ה' שכן דעת או"ה ולפי' מה שהביא הש"ך ראיה
 בסי' ק"ה מדברי או"ה שכי' בהומוץ בעינין מע"ל אין ראיה כלל שהרי לאו"ה גם בליר בעינין מע"ל
 ולכן כתב או"ה הכיחו דמ"א סי' ק"ע קט"ע ע"ז בהג"ה דאפי' בלא נקיבה מותר ול"ק קו' הדרישה
 הביאו הש"ך שם ס"ק ס"ח דכיון דנשטה כד' שירתיה אסור מטעם כבוס דלאו"ה אין חילוק והש"ך
 חירץ זה מדעתו ונטעם ממנו שכן כי או"ה בהדיח ובסי' ל"א נסעיף ה' כתב דמ"א בנפל ליר על
 הכלי א"ל אלמא קליפה ואינו מחלק בין שהה ללא שהה דלירידי' בעינין לעולם מע"ל וא"כ בודאי
 יש לקמוץ על או"ה והש"ך ופ"ח להתיר בפחות ממע"ל ומכ"כ בהומוץ ומש"כ המ"א שם ס"ק כ"ח
 דהומוץ שיה לליר בכדי שיחזיל להרחיח היינו לשיטתו בליר אבל לאו"ה גם בליר בעינין מע"ל
 להפליע חכמי:

ואמנם איסור שנכבש בכלי היסור ודאי נאסר הכלי כולו ר"ל מקום שהליר נונע אבל בודאי לא
 לנעלה מוננו דלא חמיר כלי האוכל שאינו נאסר אלמא מה שבחוק הליר ולא מה שלמעלה ממנו אלמא
 דכונתו דאוסר כולו ר"ל מעבר לעבר לאשוקי דלא נאמר דאינו אוסר רק כ"ק וכ"כ או"ה בכלל צי'
 סי' ה' ובכלל צי' סי' ע"ז ומה שכתב בה"ה כלל פ"ה שאו"ה קוטר א"ע בכלל ל"ז סק"י אי' שכתב בליר
 או כלי שמלחו בו אפי' אינו מנוק: חס שהה בו כשיעור כבישה סגי בסי' נגד הקליפה נ"ל פשוט
 שהוא ע"ס באו"ה ול"ל חס לא שהה וכן משמע להדיח מהגהת או"ה שם אוח צי' שהגיה אבל חס
 נכבש מע"ל כולו אסור וכן מוכח דעת רשב"א בתי' ובת"ה הביאו הפ"ח סי' ק"ע ס"ק נ"ד דלמ"ד
 דקטרה היא רוחח ונחן בו רועט רוחח משערינן נגד כולו דדוקא לל"ד דהקטרה לוננת אל"ס אלמא
 נגד קליפה דחתאה גבר ומה ל"ע על הע"ז שכתב בסי' ק"ה ס"ק א' דדעת רשב"א דכבוס אינו אוסר
 בכלי רק כ"ק וצ"י"כ הקיבו כמו שכתב הע"ז שם כשם או"ה אך מה שכתב הש"ך ס"ק ס"ח דאפילו
 שהה בו מע"ל מותר דהוי נעל"פ ל"ע דבחר"ף ל"א נעל"פ:

ס (עח) שאלה חס מלחו בשר בכלי עץ ועומד בו ימים הרבה ואח"כ לאחר שמינו הבשר כבשו
 בהוכו לפתן שקורין (בוריקעס) ולאחר שנחתהן הרבה לקחו הרועט שקורין (ראסייל) וכשלו אותו בקדירה
 חולבה מה דינו:

תשובה הרועט הזה נעשה כולו בלוע מנשר שהרי כלי זה בלע ע"י ליר של הבשר ואפילו
 חס עמר איזה ימים בלא בשר מ"מ כיון שידוע שהרועט הוא חמוץ כחמוץ ע"י כבוס מוליא מן הכלי
 כמו שכתב הש"ך בסי' ל"ה ס"ק י"ג ובסי' ק"ה ע"ז ס"ק א' ונש"ך שם ס"ק ב' בשם או"ה דהיתר
 שנכבש בכלי איסור מע"ל דאסור וע"ל מה שכתבתי בסי' ע"ז ובנידון דידן ל"ש קו' הע"ז והש"ך שם
 שהרי לא נעשה כבוס עד לאחר מע"ל ואז כבר נעל"פ דבדבר חריף לא שייך נעל"פ דאגב חורפיה
 משוי' לשבת כדאיתא בהדיח בבימין ל"ו אחת דבסי' ק"ע בסי' ק"ק ס"ח כתב דאפי' שהה הבשר עם
 הליר בכלי מע"ל מותר מטעם נעל"פ ודבריו ל"ע דבדבר חריף ל"ש נעל"פ ומלחתי במחני' כלל י"א
 ס"ק י"ד שכתב שזה דעת הע"ז ס"ק ע"ז ס"ק מ"א ולפי' לפי מה דקיי"ל בסי' ל"ו דבדבר חריף
 ל"א כ"ע צ"ר נ"ע אפילו במקום שיש הק דוחקא וא"כ על ידי כבוס דהוי כנואכל דפולע הכלי בוף
 העטם של בשר שבתו ווא"כ כיון דל"ש בו נ"ע צ"ר כ"ע ה"ז כדון מנשל רועט"ל של בשר בכלי חולבה.
 דבנידון דידן כיון שהוא חריף מהל"א לשבת גם פליעת כלי חולבה וא"כ ע"ה ממש ללנון שהתכו

בכנין של צער דאסער לאכלו בחלב שהרי לנו מחשבין הפליעה של כלי חולכה ג"כ כאלו מוליא גוף החלב וא"כ נחמרונו ב' הפליעות אך אם כשנמשלין הראשיל ממשלים עם מים להחליט כמו כרי שיהיה ראוי לאכילה וא"כ י"ל דרע מלגון ובללים וגם אינו דומה לכארשע שכחש הע"ז בס"ק ע' דמקרי חריף היינו מעט שכחש שם ודומה לחומץ שאינו מחומץ הרבה דאיחא לקיוהא דפירי בעינא משא"כ כאן שכהערב במים וליחא לקיוהא בעינא שפיר י"ל דדמי רק לחפוחים חמולים שכחש שם הע"ז בשם או"ה דלא מקרי חריף וכחש דמקום הפסד יש לקמוך עליו וכבר כתבנו בס"י ס"ה דברברים שאינם חריפים כלגון יש לקמוך דדוקא בב"י אמרינן דפולע העעם בעין אבל באינו ב"י לא אמרינן דמפליע גוף הדבר וא"כ אם הקדרה חולכה אב"י יש להחיר הראשיל דלגבי פליעה החלב אינו מולעט רק נ"ע צר נ"ע וגם ל"א משוי ליה לשבח כיון שיש שוקקים דדוקא בחלחית אמרינן הכי וא"כ הקדרה חסורה והראשיל מותר במקום הפסד ועוד י"ל לפי מה שכחש הח"י בסיומן חמ"ז ס"ק מ"ג דכיון דבשעת כבישתן נוחנין בהם מים ונחבעל החריפות א"כ מה שמקבל העעם מכלי הוי לפנס חמ"ג דלגסוף אחר שנתחמלו נעשה דבר חריף ל"א הו מחליא לשבח כיון שבשעת עיקר קבלת טעמו לא היה דבר חריף וא"כ ה"כ כיון שקודם שנתחמלו הצוריקעם לא היה חריף לא אמרינן מחליא ליה לשבח וא"כ לא נבלע בהם כלל צער וע' בחבורי נ"א בהל' ספח כחבתי שם דזו סברא חדשה שלא נזכר בשום פוסק ראשי וזמרון ולא מקחבר הוא וכארחי שם כונת הטור וע"ש:

סא (עט) שאלה הישר שנכבש באיסור שמן אם כולו חסור או אינו חסור רק מה שצליר: **תשובה** הרא"ש כתב בפי כ"ה דמה שמונה צליר כולו חסור מעט כבוש ומה שלמעלה ממנו מותר ואף שמדברי רשב"א שהביא ב"י בריש ס"י ק"ה שכחש כל הכבושים כו' כלומר לענין טעם האיסור מחפשט כולו כדרך שמתפשט בנישול וכ"כ הטור שם כל הרין שנוהג כו' על ידי בשול כך דינו אם נכבש כו' דמשמע דשוא לבשול לגמרי היינו דוקא לענין זה דמה שבתוך הכבישה חסור כו' ולא קני בניילה כללי כדקיים שם הרשב"א והראיה שהרי כתב הכ"י בסיומן ס"ט בשמו דצער שמלחו בכשאי"מ דאינו חסור אלא מה שבתוך הליר מפני שהוא כבוש וחסור כולו אבל מה שלמעלה מותר דם אינו משפיע למעלה ואי איחא דגם שלמעלה הוי כמבוש מ"ש דם משאר איסורין וכי אם יהיה חמ"י שלא נמלחה מקלחה ברוטב וכי לא יאסר כולו לשיטת ר"י בס"י ל"ב דמשפיע כולו חמ"כ מה שלמעלה מן הכבישה אינו בכלל כבוש וחמ"ג מוכח מדבריו שם דדוקא דם אינו משפיע אפילו החמ"י שמינה דאין הנאסר יכול לאסור מוכח אבל אם האיסור שנכבש איסור שמן מחמת עלמו משפיע כולו חמ"ג שהוא לונן וזהו ג"כ כונת הש"ך ריש ס"י ק"ה אך מה שהק"ש שם דלמה כתב רמ"א דצער שנפל צליר דמה שלמעלה מותר והא חנן לא מחלקינן בין כחוש לשונן לכאורה לק"מ דהתם האיסור ממוס דם ודם אינו משפיע למעלה וגם מה שמירץ דדוקא במליחה וללי לא מחלקינן חמ"י דא"כ עריין ק' מנפל צליר שהרי צליר הוא ג"כ מליח כמו שכחש הש"ך בס"י ע' ס"ק י"ד עכ"פ ילא לנו דכשם דכבוש צליר באיסור שמן משמע להריא מרא"ש ורשב"א דבשומן אף שלמעלה מן הליר חסור ה"ה צער נכבשים במים וכיולא בו אם שהה מע"ל דבשומן חסור מדינא ודלא כמכ"י בסי"ח כלל כ"ב ס"ק ט"ז דמחיר:

סב (פ) שאלה חתיכה גדולה צער שנפל מקלחה בחלב ושכח ולא הדיח מאי דינו: ב' היהר סנפל לתוך ליר חסור ורק מקלחה היה בתוך ליר אם חסור מה שלמעלה מן הליר: **תשובה** הש"ך בס"י ק"ה ס"ק א' כ' דאם היה האיסור שמן צליר אף מה שלמעלה מן הליר חסור וכחש דחמ"ג דלדין אין חילוק בין כחוש לשמן דוקא במליחה ולליה אבל כולי האי לא החמיר ע"ש וכל דבריו שם לא זכיתי להבין דהא ליר הוא ג"כ מליח והמור מכבוש לענין זה דרווח המלוח הוי כרווח לאסור מיד כמש"כ הש"ך בס"י ע' ס"ק מ"ו רק דהתם צרם דאינו משפיע למעלה אבל ליר משפיע גם למעלה ועוד דמדתה היהר הנכבש צליר של איסור לצער שנפל לליר של דם דהתם הטעם דדם אינו משפיע למעלה כמו שכחש שם הש"ך ס"ק מ"ה וגם הר"מ"א לא הזכיר כלל ליר בס"י ק"ה והלחתי שכבר קדמני המנ"י בסי"ח כלל כ"ב ס"ק ט"ז ומקיק דכנפל לליר של איסור לדין אין חילוק בין כחוש לשמן ואסור אף מה שלמעלה מן הליר ואם נפל לשאר דבר שאינו ליר אף בשמן מותר מה שלמעלה מן הכבישה אך מה שכחש שם המנ"י ס"ק ע"ו דצער שנפל לחלב ולא נשחאה שיפור כבישה וכישל המקלח שנכבש ליר ששים נגר אותו מקלח דלא ידעינן כמה בלע וכן הוא באמת באיסור והיתר כלל [ ] דין ד' ודבר זה ל"ע שהרי חפ"י בללי ונליהה אינו חסור רק כ"ק וא"ך ש"ך צער לונן שנפל לחלב לונן שיהא חסור כולו והא קיי"ל דלא נלע כלל בלונן ובודאי דברי איסור והיתר אינו אלא חומרא שהרי בכלל כ"ה דין ג' כתב וז"ל וכ"ש צער לונן שנפל לחלב לונן בתוך שיפור כבישה ונחנו לקדירה אם יש ס' בחתיכה וכל מה שבקדירה לבטל החלב שעניו אף החתיכה עלמה מותרה עכ"ל ומש"כ המנ"י ואף דקני בהדחה מ"מ כל היכא דלא הדיח בעינן לבטל כל הבליעה ואף שכחבתי כלל ע' דמידי דבעי הדחה אם שכח להדיח מותר דוקא יבש ביבש ע"כ נעלם ממני דעמו שהרי חמ"ה כלל כ"ב דין א' כתב להדיח וז"ל ואם ההיתר הוא לא חמ"ג דנגע באיסור מ"מ הואיל וא"א להדיח ההיתר מותר בלא הדחה עכ"ל וכ"ש הוא הרי חפ"י בהם לתוך כהב רמ"א בסיומן ל"א דהיכא דא"א לקלוף מותר בלא קליפה ומכ"ש מידי דבעי הדחה ואף שהע"ז שם ס"ק ב' כתב בשם רש"ל דאסור אפילו צדיעבר יש לומר דרש"ל אולי לשיטתו דפסק ג"כ במידי דאי אפשר לקלוף לחומרא אבל לרמ"א וכן האיסור והיתר כלל כ"ט דין ב' דפסקו כר"י דמותר דלא כר"ב"א אם כן כ"ש צמידי דבעי הדחה דמותר צדיעבר ובודאי קני ששים נגר מה שמשער שהיה חלב בעין על הכשר והמ"א בסיומן חמ"ז ס"ק י"ז כתב דאף צליר אינו חסור רק מה שחוך הליר וכן כתב הע"ז בי"ד סיומן פ"ג ס"ק ו':

סג (חא) לפי מה שכחש כו"פ דר"ל י"ב עשרונים מלה שכל מלה עוביה עשה וכן כתב הפ"ה בק"א א"כ יש לידע שיפור החסור שהרי לחם השנים עוביו עשה כמו שכתב רש"י בבילה פרק ב' ואף דנשקחים פרק כל שעה כתב דקדושתו היו טעם ודאי שכולו היה כן עיין בחו"ט נמחות פרק ראבון והוא המחור שבשיטות ע"ש ושהה הלוח היו מחזקינן י"ב עשרונים כדאיחא במתניתין שם שכל חלה ב' עשרונים ואורך החלה עשרה טעמים ורשבו חמשה וא"כ כל חלה חמשים טעמים מדוכפים

וא"כ עשה חלום הם ש' עפחים מרובעים וא"כ תנור שהוא ב' חמות וחלי עפח שהם י"ב עפחים וחלי שכל חמות הם בחמת נה ו' עפחים כדאיחא בריש עירונין וא"כ י"ב עפחים וחלי עפח אורך וי"ב עפחים וחלי עפח רוחב וששה עפחים גובהה הוא מחזיק ש' עפחים שהרי כל לך שנים עשר עפחים וחלי הוא ע"ה עפחים מרובעים שהרי הגובה עשה עפחים ואם כן ו"ב י"ב הוא ע"ב וחלי עפח הוא שלשה עפחים וכן מן ר' לדידי כמש"כ הכו"פ ומהסימה שהפוסקים מקופקים בחנורים שלנו וכי שכל תנור מן המוכרין בשוק וידוע שהחנורים של המוכרים במדינות אשכנז הוא גדול הרבה יותר מבי חמות ול"ע אך הפ"ח כתב דבעינן פנים עשר עשרונים בקרקעים התנור וא"כ פיעורו ח' חמות ורבע בקירוב על ח"ה ורבע:

סג (פג) בפרק ע"ט דף קי"ב איחא חנא אוכלין ומסקין חמת המטה חפילו מכוסה בכלי ברזל ר"ר שורה עליהן ולפי' משמע דאין חילוק בין אוכלין חיינן או מבושלין וכן שמעתי שהגאון החסיד ז"ל לוח פלגון שהניחו חמת המטה לחתוך לחתיכות קטנות ולזרקה כדי שלא ימלאנה אדם וחמוס דבר זה מנוי מאור בכני הכפרים שמתיחים כל הלפתות וכילים חמת המטה ואפשר כיון דרשי בה רבים שומר פתאים ה' כדאיחא בגמרא בדוכתי עובא וכמש"כ חוקי' ביומא גבי שיכחא ועוד כ"ל דלפי הגר"ה ל"ב בפסקים אוכלין כלל שהרי הרמב"ם וסמ"ג ורי"ף ורא"ש וראב"ד כולם כתבו דין זה ע"פ הירושלמי שהביא רי"ף בפרק אין מעמידין תכשילי חוהא ערקא וכחכ הרמב"ם והסמ"ג העטם משום שחא יפול בו דבר וראב"ד כתב מעלמו שהעטם משום ר"ר ש"מ דל"ג בגמרא דידן אוכלין ואפשר שלא נדקו כלל האי ברייתא חפ"י משקין שהרי לא כתב כלל דין דמשקין וכיון שכולם כתבו רק תכשיל וכדאי' בירושלמי אין לנו אלא מה שחזרו דוקא תכשיל ולא דברים חיינן והגאון החסיד חש לבגירקא שלנו ומה שאמרו בגמרא חפילו מחופין בכלי ברזל נ"ל ע"פ מה שכתב בס"י קי"ו בשעת החקופה שאם נתן ברזל אין ר"ר שורה ולכן קאמר דחמת המטה לא יועיל:

סד (פג) שאר"ה זה ערך ח' או י' שנים שנפרץ בקהלמינו מאיזה יחידים מעמי הארץ שקונים חיות ועופות עמאים חיים ומתים להשחכר בהם ולא נהודע הדבר לנו כי אף עראיכו שאיזה מאכשים הריקים נושא בירו ח"י עמאה השכנו שנושא זאת לאיזה ער בשליחותו ובעת נהודע הדבר על ידי אורחים שאלו אלינו לקבול על המ"ץ שלהם שהחיים ע"ז וחשבו שעושה להם עול והשכחי להם ינחמו ברכות על ראשו ובאלו אחי ולמה נעשה כזאת בעיר ואם בישראל פה וזילנא וכן שאלו אחי עוד אנשים אפרתים מקהלנו אחרות ועי"ז יש הלול השם גדול ושמתי אל לבי לברר אם יש למלוא איזה הישר כי אמרו האנשים שכל פרנסה מזה וחזרתי על כל הלדדים וראיתי שהוא איקור תורה וכ"ש אחר החקירה שהם רק ע' או י' הקותרים בזה אך כזר הושרשו באיקור עד שקשה להם לפרוש אם לא ביר חזקה ואולי תעלה ביד גאוני זמננו למחוס במקומם שלא להביא לכאן ויתפרקם האיקור ולא ממילא גם בקהלמינו יוקר האשמה:

הגה מקוביא דפסקים דף כ"ג דפריך והרי שרלים כו' ש"ה דכתיב יהיה משמע להדיא שהוא איקור מה"מ וכ"כ שם חוקי' בהדיא ובחוקי' פ' מרובה ד"ה לא יגדל וכ"מ בקוכה ל"ע חוקי' ד"ה וליחב וכ"מ בריש פ"ז דשביעית וכמש"כ הע"ז בס"י קי"ד ואף שהע"ז כתב דיש לתרץ דאינו אלא מדרבנן כזר השינו על זה הכלל שבי' הע"ז מחוקי' בז"מ דף ע' ד"ה השיך ועוד כיון דהוקי' כתבו להדיא בפסקים ובג"ק שהוא מה"מ למה נדחוק עלמנו להוליח הדברים מפשטן וכבר כתב ההג"ד כמה פעמים דאם דבר ח' מפורש באיזה פוסק ובשאר פוסקים כתבו קהם אלו חומרים דגם כונחם כפוסק שכונח מפורש ומכ"ש בחוקי' גופא כיון שכתבו ב' פעמים להריח שהוא מה"מ ואף שההג"ד כתב בשם גליון החוקי' דאינו אלא אסמכתא כבר כתב המל"מ בפ"ח מהל' מ"ח שהוא דעה יחידי אלא דלכ"ע הוא מה"מ וכ"כ הרא"ש להדיא בק"מ מרובה וכ"כ בז"י שם בשם רא"ש ורא"ה וכ"כ ר' ירוחם נח"ב ע"ז חות כ"ז בהדיא וכופל הדברים שהוא מה"מ וכ"מ מרמב"ם כמש"כ הס"ח ומל"מ משמו הגם דלפי מה שכתב הע"ז פרושו בחוקי' ז"ל ג"כ ברמב"ם כן אף נודע כי אין דרך הרמב"ם בכך ומכ"ש דהוכחה הע"ז אינו מוכח לגמרי:

ולפי' י"ל דהרשב"ה אע"פ שכתב גזרה שחא יבא לאכלו אין בוונחו שהוא מדרבנן דא"כ קשה הא אמרינן בפסקים דף י"ח דבחדש כיון דבדילי מיניה ל"ג וכן גבי הקדש שם דף ו' וכד' ב' ע"ח בחוקי' שם דלא הקשו רק מאיקורי הנאה אבל מאיקורי אכילה לא הקשו וא"כ מ"ש שרלים דגזרו וא"ל דלעשות מו"מ כיון שהוא בחמדות גזרו אע"ג דבדילי ז"ח שהרי בחדש שם היה ג"כ מלאים קמח וקלי דהיינו מו"מ ועוד דא"כ יהיה חקור למכור חדש ונעשה בכ"י שמוכרים חדש ומעולם לא במענו פולה פה אלא נ"ל כונת רשב"ה דכיון דפסקו ח' מחיר מדכחב לכס זיהיה חסי לחקור וראו בהכמהם שמקד החורה לחכמים ולכן גזרו על דבר שצומד לאכילה אבל למשוח עורות וכיוצא בו מותר מה"מ וע"ז לא גזרו חכמים דוק ברשב"ה שהביא הב"י דמשמע להדיא הכי וכיוצא בו כתב בתשו' ח"י:

וראיה גדולה שהרי ר' ירוחם כפל הדברים שהוא חקור מה"מ ואפ"ה כתב וז"ל אין עושין קהורה כו' ועוד פשוט דחקור מה"מ ונותר לעשות קהורה בנהמה עמאה שאינו מאכל נכרים כו' שלא גזרו אלא על הראוי לאכילה כו' אבל כפלו בירוש' כו' ואין חקור מה"מ אלא למכרם כו' עכ"ל וע"כ בונחו שדרשו חכמים כן וכן כמה פעמים כתבו הפוסקים חקרו על דבר שהוא מה"מ כידוע ובס"ד סימן ק"י ק"ב כ"ב בפירוש לשנינו שהוא מה"מ ואעפ"כ כתב לכוון חקרו וכ"מ בכלכו ד' ל"ח כתב דברי רמב"ם כהווי"הן ומקיים ונותר לעשות קהורה בדבר שאינו מאכל הנכרים שלא גזרו אלא על הראוי לאכילה עכ"ל ובחמת לפי מה ששמע מרמב"ם דבר הראוי לאכילה חפילו למשוח עורות חקור י"ל דזה אינו אלא מדרבנן דמה"מ דוקא במוכר לאכילה חקור וכן הוא כונת רשב"ה. עכ"פ דעת החוקי' ורא"ש ורי"ף ורא"ה וכ"מ מרמב"ם שהוא מה"מ וכ"ל האחרונים הב"ח והסמ"ג בח"מ ס"י ט"ע ולכנס ומהר"ש ח' בירוש' ומהר"ל בח"י ובי"ש ב"ק ובהשו' מ"ב בהגהה סימן כ"ה והפ"ח והמל"מ והשו' ח"י סימן קמ"ב וכיון שכל הראשונים והאחרונים הסכימו שהוא איקור מה"מ מי הוא אשר יכול לקחור דבריהם:

ורג"ה לכאורה יש ראייה דאינו מה"מ דהם דף כ"ח פריך בש"מא לר"מ מדאילטריך קרא למשרי נבלה בהנאה ש"מ ב"ח גם בהנאה וקשה מניל דילמא לעולם דגם שאר איקורים נותרים בהנאה ורא